

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1303/2013**z dnia 17 grudnia 2013 r.**

ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 177,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinie Komitetu Regionów ⁽²⁾,

uwzględniając opinie Trybunału Obrachunkowego ⁽³⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Artykuł 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że w celu wzmocnienia swej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unia zmierza do zmniejszenia zróżnicowań w poziomach rozwoju różnych regionów oraz opóźnienia regionów najmniej uprzywilejowanych lub wysp, oraz że szczególną uwagę należy zwrócić na obszary wiejskie, obszary podlegające przemianom przemysłowym i regiony, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych. Artykuł 175 TFUE wymaga, aby Unia wspierała osiągnięcie tych celów przez działania, które podejmuje za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz innych instrumentów.
- (2) Aby poprawić koordynację i harmonizację wdrażania funduszy zapewniających wsparcie w ramach polityki spójności, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)

i Funduszu Spójności, z funduszem rozwoju obszarów wiejskich, tj. Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), oraz z funduszem w sektorze morskim i rybołówstwa, tj. środków finansowanych w ramach zarządzania dzielonego Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), należy w odniesieniu do wszystkich tych funduszy („EFSI”) ustanowić wspólne przepisy. Ponadto niniejsze rozporządzenie zawiera ogólne przepisy, które stosują się do EFRR, EFS i Funduszu Spójności, ale nie mają zastosowania do EFRROW i EFMR, jak również ogólne przepisy, które stosują się do EFRR, EFS, Funduszu Spójności i EFMR, ale nie mają zastosowania do EFRROW. Ze względu na specyfikę każdego z EFSI przepisy szczególne mające zastosowanie do każdego z nich oraz do celu „Europejska współpraca terytorialna” w ramach EFRR należy określić w odrębnych rozporządzeniach.

- (3) Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 17 czerwca 2010 r., w których przyjęto unijną strategię na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, Unia i państwa członkowskie dążą do osiągnięcia inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, promując harmonijny rozwój Unii i zmniejszając zróżnicowania regionalne. EFSI powinny odgrywać znaczącą rolę w realizacji celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- (4) W odniesieniu do wspólnej polityki rolnej (WPR) osiągnięto już istotne synergie poprzez zharmonizowanie i dostosowanie przepisów dotyczących zarządzania i kontroli dla pierwszego filara (Europejski Fundusz Gwarancji Rolnych - EFGR) oraz drugiego filara WPR (EFRROW). Należy zatem utrzymać silne więzy między EFGR i EFRROW oraz podtrzymać struktury już istniejące w państwach członkowskich.
- (5) Regiony najbardziej oddalone powinny skorzystać ze szczególnych działań z dodatkowego finansowania w celu zrekompensowania strukturalnej sytuacji gospodarczej i społecznej oraz niekorzystnych warunków, o których mowa w art. 349 TFUE.
- (6) Północne słabo zaludnione regiony powinny skorzystać ze szczególnych działań oraz dodatkowego finansowania w celu wyrównania poważnych i niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, o których mowa w art. 2 Protokołu nr 6 do aktu przystąpienia z 1994 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 30, Dz.U. C 44 z 15.2.2013, s. 76 i Dz.U. C 271 z 19.9.2013, s. 101.

⁽²⁾ Dz.U. C 225 z 27.7.2012, s. 58 i Dz.U. C 17 z 19.1.2013, s. 56.

⁽³⁾ Dz.U. C 47 z 17.2.2011, s. 1, Dz.U. C 13 z 16.1.2013, s. 1 i Dz.U. C 267 z 17.9.2013, s. 1.

- (7) Aby zapewnić prawidłową i spójną interpretację przepisów oraz przyczynić się do zwiększenia pewności prawnej dla państw członkowskich i beneficjentów, konieczne jest zdefiniowanie niektórych terminów stosowanych w niniejszym rozporządzeniu.
- (8) Jeżeli wyznaczono Komisji termin na przyjęcie lub zmianę decyzji, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, termin na przyjęcie lub zmianę takiej decyzji nie powinien obejmować okresu rozpoczynającego się w dniu, w którym Komisja wysłała swoje uwagi do państwa członkowskiego, i trwającego dopóki państwo członkowskie na takie uwagi nie odpowie.
- (9) Niniejsze rozporządzenie składa się z pięciu części, z których pierwsza określa przedmiot i definicje, druga – przepisy mające zastosowanie do wszystkich EFSI, trzecia – przepisy mające zastosowanie tylko do EFRR, EFS i Funduszu Spójności („fundusze polityki spójności”), czwarta zawiera przepisy mające zastosowanie wyłącznie do funduszy polityki spójności i EFMR, a piąta zawiera przepisy końcowe. W celu zapewnienia spójności interpretacji poszczególnych części niniejszego rozporządzenia oraz między niniejszym rozporządzeniem a rozporządzeniami dotyczącymi poszczególnych funduszy, istotne jest jasne określenie zależności między nimi. Ponadto przepisy szczególne ustanowione w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy mogą mieć charakter uzupełniający, natomiast mogą odbiegać od odpowiadających im postanowień niniejszego rozporządzenia, tylko jeżeli takie odstępstwo jest wyraźnie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu.
- (10) Zgodnie z art. 317 TFUE, w kontekście zarządzania dzielonego, należy określić warunki umożliwiające Komisji wykonywanie jej obowiązków związanych z wykonaniem budżetu Unii i doprecyzować zobowiązania do współpracy ze strony państw członkowskich. Zastosowanie tych warunków powinno umożliwić Komisji upewnienie się, że państwa członkowskie korzystają z EFSI w sposób zgodny z prawem i prawidłowy oraz zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 966/2012⁽¹⁾ (rozporządzenie finansowe). Państwa członkowskie oraz wyznaczone przez nie w tym celu podmioty powinny być odpowiedzialne za przygotowywanie oraz wdrażanie programów na odpowiednim szczeblu terytorialnym, zgodnie z instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi ramami danego państwa członkowskiego. Przepisy te powinny również zwracać uwagę na potrzebę zapewnienia komplementarności i spójności odpowiednich interwencji Unii, poszanowania zasady proporcjonalności uwzględnić ogólny cel w postaci zmniejszenia obciążeń administracyjnych.
- (11) W odniesieniu do umowy partnerstwa oraz odpowiednio do każdego programu, każde państwo członkowskie

powinno zorganizować partnerstwo z przedstawicielami właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych, partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, w tym partnerów działających na rzecz ochrony środowiska, organizacji pozarządowych i podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, równości płci i niedyskryminacji, w tym także, w stosownych przypadkach, organizacji patronackich takich, instytucji i podmiotów. Celem takiego partnerstwa jest zapewnienie poszanowania zasad wielopoziomowego zarządzania, a także pomocniczości i proporcjonalności, oraz specyfiki ram i instytucjonalnych prawnych różnych dla poszczególnych państw członkowskich, zapewnienie odpowiedzialności zainteresowanych podmiotów za planowane interwencje oraz korzystanie z doświadczenia i wiedzy stosownych podmiotów. Państwa członkowskie powinny określić najbardziej reprezentatywnych właściwych partnerów. Wśród tych partnerów powinny się znaleźć instytucje, organizacje i grupy, które mogą mieć wpływ na przygotowywanie stosownych programów lub mogłyby odczuwać skutki ich przygotowywania i wdrażania. W tym kontekście państwa członkowskie powinny mieć też możliwość określenia w stosownych przypadkach, że odpowiedni partnerzy to organizacje patronackie, tj. związki, federacje lub konfederacje odpowiednich władz regionalnych, lokalnych i miejskich, a także innych podmiotów, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi i praktykami przyjętymi w danym kraju.

Komisja powinna być uprawniona do przyjęcia aktu delegowanego określającego Europejski kodeks postępowania w zakresie partnerstwa, aby wesprzeć i ułatwić państwom członkowskich organizowanie partnerstwa w odniesieniu do zapewnienia włączenia odpowiednich partnerów w przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluację umów partnerstwa i programów w jednolity sposób. Przyjęty akt delegowany w żadnym wypadku oraz przy żadnej możliwej interpretacji nie może mieć mocy wstecznej ani stanowić podstawy do wykazania nieprawidłowości prowadzących do korekt finansowych. Przyjęty akt delegowany nie powinien określać daty stosowania, która jest wcześniejsza od daty jego przyjęcia. Przyjęty akt delegowany powinien umożliwić państwom członkowskim podjęcie decyzji w sprawie najbardziej odpowiednich szczegółowych rozwiązań dla realizacji partnerstwa zgodnie z ich ramami prawnymi i instytucjonalnymi, a także krajowymi i regionalnymi kompetencjami, pod warunkiem że osiągnięte zostały cele partnerstwa określone w niniejszym rozporządzeniu.

- (12) Przedsięwzięcia EFSI oraz operacje, które są wspierane z tych funduszy, powinny być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i odpowiednimi przepisami prawa krajowego i, które wdrażają bezpośrednio lub pośrednio niniejsze rozporządzenie i przepisy dotyczące poszczególnych funduszy.

- (13) W kontekście wysiłków zmierzających do zwiększenia spójności gospodarczej, terytorialnej i społecznej Unia powinna – na wszystkich etapach wdrażania EFSI – zmierzać do wyeliminowania nierówności i promowania równości kobiet i mężczyzn, oraz do uwzględniania

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

punktu widzenia płci, a także do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, zgodnie z art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), art. 10 TFUE i art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, przy uwzględnieniu w szczególności dostępności funduszy dla osób z niepełnosprawnościami, oraz art. 5 ust. 2 Karty praw podstawowych, który stanowi, że nikt nie może być zmuszony do świadczenia pracy przymusowej lub obowiązkowej.

- (14) Cele EFSI powinny być osiągnięte w ramach zrównoważonego rozwoju oraz unijnego wsparcia dla celu zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska, zgodnie z art. 11 i art. 191 ust. 1 TFUE, z uwzględnieniem zasady „zanieczyszczający płaci”. W tym celu państwa członkowskie powinny dostarczać informacji o wspieraniu celu dotyczącego zmian klimatu zgodnie z ambitnym założeniem przeznaczenia przynajmniej 20 % budżetu Unii na te cele, przy zastosowaniu metody opartej na kategoriach interwencji, obszarach docelowych lub działaniach przyjętych przez Komisję w drodze aktu wykonawczego przy zachowaniu zasady proporcjonalności.
- (15) Aby przyczynić się do unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz by zrealizować zadania dotyczące poszczególnych funduszy zgodnie z ich celami określonymi w Traktatach, w tym celami spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, należy skoncentrować wsparcie z EFSI na ograniczonej liczbie wspólnych celów tematycznych. Dokładny zakres każdego z EFSI powinien zostać określony w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy. Powinna istnieć możliwość ograniczenia tego zakresu tylko do niektórych celów tematycznych zdefiniowanych w niniejszym rozporządzeniu.
- (16) W celu maksymalnego wykorzystania wsparcia z EFSI oraz ustanowienia strategicznych wytycznych dla ułatwienia procesu programowania na poziomie państw członkowskich i regionów należy stworzyć wspólne ramy strategiczne (WRS). WRS powinny ułatwiać sektorową i terytorialną koordynację interwencji Unii w ramach EFSI oraz koordynację z innymi stosownymi politykami i instrumentami Unii, zgodnie z celami unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, z uwzględnieniem najważniejszych wyzwań terytorialnych poszczególnych typów terytoriów.
- (17) W WRS należy zatem ustanowić, w jaki sposób EFSI mają przyczynić się do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, rozwiązania dotyczące promowania zintegrowanego wykorzystywania EFSI, rozwiązania dotyczące koordynacji między EFSI oraz między tymi funduszami i innymi stosownymi politykami i instrumentami Unii, horyzontalne zasady i przekrojowe cele polityczne dla wdrażania EFSI, rozwiązania

dotyczące najważniejszych wyzwań terytorialnych oraz priorytetowe obszary przedsięwzięć w zakresie współpracy dla EFSI.

- (18) Państwa członkowskie i regiony w coraz większym stopniu muszą stawiać czoła wyzwaniom związanym z wpływem globalizacji, problemami środowiskowymi i energetycznymi, starzeniem się społeczeństwa i zmianami demograficznymi, transformacją technologiczną i wymogami innowacji, a także nierównością społeczną. Ze względu na złożony i współzależny charakter takich wyzwań wielosektorowe i wielowymiarowe rozwiązania wspierane przez EFSI powinny mieć zintegrowany charakter. W tym kontekście w celu zwiększenia skuteczności i efektywności polityki w tym zakresie powinna istnieć możliwość łączenia EFSI w zintegrowane pakiety, które byłyby dopasowane do specyficznych potrzeb terytorialnych.
- (19) Oczekuje się, że zmniejszająca się liczba pracujących w połączeniu ze zwiększającą się proporcją osób na emeryturze na tle ogółu społeczeństwa, a także problemy związane z rozproszeniem ludności w dalszym ciągu będą wywierać presję m.in. na struktury edukacyjne i wsparcia socjalnego państw członkowskich, a tym samym na konkurencyjność gospodarki unijnej. Dostosowanie się do takich zmian demograficznych stanowi jedno z głównych wyzwań, któremu państwa członkowskie i regiony będą musiały stawić czoła w nadchodzących latach, i z tego względu szczególną uwagę należy poświęcić regionom najbardziej dotkniętym zmianami demograficznymi.
- (20) Na podstawie WRS każde państwo członkowskie, we współpracy ze swoimi partnerami oraz z Komisją, powinno przygotować umowę partnerstwa. Umowa partnerstwa powinna przekładać elementy wyszczególnione we WRS na kontekst krajowy oraz ustanawiać konkretne zobowiązania do osiągnięcia celów Unii poprzez programowanie EFSI. Umowa partnerstwa powinna określać rozwiązania zapewniające zgodność z unijną strategią na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także z zadaniami poszczególnych funduszy, zgodnie z ich celami traktatowymi, rozwiązania zapewniające skuteczne i efektywne wdrażanie EFSI oraz rozwiązania dotyczące zasady partnerstwa i zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego. Należy rozróżnić pomiędzy podstawowymi elementami umowy partnerstwa podlegającymi decyzji Komisji a pozostałymi elementami, które nie podlegają decyzji Komisji i mogą zostać zmienione przez państwo członkowskie. Należy przewidzieć szczególne rozwiązania dotyczące przedkładania i przyjmowania umowy partnerstwa i programów, jeżeli wejście w życie jednego lub większej liczby rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy byłoby opóźnione lub mogło być opóźnione. Pociąga to za sobą ustanowienie przepisów, które pozwalają na przedłożenie i przyjęcie umowy partnerstwa, nawet w przypadku braku niektórych elementów odnoszących się do tych EFSI, których dotyczy opóźnienie, oraz późniejsze przedłożenie uzupełnionej umowy partnerstwa po wejściu w życie opóźnionych przepisów rozporządzeń lub rozporządzenia dotyczącego poszczególnych funduszy.

Ze względu na fakt, że te programy EFSI, których dotyczy opóźnienie powinny w tym przypadku zostać przedłożone i przyjęte dopiero po wejściu w życie odpowiednich rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy, należy również ustanowić odpowiednie terminy przedkładania tych programów.

- (21) Państwa członkowskie powinny skoncentrować wsparcie, aby zapewnić, że jego wkład w osiąganie celów Unii będzie znaczący, zgodnie ich szczególnymi krajowymi i regionalnymi potrzebami rozwojowymi. Należy określić warunki wstępne, a także zwięzły i wyczerpujący zbiór kryteriów oceny ich spełnienia, że niezbędne wymogi dla skutecznego i efektywnego wykorzystania wsparcia Unii zostaną spełnione. W tym celu warunki wstępne powinny mieć zastosowanie do priorytetu danego programu tylko wtedy, gdy mają one bezpośredni i rzeczywisty związek ze skutecznym i efektywnym osiągnięciem konkretnych celów szczegółowych priorytetu inwestycyjnego lub priorytetu Unii oraz bezpośredni wpływ na osiągnięcie tych celów, mając na względzie fakt, że nie w każdym przypadku to rzeczywiste powiązanie musi występować między celem szczegółowym a warunkami wstępnymi, ustanowionymi w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy. Ocena spełnienia warunków wstępnych powinna wziąć pod uwagę, w stosownych przypadkach, zasadę proporcjonalności w odniesieniu do poziomu przyznanego wsparcia. Spełnienie mających zastosowanie warunków wstępnych powinno być ocenione przez państwo członkowskie w ramach przygotowywania programów i, w stosownych przypadkach, umowy partnerstwa. Komisja powinna ocenić spójność i adekwatność informacji przedstawianych przez państwa członkowskie. W przypadkach, w których mające zastosowanie warunki wstępne nie są spełnione w określonym terminie, Komisja powinna mieć uprawnienia do zawieszenia płatności okresowych dla danych priorytetów programu, zgodnie z precyzyjnie określonymi zasadami.
- (22) W 2019 r. Komisja powinna przeprowadzić przegląd wyników na podstawie ram wykonania i we współpracy z państwami członkowskimi. Należy określić ramy wykonania dla każdego programu w celu monitorowania postępów w osiąganiu celów i wartości docelowych ustanowionych dla każdego priorytetu w trakcie okresu programowania 2014-2020 („okres programowania”). W celu zapewnienia, że budżet Unii nie jest wykorzystywany w sposób rozrzutny lub nieefektywny, w przypadku udowodnienia, że wykonanie przez dany priorytet celów pośrednich, wyrażonych w ramach wykonania wyłącznie za pomocą wskaźników finansowych, wskaźników produktu lub kluczowych etapów wdrażania zakończyło się poważnym niepowodzeniem, które było spowodowane wyraźnie zidentyfikowanymi i zgłoszonymi uprzednio przez Komisję słabościami wdrożeniami, wobec których państwo członkowskie nie podjęło koniecznych działań naprawczych, Komisja powinna mieć możliwość zawieszenia płatności na rzecz programu lub dokonania korekt finansowych na zakończenie okresu programowania. Dokonanie korekt finansowych powinno uwzględniać, z należytym poszanowaniem zasady proporcjonalności, poziom absorpcji i zewnętrzne czynniki przyczyniające się do nieosiągnięcia celów. Korekt finansowych nie należy dokonywać,

jeżeli cele końcowe nie zostały osiągnięte z powodu wpływu czynników społeczno-gospodarczych lub środowiskowych, istotnych zmian warunków w gospodarce lub środowisku w danym państwie członkowskim, bądź z przyczyn wynikających z działania siły wyższej, mających poważny wpływ na realizację tych priorytetów. Wskaźników rezultatu nie należy uwzględniać do celów zawieszeń lub korekt finansowych.

- (23) Aby ułatwić skoncentrowanie się na wynikach i osiągnięciu celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającemu włączeniu społecznemu, należy ustanowić dla każdego państwa członkowskiego rezerwę wykonania w wysokości 6 % całkowitego alokacji dla celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz dla EFRROW i środków finansowanych w ramach zarządzania dzielonego zgodnie z przyszłym aktem prawnym Unii ustanawiającym warunki wsparcia finansowego polityki morskiej i rybołówstwa na okres programowania 2014-2020 („rozporządzenie dotyczące EFMROW”). Ze względu na różnorodność i wielonarodowy charakter programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” („programy EWT”), rezerwa wykonania nie będzie dla nich tworzona. Na potrzeby obliczenia kwoty przeznaczonej na rezerwę wykonania, nie bierze się pod uwagę środków przeznaczonych na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych określoną w programie operacyjnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 ⁽¹⁾ („rozporządzenie w sprawie EFS”); pomoc techniczną z inicjatywy Komisji; transfery z pierwszego filaru wspólnej polityki rolnej do EFRROW na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 ⁽²⁾; transfery do EFRROW zgodnie z przepisami dotyczącymi nieobowiązkowego dostosowania płatności bezpośrednich w 2013 i transferu do EFRROW ustanowionymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 73/2009 ⁽³⁾ w odniesieniu do lat kalendarzowych 2013 i 2014; środki przeniesione do instrumentu „Łącząc Europę” z Funduszu Spójności; środki przeniesione do Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym zdefiniowanego w przyszłym akcie prawnym Unii oraz na działania innowacyjne na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.
- (24) Ścisłe powiązania między polityką spójności a zarządzaniem gospodarczym Unii są niezbędne w celu zapewnienia, że skuteczność wydatków z EFSI będzie oparta na należytej polityce gospodarczej, a także, że EFSI mogą

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1081/2006 (Zob. s. 470 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Zob. s. 608 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz.U. L 30 z 31.1.2009, s. 16).

zostać w razie potrzeby przekierowane w celu rozwiązania problemów gospodarczych, z którymi boryka się dane państwo członkowskie. W ramach pierwszej ścieżki działań łączących skuteczność EFSI z należyтым zarządzaniem gospodarczym Komisja powinna mieć możliwość wystąpienia do państwa członkowskiego z wnioskiem o zmiany w umowie partnerstwa i programach w celu wsparcia realizacji stosownych zaleceń Rady lub w celu maksymalnego zwiększenia wpływu dostępnych EFSI na wzrost i konkurencyjność w przypadku, gdy państwa członkowskie otrzymują mającą zastosowanie pomoc finansową. Aby unikać częstego przeprogramowania, które zakłócałoby przewidywalność zarządzania środkami, przeprogramowanie powinno być stosowane jedynie wówczas, gdy może ono mieć bezpośredni wpływ na korektę wyzwań określonych w stosownych zaleceniach Rady w ramach mechanizmów zarządzania gospodarczego. W ramach drugiej ścieżki, działań łączących skuteczność EFSI z należyтым zarządzaniem gospodarczym, Komisja powinna przedłożyć Radzie propozycję zawieszenia części lub całości zobowiązań albo płatności na rzecz programów tego państwa członkowskiego. Należy ustanowić odrębne procedury dotyczące zawieszenia zobowiązań i płatności. Jednak w obu przypadkach, składając propozycję zawieszenia, Komisja powinna wziąć pod uwagę wszystkie istotne informacje i uwzględnić należycie wszelkie elementy wynikające z ustrukturyzowanego dialogu z Parlamentem Europejskim oraz opinie wyrażone w ramach tego dialogu.

Zakres i poziom zawieszenia powinny być proporcjonalne i skuteczne, z poszanowaniem zasady równego traktowania państw członkowskich. Ponadto zawieszenie powinno uwzględniać sytuację gospodarczą i społeczną danego państwa członkowskiego, jak również możliwy całkowity wpływ na gospodarkę państwa członkowskiego, wynikający z poszczególnych etapów procedury nadmiernego deficytu i procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi.

- (25) Na mocy protokołu nr 15 w sprawie niektórych postanowień dotyczących Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej stanowiącego załącznik do TUE i TFUE, niektóre przepisy dotyczące nadmiernego deficytu i związanych z tym procedur nie mają zastosowania do Zjednoczonego Królestwa. Z tego też względu przepisy dotyczące zawieszenia całości lub części płatności i zobowiązań nie powinny mieć zastosowania do Zjednoczonego Królestwa.
- (26) Ze względu na niezwykle znaczenie zasady współfinansowania dla wdrażania EFSI dla zapewnienia poczucia odpowiedzialności za polityki realizowane na danym poziomie wdrażania, zgodnie z proporcjonalnym stosowaniem zawiesznień, każda decyzja w sprawie zawieszenia inicjowana w ramach drugiej ścieżki działań łączących skuteczność EFSI z należyтым zarządzaniem gospodarczym, powinna być podejmowana przy uwzględnieniu specyficznych dla danego państwa członkowskiego mających zastosowanie wymogów w zakresie zapewnienia współfinansowania krajowego dla programów finansowa-

nych z EFSI. Zawieszenia powinny być zniesione, a środki finansowe ponownie udostępnione danemu państwu członkowskiemu niezwłocznie po podjęciu przez to państwo członkowskie niezbędnych działań.

- (27) EFSI powinny być wdrażane poprzez programy obejmujące okres programowania zgodnie z umową partnerstwa. Programy powinny być opracowywane przez państwa członkowskie zgodnie z przejrzystymi procedurami, oraz w zgodzie z ich ramami instytucjonalnymi i prawnymi. Państwa członkowskie i Komisja powinny współpracować na rzecz zapewnienia koordynacji i spójności rozwiązań dotyczących programowania EFSI. W związku z tym, że treść programów jest ściśle powiązana z treścią umowy partnerstwa, powinny one być przedstawione w ciągu trzech miesięcy od przedłożenia umowy partnerstwa. Dla przedstawienia programów EWT należy przewidzieć okres wynoszący dziewięć miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w celu uwzględnienia ich wielonarodowego charakteru. W szczególności należy rozróżnić pomiędzy podstawowymi elementami umowy partnerstwa i programami podlegającymi decyzji Komisji a pozostałymi elementami nieobjętymi decyzją Komisji, które mogą zostać zmienione na odpowiedzialność państwa członkowskiego. Programowanie powinno zapewnić spójność z WRS i umowami partnerstwa, koordynację między EFSI a pozostałymi istniejącymi instrumentami finansowania oraz, w stosownych przypadkach, wkładem Europejskiego Banku Inwestycyjnego.
- (28) Mając na celu zapewnienie spójności między programami otrzymującymi wsparcie w ramach różnych EFSI, zwłaszcza w kontekście zapewnienia wkładu w unijną strategię na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, należy określić wspólne minimalne wymogi w odniesieniu do treści programów, które mogą zostać uzupełnione przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy w celu uwzględnienia specyfiki poszczególnych EFSI.
- (29) Należy określić jasne procedury oceny, przyjmowania i zmiany programów przez Komisję. W celu zapewnienia spójności między umową partnerstwa a programami należy uściślić, że programy – z wyjątkiem programów EWT – nie mogą zostać przyjęte przez Komisję przed podjęciem przez Komisję decyzji przyjmującej umowę partnerstwa. Aby zmniejszyć obciążenia administracyjne dla państw członkowskich, przyjęcie przez Komisję dowolnej zmiany niektórych części programów powinno skutkować automatycznie zmianą stosownych części umowy partnerstwa. Ponadto natychmiastowe uruchomienie środków alokowanych na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych powinno zostać również umożliwione przez ustanowienie przepisów szczególnych dotyczących przedstawiania i przyjmowania odrębnych programów operacyjnych dedykowanych Inicjatywie na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie EFS.

- (30) Aby zoptymalizować wartość dodaną wniesioną przez inwestycje finansowane w całości lub w części z budżetu Unii w dziedzinie badań i innowacji, należy dążyć do synergii, zwłaszcza między funkcjonowaniem EFSI a programem „Horyzont 2020”, ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013⁽¹⁾ przy jednoczesnym poszanowaniu ich odrębnych celów. Kluczowe mechanizmy do osiągnięcia tej synergii powinny obejmować uznanie stawek ryczałtowych w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych ze strony programu „Horyzont 2020” na rzecz podobnych operacji i beneficjentów, a także możliwość łączenia finansowania z różnych instrumentów unijnych, w tym EFSI oraz programu „Horyzont 2020” na rzecz jednej operacji, co pozwoli uniknąć podwójnego finansowania. Aby zwiększyć zdolności podmiotów krajowych i regionalnych w zakresie badań i innowacji i osiągnąć cel polegający na utworzeniu „schodów do doskonałości” w regionach słabiej rozwiniętych, i w państwach członkowskich i regionach osiągających słabe wyniki w zakresie badań, rozwoju i innowacji w odniesieniu do wszystkich stosownych priorytetów programu należy wypracować efekt ścisłej synergii między EFSI i programem „Horyzont 2020”.
- (31) Spójność terytorialna została dodana do celów spójności gospodarczej i społecznej w TFUE, konieczne jest zatem uwzględnienie kwestii roli miast, geograficznych obszarów funkcjonalnych oraz obszarów poniżej szczebla regionalnego stojących w obliczu szczególnych problemów geograficznych lub demograficznych. W tym celu i aby lepiej zmobilizować potencjał na szczeblu lokalnym, konieczne jest wzmocnienie i ułatwienie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność poprzez ustanowienie wspólnych zasad i zapewnienie ścisłej koordynacji dla wszystkich właściwych EFSI. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność powinien uwzględniać lokalne potrzeby i potencjał, a także istotne charakterystyczne cechy społeczno-kulturowe. Odpowiedzialność za opracowanie i realizację strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność powinna z zasady spoczywać na lokalnych grupach działania reprezentujących interesy społeczności. Szczegółowe rozwiązania dotyczące definicji obszaru i ludności objętych strategiami rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność powinny być określone w odpowiednich programach zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.
- (32) Aby ułatwić możliwe do zastosowania rozwiązania w zakresie włączania go do procesu programowania, rozwój lokalny kierowany przez społeczność może być przeprowadzany w ramach jednego celu tematycznego służącego promowaniu włączenia społecznego i walki z ubóstwem lub promowaniu zatrudnienia i mobilności pracowników, bez względu na to, że przedsięwzięcia finansowane jako element rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność mogą przyczyniać się do realizacji wszystkich pozostałych celów tematycznych.
- (33) Jeżeli strategia rozwoju terytorialnego lub strategia rozwoju obszarów miejskich wymaga zintegrowanego podejścia, ponieważ angażuje inwestycje w ramach więcej niż jednej osi priorytetowej jednego lub kilku programów operacyjnych, powinna istnieć możliwość, by działania wspierane z funduszy mogące otrzymać dodatkowe wsparcie finansowe z EFRROW lub EFMR przeprowadzane były w formie zintegrowanej inwestycji terytorialnej w ramach programu lub programów.
- (34) Instrumenty finansowe mają coraz większe znaczenie ze względu na ich efekt dźwigni w odniesieniu do EFSI, ich zdolność do łączenia różnych form środków publicznych i prywatnych w celu wspierania celów polityki publicznej oraz rewolwingowe formy finansowania sprawiają, że wsparcie takie ma charakter zrównoważony i długotrwały.
- (35) Instrumenty finansowe wspierane przez EFSI powinny być wykorzystywane w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb rynku w sposób efektywny pod względem kosztów oraz w zgodzie z celami programów, i nie powinny wypierać finansowania prywatnego. Podjęcie decyzji o finansowaniu wsparcia przez instrumenty finansowe powinno zatem zostać oparte na ocenie *ex ante*, która wskazuje na występowanie zawodności mechanizmów rynkowych lub nieoptymalnego poziomu inwestycji oraz szacunkowy poziom i zakres zapotrzebowania na inwestycje publiczne. Niezbędne elementy oceny *ex ante* powinny być jasno określone w niniejszym rozporządzeniu. Z uwagi na szczegółowy charakter oceny *ex ante* należy ustanowić przepisy pozwalające na dokonywanie ocen *ex ante* etapami oraz dokonywanie przeglądów i aktualizacji oceny *ex ante* podczas wdrażania.
- (36) Instrumenty finansowe powinny być zaprojektowane i wdrażane w taki sposób, aby promować znaczący udział prywatnych inwestorów i instytucji finansowych sektora prywatnego przy odpowiednim podziale ryzyka. By zapewnić wystarczającą atrakcyjność dla sektora prywatnego niezbędne jest by instrumenty finansowe zaprojektować i wdrażać w elastyczny sposób. Instytucje zarządzające powinny zatem zdecydować się na najbardziej odpowiednie formy wdrażania instrumentów finansowych dedykowane specyficznym potrzebom wspieranych regionów, zgodnie z celami danego programu, wynikami oceny *ex ante* i mającymi zastosowanie zasadami pomocy państwa. W stosownych przypadkach takie elastyczne podejście powinno też obejmować możliwość ponownego wykorzystania środków zwróconych w okresie kwalifikowalności w celu zapewnienia preferencyjnego wynagrodzenia inwestorom prywatnym lub publicznym działającym zgodnie z zasadą gospodarki rynkowej. Takie preferencyjne wynagrodzenie powinno uwzględniać standardy rynkowe i zapewniać, że wszelka pomoc państwa stosowana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego oraz jest ograniczona do kwoty minimalnej niezbędnej do zrekompensovania braku dostępności kapitału prywatnego, przy uwzględnieniu zawodności mechanizmów rynkowych lub nieoptymalnego poziomu inwestycji.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań i innowacji (2014-2020) i uchylające decyzję nr 1982/2006/WE (Zob. s. 104 niniejszego Dziennika Urzędowego)

- (37) W celu uwzględnienia zwrotnego charakteru wsparcia udzielanego poprzez instrumenty finansowe oraz zapewnienia zgodności z praktykami rynkowymi wsparcie z EFSI na rzecz ostatecznych odbiorców w postaci inwestycji kapitałowych lub quasi-kapitałowych, pożyczek lub gwarancji czy też innych instrumentów podziału ryzyka powinno móc pokrywać w całości inwestycje dokonywane przez ostatecznych odbiorców, bez rozróżnienia na koszty związane z podatkiem VAT. Odpowiednio jedynie w przypadkach, gdy instrumenty finansowe łączone są z dotacjami, sposób, w jaki podatek VAT jest uwzględniany na poziomie ostatecznego odbiorcy, powinien mieć znaczenie dla celów określenia kwalifikowalności wydatków związanych z dotacją.
- (38) Jeżeli niektóre części inwestycji nie generują bezpośrednich finansowych zwrotów, zasadne mogłoby być łączenie instrumentów finansowych ze wsparciem dotacyjnym, w zakresie dozwolonym na podstawie obowiązujących przepisów dotyczących pomocy państwa, w celu uczynienia projektów ekonomicznie zrównoważonymi. Należy ustanowić szczegółowe warunki zapobiegające podwójnemu finansowaniu w takich przypadkach.
- (39) W celu zapewnienia, że środki alokowane na instrumenty finansowe przeznaczone dla MŚP osiągają skuteczną i efektywną masę krytyczną nowego finansowania dłużnego MŚP, powinna istnieć możliwość wykorzystania tych środków na całym terytorium danego państwa członkowskiego bez względu na jego kategorie regionów. Negocjacje umowy o finansowaniu między państwem członkowskim a EBI powinny jednak także umożliwić proporcjonalny zwrot dla regionu lub grupy regionów tego samego państwa członkowskiego jako część pojedynczego odrębnego programu krajowego z uwzględnieniem wkładu finansowego z EFRROW.
- (40) Wkłady państw członkowskich do wspólnych instrumentów finansowych na rzecz MŚP dotyczących gwarancji nieograniczonych co do kwoty i sekurytyzacji powinny być rozłożone na lata 2014, 2015 i 2016, a kwoty, które państwa członkowskie muszą wpłacić do EBI, powinny zostać odpowiednio zaplanowane w umowie o finansowaniu zgodnie ze standardową praktyką bankową oraz w celu rozszerzenia skutków na środki na płatności w poszczególnych latach.
- (41) W przypadku transakcji sekurytyzacyjnych należy zapewnić w momencie zamknięcia programu, że w celu wspierania MŚP wykorzystano przynajmniej kwotę odpowiadającą wkładowi Unii, zgodnie z zasadami dotyczącymi instrumentów finansowych określonymi w rozporządzeniu finansowym.
- (42) Instytucje zarządzające powinny mieć swobodę wnoszenia wkładu ze środków pochodzących z programów do instrumentów finansowych utworzonych na szczeblu unijnym i zarządzanych bezpośrednio lub pośrednio przez Komisję lub do instrumentów ustanowionych na szczeblu krajowym, regionalnym, transnarodowym lub transgranicznym i zarządzanych przez instytucję zarządzającą lub na jej odpowiedzialność. Instytucje zarządzające powinny mieć również możliwość bezpośredniego wdrażania instrumentów finansowych, poprzez istniejące lub nowo utworzone fundusze lub poprzez fundusze funduszy.
- (43) Z myślą o zapewnieniu proporcjonalnych rozwiązań w zakresie kontroli i zabezpieczeniu wartości dodanej instrumentów finansowych, należy unikać nadmiernych obciążeń administracyjnych, by nie zniechęcać docelowych ostatecznych odbiorców. Podmioty odpowiedzialne za audyty programów powinny w pierwszej kolejności przeprowadzać audyty na szczeblu instytucji zarządzających i podmiotów wdrażających instrumenty finansowe, w tym fundusze funduszy. Mogą jednak zaistnieć szczególne okoliczności, w których dokumenty niezbędne do zakończenia takich audytów nie są dostępne na szczeblu instytucji zarządzających lub podmiotów wdrażających instrumenty finansowe lub dokumenty takie nie przedstawiają prawdziwego i rzetelnego zapisu dostarczonego wsparcia. W takich szczególnych przypadkach niezbędne jest ustanowienie pewnych przepisów, aby umożliwić również audyty na poziomie ostatecznych odbiorców.
- (44) Kwota środków przekazanych w dowolnym momencie z EFSI do instrumentów finansowych powinna odpowiadać kwocie niezbędnej do realizacji planowanych inwestycji i płatności na rzecz ostatecznych odbiorców, z uwzględnieniem kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie. Odpowiednio wnioski o płatności okresowe powinny być składane stopniowo. Kwota do wypłaty jako płatność okresowa powinna podlegać maksymalnemu pułapowi wynoszącemu 25 % całości wkładów z programu przeznaczonych na dany instrument finansowy na mocy właściwej umowy o finansowaniu, przy czym kolejne płatności okresowe są zależne od minimalnego pułapu procentowego odnoszącego się do faktycznych kwot zawartych w poprzednich wnioskach poniesionych już jako wydatki kwalifikowalne.
- (45) Konieczne jest ustanowienie szczególnych zasad dotyczących kwot, które mają być zatwierdzane jako wydatki kwalifikowalne przy zamykaniu programu, w celu zapewnienia, by kwoty przekazywane z EFSI do instrumentów finansowych, z uwzględnieniem kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie, zostały skutecznie wykorzystywane na inwestycje i płatności na rzecz ostatecznych odbiorców. Zasady te powinny być na tyle elastyczne, aby umożliwić wspieranie instrumentów kapitałowych z korzyścią dla docelowych przedsiębiorstw, i powinny dlatego brać pod uwagę pewne cechy specyficzne instrumentów kapitałowych dla przedsiębiorstw, takich jak praktyki rynkowe w odniesieniu do zasad zapewniających kontynuowanie finansowania dostarczanego w oparciu o fundusze podwyższonego ryzyka. Z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu docelowe przedsiębiorstwa powinny mieć możliwość korzystania z dalszego wsparcia z EFSI na rzecz instrumentów po zakończeniu okresu kwalifikowalności.

- (46) Konieczne jest również ustanowienie przepisów szczególnych dotyczących ponownego wykorzystania środków związanych za wsparciem z EFSI do końca okresu kwalifikowalności oraz ustanowienie dalszych przepisów dotyczących wykorzystania pozostałych środków po upływie okresu kwalifikowalności.
- (47) Co do zasady wsparcie z EFSI nie powinno być wykorzystywane do finansowania inwestycji, które zostały już fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej. Jednak w odniesieniu do inwestycji w infrastrukturę, których celem jest wspieranie rozwoju obszarów miejskich lub rewitalizacja obszarów miejskich, lub podobnych inwestycji w infrastrukturę mających na celu zróżnicowanie działalności nierolniczej na obszarach wiejskich, pewna kwota wsparcia może być potrzebna do reorganizacji portfela dłużnego w odniesieniu do infrastruktury stanowiącej część nowej inwestycji. W takich przypadkach powinna istnieć możliwość wykorzystania wsparcia z EFSI w celu reorganizacji portfela dłużnego do maksymalnej wysokości 20 % całkowitej kwoty wsparcia programu z instrumentu finansowego dla inwestycji.
- (48) Państwa członkowskie powinny monitorować programy w celu dokonania przeglądu wdrażania programu oraz postępów w osiąganiu jego celów. W tym celu państwo członkowskie powinno utworzyć zgodnie ze swoimi ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi komitety monitorujące oraz określić ich skład i zadania w odniesieniu do EFSI. Z uwagi na szczególny charakter programów EWT należy określić przepisy szczególne dotyczące komitetów monitorujących dla tych programów. Wspólne komitety monitorujące mogłyby być ustanawiane w celu ułatwienia koordynacji między EFSI. W celu zapewnienia skuteczności komitet monitorujący powinien mieć możliwość sporządzenia uwag skierowanych do instytucji zarządzających, dotyczących wdrażania i ewaluacji programu, w tym przedsięwzięć związanych ze zmniejszaniem obciążeń administracyjnych dla beneficjentów, a także możliwość monitorowania przedsięwzięć podjętych w wyniku tych uwag.
- (49) Konieczne jest dostosowanie rozwiązań dotyczących monitorowania i sprawozdawczości EFSI, aby uprościć rozwiązania dotyczące zarządzania na wszystkich szczeblach. Ważne jest, aby zapewnić proporcjonalne wymagania dotyczące sprawozdawczości, a także dostępność wyczerpujących informacji na temat postępów w kluczowych punktach przeglądu. W związku z powyższym konieczne jest, aby wymagania dotyczące sprawozdawczości odzwierciedlały potrzeby w zakresie informacji w danych latach i były zgodne z harmonogramem przeglądu wyników.
- (50) W celu monitorowania postępów osiągniętych w ramach programów każde państwo członkowskie i Komisja powinny spotykać się na rocznym spotkaniu w sprawie przeglądu. Państwo członkowskie i Komisja powinny jednak mieć możliwość uzgodnienia, że nie będą organizować spotkań w latach innych niż 2017 i 2019 w celu uniknięcia niepotrzebnych obciążeń administracyjnych.
- (51) W celu umożliwienia Komisji monitorowania postępów w osiąganiu celów Unii oraz zadań dotyczących poszczególnych funduszy zgodnie z ich zadaniami określonymi w traktacie państwa członkowskie powinny składać sprawozdania z postępów w zakresie wdrażania swoich umów partnerstwa. Na podstawie tych sprawozdań Komisja powinna przygotować sprawozdanie strategiczne w sprawie postępów w 2017 i 2019 r. W celu zapewnienia regularnej strategicznej debaty politycznej w sprawie wkładu EFSI w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także w celu poprawy jakości wydatków i skuteczności polityki w zgodzie z europejskim semestrem, sprawozdania strategiczne powinny być przedmiotem debaty w Radzie. Na podstawie tej debaty Rada powinna mieć możliwość wniesienia wkładu w ocenę dokonaną na wiosennym posiedzeniu Rady Europejskiej w sprawie roli wszystkich unijnych polityk i instrumentów w realizacji zrównoważonego wzrostu sprzyjającego tworzeniu miejsc pracy w całej Unii.
- (52) Konieczne jest dokonanie ewaluacji skuteczności, efektywności i wpływu pomocy z EFSI w celu poprawy jakości opracowywania i wdrażania programów oraz w celu ustalenia wpływu programów w odniesieniu do wymiernych celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy uwzględnieniu wielkości programu, jak również w stosunku do produktu krajowego brutto (PKB) oraz bezrobocia na obszarze objętym programem, w stosownych przypadkach. Należy określić obowiązki państw członkowskich i Komisji w tym zakresie.
- (53) W celu poprawy jakości projektu każdego programu oraz w celu weryfikacji, czy możliwe jest osiągnięcie jego celów, należy przeprowadzić ewaluację *ex ante* każdego programu.
- (54) Instytucja zarządzająca lub państwo członkowskie powinno sporządzić plan ewaluacji. Powinna istnieć możliwość objęcia przez ten plan ewaluacji większej liczby programów. W trakcie okresu programowania instytucje zarządzające powinny zapewnić przeprowadzanie ewaluacji skuteczności, efektywności i wpływu programu. Komitet monitorujący i Komisja powinny być informowane o wynikach ewaluacji w celu ułatwienia podejmowania decyzji dotyczących zarządzania.
- (55) Należy przeprowadzać ewaluacje *ex post* w celu zbadania skuteczności i efektywności EFSI oraz ich wpływu na ogólne cele tych funduszy i unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy uwzględnieniu wymiernych celów określonych dla tej unijnej strategii. Dla każdego funduszu z EFSI Komisja powinna przygotować sprawozdanie podsumowujące zawierające główne wnioski z ewaluacji *ex post*.

- (56) Należy określić rodzaje przedsięwzięć, które mogą być podejmowane z inicjatywy Komisji i państw członkowskich jako pomoc techniczna w zakresie wsparcia z EFSI.
- (57) W celu zapewnienia skutecznego wykorzystania środków unijnych i uniknięcia nadmiernego finansowania operacji generujących dochód po ukończeniu należy zastosować inne metody do określenia dochodu wygenerowanego w efekcie takich operacji, w tym uproszczone podejście oparte na stawkach zryczałtowanych dla sektorów lub podsektorów. Podstawą stawek zryczałtowanych powinny być, w stosownych przypadkach, dane historyczne dostępne Komisji, możliwość odzyskania kosztów i zasada „zanieczyszczający płaci”. Należy też wprowadzić przepis umożliwiający rozszerzenie stawek zryczałtowanych na nowe sektory, wprowadzenie podsektorów lub dokonanie przeglądu stawek dla przyszłych operacji po udostępnieniu nowych danych, w drodze aktu delegowanego. Zastosowanie stawek zryczałtowanych może być szczególnie odpowiednie dla operacji w dziedzinach technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK), badań, rozwoju i innowacji oraz efektywności energetycznej. Dodatkowo, w celu zapewnienia stosowania zasady proporcjonalności i uwzględnienia innych przepisów regulacyjnych i umownych, które mogą mieć zastosowanie, konieczne jest określenie odstępstw od tych zasad.
- (58) Ważne jest zapewnienie proporcjonalnego podejścia i uniknięcie powielania weryfikacji potrzeb finansowania w przypadku operacji, które generują dochód po zakończeniu, które również podlegają przepisom dotyczącym pomocy państwa, biorąc pod uwagę, że takie zasady również określają granice wsparcia, które może zostać przyznane. W związku z tym, w przypadku gdy przyznawana jest pomoc w ramach zasady *de minimis*, zgodna z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa dla MSP, dla której ma zastosowanie limit w zakresie dopuszczalnej intensywności lub kwoty pomocy, lub zgodna z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa dla dużych przedsiębiorstw, gdy przeprowadzono indywidualną weryfikację potrzeb finansowych zgodnie ze stosownymi zasadami pomocy państwa, nie stosuje się przepisów wymagających obliczenia dochodów. Niemniej jednak państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania metod obliczania dochodu, gdy zostało to przewidziane w przepisach krajowych.
- (59) Partnerstwo publiczno-prywatne („PPP”) może stanowić skuteczny sposób wdrażania operacji, który zapewnia osiągnięcie celów polityki publicznej poprzez łączenie różnych postaci środków publicznych i prywatnych. W celu ułatwienia korzystania z EFSI na potrzeby wspierania operacji mających strukturę PPP, niniejsze rozporządzenie powinno brać pod uwagę pewną szczególne cechy PPP poprzez dostosowanie pewnych wspólnych przepisów dotyczących EFSI.
- (60) Należy określić początkową i końcową datę kwalifikowalności wydatków, tak aby zapewnić jednolitą i sprawiedliwą zasadę mającą zastosowanie do wdrażania EFSI w całej Unii. W celu ułatwienia wdrażania programów należy określić, że początkowa data kwalifikowalności wydatków może być wcześniejsza niż dzień 1 stycznia 2014 r., jeżeli dane państwo członkowskie przedłoży program przed tą datą. Na zasadzie odstępstwa, w celu wsparcia natychmiastowego wdrożenia Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, początkową datą kwalifikowalności wydatków w ramach tej inicjatywy powinien być dzień 1 września 2013 r. W celu zagwarantowania skutecznego wykorzystania EFSI i zmniejszenia ryzyka dla budżetu Unii należy wprowadzić ograniczenia w zakresie wsparcia dla ukończonych operacji.
- (61) Zgodnie z zasadą pomocniczości i z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013⁽¹⁾, rozporządzeniu EFS, rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013⁽²⁾, rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013⁽³⁾, rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013⁽⁴⁾ oraz w rozporządzeniu w sprawie EFMR państwa członkowskie powinny przyjąć przepisy krajowe dotyczące kwalifikowalności wydatków.
- (62) Mając na uwadze uproszczenie wykorzystania EFSI oraz ograniczenie ryzyka błędów, przy jednoczesnym zapewnieniu różnicowania w przypadkach, gdy konieczne jest uwzględnienie specyfiki polityki, należy określić formy wsparcia, ujednolicone warunki zwrotu dotacji i pomocy zwrotnej, finansowania w oparciu o stawki ryczałtowe, szczegółowe zasady kwalifikowalności w odniesieniu do dotacji i pomocy zwrotnej oraz szczegółowe warunki co do kwalifikowalności operacji w zależności od lokalizacji.
- (63) Powinna istnieć możliwość zapewnienia wsparcia z EFSI w formie dotacji, nagród, pomocy zwrotnej i instrumentów finansowych, bądź też ich kombinacji, aby umożliwić właściwym podmiotom wybór najodpowiedniejszej formy wsparcia w celu zaspokojenia stwierdzonych potrzeb.
- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczegółowych szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Zob. s. 289 niniejszego Dziennika Urzędowego).
- (2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1084/2006 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1084/2006 (Zob. s. 281 niniejszego Dziennika Urzędowego).
- (3) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Zob. s. 259 niniejszego Dziennika Urzędowego).
- (4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (EFRROW) (Zob. s. 487 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (64) W celu zapewnienia skuteczności, sprawiedliwości i trwałego oddziaływania interwencji EFSI powinny istnieć przepisy gwarantujące trwałość inwestycji w działalność gospodarczą i w infrastrukturę, pozwalające unikać wykorzystania EFSI do osiągania nienależnych korzyści. Doświadczenie pokazuje, że okres pięciu lat jest odpowiednim minimalnym okresem, który powinien być zastosowany, z wyjątkiem przypadków, w których przepisy dotyczące pomocy państwa przewidują inny okres. Niemniej jednak, zgodnie z zasadą proporcjonalności, możliwe jest, że krótszy okres trzech lat byłby uzasadniony w przypadku, gdy inwestycja dotyczy utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP. W przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne oraz gdy beneficjent nie jest MŚP, w wyniku takiej operacji należy dokonać zwrotu wkładu z EFSI, jeżeli w okresie dziesięciu lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta działalność produkcyjna podlega przeniesieniu poza obszar Unii. Właściwe jest zwolnienie przedsięwzięć wspieranych z EFS oraz przedsięwzięć, które nie obejmują inwestycji produkcyjnych lub inwestycji w infrastrukturę, z ogólnego wymogu trwałości, o ile takie wymogi nie wynikają z mających zastosowanie przepisów dotyczących pomocy państwa, a także zwolnienie wkładów do instrumentów finansowych lub z tych instrumentów. Kwoty nienależnie wypłacone należy odzyskiwać i powinny stać się one przedmiotem procedur mających zastosowanie do nieprawidłowości.
- (65) Państwa członkowskie powinny podjąć stosowne działania gwarantujące prawidłową strukturę i funkcjonowanie swoich systemów zarządzania i kontroli w celu zapewnienia zgodnego z prawem i prawidłowego wykorzystania EFSI. Należy zatem określić obowiązki państw członkowskich w zakresie systemów zarządzania i kontroli programów oraz w odniesieniu do zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości i naruszeń przepisów unijnych.
- (66) Zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego państwa członkowskie i Komisja powinny być odpowiedzialne za zarządzanie programami i ich kontrolę. Za wdrażanie i kontrolę operacji w programach powinny odpowiadać w pierwszym rzędzie państwa członkowskie w ramach swoich systemów zarządzania i kontroli. W celu wzmocnienia skuteczności kontroli nad wyborem i wdrażaniem operacji oraz funkcjonowaniem systemu zarządzania i kontroli należy określić funkcje instytucji zarządzającej.
- (67) Państwa członkowskie powinny wypełniać obowiązki w zakresie zarządzania, kontroli i audytu oraz przyjmować na siebie wynikające z tego obowiązki określone w przepisach w sprawie zarządzania dzielonego ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu, rozporządzeniu finansowym i w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy. Państwa członkowskie powinny zapewnić, że zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym rozporządzeniu przyjęte zostaną skuteczne rozwiązania w zakresie badania skarg dotyczących EFSI. Zgodnie z zasadą pomocniczości państwa członkowskie powinny badać, na wniosek Komisji, skargi złożone do Komisji w zakresie określonych przez nie rozwiązań oraz na wniosek Komisji informować ją o wynikach tych badań.
- (68) Należy ustanowić uprawnienia i obowiązki Komisji w odniesieniu do sprawdzania skuteczności funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli oraz obligowania państw członkowskich do podejmowania działań. Komisja powinna również posiadać uprawnienia do przeprowadzania audytów i kontroli na miejscu skoncentrowanych na kwestiach należytego zarządzania finansami, tak aby można było z nich wyciągnąć wnioski dotyczące wyników EFSI.
- (69) Zobowiązania budżetowe Unii powinny być przyznawane corocznie. W celu zapewnienia skutecznego zarządzania programem konieczne jest ustanowienie wspólnych zasad dla płatności zaliczkowej, oraz wniosków o płatność okresową oraz płatności salda końcowego, bez uszczerbku dla przepisów szczególnych wymaganych dla każdego z EFSI.
- (70) Płatności zaliczkowe w momencie rozpoczęcia programów gwarantują, że państwo członkowskie posiada środki do zapewnienia wsparcia na rzecz beneficjentów od początku wdrażania programu, umożliwiając im otrzymywanie zaliczek, jeżeli jest to konieczne dla planowania inwestycji, oraz szybką refundację kosztów po przedłożeniu wniosku o płatność. W związku z tym należy ustanowić przepisy dotyczące kwot początkowych płatności zaliczkowych z EFSI. Początkowe płatności zaliczkowe powinny być w pełni rozliczone po zakończeniu programu.
- (71) W celu ochrony interesów finansowych Unii należy przewidzieć środki, które są ograniczone w czasie i które umożliwiają delegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu wstrzymanie płatności w przypadku, gdy istnieją wyraźne dowody wskazujące na poważne defekty w funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, dowody na nieprawidłowości związane z wnioskiem o płatność lub gdy nie dostarczono dokumentów na potrzeby analizy i zatwierdzania zestawienia wydatków. Czas trwania okresu wstrzymania powinien wynosić do sześciu miesięcy, z możliwością przedłużenia go do dziewięciu miesięcy za zgodą państwa członkowskiego, w celu zapewnienia wystarczającego czasu na rozwiązanie przyczyny wstrzymania, przez co uniknie się stosowania zawieszenia.
- (72) W celu ochrony budżetu Unii Komisja może być zmuszona do dokonania korekt finansowych. Dla zapewnienia pewności prawnej w odniesieniu do państw członkowskich ważne jest określenie okoliczności, w jakich naruszenia obowiązujących przepisów prawa unijnego lub krajowego związanych z jego stosowaniem mogą prowadzić do dokonania przez Komisję korekt finansowych. Aby mieć pewność, że jakiegokolwiek korekty finansowej, które Komisja nakłada na państwa członkowskie, są związane z ochroną interesów finansowych Unii, powinny być one ograniczone do sytuacji, w których naruszenie mającego zastosowanie prawa unijnego lub

prawa krajowego dotyczącego stosowania właściwego prawa unijnego bezpośrednio lub pośrednio dotyczących kwalifikowalności, prawidłowości, zarządzania lub kontroli operacji oraz odpowiadających im wydatków zadeklarowanych Komisji. Aby zapewnić proporcjonalność, ważne jest, by Komisja rozważyła charakter i wagę naruszenia i powiązanego wpływu finansowego dla budżetu Unii przy podejmowaniu decyzji o wysokości korekty finansowej.

- (73) W celu zachęcenia do dyscypliny finansowej należy określić rozwiązania dotyczące anulowania dowolnej części zobowiązań budżetowych w ramach programu, w szczególności sytuacje, kiedy kwota może zostać wyłączona z takiego anulowania, szczególnie gdy opóźnienia we wdrażaniu wynikają z okoliczności niezależnych od danej strony, okoliczności nietypowych lub niemożliwych do przewidzenia i których skutków nie można było uniknąć pomimo zachowywania staranności, jak również w sytuacji, gdy wniosek o płatność został złożony, ale w przypadku którego termin płatności został przerwany lub płatność została zawieszona.
- (74) Procedura anulowania zobowiązań jest również niezbędną częścią mechanizmu alokowania rezerwy wykonania i podczas tego procesu powinna istnieć możliwość przywrócenia środków, a następnie przekazania ich na rzecz innych programów i priorytetów. Ponadto przy wdrażaniu pewnych szczególnych instrumentów finansowych na rzecz MŚP, kiedy anulowania wynikają z rezygnacji danego państwa członkowskiego z udziału w takich instrumentach finansowych, należy przewidzieć możliwość przywrócenia środków w celu ich przekazania innym programom. Zważywszy na fakt, że aby umożliwić takie przywrócenie środków, konieczne będzie wprowadzenie dodatkowych przepisów do rozporządzenia finansowego, te procedury powinny mieć zastosowanie dopiero od dnia wejścia w życie wspomnianej zmiany rozporządzenia finansowego.
- (75) Konieczne są dodatkowe przepisy ogólne w związku ze specyfiką funkcjonowania funduszy polityki spójności. W szczególności w celu zwiększenia ich wartości dodanej oraz podniesienia ich wkładu w realizację priorytetów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i zadań poszczególnych funduszy polityki spójności zgodnie z celami wynikającymi z Traktatu funkcjonowanie funduszy polityki spójności powinno zostać uproszczone i skoncentrowane na celach „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz „Europejska współpraca terytorialna”.
- (76) Dodatkowe przepisy dotyczące specyfiki funkcjonowania EFRROW i EFMR są ustanowione we właściwych przepisach sektorowych.
- (77) Cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” powinien wspierać wszystkie regiony, tak aby promować zapisane w TFUE cele spójności gospodarczej, społecznej

i terytorialnej. W celu zapewnienia zrównoważonego i stopniowego wsparcia oraz dla odzwierciedlenia poziomu rozwoju gospodarczego i społecznego, należy alokować zasoby z EFRR i EFS w ramach tego celu między regiony słabiej rozwinięte, regiony przejściowe i regiony lepiej rozwinięte zgodnie z ich produktem krajowym brutto (PKB) na mieszkańca w relacji do średniej UE-27. Dla zapewnienia długookresowej trwałości inwestycji z EFRR i EFS, dla utrwalenia już osiągniętego rozwoju oraz dla dalszego zwiększania wzrostu gospodarczego i spójności społecznej regionów unijnych wszystkie regiony, których PKB na mieszkańca w okresie programowania 2007–2013 wyniósł mniej niż 75 % średniej UE-25 w okresie odniesienia, lecz których PKB na mieszkańca wzrósł do ponad 75 % średniej UE-27, powinny otrzymać co najmniej 60 % ich szacunkowej średniej alokacji rocznej na okres 2007–2013. Całkowita alokacja z EFRR, EFS i Funduszu Spójności dla danego państwa członkowskiego powinna wynosić co najmniej 55 % jego indywidualnej całkowitej alokacji na okres 2007–2013. Państwa członkowskie, których dochód narodowy brutto (DNB) na mieszkańca wynosi mniej niż 90 % średniej Unii, powinny skorzystać z Funduszu Spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.

- (78) Należy ustalić obiektywne kryteria wyznaczania regionów i obszarów kwalifikujących się do wsparcia z funduszy polityki spójności. W tym celu identyfikację regionów i obszarów na poziomie Unii należy oprzeć na wspólnym systemie klasyfikacji regionów ustanowionym rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾, zmienionym rozporządzeniem Komisji nr 105/2007⁽²⁾.
- (79) W celu stworzenia odpowiednich ram finansowych dla funduszy polityki spójności Komisja, w drodze aktów wykonawczych, powinna ustanowić szacunkowy roczny podział dostępnych środków na zobowiązania w obiektywny i przejrzysty sposób w celu dotarcia do regionów opóźnionych pod względem rozwoju, w tym regionów przejściowych. W celu uwzględnienia szczególnie trudnej sytuacji państw członkowskich zmagających się z kryzysem oraz zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013⁽³⁾ ustanawiającym wieloletnie ramy finansowe Komisja powinna dokonać przeglądu całkowitych alokacji dla wszystkich państw członkowskich w 2016 r. na podstawie najbardziej aktualnych dostępnych wówczas danych statystycznych, a w przypadku, gdy wystąpi łączna rozbieżność wynosząca ponad $\pm 5\%$, dostosować te alokacje. Wymagane dostosowanie powinno zostać rozłożone na równe części na lata 2017–2020.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 105/2007 z dnia 1 lutego 2007 r. zmieniające załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 39 z 10.2.2007, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (Zob. s. 884 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (80) W celu wsparcia koniecznego przyspieszenia rozwoju infrastruktury transportowej i energetycznej oraz TIK w całej Unii należy stworzyć instrument „Łącząc Europę” zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013⁽¹⁾. Należy zapewnić wsparcie z Funduszu Spójności na rzecz projektów realizujących sieci bazowe lub projektów i działań horyzontalnych określonych w części I załącznika do tego rozporządzenia.
- (81) Wysokość rocznych środków budżetowych pochodzących z funduszy polityki spójności na rzecz danego państwa członkowskiego powinna być ograniczona do pułapu ustalonego z uwzględnieniem PKB tego państwa członkowskiego.
- (82) Konieczne jest ustalenie limitów tych środków finansowych na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz przyjęcie obiektywnych kryteriów ich alokacji dla regionów i państw członkowskich. Państwa członkowskie powinny koncentrować wsparcie w celu zapewnienia, że wystarczające inwestycje są nakierowane na zatrudnienie ludzi młodych, mobilność pracowników, wiedzę, włączenie społeczne i zwalczanie ubóstwa, tym samym gwarantując, że udział EFS – rozumiana jako procentowy udział w całości środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w państwach członkowskich liczony na poziomie unijnym, z wyłączeniem wsparcia z Funduszu Spójności na rzecz infrastruktury transportowej w ramach instrumentu „Łącząc Europę” oraz wsparcia z funduszy strukturalnych na rzecz osób najbardziej potrzebujących – nie będzie mniejszy niż 23,1 %.
- (83) Ze względu na pilny priorytet walki z bezrobociem wśród młodzieży w najbardziej dotkniętych tym zjawiskiem regionach Unii, a także w całej Unii należy utworzyć inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, finansowaną ze szczególnej alokacji i ukierunkowanych inwestycji z EFS, aby zwiększyć i wzmocnić znaczne wsparcie zapewnione już poprzez EFSI. Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych powinna stanowić wsparcie dla młodych ludzi, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się, ani nie szkolą zawodowo. Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych powinna być realizowana w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.
- (84) Ponadto, zgodnie z głównym celem dotyczącym ograniczenia ubóstwa, konieczna jest zmiana orientacji europejskiego funduszu pomocy najbardziej potrzebujących, aby promować włączenie społeczne. Należy przewidzieć mechanizm przeniesienia środków do tego instrumentu z alokacji funduszy strukturalnych każdego państwa członkowskiego.
- (85) Mając na względzie obecne uwarunkowania gospodarcze, maksymalny poziom przekazania środków (pułap) z funduszy polityki spójności dla każdego poszczególnego państwa członkowskiego nie powinien prowadzić do alokacji, które dla jednego państwa członkowskiego przekraczałyby 110 % ich poziomu w wartościach rzeczywistych za okres programowania 2007-2013.
- (86) W celu zapewnienia odpowiedniej alokacji na rzecz każdej kategorii regionów środki z funduszy polityki spójności nie powinny być przesuwane między regionami słabiej rozwiniętymi a regionami przejściowymi lub regionami lepiej rozwiniętymi, z wyjątkiem należycie uzasadnionych okoliczności związanych z realizacją jednego lub więcej celów tematycznych. Takie przesunięcia powinny wynosić nie więcej niż 3 % ogółu środków przeznaczonych dla danej kategorii regionów.
- (87) W celu zapewnienia rzeczywistego wpływu na gospodarkę wsparcie z funduszy polityki spójności nie powinno zastępować publicznych lub równorzędnych wydatków strukturalnych państw członkowskich zgodnie z warunkami zawartymi w niniejszym rozporządzeniu. Ponadto, aby wsparcie z funduszy polityki spójności uwzględniało szerszy kontekst gospodarczy, poziom wydatków publicznych powinien zostać określony w odniesieniu do ogólnych warunków makroekonomicznych, w których odbywa się finansowanie, na podstawie wskaźników określonych w programach stabilności i konwergencji przedkładanych co roku przez państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1466/1997⁽²⁾. Weryfikacja zasady dodatkowości dokonywana przez Komisję powinna koncentrować się na państwach członkowskich, w których regiony słabiej rozwinięte obejmują co najmniej 15 % ludności, ze względu na zakres przyznanych takim państwom środków finansowych.
- (88) Konieczne jest ustanowienie dodatkowych przepisów dotyczących programowania, monitorowania i kontroli programów operacyjnych otrzymujących wsparcie z funduszy polityki spójności oraz zarządzania nimi w celu większego skupienia uwagi na wynikach. Należy w szczególności określić szczegółowe wymogi dotyczące treści programów operacyjnych. Powinno to ułatwić przedstawienie spójnej logiki interwencji służącej zidentyfikowanym potrzebom rozwojowym, określeniu ram wykonania oraz wspieraniu skutecznego i efektywnego wdrażania tych funduszy. Zgodnie z ogólną zasadą oś priorytetowa powinna obejmować jeden cel tematyczny, jeden fundusz i jedną kategorię regionu. W stosownych przypadkach oraz w celu zwiększenia skuteczności w ramach tematycznie spójnego zintegrowanego podejścia oś priorytetowa powinna móc odnosić się do więcej niż jednej kategorii regionów i łączyć jeden lub więcej komplementarnych priorytetów inwestycyjnych z EFRR, EFS i Funduszu Spójności w ramach jednego lub kilku celów tematycznych.
- (89) W przypadku gdy państwo członkowskie przygotowuje tylko jeden program operacyjny dla każdego funduszu polityki spójności, w związku z czym zarówno programy, jak i umowa partnerstwa są przygotowywane na szczeblu krajowym, należy ustanowić szczególne rozwiązania w celu zapewnienia komplementarności takich dokumentów.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę” oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 i uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 129).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1).

- (90) W celu pogodzenia potrzeby przygotowania zwięzłych programów operacyjnych wyznaczających jasne zobowiązania państw członkowskich z potrzebą zapewnienia elastyczności co do dostosowywania programów do zmieniających się okoliczności, należy wprowadzić rozróżnienie między podstawowymi elementami programu operacyjnego podlegającymi decyzji Komisji a pozostałymi elementami, które nie podlegają decyzji Komisji i mogą zostać zmienione przez państwo członkowskie. W związku z tym należy wprowadzić procedury umożliwiające modyfikację tych innych niż podstawowe elementów na szczeblu krajowym bez potrzeby podjęcia decyzji przez Komisję.
- (91) W celu poprawy komplementarności i uproszczenia wdrażania powinna istnieć możliwość połączenia wsparcia z Funduszu Spójności i z EFRR ze wsparciem z EFS we wspólnych programach operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.
- (92) Duże projekty stanowią znaczną część wydatków Unii i często mają znaczenie strategiczne w odniesieniu do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. W związku z tym zasadne jest, aby operacje powyżej pewnych progów nadal podlegały specjalnym procedurom zatwierdzania na podstawie niniejszego rozporządzenia. Proóg powinien zostać ustanowiony w odniesieniu do całkowitych kwalifikowalnych kosztów po uwzględnieniu oczekiwanych dochodów, z wyższym progiem dla projektów transportowych ze względu na zazwyczaj większy rozmiar inwestycji w tym sektorze. W tym celu oraz dla zachowania jasności należy określić treść wniosku dotyczącego dużego projektu. Wniosek powinien zawierać informacje niezbędne do zapewnienia, że wkład finansowy z funduszy polityki spójności nie powoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących ośrodkach na terytorium Unii.
- (93) Aby wspierać przygotowywanie i wdrażanie dużych projektów na należytej bazie naukowej i technicznej i zachęcać do korzystania z opinii ekspertów na wczesnym etapie, w przypadku gdy niezależni eksperci korzystając z pomocy technicznej Komisji lub, w porozumieniu z Komisją, z pomocy innych niezależnych ekspertów, są w stanie przedstawić jasne stanowiska na temat wykonalności i zasadności ekonomicznej dużych projektów, należy uprościć procedurę zatwierdzania przez Komisję. Komisja powinna mieć możliwość odmowy zatwierdzenia wkładu finansowego wyłącznie wtedy, gdy stwierdzi istotne słabe punkty w niezależnym przeglądzie jakości.
- (94) W przypadkach gdy nie przeprowadzono niezależnego przeglądu jakości dużych projektów, państwo członkowskie powinno dostarczyć wszystkie wymagane informacje, a Komisja powinna ocenić duży projekt w celu ustalenia, czy wnioskowany wkład finansowy jest uzasadniony.
- (95) Dla zachowania ciągłości wdrażania, w celu uniknięcia niepotrzebnych obciążeń administracyjnych, jak również w celu dostosowania do decyzji Komisji w sprawie wytycznych dotyczących zamknięcia okresu programowania 2007-2013, ustanawia się przepisy dotyczące etapów wdrażania dużych projektów zatwierdzonych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006⁽¹⁾, których okres wdrożenia ma rozciągać się na cały okres programowania objęty niniejszym rozporządzeniem. Pod pewnymi warunkami powinno się wprowadzić procedurę przyspieszoną w przypadku powiadomienia o drugim lub kolejnym etapie dużego projektu i zatwierdzenia go, dla którego poprzedni etap lub etapy zostały zatwierdzone przez Komisję w ramach okresu programowania 2007-2013. Każdy indywidualny etap operacji wdrażanej w kilku etapach, który służy temu samemu celowi ogólnemu, powinien być realizowany zgodnie z zasadami odpowiednich okresów programowania.
- (96) Aby dać państwom członkowskim możliwość wdrażania części programu operacyjnego przy wykorzystaniu podejścia zorientowanego na rezultaty, przydatne jest określenie wspólnego planu działania, obejmującego projekt lub grupę projektów, które beneficjent musi przeprowadzić, aby przyczynić się do osiągnięcia celów programu operacyjnego. W celu uproszczenia i wzmocnienia podejścia zorientowanego na rezultaty funduszy polityki spójności zarządzanie wspólnym planem działania powinno odbywać się wyłącznie w oparciu o wspólnie uzgodnione wartości pośrednie, produkty i rezultaty, zdefiniowane w decyzji Komisji w sprawie przyjęcia wspólnego planu działania. Kontrola i audyt wspólnego planu działania powinny także być ograniczone do kwestii osiągnięcia tych wartości pośrednich, produktów rezultatów. W związku z tym konieczne jest ustanowienie przepisów dotyczących przygotowywania, treści, przyjmowania, zarządzania finansowego i kontroli wspólnego planu działania.
- (97) Konieczne jest przyjęcie przepisów szczególnych w odniesieniu do funkcji komitetu monitorującego i rocznych sprawozdań z wdrażania programów operacyjnych, wspieranych z funduszy polityki spójności. Dodatkowe przepisy dotyczące specyfiki funkcjonowania EFRROW są ustanowione w stosownych przepisach sektorowych.
- (98) Aby zapewnić dostępność istotnych i aktualnych informacji na temat wdrażania programu, konieczne jest, aby państwa członkowskie regularnie dostarczały Komisji kluczowe dane. Aby uniknąć dodatkowego obciążania państw członkowskich, powyższy wymóg powinien być ograniczony do danych gromadzonych w sposób ciągły, a przekazywanie danych powinno odbywać się w drodze elektronicznej wymiany danych.
- (1) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 25).

- (99) W celu poprawy monitorowania postępów we wdrażaniu funduszy polityki spójności oraz w celu ułatwienia zarządzania finansowego konieczne jest terminowe zapewnienie dostępności podstawowych danych finansowych dotyczących postępów we wdrażaniu.
- (100) Zgodnie z art. 175 TFUE Komisja co trzy lata ma przedstawić Parlamentowi Europejskiemu, Radzie Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdania dotyczące postępów w osiągnięciu unijnych celów spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Konieczne jest określenie przepisów dotyczących treści takiego sprawozdania.
- (101) Podawanie do wiadomości publicznej informacji na temat osiągnięć funduszy polityki spójności oraz podnoszenie świadomości w zakresie celów polityki spójności jest ważne. Obywatele powinni mieć prawo wiedzieć, w jaki sposób inwestowane są zasoby finansowe Unii. Odpowiedzialność za zapewnienie przekazania odpowiednich informacji opinii publicznej powinna spoczywać zarówno na instytucjach zarządzających, jak i na beneficjentach, a także na instytucjach Unii i podmiotach doradczych. W celu zapewnienia większej skuteczności w informowaniu szerokiej opinii publicznej oraz wzmocnienia efektu synergii między działaniami komunikacyjnymi podejmowanymi z inicjatywy Komisji środki przeznaczone na działania komunikacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny również przyczyniać się do informowania na temat priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia.
- (102) Celem zwiększenia dostępności i przejrzystości informacji o możliwościach finansowania i beneficjentach projektów należy w każdym państwie członkowskim udostępnić jedną stronę internetową lub jeden portal internetowy dostarczający informacje na temat wszystkich programów operacyjnych, włączając w to wykazy operacji wspieranych w ramach każdego programu operacyjnego.
- (103) W celu zapewnienia szerokiego rozpowszechnienia informacji o osiągnięciach funduszy polityki spójności oraz roli Unii w tym zakresie, a także w celu informowania potencjalnych beneficjentów o możliwościach finansowania należy w niniejszym rozporządzeniu określić szczegółowe przepisy dotyczące działań informacyjnych i komunikacyjnych, jak również pewne charakterystyki techniczne takich działań, przy uwzględnieniu wielkości programów operacyjnych zgodnie z zasadą proporcjonalności.
- (104) W celu zapewnienia, że alokacja środków dla każdego funduszu polityki spójności koncentruje się na unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i na zadaniach dotyczących poszczególnych funduszy zgodnie z ich celami określonymi w Traktatach, konieczne jest określenie pułapów alokacji na pomoc techniczną państwa członkowskiego. Ponadto konieczne jest zagwarantowanie, by ramy prawne programowania pomocy technicznej ułatwiały tworzenie uproszczonych zasad dostarczania pomocy w sytuacji, kiedy państwa członkowskie wdrażają wiele funduszy polityki spójności jednocześnie, oraz by ramy te obejmowały różne kategorie regionów.
- (105) Konieczne jest określenie elementów mających wpływ na określenie stopy dofinansowania z funduszy polityki spójności dla osi priorytetowych, w szczególności w celu zwiększenia efektu mnożnikowego zasobów Unii. Konieczne jest także ustanowienie maksymalnych stóp dofinansowania według kategorii regionów w celu zapewnienia przestrzegania zasady współfinansowania, przez odpowiedni poziom zarówno publicznego, jak i prywatnego wsparcia krajowego.
- (106) Konieczne jest, aby państwa członkowskie wyznaczyły dla każdego programu operacyjnego instytucję zarządzającą, instytucję certyfikującą i funkcjonalnie niezależną instytucję audytową. Aby zapewnić państwom członkowskim elastyczność w ustanawianiu systemów kontroli, należy przewidzieć możliwości wykonywania funkcji instytucji certyfikującej przez instytucję zarządzającą. Państwo członkowskie powinno mieć również możliwość wyznaczenia instytucji pośredniczących do wykonywania niektórych zadań instytucji zarządzającej lub instytucji certyfikującej. Państwo członkowskie powinno w takim przypadku wyraźnie określić ich obowiązki i funkcje.
- (107) Aby uwzględnić specyfikę organizacji systemów zarządzania i kontroli w odniesieniu do funduszy polityki spójności i EFMR oraz potrzebę zapewnienia proporcjonalnego podejścia, konieczne są szczegółowe przepisy dotyczące desygnacji instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej. Aby uniknąć niepotrzebnych obciążeń administracyjnych, weryfikację *ex ante* spełnienia kryteriów desygnacji określonych w niniejszym rozporządzeniu należy ograniczyć do instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej, a przy spełnieniu pewnych warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu nie należy wymagać przeprowadzania dodatkowych audytów w przypadku, gdy dany system jest zasadniczo taki sam jak w okresie programowania 2007–2013. Nie należy wprowadzać wymogu zatwierdzenia desygnacji przez Komisję. Aby jednak zwiększyć pewność prawną, państwa członkowskie powinny mieć możliwość przedłożenia Komisji dokumentów dotyczących desygnacji na pewnych warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu. Monitorowanie zgodności z kryteriami desygnacji dokonywane na podstawie rozwiązań dotyczących audytu i kontroli powinno skutkować działaniami naprawczymi i możliwym wycofaniem desygnacji, jeżeli wyniki wskazują na brak zgodności z kryteriami.
- (108) Instytucja zarządzająca ponosi główną odpowiedzialność za skuteczne i efektywne wdrażanie funduszy polityki spójności oraz EFMR, a zatem spełnia znaczną liczbę funkcji odnoszących się do zarządzania programem i jego monitorowania, zarządzania i kontroli finansowych, jak również wyboru projektów. W związku z tym należy określić obowiązki i funkcje instytucji zarządzającej.

- (109) Instytucja certyfikująca powinna sporządzać i przekazywać Komisji wnioski o płatność. Powinna sporządzać zestawienie wydatków, poświadczając kompletność, rzetelność i prawdziwość przedłożonych sprawozdań finansowych oraz to, że wydatki ujęte w zestawieniu są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego. Należy określić obowiązki i funkcje instytucji certyfikującej.
- (110) Instytucja audytowa zapewnia przeprowadzanie audytów systemów zarządzania i kontroli na podstawie stosownej próby operacji oraz zestawienia wydatków. Należy określić obowiązki i funkcje instytucji audytowej. Audyty deklarowanych wydatków powinny być przeprowadzane na reprezentatywnej próbie operacji w celu umożliwienia ekstrapolacji wyników. Zgodnie z ogólną zasadą należy stosować statystyczne metody pobierania próby w celu zapewnienia wiarygodnej próby reprezentatywnej. Niemniej jednak instytucje audytowe powinny mieć możliwość stosowania – w należycie uzasadnionych okolicznościach – niestatystycznej metody pobierania próby, pod warunkiem że warunki określone w niniejszym rozporządzeniu zostały spełnione.
- (111) Bez uszczerbku dla uprawnień Komisji w zakresie kontroli finansowej należy zwiększyć współpracę w tej dziedzinie między państwami członkowskimi a Komisją oraz ustalić kryteria, które pozwolą Komisji określić w kontekście przyjętej przez nią strategii kontroli systemów krajowych poziom gwarancji, które powinna ona uzyskać ze strony krajowych instytucji audytowych.
- (112) Oprócz wspólnych zasad dotyczących zarządzania finansowego EFSI powinny zostać ustanowione dodatkowe przepisy dotyczące funduszy polityki spójności i EFMR. W szczególności, w celu zapewnienia realistycznej gwarancji dla Komisji przed zatwierdzeniem zestawienia wydatków, wnioski o płatność okresową powinny być refundowane w wysokości 90 % kwoty wynikającej z zastosowania stopy dofinansowania dla każdego priorytetu ustanowionego w decyzji w sprawie przyjęcia programu operacyjnego do wydatków kwalifikowalnych dla osi priorytetowej. Zaległe kwoty należne powinny być wypłacane państwom członkowskim po zatwierdzeniu zestawienia wydatków, pod warunkiem że Komisja będzie mogła stwierdzić, że zestawienie wydatków jest kompletne, rzetelne i prawdziwe.
- (113) Beneficjenci powinni otrzymać wsparcie w pełnej wysokości nie później niż 90 dni licząc od dnia przedłożenia przez beneficjenta wniosku o płatność, z zastrzeżeniem dostępności środków z początkowych i rocznych płatności zaliczkowych i z płatności okresowych. Instytucja zarządzająca powinna mieć możliwość wstrzymania biegu terminu, jeżeli dokumenty uzupełniające nie są kompletne lub jeżeli istnieją dowody na istnienie nieprawidłowości wymagające dalszego dochodzenia. Należy zapewnić początkowe i roczne płatności zaliczkowe, aby zagwarantować, że państwo członkowskie dysponuje środkami wystarczającymi do wdrażania programów w ramach tych rozwiązań. Roczne płatności zaliczkowe powinny być rozliczane każdego roku przy zatwierdzeniu zestawienia wydatków.
- (114) Aby ograniczyć ryzyko deklarowania nieprawidłowych wydatków, instytucja certyfikująca powinna mieć możliwość – bez potrzeby przedkładania dodatkowego uzasadnienia – włączenia kwot, które wymagają dalszej weryfikacji do wniosku o płatność okresową po zakończeniu roku obrachunkowego, w którym zostały wprowadzone do systemu księgowego.
- (115) Aby zapewnić właściwe stosowanie zasad ogólnych dotyczących anulowania zobowiązań, zasady ustanowione dla funduszy polityki spójności i EFMR powinny szczegółowo określać, w jaki sposób ustanawiane są terminy anulowania.
- (116) W celu zastosowania wymogów rozporządzenia finansowego do zarządzania finansowego funduszami polityki spójności i EFMR konieczne jest ustalenie procedur dotyczących sporządzania, analizy i zatwierdzania zestawienia wydatków, które powinny zapewniać jasne podstawy i pewność prawną tych rozwiązań. Ponadto, w celu umożliwienia państwu członkowskiemu prawidłowego pełnienia swoich obowiązków, państwo członkowskie powinno mieć możliwość wyłączenia kwot, które są przedmiotem bieżącej oceny pod kątem zgodności z prawem i prawidłowości.
- (117) W celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów, należy ustanowić szczególne ramy czasowe, w których instytucje zarządzające są zobowiązane do zapewnienia dostępności dokumentów dotyczących operacji po przedstawieniu wydatków lub po zakończeniu operacji. Zgodnie z zasadą proporcjonalności okres przechowywania dokumentów powinien być zróżnicowany w zależności od całkowitych wydatków kwalifikowalnych każdej operacji.
- (118) Jako że zestawienie wydatków jest weryfikowane i zatwierdzane każdego roku, należy znacząco uprościć procedurę zamknięcia. Ostateczne zamknięcie programu powinno zatem opierać się tylko na dokumentach odnoszących się do ostatniego roku obrachunkowego oraz do końcowego sprawozdania z wdrażania lub do ostatniego rocznego sprawozdania z wdrażania, bez konieczności dostarczenia dodatkowych dokumentów.
- (119) W celu ochrony interesów finansowych Unii oraz zapewnienia środków na rzecz skutecznego wdrażania programów należy określić przepisy umożliwiające zawieszenie przez Komisję płatności na poziomie priorytetów lub programów operacyjnych.
- (120) W celu zapewnienia pewności prawnej dla państw członkowskich należy ustanowić szczególne rozwiązania i procedury dotyczące korekt finansowych dokonywanych przez państwa członkowskie i przez Komisję w odniesieniu do funduszy polityki spójności i EFMR przy poszanowaniu zasady proporcjonalności.

(121) Konieczne jest ustanowienie ram prawnych, które zapewnią rzetelne systemy zarządzania i kontroli na szczeblu krajowym i regionalnym, oraz odpowiedni podział ról i obowiązków w kontekście zarządzania dzielonego. Należy zatem określić i wyjaśnić rolę Komisji oraz ustanowić proporcjonalne zasady dokonywania korekt finansowych przez Komisję.

(122) Częstotliwość audytów operacji powinna być proporcjonalna do zakresu unijnego wparcia z funduszy polityki spójności i EFMR. W szczególności liczba przeprowadzanych audytów powinna być ograniczona, jeżeli całkowite wydatki kwalifikowalne na operację nie przekraczają 200 000 EUR w przypadku EFRR i Funduszu Spójności, 150 000 EUR w przypadku EFS oraz 100 000 EUR w przypadku EFMR. Niemniej jednak powinna istnieć możliwość przeprowadzenia audytu w dowolnym momencie w sytuacji, gdy istnieją dowody na istnienie nieprawidłowości lub nadużycia finansowego, bądź po zamknięciu zakończonej operacji w ramach audytu próby. Komisja powinna mieć możliwość dokonania przeglądu ścieżki audytu instytucji audytowej lub wziąć udział w audytach instytucji audytowej na miejscu. Jeżeli Komisja nie uzyska za pośrednictwem tych środków gwarancji skutecznego funkcjonowania instytucji audytowej, powinna mieć ona możliwość ponownego przeprowadzenia tego działania audytowego, jeżeli jest to zgodne z uznanymi w skali międzynarodowej standardami audytu. Aby zakres audytów przeprowadzanych przez Komisję był proporcjonalny do ryzyka, Komisja powinna móc ograniczyć swoje audyty związane z programami operacyjnymi, jeżeli nie występują poważne defekty lub jeżeli instytucja audytowa jest wiarygodna. Aby zmniejszyć obciążenie administracyjne beneficjentów, należy ustanowić szczególne przepisy służące ograniczeniu ryzyka nakładania się audytów przeprowadzanych w odniesieniu do tych samych operacji przez różne instytucje, tj. Europejski Trybunał Obrachunkowy, Komisję i instytucję audytową.

(123) W celu uzupełnienia i zmiany niektórych, innych niż istotne, elementów niniejszego rozporządzenia uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE powinny zostać przekazane Komisji w odniesieniu do: europejskiego kodeksu dobrych praktyk dotyczących partnerstwa; uzupełnienia lub dokonania zmiany sekcji 4 i 7 WRS; kryteriów ustalania poziomu korekty finansowej, która ma zostać dokonana; szczególnych przepisów dotyczących zakupu ziemi oraz łączenia pomocy technicznej z instrumentami finansowymi; roli, zakresu odpowiedzialności i obowiązków podmiotów wdrażających instrumenty finansowe; kontroli i zarządzania instrumentami finansowymi wycofania płatności do instrumentów finansowych i wynikających stąd dostosowań w odniesieniu do wniosków o płatność; ustanowienia systemu kapitalizacji rocznych rat dla instrumentów finansowych; szczegółowych przepisów dotyczących kryteriów ustalania kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie na podstawie wyników i mających zastosowanie progów, a także przepisów dotyczących

zwrotu skapitalizowanych kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie w odniesieniu do instrumentów kapitałowych i mikrokredytów; dostosowań stawek zryczałtowanych dla operacji generujących dochód w poszczególnych sektorach jak również ustanowienia stawek zryczałtowanych dla TIK, badań, rozwoju

i innowacji oraz efektywności energetycznej a także określania dodatkowych sektorów lub podsektorów objętych stawkami; metodyki obliczania bieżącej wartości dochodu dla operacji generujących dochód; dodatkowych przepisów w zakresie zmiany beneficjenta w ramach operacji w formule PPP, minimalnych wymogów, jakie mają być zawarte w umowach PPP niezbędnych dla zastosowania pewnych odstępstw od ogólnie obowiązujących przepisów w zakresie kwalifikowalności wydatków; definicji stawki ryczałtowej stosowanej do kosztów pośrednich dla dotacji w oparciu o istniejące metody i odpowiednich stawek stosowanych w ramach polityk Unii; metodyki, która ma być stosowana przy przeprowadzaniu oceny jakości dużych projektów; kryteriów określania przypadków nieprawidłowości wymagających zgłaszania, danych podlegających przekazaniu oraz warunków i procedur, jakie należy stosować w celu określenia, czy nieściągalne kwoty mają być zwracane w ramach odpowiedzialności państw członkowskich; danych, które mają być gromadzone i przechowywane w formie elektronicznej w ramach systemów monitorowania ustanowionych przez instytucje zarządzające; minimalnych wymagań dotyczących ścieżki audytu; zakresu i zawartości audytów oraz metody doboru próby; wykorzystania danych zgromadzonych podczas audytów oraz kryteriów służących do określania poważnych defektów w skutecznym funkcjonowaniu systemów zarządzania i kontroli, w celu określenia poziomu korekty finansowej, jakiej należy dokonać i stosowania stawek zryczałtowanych lub ekstrapolowanych korekt finansowych. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła odpowiednie konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. W trakcie przygotowywania i opracowywania aktów delegowanych Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

(124) W odniesieniu do wszystkich EFSI Komisja powinna mieć uprawnienia do przyjmowania, w drodze aktów wykonawczych, decyzji przyjmujących elementy umów partnerstwa i zmiany tych umów; decyzji przyjmujących elementy uzupełnionych umów partnerstwa; decyzji w sprawie programów i priorytetów, które osiągnęły cele pośrednie i mogą skorzystać z rezerwy wykonania, decyzji o zmianach programów w konsekwencji działań naprawczych dotyczących przekazania alokacji finansowych do innych programów, decyzji dotyczących rocznych planów działań, które mają być finansowane z pomocy technicznej z inicjatywy Komisji, oraz – w przypadku anulowania zobowiązań – decyzji w sprawie zmiany decyzji przyjmujących programy, a w odniesieniu do EFRR, EFS i Funduszu Spójności – decyzji określających regiony i państwa członkowskie spełniające kryteria inwestycji na rzecz wzrostu i zatrudnienia, decyzji określających podział rocznych środków na

zobowiązania między państwa członkowskie, decyzji określających kwoty, jakie mają być przeniesione z alokacji Funduszu Spójności dla każdego państwa członkowskiego na instrument „Łącząc Europę”; decyzji określających kwoty, jakie mają być przeniesione z alokacji funduszy strukturalnych dla każdego państwa członkowskiego na pomoc dla najbardziej potrzebujących; decyzji w sprawie zgody na przekazanie części środków z celu „Europejska współpraca terytorialna” na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”; decyzji w sprawie dokonywania korekt finansowych w razie

nieprzestrzegania zasady dodatkowości; decyzji przyjmujących i zmieniających programy operacyjne, decyzji o odmowie przyznania wkładu finansowego dla dużego projektu, decyzji w sprawie zatwierdzenia wkładów finansowych na rzecz wybranych dużych projektów i przedłużenia terminu na spełnienie warunku dotyczącego zatwierdzenia dużych projektów, decyzji w sprawie wspólnych planów działania, a w odniesieniu do EFRR, EFS, Funduszu Spójności i EFMR – decyzji w sprawie odmowy zatwierdzenia zestawienia wydatków i kwoty obciążenia w razie niezatwierdzenia zestawienia wydatków; decyzji zawieszających płatności okresowe oraz decyzji w sprawie korekt finansowych.

- (125) W celu zapewnienia jednakowych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia należy przekazać Komisji uprawnienia wykonawcze dotyczące wzoru stosowanego przy składaniu sprawozdania z postępów; wzoru programu operacyjnego w odniesieniu do funduszy polityki spójności; metodyki, która ma być wykorzystywana w trakcie przeprowadzania analizy kosztów i korzyści dużych projektów, formatu informacji dotyczących dużych projektów, wzoru wspólnego planu działania, wzoru rocznych i końcowych sprawozdań z wdrażania, częstotliwości zgłaszania nieprawidłowości i formatu, jaki ma być stosowany; wzoru deklaracji zarządczej, oraz wzorów strategii audytu, opinii audytowej oraz rocznego sprawozdania z kontroli. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.

- (126) W celu zapewnienia niezbędnego wkładu i większego zaangażowania państw członkowskich, gdy Komisja korzysta ze swoich uprawnień wykonawczych w odniesieniu do niniejszego rozporządzenia, w niektórych szczególnie wrażliwych obszarach polityki odnoszących się do EFSI oraz w celu wzmocnienia roli państw członkowskich w przyjmowaniu jednolitych warunków w tych obszarach lub innych środków wykonawczych mających istotny wpływ lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na gospodarkę narodową, na budżet

państwa lub na prawidłowe funkcjonowanie administracji publicznej państw członkowskich, akty wykonawcze odnoszące się do: metodyki przekazywania informacji na temat wsparcia celów dotyczących zmian klimatu; szczegółowych uregulowań mających na celu zapewnienie spójnego podejścia do określania w ramach wykonania celów pośrednich i końcowych dla każdego priorytetu oraz do oceny realizacji celów pośrednich i końcowych; standardowych warunków monitorowania instrumentów finansowych; szczegółowych rozwiązań dotyczących przenoszenia wkładów do programu zarządzanych przez podmioty wdrażające instrumenty finansowe i zarządzania tymi wkładami; wzoru umowy o finansowaniu dotyczącej wspólnych instrumentów finansowych na rzecz MŚP dotyczących gwarancji nieograniczonych co do kwoty i sekurytyzacji; wzorów, które mają być stosowane przy przekazywaniu Komisji wraz z wnioskami o płatność dodatkowych informacji dotyczących instrumentów finansowych oraz przy przekazywaniu Komisji sprawozdań na temat instrumentów finansowych; warunków dotyczących systemów wymiany danych elektronicznych dla celów zarządzania i kontroli; klasyfikacji w oparciu o którą mają być zdefiniowane kategorie interwencji w odniesieniu do osi priorytetowej w programach

operacyjnych; formatu powiadomienia o wybranym dużym projekcie; charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji i wytycznych dotyczących symbolu i określenia jego standardowej kolorystyki; wzoru, jakiego należy używać przy przedkładaniu danych finansowych Komisji do celów monitorowania, szczegółowych zasad wymiany informacji pomiędzy beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, instytucjami certyfikującymi, instytucjami audytowymi i instytucjami pośredniczącymi; wzoru sprawozdania i opinii niezależnego podmiotu audytowego oraz opisu funkcji i procedur instytucji zarządzających oraz, w stosownych przypadkach, instytucji certyfikujących; specyfikacji technicznych dla systemów dotyczących zarządzania i kontroli; wzoru wniosków o płatność oraz wzoru zestawienia wydatków powinny być przyjęte zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

- (127) W odniesieniu do niektórych aktów wykonawczych przyjmowanych zgodnie z procedurą sprawdzającą ustanowioną w art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 potencjalny wpływ i następstwa są dla państw członkowskich tak istotne, że uzasadniony jest wyjątek od zasady ogólnej. W związku z tym, jeżeli komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie powinna przyjmować projektu aktu wykonawczego. Te akty wykonawcze dotyczą określenia metodyki przekazywania informacji na temat wsparcia celów dotyczących zmian klimatu; określenia metodyki dla celów pośrednich i końcowych w odniesieniu do ram wykonania; ustanowienia standardowych warunków w odniesieniu do instrumentów finansowych; przyjęcia wzoru umowy o finansowaniu dotyczącej wspólnych instrumentów finansowych na rzecz MŚP dotyczących gwarancji nieograniczonych co do kwoty

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

i sekurytyzacji; określenia warunków przenoszenia wkładów programu i zarządzania nimi w odniesieniu do niektórych instrumentów finansowych; stworzenia wzorów stosowanych przy przekazywaniu Komisji sprawozdań na temat instrumentów finansowych; określenia klasyfikacji w oparciu o to, jakie kategorie interwencji mogą zostać zdefiniowane w odniesieniu do osi priorytetowej w programach operacyjnych; określenia charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji, wytycznych dotyczących symbolu Unii oraz określenia standardowej kolorystyki; określenia specyfikacji technicznych rejestrowania i przechowywania danych w odniesieniu do systemu zarządzania i kontroli. W związku z tym zastosowanie do tych aktów wykonawczych powinien mieć art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

(128) Ponieważ niniejsze rozporządzenie zastępuje rozporządzenie (WE) nr 1083/2006, dlatego też rozporządzenie to powinno zostać uchylone. Niniejsze rozporządzenie nie ma jednak wpływu na kontynuację ani modyfikację odpowiednich projektów aż do ich zamknięcia, lub pomocy zatwierdzonej przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 lub jakichkolwiek innych aktów prawnych mających zastosowanie do tej pomocy w dniu 31 grudnia 2013 r. Wnioski złożone lub zatwierdzone na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 zachowują zatem ważność. Należy również ustanowić szczególne przepisy przejściowe na zasadzie odstępstwa od art. 59 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 dotyczące sytuacji, w których instytucja zarządzająca może nadal wykonywać swoje zadania instytucji certyfikującej w odniesieniu do programów operacyjnych realizowanych na mocy poprzednich ram prawnych, w odniesieniu do ocen przeprowadzonych przez Komisję zgodnie z art. 73 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 przy stosowaniu art. 123 ust. 5 niniejszego rozporządzenia i w odniesieniu do procedury zatwierdzania dużych projektów na mocy art. 102 ust. 1 lit. a) niniejszego rozporządzenia.

(129) W związku z tym, że cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zwiększenie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, nie może zostać osiągnięty w wystarczającym stopniu przez państwa członkowskie ze względu na zróżnicowania w poziomach rozwoju różnych regionów, zacofanie regionów najmniej uprzywilejowanych i ograniczone zasoby finansowe państw członkowskich i regionów, a można go osiągnąć z lepszym skutkiem na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

(130) W celu zapewnienia szybkiego stosowania planowanych działań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

CZĘŚĆ PIERWSZA PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia wspólne zasady mające zastosowanie do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), które działają w ramach wspólnych ram (europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne - „EFSI”). Ustanawia ono również przepisy niezbędne do zapewnienia skuteczności EFSI, a także koordynacji tych funduszy między sobą oraz z innymi instrumentami Unii. Wspólne zasady mające zastosowanie do EFSI określone są w części drugiej.

Część trzecia ustanawia zasady ogólne odnoszące się do EFRR, EFS (zwanych dalej łącznie „funduszami strukturalnymi”) oraz Funduszu Spójności, dotyczące celów priorytetowych i sposobu organizacji funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności („fundusze polityki spójności”), kryteriów, jakie państwa członkowskie i regiony muszą spełnić, aby kwalifikować się do wsparcia z EFSI, dostępnych środków finansowych oraz kryteriów ich alokacji.

Część czwarta ustanawia zasady ogólne mające zastosowanie do funduszy polityki spójności oraz EFMR w zakresie zarządzania i kontroli, zarządzania finansowego, zestawienia wydatków i korekt finansowych.

Zasady określone w niniejszym rozporządzeniu stosuje się bez uszczerbku dla przepisów ustanowionych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 r.⁽¹⁾ oraz dla szczególnych przepisów ustanowionych w następujących rozporządzeniach („rozporządzenia dotyczące poszczególnych funduszy”), zgodnie z akapitem piątym niniejszego artykułu:

- 1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 („rozporządzenie w sprawie EFRR”);
- 2) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 („rozporządzenie w sprawie EFS”);
- 3) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 („rozporządzenie w sprawie Funduszu Spójności”);
- 4) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 („rozporządzenie w sprawie EWT”);
- 5) rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady („rozporządzenie w sprawie EFRROW”); oraz

⁽¹⁾ Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Zob. s. 549 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- 6) przyszły akt prawny Unii ustanawiający warunki dla wsparcia finansowego dla polityki morskiej i rybołówstwa na okres programowania 2014-2020 („rozporządzenie w sprawie EFMR”).

Część druga niniejszego rozporządzenia ma zastosowanie do wszystkich EFSI prócz sytuacji, gdy wyraźnie dopuszcza odstępstwa. Części trzecia i czwarta niniejszego rozporządzenia ustanawiają przepisy uzupełniające część drugą, które mają zastosowanie odpowiednio do funduszy polityki spójności oraz do funduszy polityki spójności i EFMR i które mogą dopuszczać odstępstwa w odpowiednich rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy. W rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy można ustanawiać przepisy uzupełniające część drugą niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do EFSI, część trzecią niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do funduszy polityki spójności oraz część czwartą niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do funduszy polityki spójności i EFMR. Przepisy uzupełniające w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy nie mogą być sprzeczne z częściami drugą, trzecią ani czwartą niniejszego rozporządzenia. W przypadku wątpliwości dotyczących stosowania przepisów część druga niniejszego rozporządzenia jest nadrzędna wobec przepisów dotyczących poszczególnych funduszy, a części druga, trzecia i czwarta niniejszego rozporządzenia są nadrzędne wobec rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „unijna strategia na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu” oznacza wymierne cele i wspólne cele wytyczające kierunek działań państw członkowskich i Unii, określone w konkluzjach przyjętych przez Radę Europejską w dniu 17 czerwca 2010 r. jako załącznik I (główne cele UE nowej europejskiej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu), w zaleceniu Rady z dnia 13 lipca 2010 r.⁽¹⁾ oraz w decyzji Rady 2010/707/UE⁽²⁾, jak również we wszelkich zmianach tych wymiernych celów i wspólnych celów;
- 2) „ramy strategiczne polityki” oznaczają dokument lub zestaw dokumentów sporządzonych na szczeblu krajowym lub regionalnym, w których określono ograniczoną liczbę spójnych priorytetów ustanowionych na podstawie dowodów oraz harmonogram wdrażania tych priorytetów, i które mogą zawierać mechanizm monitorowania;
- 3) „strategia inteligentnej specjalizacji” oznacza krajowe lub regionalne strategie innowacyjne ustanawiające priorytety w celu uzyskania przewagi konkurencyjnej poprzez rozwijanie i łączenie swoich mocnych stron w zakresie badań naukowych i innowacji z potrzebami biznesowymi w celu wykorzystywania pojawiających się możliwości i rozwoju rynku w sposób spójny przy jednoczesnym unikaniu dublowania i fragmentacji wysiłków; strategia inteligentnej specjalizacji może funkcjonować jako krajowe lub regionalne ramy strategiczne polityki w dziedzinie badań naukowych i innowacji lub być w nich zawarta;
- 4) „przepisy dotyczące poszczególnych funduszy” oznaczają przepisy ustanowione w części trzeciej lub części czwartej niniejszego rozporządzenia lub na jej podstawie bądź w rozporządzeniu regulującym jeden lub więcej EFSI, o których mowa w art. 1 akapit czwarty;
- 5) „programowanie” oznacza proces organizacji, podejmowania decyzji i alokacji zasobów finansowych w kilku etapach, angażujący partnerów zgodnie z art. 5, mający na celu realizację, w perspektywie wieloletniej, wspólnego działania przez Unię i państwa członkowskie na drodze do osiągnięcia celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu;
- 6) „program” oznacza „program operacyjny”, o którym mowa w części trzeciej lub części czwartej niniejszego rozporządzenia i w rozporządzeniu w sprawie EFMR oraz „program rozwoju obszarów wiejskich”, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie EFRROW;
- 7) „obszar objęty programem” oznacza obszar geograficzny objęty konkretnym programem lub, w przypadku programu obejmującego więcej niż jedną kategorię regionu, obszar geograficzny odpowiadający każdej odrębnej kategorii regionu;
- 8) „priorytet” w drugiej i czwartej części niniejszego rozporządzenia oznacza „oś priorytetową”, o której mowa w części trzeciej niniejszego rozporządzenia w przypadku EFRR, EFS i Funduszu Spójności, oraz „priorytet Unii”, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie EFMR i w rozporządzeniu w sprawie EFRROW;
- 9) „operacja” oznacza projekt, umowę, przedsięwzięcie lub grupę projektów wybrane przez instytucje zarządzające danych programów lub na ich odpowiedzialność, przyczyniające się do realizacji celów priorytetu lub priorytetów, do których się odnoszą; w kontekście instrumentów finansowych operacja składa się z wkładów finansowych z programu do instrumentów finansowych oraz z późniejszego wsparcia finansowego świadczonego przez te instrumenty finansowe;
- 10) „beneficjent” oznacza podmiot publiczny lub prywatny oraz –wyłącznie do celów rozporządzenia w sprawie EFMR i rozporządzenia w sprawie EFMR – osobę fizyczną, odpowiedzialnych za inicjowanie lub inicjowanie i wdrażanie operacji; w kontekście programów pomocy państwa, w rozumieniu pkt 13 niniejszego artykułu, „beneficjent” oznacza podmiot, który otrzymuje pomoc; w kontekście instrumentów finansowych na mocy części drugiej tytułu IV niniejszego rozporządzenia „beneficjent” oznacza podmiot, który wdraża instrument finansowy albo, w stosownych przypadkach, fundusz funduszy;
- 11) „instrumenty finansowe” oznaczają instrumenty finansowe określone w rozporządzeniu finansowym, o ile w niniejszym rozporządzeniu nie przewidziano inaczej;

⁽¹⁾ Zalecenie Rady z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii (Dz.U. L 191 z 23.7.2010, s. 28).

⁽²⁾ Decyzja Rady 2010/707/UE z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (Dz.U. L 308 z 24.11.2010, s. 46).

- 12) „ostateczny odbiorca” oznacza osobę prawną lub fizyczną, która otrzymuje wsparcie finansowe z instrumentu finansowego;
- 13) „pomoc państwa” oznacza pomoc objętą przepisami art. 107 ust. 1 TFUE i uznaje się, że do celów niniejszego rozporządzenia obejmuje również pomoc w ramach zasady *de minimis* w rozumieniu rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 ⁽¹⁾, rozporządzenia Komisji (WE) nr 1535/2007 ⁽²⁾ i rozporządzenia Komisji (WE) nr 875/2007 ⁽³⁾;
- 14) „zakończona operacja” oznacza operację, która została fizycznie ukończona lub w pełni zrealizowana, w odniesieniu do której beneficjenci dokonali wszystkich powiązanych płatności oraz otrzymali odpowiedni wkład publiczny;
- 15) „wydatki publiczne” oznaczają każdy wkład publiczny w finansowanie operacji, który pochodzi z budżetu krajowych, regionalnych lub lokalnych instytucji publicznych, z budżetu Unii związanego z EFSI, z budżetu podmiotów prawa publicznego lub też z budżetu związków instytucji publicznych lub podmiotów prawa publicznego oraz – do celów określania współfinansowania dla programów lub priorytetów EFS – może obejmować wszelkie środki finansowe wspólnie wniesione przez pracodawców i pracowników;
- 16) „podmiot prawa publicznego” oznacza każdy podmiot prawa publicznego w rozumieniu art. 1 pkt 9 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾ i każde europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT) ustanowione zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾, niezależnie od tego, czy EUWT jest uznawany za podmiot prawa publicznego czy podmiot prawa prywatnego na podstawie odnośnych krajowych przepisów wykonawczych;
- 17) „dokument” oznacza dokument papierowy lub nośnik elektroniczny zawierający informacje mające znaczenie w kontekście niniejszego rozporządzenia;
- 18) „instytucja pośrednicząca” oznacza każdy podmiot publiczny lub prywatny, za którego działalność odpowiedzialność ponosi instytucja zarządzająca lub instytucja certyfikująca, bądź podmiot wykonujący obowiązki w imieniu takiej instytucji, w odniesieniu do beneficjentów realizujących operacje;
- 19) „strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” oznacza spójną grupę operacji mających na celu osiągnięcie lokalnych celów i zaspokojenie lokalnych potrzeb, która przyczynia się do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i jest zaprojektowana i realizowana przez lokalne grupy działania;
- 20) „umowa partnerstwa” oznacza dokument przygotowany przez państwo członkowskie z udziałem partnerów zgodnie z podejściem opartym na wielopoziomowym zarządzaniu, który określa strategię tego państwa członkowskiego, jego priorytety i warunki efektywnego i skutecznego korzystania z EFSI w celu realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, i który został przyjęty przez Komisję w następstwie oceny i dialogu z danym państwem członkowskim;
- 21) „kategoria regionów” oznacza klasyfikację regionów jako „regiony słabiej rozwinięte”, „regiony przejściowe” lub „regiony lepiej rozwinięte” zgodnie z art. 90 ust. 2;
- 22) „wniosek o płatność” oznacza wniosek o płatność lub deklarację wydatków przedłożone Komisji przez państwo członkowskie;
- 23) „EBI” oznacza Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Fundusz Inwestycyjny lub dowolną jednostkę zależną Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- 24) „partnerstwa publiczno-prywatne” (PPP) oznaczają formę współpracy między podmiotami publicznymi a sektorem prywatnym, których celem jest poprawa realizacji inwestycji w projekty infrastrukturalne lub inne rodzaje operacji realizujących usługi publiczne, poprzez dzielenie ryzyka, wspólne korzystanie ze specjalistycznej wiedzy sektora prywatnego lub dodatkowe źródła kapitału;
- 25) „operacja PPP” oznacza operację, która realizowana jest lub ma być realizowana w ramach struktury partnerstwa publiczno-prywatnego;
- 26) „rachunek powierniczy” oznacza rachunek bankowy objęty pisemną umową między instytucją zarządzającą lub instytucją pośredniczącą, a podmiotem wdrażającym dany instrument finansowy, lub, w przypadku operacji realizowanej w ramach PPP, pisemną umową między beneficjentem będącym podmiotem publicznym a partnerem prywatnym zatwierdzoną przez instytucję zarządzającą lub instytucję pośredniczącą, otwarty specjalnie w celu przechowywania środków, które mają być wypłacane po okresie kwalifikowalności, wyłącznie do celów przewidzianych w art. 42 ust. 1 lit. c), art. 42 ust. 2, art. 42 ust. 3 oraz art. 64, lub rachunek bankowy otwarty na warunkach zapewniających równoważne gwarancje dotyczące wypłat ze zgromadzonych środków;
-
- ⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz.U. L 379 z 28.12.2006, s. 5).
- ⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rolnego i sektora rybołówstwa (Dz.U. L 337 z 21.12.2007, s. 35).
- ⁽³⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 875/2007 z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rybołówstwa i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1860/2004 (Dz.U. L 193 z 25.7.2007, s. 6).
- ⁽⁴⁾ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114).
- ⁽⁵⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 19).

- 27) „fundusz funduszy” oznacza fundusz tworzony w celu zapewniania wsparcia w postaci środków z programu lub programów dla kilku instrumentów finansowych. W przypadku gdy te instrumenty finansowe są wdrażane przez fundusz funduszy, podmiot wdrażający fundusz funduszy uważa się za jedynego beneficjenta, w rozumieniu pkt 10 niniejszego artykułu;
- 28) „MŚP” oznacza mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE ⁽¹⁾;
- 29) „rok obrachunkowy” oznacza, dla celów części trzeciej i części czwartej, okres od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca, z wyjątkiem pierwszego roku obrachunkowego, w odniesieniu do którego oznacza on okres od rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków do dnia 30 czerwca 2015 r. Ostatnim rokiem obrachunkowym jest okres od dnia 1 lipca 2023 r. do dnia 30 czerwca 2024 r.;
- 30) „rok budżetowy” oznacza, dla celów części trzeciej i części czwartej, okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia;
- 31) „strategia makroregionalna” oznacza zintegrowane ramy zatwierdzone przez Radę Europejską; strategia makroregionalna może otrzymywać wsparcie m.in. w ramach EFSI, aby sprostać wspólnym wyzwaniom, przed którymi stoi dany obszar geograficzny i które odnoszą się do państw członkowskich i państw trzecich znajdujących się na tym samym obszarze geograficznym, korzystającym tym samym ze wzmocnionej współpracy na rzecz osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej;
- 32) „strategia morska” oznacza ustrukturyzowane ramy współpracy dotyczącej określonego obszaru geograficznego, opracowane przez instytucje unijne, państwa członkowskie, ich regiony oraz – jeśli znajduje to zastosowanie – państwa trzecie dzielące basen morski; strategia morska uwzględnia geograficzne, klimatyczne, gospodarcze i polityczne uwarunkowania takiego basenu morskiego;
- 33) „mający zastosowanie warunek wstępny” oznacza szczegółowo zdefiniowany uprzednio krytyczny czynnik, który jest niezbędnym warunkiem wstępnym efektywnego i wydajnego osiągnięcia szczegółowego celu w przypadku priorytetu inwestycyjnego lub priorytetu unijnego, ma bezpośredni i rzeczywisty związek z osiągnięciem tego celu oraz bezpośredni wpływa na ten proces;
- 34) „cel szczegółowy” oznacza rezultat, do którego osiągnięcia przyczynia się priorytet inwestycyjny lub priorytet unijny
- w konkretnym kontekście krajowym lub regionalnym za pomocą przedsięwzięć lub środków podejmowanych w ramach danego priorytetu;
- 35) „stosowne zalecenia dotyczące poszczególnych państw przyjęte zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE” oraz „stosowne zalecenia Rady przyjęte zgodnie z art. 148 ust. 4 TFUE” oznaczają zalecenia odnoszące się do wyzwań strukturalnych, które należy podjąć w ramach wieloletnich inwestycji, które w sposób bezpośredni są objęte zakresem interwencji EFSI, określonym w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy;
- 36) „nieprawidłowość” oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem;
- 37) „podmiot gospodarczy” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną lub inny podmiot biorący udział we wdrażaniu pomocy z EFSI, z wyjątkiem państwa członkowskiego wykonującego swoje uprawnienia władzy publicznej;
- 38) „nieprawidłowość systemowa” oznacza każdą nieprawidłowość, która może mieć charakter powtarzalny, o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia w podobnych rodzajach operacji, będącą konsekwencją istnienia poważnych defektów w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, w tym polegającą na niewprowadzeniu odpowiednich procedur zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy;
- 39) „poważne defekty w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli” oznaczają, do celów wdrażania funduszy i EFMR w ramach części czwartej, defekty, dla których wymagane są istotne usprawnienia w systemie, które narażają fundusze i EFMR na znaczne ryzyko wystąpienia nieprawidłowości, i których istnienie jest niezgodne z opinią audytową bez zastrzeżeń o funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli.

Artykuł 3

Obliczanie terminów przyjmowania lub zmiany decyzji Komisji

Jeżeli zgodnie z art. 16 ust. 2 i 3, art. 29 ust. 3, art. 30 ust. 2 i 3, art. 102 ust. 2, art. 107 ust. 2 i art. 108 ust. 3 wyznaczono Komisji termin na przyjęcie lub zmianę decyzji w drodze aktu wykonawczego, to termin taki nie obejmuje okresu rozpoczynającego się w dniu następującym po dniu, w którym Komisja wysłała swoje uwagi do państwa członkowskiego, i trwającego dopóki państwo członkowskie na takie uwagi nie odpowie.

⁽¹⁾ Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich, (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

CZĘŚĆ DRUGA

PRZEPISY WSPÓLNE STOSOWANE W ODNIESIENIU DO EFSI

TYTUŁ I

ZASADY WSPARCIA UNIJNEGO DLA EFSI

Artykuł 4

Przepisy ogólne

1. Poprzez programy wieloletnie, które uzupełniają interwencje krajowe, regionalne i lokalne, EFSI zapewniają wsparcie mające na celu realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz realizację zadań dotyczących poszczególnych funduszy zgodnie z ich celami określonymi w Traktatach, w tym spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, z uwzględnieniem właściwych zintegrowanych wytycznych strategii Europa 2020 oraz stosownych zaleceń dla poszczególnych państw przyjętych zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE i stosownych zaleceń Rady przyjętych zgodnie z art. 148 ust. 4 TFUE oraz – w stosownych przypadkach na szczeblu krajowym – Krajowego Programu Reform.

2. Komisja oraz państwa członkowskie zapewniają, przy uwzględnieniu specyficznego kontekstu każdego państwa członkowskiego, spójność wsparcia z EFSI z właściwą polityką, zasadami horyzontalnymi określonymi w art. 5, 7 i 8 i priorytetami Unii oraz jego komplementarność z innymi instrumentami Unii.

3. Wsparcie z EFSI jest realizowane w ścisłej współpracy między Komisją a państwami członkowskimi zgodnie z zasadą pomocniczości.

4. Państwa członkowskie, na odpowiednim szczeblu terytorialnym, zgodnie z ich ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi, oraz wyznaczone przez nie w tym celu podmioty powinny być odpowiedzialne za przygotowywanie oraz wdrażanie programów i wykonywanie swoich zadań we współpracy z właściwymi partnerami, o których mowa w art. 5, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

5. Rozwiązania dotyczące wdrażania i wykorzystania EFSI, w szczególności zasobów finansowych i administracyjnych wymaganych do przygotowania i wdrażania programów, w odniesieniu do monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji, zarządzania i kontroli, przestrzegają zasady proporcjonalności, biorąc pod uwagę poziom przyznanego wsparcia, oraz uwzględniają ogólny cel zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla podmiotów zajmujących się zarządzaniem programami i ich kontrolą.

6. Zgodnie ze swoim zakresem odpowiedzialności Komisja i państwa członkowskie zapewniają koordynację między EFSI oraz między tymi funduszami a innymi właściwymi politykami, strategiami i instrumentami Unii, w tym politykami i instrumentami w ramach działań zewnętrznych Unii.

7. Część budżetu Unii przeznaczona na finansowanie EFSI wykonywana jest w ramach zarządzania dzielonego pomiędzy państwa członkowskie i Komisję zgodnie z art. 59 rozporządzenia finansowego, z wyjątkiem kwoty wsparcia z Funduszu Spójności przeniesionej do instrumentu „Łącząc Europę”, o której mowa w art. 92 ust. 6 niniejszego rozporządzenia, oraz działań innowacyjnych z inicjatywy Komisji na podstawie art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR, a także pomocy technicznej z inicjatywy Komisji oraz wsparcia dla zarządzania bezpośredniego na podstawie rozporządzenia w sprawie EFMR.

8. Komisja i państwa członkowskie stosują zasadę należytego zarządzania finansami zgodnie z art. 30 rozporządzenia finansowego.

9. Komisja i państwa członkowskie zapewniają skuteczność EFSI w czasie przygotowania i wdrażania, w odniesieniu do monitorowania, ewaluacji i sprawozdawczości.

10. Komisja i państwa członkowskie pełnią właściwe dla nich role w odniesieniu do EFSI w celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego beneficjentów.

Artykuł 5

Partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie

1. W odniesieniu do umowy partnerstwa i każdego programu państwo członkowskie organizuje, zgodnie z jego ramami instytucjonalnymi i prawnymi, partnerstwo z właściwymi instytucjami regionalnymi i lokalnymi. Partnerstwo obejmuje także następujących partnerów:

a) właściwe władze miejskie i inne instytucje publiczne;

b) partnerów gospodarczych i społecznych; oraz

c) właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, w tym partnerów działających na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, równouprawnienia płci i niedyskryminacji.

2. Zgodnie z podejściem opartym na wielopoziomowym zarządzaniu partnerzy, o których mowa w ust. 1, są zaangażowani przez państwa członkowskie w przygotowywanie umów partnerstwa i sprawozdań z postępów oraz w trakcie przygotowywania i wdrażania programów, w tym poprzez udział w komitetach monitorujących programy zgodnie z art. 48.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktu delegowanego zgodnie z art. 149 w celu ustanowienia europejskiego kodeksu postępowania w sprawie partnerstwa („kodeks postępowania”), służącego wspieraniu państw członkowskich oraz ułatwieniu im organizacji partnerstwa zgodnie z ust. 1 i 2 niniejszego

artykułu. Kodeks postępowania określa ramy, w których państwa członkowskie zgodnie z ich instytucjonalnymi i prawnymi ramami, jak również kompetencjami krajowymi i regionalnymi, realizują partnerstwo. Kodeks postępowania z pełnym poszanowaniem dla zasad pomocniczości i proporcjonalności określa następujące elementy:

- a) główne zasady dotyczące przejrzystości procedur do wskazywania właściwych partnerów, w tym, w stosownych przypadkach, ich związków i porozumień partnerów, dla ułatwienia państwom członkowskim wyznaczania, zgodnie z ich ramami instytucjonalnymi i prawnymi, najbardziej reprezentatywnych właściwych partnerów;
- b) główne zasady i dobre praktyki dotyczące udziału właściwych partnerów poszczególnych kategorii, zgodnie z ust. 1, przy przygotowywaniu umowy partnerstwa i programów, jak również informacji na temat takiego udziału, które powinni dostarczyć, na różnych etapach wdrażania;
- c) dobre praktyki dotyczące formułowania zasad członkostwa oraz ustalania wewnętrznych procedur dla komitetów monitorujących, o których decydują państwa członkowskie lub, w stosownych przypadkach, komitety monitorujące programy zgodnie ze stosownymi przepisami niniejszego rozporządzenia oraz przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy;
- d) główne cele i dobre praktyki w przypadkach, gdy instytucja zarządzająca angażuje właściwych partnerów do przygotowania naborów wniosków o dofinansowanie oraz w szczególności dobre praktyki mające na celu unikanie konfliktów interesu, w sytuacjach gdy możliwe jest, że właściwi partnerzy są również potencjalnymi beneficjentami, oraz dotyczące udziału właściwych partnerów w przygotowaniu sprawozdań z postępów, oraz w odniesieniu do monitorowania i ewaluacji programów zgodnie z właściwymi przepisami niniejszego rozporządzenia oraz przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy;
- e) orientacyjne obszary, tematy i dobre praktyki umożliwiające właściwym instytucjom państw członkowskich korzystanie z EFSI, w tym z pomocy technicznej w celu wzmocnienia zdolności instytucjonalnych właściwych partnerów zgodnie z właściwymi przepisami niniejszego rozporządzenia oraz przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy;
- f) rolę Komisji w rozpowszechnianiu dobrych praktyk;
- g) główne zasady i dobre praktyki ułatwiające państwom członkowskim ocenę wdrażania partnerstwa oraz jego wartości dodanej.

Przepisy kodeksu postępowania w żaden sposób nie mogą być sprzeczne z właściwymi przepisami niniejszego rozporządzenia ani z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

4. Komisja powiadamia o akcie delegowanym, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, dotyczącym europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa, jednocześnie Parlament Europejski i Radę do dnia 18 kwietnia 2014 r.. Określona w tym akcie delegowanym data jego stosowania nie może być wcześniejsza niż data jego przyjęcia.

5. Naruszenie jakiegokolwiek zobowiązania państw członkowskich wynikającego z niniejszego artykułu lub z aktu delegowanego przyjętego zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu nie może stanowić nieprawidłowości wymagającej korekty finansowej zgodnie z art. 85.

6. Co najmniej raz w roku, w odniesieniu do każdego EFSI, Komisja konsultuje się z organizacjami reprezentującymi partnerów na poziomie Unii w sprawie realizacji wsparcia z tego funduszu i przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wyników tych konsultacji.

Artykuł 6

Przestrzeganie prawa unijnego i krajowego

Operacje wspierane z EFSI są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego odnoszącymi się do jego stosowania („obowiązujące przepisy prawa”).

Artykuł 7

Promowanie równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji

Państwa członkowskie i Komisja zapewniają uwzględnianie i propagowanie równości mężczyzn i kobiet oraz punktu widzenia płci w trakcie przygotowywania i wdrażania programów, w tym w odniesieniu do monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji.

Państwa członkowskie i Komisja podejmują odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowania i wdrażania programów. W procesie przygotowywania i wdrażania programów należy w szczególności wziąć pod uwagę zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Artykuł 8

Zrównoważony rozwój

Cele EFSI są osiąganego w sposób zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz unijnym wspieraniem celu zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, zgodnie z art. 11 i art. 191 ust. 1 TFUE, z uwzględnieniem zasady „zanieczyszczający płaci”.

Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, aby wymogi ochrony środowiska, efektywnego gospodarowania zasobami, dostosowanie do zmian klimatu i łagodzenie jej skutków, różnorodność biologiczna, odporność na klęski żywiołowe oraz zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem były promowane podczas przygotowywania i wdrażania umów partnerstwa i programów. Państwa członkowskie dostarczają informacje na temat wsparcia celów dotyczących zmian klimatu z wykorzystaniem metodyki opartej na kategoriach interwencji, obszarach docelowych lub środkach, stosownie dla każdego funduszu. Metodyka ta obejmuje przypisywanie konkretnej wagi wsparciu udzielanemu w ramach EFSI na szczeblu odzwierciedlającej stopień, w jakim wsparcie takie przyczynia się do osiągnięcia celów łagodzenia i dostosowania do zmian klimatu. Przypisana konkretna waga jest różnicowana w zależności od tego, czy wsparcie przyczynia się w znacznym bądź umiarkowanym stopniu do realizacji celów związanych ze zmianą klimatu. Jeżeli wsparcie nie przyczynia się do realizacji tych celów lub jest nieznaczne, przypisuje się wagę równą zeru. W przypadku EFRR, EFS i Funduszu Spójności przypisywana waga powinna być związana z kategoriami interwencji określonymi w ramach klasyfikacji przyjętej przez Komisję. W przypadku EFRROW przypisywana waga powinna być związana z obszarami docelowymi określonymi w rozporządzeniu w sprawie EFRROW, a w przypadku EFMR z środkami określonymi w rozporządzeniu w sprawie EFMR.

Komisja w drodze aktu wykonawczego określa jednolite warunki dla każdego z EFSI do celów stosowania metodyki, o której mowa w ustępie drugim. Akt wykonawczy jest przyjęty zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

TYTUŁ II

PODEJŚCIE STRATEGICZNE

ROZDZIAŁ I

Cele tematyczne EFSI oraz wspólne ramy strategiczne

Artykuł 9

Cele tematyczne

W celu przyczynienia się do unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, jak również realizacji szczególnych zadań funduszy zgodnie z ich celami określonymi w Traktatach, w tym spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, każdy EFSI wspiera następujące cele tematyczne:

- 1) wzmocnienie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;
- 2) zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK;
- 3) wzmocnienie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR);
- 4) wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;

- 5) promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
- 6) zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami;
- 7) promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej;
- 8) promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników;
- 9) promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją;
- 10) inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie;
- 11) wzmocnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej.

Cele tematyczne są przekładane na priorytety specyficzne dla każdego EFSI i określone w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

Artykuł 10

Wspólne ramy strategiczne

1. W celu promowanie harmonijnego, wyrównanego i zrównoważonego rozwoju Unii, ustanawia się wspólne ramy strategiczne (WRS), określone w załączniku I. Wspólne ramy strategiczne ustalają strategiczne zasady kierunkowe dla ułatwienia procesu programowania oraz sektorowej i terytorialnej koordynacji interwencji Unii w ramach EFSI oraz z innymi właściwymi obszarami polityki i instrumentami Unii, zgodnie z celami strategii Unii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, z uwzględnieniem najważniejszych wyzwań terytorialnych dla poszczególnych typów terytoriów.

2. Strategiczne zasady kierunkowe określone w WRS są ustanowione zgodnie z celem i w zakresie wsparcia udzielanego z każdego EFSI, jak również zgodnie z zasadami funkcjonowania każdego z EFSI, określonymi w niniejszym rozporządzeniu i przepisach dotyczących poszczególnych funduszy. WRS nie nakładają dodatkowych zobowiązań na państwa członkowskie poza zobowiązaniami określonymi w ramach stosownych sektorowych polityk unijnych.

3. WRS ułatwiają przygotowanie umowy partnerstwa i programów zgodnie z zasadami proporcjonalności i pomocniczości oraz z poszanowaniem krajowych i regionalnych kompetencji, aby umożliwić podejmowanie decyzji w sprawie konkretnej i odpowiedniej polityki oraz środków koordynacji.

Artykuł 11

Przedmiot

WRS określają:

- a) mechanizmy zapewniające udział EFSI w realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz spójność i zgodność programowania EFSI ze stosownymi zaleceniami dla poszczególnych państw przyjętymi na podstawie art. 121 ust. 2 TFUE i stosownymi zaleceniami Rady przyjętymi na podstawie art. 148 ust. 4 TFUE, oraz, w stosownych przypadkach, na szczeblu krajowym –krajowymi programami reform;
- b) rozwiązania dotyczące promowania zintegrowanego wykorzystywania EFSI
- c) rozwiązania dotyczące koordynacji EFSI z innymi stosownymi politykami i instrumentami Unii, w tym zewnętrznymi instrumentami współpracy;
- d) horyzontalne zasady, o których mowa w art. 5, 7 i 8 i przekrojowe cele polityczne wdrażania EFSI;
- e) rozwiązania dotyczące kluczowych wyzwań terytorialnych dla obszarów miejskich, wiejskich, przybrzeżnych i obszarów rybackich, wyzwań demograficznych regionów lub zaspokojenia szczególnych potrzeb obszarów geograficznych dotkniętych poważnymi i trwałymi trudnościami naturalnymi lub demograficznymi, o których mowa w art. 174 TFUE, a także szczególnych wyzwań regionów najbardziej oddalonych w rozumieniu art. 349 TFUE;
- f) priorytetowe obszary przedsięwzięć w zakresie współpracy w ramach EFSI, w stosownych przypadkach biorąc pod uwagę strategię makroregionalną i strategię morskie.

Artykuł 12

Przegląd

W przypadku poważnych zmian w sytuacji społecznej i gospodarczej Unii lub zmian w unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu Komisja może przedłożyć wniosek w sprawie przeglądu WRS albo też Parlament Europejski lub Rada, działając odpowiednio zgodnie z art. 225 lub 241 TFUE, mogą zwrócić się do Komisji o przedłożenie takiego wniosku.

Komisja ma prawo przyjmować akty delegowane zgodnie z art. 149 w celu uzupełnienia lub dokonania zmiany w sekcji 4 i 7 załącznika I, w przypadku, gdy jest to niezbędne dla uwzględnienia zmian w politykach i instrumentach Unii, o których mowa w sekcji 4 lub zmian przedsięwzięć w ramach współpracy, o których mowa w sekcji 7, lub w celu uwzględnienia nowych unijnych polityk, instrumentów i przedsięwzięć w ramach współpracy.

Artykuł 13

Wytyczne dla beneficjentów

1. Komisja przygotowuje wytyczne dotyczące skutecznego dostępu do i wykorzystania EFSI, a także wytyczne dotyczące wykorzystania komplementarności z innymi instrumentami odpowiednich polityk unijnych.
2. Wytyczne sporządza się do dnia 30 czerwca 2014 r.; obejmują one – w ramach każdego celu tematycznego – przegląd odpowiednich instrumentów dostępnych na szczeblu Unii, wraz ze szczegółowymi źródłami informacji, z przykładami dobrych praktyk w zakresie łączenia dostępnych instrumentów finansowania w ramach różnych obszarów polityki, z opisem właściwych instytucji i podmiotów zaangażowanych w zarządzanie poszczególnymi instrumentami oraz listą kontrolną dla potencjalnych beneficjentów w celu zapewnienia im wsparcia przy określaniu najodpowiedniejszych źródeł finansowania.
3. Wytyczne te są udostępniane na stronach internetowych odpowiednich dyrekcji generalnych Komisji. Komisja i instytucje zarządzające, działając zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, oraz we współpracy z Komitetem Regionów, zapewniają rozpowszechnienie tych wytycznych wśród potencjalnych beneficjentów.

ROZDZIAŁ II

Umowa partnerstwa

Artykuł 14

Przygotowanie umowy partnerstwa

1. Każde państwo członkowskie przygotowuje umowę partnerstwa na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.
2. Umowa partnerstwa jest sporządzana przez państwa członkowskie we współpracy z partnerami, o których mowa w art. 5. Umowa partnerstwa jest przygotowywana w dialogu z Komisją. Państwa członkowskie przygotowują umowę partnerstwa w oparciu o przejrzyste dla opinii publicznej procedury oraz zgodnie ze swymi ramami instytucjonalnymi i prawnymi.
3. Umowa partnerstwa obejmuje całe wsparcie z EFSI w danym państwie członkowskim.
4. Każde państwo członkowskie przekazuje Komisji swoją umowę partnerstwa do dnia 22 kwietnia 2014 r..
5. W przypadku gdy jedno lub więcej rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy nie wchodzi w życie lub nie oczekuje się, że wejdzie w życie do dnia 22 lutego 2014 r., umowa partnerstwa przedstawiona przez państwo członkowskie, o którym mowa w ust. 4, nie musi zawierać elementów, o których mowa w art. 15 ust. 1 lit. a) ppkt (ii), (iii), (iv) oraz (vi), w odniesieniu do EFSI dotkniętych takim opóźnieniem, lub co do których istnieje prawdopodobieństwo opóźnienia wejścia w życie rozporządzenia dotyczącego poszczególnego funduszu.

Artykuł 15

Treść umowy partnerstwa

1. Umowa partnerstwa określa:

a) rozwiązania zapewniające zgodność z unijną strategią na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, jak również z zadaniami dotyczącymi poszczególnych funduszy zgodnie z ich celami określonymi w Traktatach, w tym spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, w tym:

(i) analizę różnicowań, potrzeb rozwojowych i potencjału wzrostu w odniesieniu do celów tematycznych i wyzwań terytorialnych oraz z uwzględnieniem – w stosownych przypadkach – krajowego programu reform, a także stosownych zaleceń dla poszczególnych państw przyjętych zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE i odpowiednich zaleceń Rady przyjętych zgodnie z art. 148 ust. 4 TFUE;

(ii) podsumowanie ewaluacji *ex ante* programów lub kluczowych ustaleń ewaluacji, umowy partnerstwa, gdy taka ewaluacja umowy partnerstwa została przeprowadzona przez państwo członkowskie z jego inicjatywy;

(iii) wybrane cele tematyczne, a dla każdego z wybranych celów tematycznych – podsumowanie głównych rezultatów, jakich oczekuje się dla każdego z EFSI;

(iv) szacunkową alokację wsparcia unijnego według celów tematycznych na poziomie krajowym dla każdego z EFSI, jak również szacunkową łączną kwotę wsparcia przewidzianego na realizację zamierzeń dotyczących zmian klimatu;

(v) zastosowanie horyzontalnych zasad, o których mowa w art. 5, 7 i 8 oraz celów polityk określonych w odniesieniu do wdrażania EFSI;

(vi) wykaz programów w ramach EFRR, EFS i Funduszu Spójności, z wyjątkiem programów objętych celem „Europejska współpraca terytorialna” („programy EWT”) oraz programów w ramach EFRROW i EFMR, wraz z odpowiednią szacunkową alokacją w podziale na poszczególne EFSI oraz w podziale na lata;

(vii) informacje dotyczące alokacji związanej z rezerwą wykonania w rozbiciu na poszczególne EFSI oraz, w razie potrzeby, na kategorie regionów oraz informacje dotyczące środków wyłączonych z obliczania kwoty przeznaczonej na rezerwę wykonania na zgodnie z art. 20;

b) rozwiązania zapewniające skuteczne wdrażanie EFSI, w tym:

(i) rozwiązania zgodne z ramami instytucjonalnymi państw członkowskich zapewniające koordynację między EFSI a innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowania oraz z EBI;

(ii) informacje wymagane na potrzeby weryfikacji *ex ante* zgodności z zasadą dodatkowości określoną w części trzeciej;

(iii) podsumowanie oceny spełnienia mających zastosowanie warunków wstępnych zgodnie z art. 19 i załącznikiem XI na poziomie krajowym oraz, w przypadku niespełnienia mających zastosowanie warunków wstępnych, podsumowanie działań, które należy podjąć, podmioty za nie odpowiedzialne i harmonogram ich realizacji;

(iv) metodykę i mechanizmy zapewniające spójność funkcjonowania ram wykonania zgodnie z art. 21;

(v) ocenę potrzeby wzmocnienia zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i, w stosownych przypadkach, beneficjentów jak również, w przypadku gdy jest to konieczne, podsumowanie przedsięwzięć, które należy podjąć w tym celu;

(vi) podsumowanie przedsięwzięć planowanych w ramach programów, w tym orientacyjny harmonogram dla ograniczenia administracyjnych obciążeń beneficjentów;

c) rozwiązania dotyczące zasady partnerstwa, o której mowa w art. 5;

d) orientacyjny wykaz partnerów, o których mowa w art. 5, i podsumowanie przedsięwzięć podjętych w celu zaangażowania ich zgodnie z art. 5 oraz ich roli w przygotowywaniu umowy partnerstwa, a także sprawozdania z postępów, o których mowa w art. 52.

2. Umowa partnerstwa określa również:

a) zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego wspieranego z EFSI lub podsumowanie zintegrowanych podejść do rozwoju terytorialnego na podstawie treści programów, określając:

(i) rozwiązania mające na celu zapewnienie zintegrowanego podejścia do wykorzystania EFSI na rozwój terytorialny konkretnych obszarów poniżej szczebla regionalnego, w szczególności rozwiązania dotyczące realizacji odnoszące się do art. 32, 33 i 36, a także zasady określania obszarów miejskich, na których zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich mają być realizowane;

- (ii) główne obszary priorytetowe w zakresie współpracy w ramach EFSI, biorąc pod uwagę, w stosownych przypadkach, strategię makroregionalną i strategię morską;
- (iii) w stosownych przypadkach, zintegrowane podejście mające na celu zaspokojenie szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem zmarginalizowanych społeczności, osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych, młodych ludzi, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą;
- (iv) w stosownych przypadkach, zintegrowane podejście mające na celu zaspokojenie wyzwań demograficznych regionów, lub szczególnych potrzeb obszarów geograficznych dotkniętych poważnymi i trwałymi trudnościami naturalnymi lub demograficznymi, o których mowa w art. 174 TFUE.
- b) rozwiązania zapewniające skuteczne wdrażanie EFSI, w tym ocenę istniejących systemów elektronicznej wymiany danych oraz podsumowanie planowanych przedsięwzięć, dzięki którym stopniowo wszelka wymiana informacji między beneficjentami a instytucjami odpowiedzialnymi za zarządzanie programami operacyjnymi i ich kontrolę odbywać się będzie w sposób elektroniczny.

Artykuł 16

Przyjęcie i zmiana umowy partnerstwa

1. Komisja ocenia zgodność umowy partnerstwa z niniejszym rozporządzeniem, uwzględniając – w stosownych przypadkach – krajowy program reform oraz stosowne zalecenia dla poszczególnych krajów przyjęte zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE i stosowne zalecenia Rady przyjęte zgodnie z art. 148 ust. 4 TFUE, a także ewaluację *ex ante* programów, i przedstawia uwagi w ciągu trzech miesięcy od daty przedstawienia przez państwo członkowskie umowy partnerstwa. Dane państwo członkowskie dostarcza wszelkich koniecznych dodatkowych informacji oraz, w stosownych przypadkach, dokonuje zmiany umowy partnerstwa.
2. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, przyjmuje decyzję w sprawie przyjęcia elementów umowy partnerstwa objętych art. 15 ust. 1 i tych objętych art. 15 ust. 2 w przypadkach, gdy państwo członkowskie zastosowało przepisy art. 96 ust. 8 w odniesieniu do elementów, które wymagają decyzji Komisji na mocy art. 96 ust. 10, nie później niż cztery miesiące po terminie przedłożenia przez państwo członkowskie swojej umowy partnerstwa, pod warunkiem że wszystkie uwagi przedstawione przez Komisję zostały odpowiednio uwzględnione. Umowa partnerstwa nie wchodzi w życie przed dniem 1 stycznia 2014 r.
3. Do dnia 31 grudnia 2015 r. Komisja przygotowuje sprawozdanie na temat wyniku negocjacji w sprawie umów partnerstwa i programów, w tym również szczegółowy przegląd

kluczowych kwestii dotyczących każdego państwa członkowskiego. Sprawozdanie to przekazuje się jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

4. Jeżeli państwo członkowskie proponuje wprowadzenie zmiany do elementów umowy partnerstwa objętych decyzją Komisji, o której mowa w ust. 2, Komisja przeprowadza ocenę zgodnie z ust. 1 oraz, w stosownych przypadkach, podejmuje decyzję – w ciągu trzech miesięcy od dnia przedstawienia propozycji zmiany przez państwo członkowskie – w drodze aktów wykonawczych, w sprawie przyjęcia zmiany.

5. Jeżeli państwo członkowskie zmienia elementy umowy partnerstwa nieobjęte decyzją Komisji, o której mowa w ust. 2, powiadamia o tym Komisję w ciągu jednego miesiąca od daty decyzji o wprowadzeniu tej zmiany.

Artykuł 17

Przyjęcie zmienionej umowy partnerstwa w przypadku opóźnienia wejścia w życie rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy

1. Jeżeli zastosowanie ma artykuł 14 ust. 5, każde państwo członkowskie przedkłada Komisji zmienioną umowę partnerstwa, która zawiera brakujące elementy umowy partnerstwa odnoszące się do danego EFSI w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia w sprawie funduszu, które były przedmiotem opóźnienia.
2. Komisja ocenia spójność zmienionej umowy partnerstwa z niniejszym rozporządzeniem zgodnie z art. 16 ust. 1 i przyjmuje decyzję, w drodze aktów wykonawczych, przyjmującą zmienioną umowę partnerstwa zgodnie z art. 16 ust. 2.

ROZDZIAŁ III

Koncentracja tematyczna, warunki wstępne i przegląd wyników

Artykuł 18

Koncentracja tematyczna

Państwa członkowskie koncentrują wsparcie, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, na interwencjach przynoszących największą wartość dodaną w odniesieniu do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, z uwzględnieniem najważniejszych wyzwań terytorialnych dla różnych typów terytoriów zgodnie z zakresem WRS, w stosownych przypadkach wyzwań określonych w krajowych programach reform, a także w stosownych zaleceniach dotyczących poszczególnych państw przyjętych na podstawie art. 121 ust. 2 TFUE oraz w stosownych zaleceniach Rady przyjętych na podstawie art. 148 ust. 4 TFUE. Przepisy dotyczące koncentracji tematycznej określone w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy nie mają zastosowania do pomocy technicznej.

Artykuł 19

Warunki wstępne

1. Państwa członkowskie oceniają, zgodnie z ich ramami instytucjonalnymi i prawnymi oraz w kontekście przygotowania programów i, w stosownych przypadkach, umowy partnerstwa, czy warunki wstępne określone w odpowiednich przepisach dotyczących poszczególnych funduszy i ogólne warunki wstępne określone w części II załącznika XI mają zastosowanie do celów szczegółowych, do których dąży się w ramach priorytetów ich programów, oraz czy mające zastosowanie warunki wstępne zostały spełnione.

Warunki wstępne mają zastosowanie jedynie w takim zakresie, w jakim są zgodne i pod warunkiem, iż są one zgodne z definicją określoną w art. 2 pkt 33 w odniesieniu do celów szczegółowych, do których dąży się w ramach priorytetów danego programu. W stosownych przypadkach ocena zastosowania uwzględnia, bez uszczerbku dla definicji, o której mowa w art. 2 pkt 33, zasadę proporcjonalności zgodnie z art. 4 ust. 5 w odniesieniu do wysokości przyznanego wsparcia. Ocena spełnienia warunków ogranicza się do kryteriów określonych w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy oraz do kryteriów określonych w części II załącznika XI.

2. Umowa partnerstwa zawiera podsumowanie oceny spełnienia mających zastosowanie warunków wstępnych na poziomie krajowym lub regionalnym, a w odniesieniu do warunków wstępnych, które zgodnie z oceną, o której mowa w ust. 1 nie są spełnione w dniu złożenia umowy partnerstwa – działań, które mają zostać podjęte, podmiotów za nie odpowiedzialnych oraz harmonogramu realizacji tych działań. W każdym programie należy określić, które warunki wstępne określone w odpowiednich przepisach dotyczących poszczególnych funduszy i ogólne warunki wstępne określone w części II załącznika XI mają zastosowanie do programu i które z nich, zgodnie z oceną, o której mowa w ust. 1, są spełnione w dniu złożenia umowy partnerstwa i programów. W przypadku niespełnienia mających zastosowanie warunków wstępnych program musi zawierać opis działań, które mają zostać podjęte, podmiotów za nie odpowiedzialnych oraz harmonogramu realizacji tych działań. Państwa członkowskie spełniają te warunki wstępne nie później niż do dnia 31 grudnia 2016 r. i przedstawiają sprawozdanie z ich wypełnienia nie później niż w rocznym sprawozdaniu z realizacji w 2017 r., zgodnie z art. 50 ust. 4, lub w sprawozdaniu z postępów w 2017 r. zgodnie z art. 52 ust. 2 lit. c).

3. Komisja ocenia spójność i adekwatność przekazanych przez państwo członkowskie informacji dotyczących zasadności zastosowania warunków wstępnych oraz spełnienia mających zastosowanie warunków wstępnych w ramach swojej oceny programów i, w stosownych przypadkach, umowy partnerstwa.

Ocena zasadności zastosowania warunków przeprowadzona przez Komisję uwzględnia, w stosownych przypadkach i zgodnie z art. 4 ust. 5, zasadę proporcjonalności w odniesieniu do poziomu przyznanego wsparcia. Ocena spełnienia warunków przeprowadzona przez Komisję ogranicza się do kryteriów określonych w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy w części II załącznika XI, z poszanowaniem kompetencji krajowych i regionalnych w zakresie decydowania o szczegółowych i odpowiednich działaniach w zakresie polityki, w tym zakresie strategii.

4. W przypadku braku porozumienia między Komisją a państwem członkowskim co do zasadności zastosowania warunków wstępnych do celu szczegółowego priorytetów programu lub spełnienia tych warunków, zarówno zasadność ich zastosowania zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 33, jak i brak ich spełnienia muszą zostać udowodnione przez Komisję.

5. Komisja, przyjmując program, może postanowić o zawieszeniu wszystkich lub części płatności okresowych na rzecz odpowiedniego priorytetu tego programu do czasu zadowalającego zakończenia działań, o których mowa w ust. 2, jeśli będzie to konieczne w celu uniknięcia istotnego naruszenia skuteczności i efektywności w osiąganiu szczegółowych celów danego priorytetu. Niezrealizowanie w terminie określonym w ust. 2 działań związanych ze spełnieniem mającego zastosowanie warunku wstępnego, który nie został spełniony w dniu złożenia stosownego programu, stanowi podstawę zawieszenia przez Komisję płatności okresowych na rzecz priorytetów danego programu, których dany warunek dotyczy. W obu przypadkach zakres zawieszenia jest proporcjonalny i bierze pod uwagę działania, które mają zostać podjęte oraz wartość zagrożonych funduszy.

6. Przepisy ust. 5 nie mają zastosowania w przypadku porozumienia między Komisją a danym państwem członkowskim dotyczącego braku zasadności zastosowania danego warunku wstępnego lub dotyczącego tego, że mający zastosowanie warunek wstępny został spełniony, co zostało wskazane przez przyjęcie programu oraz umowy partnerstwa lub w przypadku braku uwag Komisji w terminie 60 dni od przedłożenia odpowiedniego sprawozdania, o którym mowa w ust. 2.

7. Komisja niezwłocznie znosi zawieszenie płatności okresowych na rzecz danego priorytetu, w przypadku gdy państwo członkowskie zakończyło działania związane ze spełnieniem warunków wstępnych mających zastosowanie do danego programu, a które nie były spełnione w czasie wydawania przez Komisję decyzji o zawieszeniu. Komisja niezwłocznie znosi również zawieszenie w przypadku, gdy w następstwie zmiany programu dotyczącej danego priorytetu odpowiedni warunek wstępny nie ma już zastosowania.

8. Ustępy 1-7 nie mają zastosowania do programów EWT.

Artykuł 20

Rezerwa wykonania

6 % środków przeznaczonych na rzecz EFRR, EFS i Funduszu Spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, o którym mowa w art. 89 ust. 2 lit. a) niniejszego rozporządzenia, a także na rzecz EFRROW i środków finansowanych w ramach zarządzania dzielonego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie EFMR stanowi rezerwę wykonania, którą ustanawia się w umowie partnerstwa i programach, oraz która zostanie przydzielona do konkretnych priorytetów, zgodnie z art. 22 niniejszego rozporządzenia.

Na potrzeby obliczenia kwoty przeznaczonej na rezerwę wykonania, nie bierze się pod uwagę następujących środków:

- a) środków przeznaczonych na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych określonych w programie operacyjnym zgodnie z art. 18 rozporządzenia w sprawie EFS;
- b) środków przeznaczonych na pomoc techniczną z inicjatywy Komisji;
- c) środków przenoszonych z pierwszego filaru wspólnej polityki rolnej do EFRROW na mocy art. 7 ust. 2 i art. 14 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- d) środków przenoszonych do EFRROW przy zastosowaniu art. 10b, 136 i 136b rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 odpowiednio w odniesieniu do lat kalendarzowych 2013 i 2014;
- e) środków przenoszonych do instrumentu „Łącząc Europę” z Funduszu Spójności zgodnie z art. 92 ust. 6 niniejszego rozporządzenia;
- f) środków przenoszonych do Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym zgodnie z art. 92 ust. 7 niniejszego rozporządzenia;
- g) środków przeznaczonych na innowacyjne działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich zgodnie z art. 92 ust. 8 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 21

Przegląd wyników

1. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, przeprowadza przegląd wyników programów w każdym państwie członkowskim w 2019 roku („przegląd wyników”), odnosząc się do ram wykonania określonych w odpowiednich programach. Metoda określenia ram wykonania jest przedstawiona w załączniku II.

2. W ramach przeglądu wyników analizuje się osiągnięcie celów pośrednich programów na poziomie priorytetów, na podstawie informacji i ocen przedstawionych w rocznym sprawozdaniu z wdrażania przedłożonym przez państwa członkowskie w roku 2019.

Artykuł 22

Zastosowanie ram wykonania

1. Rezerwa wykonania stanowi pomiędzy 5 a 7 % alokacji na każdy priorytet w programie, z wyłączeniem priorytetów przeznaczonych na pomoc techniczną i programów przeznaczonych na instrumenty finansowe zgodnie z art. 39. Całkowita kwota rezerwy wykonania alokowana na każdy EFSI lub kategorię regionu wynosi 6 %. Kwoty odpowiadające rezerwie wykonania są określone w programach w rozbiciu na priorytety oraz, gdzie jest to stosowne, na każdy EFSI lub na kategorię regionu.

2. Na podstawie przeglądu wyników. Komisja w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania poszczególnych rocznych sprawozdań z wdrażania w 2019 r. przyjmuje decyzję, w drodze aktów wykonawczych, w celu określenia, dla każdego EFSI oraz każdego państwa członkowskiego, tych programów i priorytetów, które osiągnęły swoje cele pośrednie, rozbijając tę informację na każdy EFSI lub na kategorie regionów wówczas, gdy dany priorytet obejmuje więcej niż jeden EFSI lub więcej niż jedną kategorię regionu.

3. Rezerwa wykonania jest przyznawana wyłącznie programom i priorytetom, w których przypadku cele pośrednie zostały osiągnięte. Jeżeli cele pośrednie dla priorytetów zostały osiągnięte, kwota rezerwy wykonania ustanowiona dla danego priorytetu jest uznawana za ostatecznie przyznaną na podstawie decyzji Komisji, o której mowa w ust. 2.

4. Jeżeli cele pośrednie dla priorytetów nie zostały osiągnięte, państwo członkowskie nie później niż trzy miesiące po przyjęciu decyzji, o której mowa w ust. 2 proponuje przesunięcie stosownej kwoty rezerwy wykonania do priorytetów określonych w decyzji Komisji, o której mowa w ust. 2, wraz z innymi zmianami w programie wynikającymi z przesunięcia rezerwy wykonania.

Komisja przyjmuje zmiany w odpowiednich programach zgodnie z art. 30 ust. 3 i 4. Jeżeli państwo członkowskie nie przedstawi informacji zgodnie z art. 50 ust. 5 i 6, rezerwa wykonania ustanowiona dla danych programów lub priorytetów nie zostanie przyznana tym programom lub priorytetom.

5. Wniosek państwa członkowskiego o przesunięcie rezerwy wykonania musi być zgodny z wymogami koncentracji tematycznej oraz minimalnymi alokacjami określonymi w niniejszym rozporządzeniu i przepisach dotyczących poszczególnych funduszy. W drodze odstępstwa, jeżeli jeden lub więcej priorytetów powiązanych z wymogami koncentracji tematycznej lub minimalnymi alokacjami nie osiągnął celów pośrednich, państwo członkowskie może zaproponować takie przesunięcie rezerwy, które nie jest zgodne z wspomnianymi wymogami i minimalnymi alokacjami.

6. Jeżeli z przeglądu wyników danego priorytetu wynika, że wykonanie celów pośrednich wyrażonych w ramach wykonania wyłącznie za pomocą wskaźników finansowych, wskaźników produktu lub kluczowych etapów wdrażania zakończyło się poważnym niepowodzeniem, które było spowodowane wyraźnie zidentyfikowanymi i słabościami wdrożeniowymi zgłoszonymi uprzednio przez Komisję zgodnie z art. 50 ust. 8 w następstwie bliskich konsultacji z danym państwem członkowskim, a państwo to nie podjęło koniecznych działań naprawczych, Komisja może, nie wcześniej niż pięć miesięcy od daty przekazania takiej informacji, zawiesić w całości lub w części płatność okresową dla priorytetu programu, zgodnie z procedurą ustanowioną w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

Komisja niezwłocznie wycofa zawieszenie płatności okresowych, gdy państwo członkowskie podejmie konieczne działania naprawcze. Jeżeli działania naprawcze przewidują przeniesienie środków finansowych na inne programy lub priorytety, które swoje cele pośrednie osiągnęły, Komisja przyjmuje w drodze aktu wykonawczego konieczną zmianę tych programów, zgodnie z art. 30 ust. 2. W drodze odstępstwa od art. 30 ust. 2, w takich przypadkach Komisja podejmuje decyzję w sprawie zmiany nie później niż dwa miesiące od daty złożenia wniosku o zmianę przez państwo członkowskie.

7. Jeżeli Komisja ustali na podstawie analizy końcowego sprawozdania z wdrażania programu, że wykonanie celów końcowych wyrażonych w ramach wykonania za pomocą wyłącznie wskaźników finansowych, wskaźników produktu i kluczowych etapów realizacji zakończyło się poważnym niepowodzeniem, które było spowodowane wyraźnie zidentyfikowanymi i słabościami wdrożeniowymi zgłoszonym uprzednio przez Komisję zgodnie z art. 50 ust. 8 w następstwie bliskich konsultacji z danym państwem członkowskim, a państwo to nie podjęło koniecznych działań naprawczych, Komisja może, niezależnie od przepisów art. 85, zastosować korekty finansowe w odniesieniu do tych priorytetów, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

Stosując korekty finansowe, Komisja uwzględni – z należyтым poszanowaniem zasady proporcjonalności – poziom absorpcji i zewnętrzne czynniki przyczyniające się do niepowodzenia.

Korekt finansowych nie stosuje się, jeżeli nieosiągnięcie celów końcowych jest spowodowane wpływem czynników społeczno-gospodarczych i środowiskowych, istotnych zmian w warunkach gospodarczych i środowiskowych w danym państwie członkowskim, bądź działaniem siły wyższej mającej poważny wpływ na wdrażanie tych priorytetów.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149, by ustanowić szczegółowe przepisy dotyczące kryteriów ustalania poziomu korekty finansowej, która ma zostać zastosowana.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające szczegółowe rozwiązania mające zapewnić spójne podejście do określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania dla każdego priorytetu oraz do oceny osiągnięcia celów pośrednich i końcowych. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

ROZDZIAŁ IV

Działania związane z należyтым zarządzaniem gospodarczym

Artykuł 23

Działania łączące skuteczność EFSI z należyтым zarządzaniem gospodarczym

1. Komisja może zwrócić się do państwa członkowskiego z wnioskiem o dokonanie przeglądu oraz zaproponowanie zmian w umowie partnerstwa i odpowiednich programach

wówczas, gdy jest to konieczne do wsparcia realizacji stosownych zaleceń Rady lub do maksymalnego zwiększenia wpływu EFSI na wzrost i konkurencyjność w państwach członkowskich otrzymujących pomoc finansową.

Taki wniosek może zostać złożony w następujących celach:

- a) w celu wsparcia wykonania stosownego zalecenia skierowanego do danego państwa członkowskiego przyjętego zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE lub stosownego zalecenia Rady przyjętego zgodnie z art. 148 ust. 4 TFEU;
- b) w celu wsparcia wykonania stosownych zaleceń Rady skierowanych do danego państwa członkowskiego i przyjętych zgodnie z art. 7 ust. 2 lub art. 8 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011⁽¹⁾; pod warunkiem że zmiany te uznaje się za niezbędny przyzyszek do korekty zakłóceń równowagi makroekonomicznej lub
- c) w celu maksymalnego zwiększenia wpływu dostępnych EFSI na wzrost i konkurencyjność, jeżeli państwo członkowskie spełnia jeden z następujących warunków:
 - (i) pomoc finansowa Unii jest udostępniana temu państwu członkowskiemu na podstawie rozporządzenia Rady (UE) nr 407/2010⁽²⁾;
 - (ii) pomoc finansowa jest mu udostępniana zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 332/2002⁽³⁾;
 - (iii) jest mu udostępniana pomoc finansowa, która uruchamia program dostosowań makroekonomicznych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013⁽⁴⁾ lub skutkuje decyzją Rady zgodnie z art. 136 ust. 1 TFUE.

Do celów lit. b) akapit pierwszy każdy z tych warunków jest uznawany za spełniony, jeżeli taka pomoc została udostępniona państwu członkowskiemu przed lub po 21 grudnia 2013 r. i pozostaje dla niego dostępna.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania, (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 407/2010 z dnia 11 maja 2010 r. ustanawiające europejski mechanizm stabilizacji finansowej (Dz.U. L 118 z 12.5.2010, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 332/2002 z dnia 18 lutego 2002 r. ustanawiające instrument średnioterminowej pomocy finansowej dla bilansów płatniczych państw członkowskich (Dz.U. L 53 z 23.2.2002, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1).

2. Wniosek Komisji skierowany do państwa członkowskiego zgodnie z ust. 1 będzie uzasadniony w odniesieniu do konieczności – odpowiednio - wsparcia realizacji stosownych zaleceń lub maksymalnego zwiększenia wpływu EFSI na wzrost i konkurencyjność, a także wskaże programy lub priorytety, których zdaniem Komisji ten wniosek dotyczy, oraz charakter oczekiwanych w nich zmian. Taki wniosek nie będzie złożony przed 2015 r. lub po 2019 r. ani też w odniesieniu do tych samych programów w ciągu dwóch następujących po sobie lat.

3. Państwo członkowskie przekazuje odpowiedź na wniosek, o którym mowa w ust. 1, w ciągu dwóch miesięcy od jego otrzymania, określając w niej zmiany, których wprowadzenie w umowie partnerstwa i programach uznaje za konieczne, powody takich zmian, wskazując odpowiednie programy i opisując charakter proponowanych zmian i ich oczekiwane skutki dla realizacji zaleceń i wdrażania EFSI. W razie konieczności Komisja przedstawia uwagi w ciągu miesiąca od otrzymania tej odpowiedzi.

4. Państwo członkowskie składa propozycję zmian w umowie partnerstwa i odpowiednich programach w ciągu dwóch miesięcy od daty przekazania odpowiedzi, o której mowa w ust. 3.

5. Jeżeli Komisja nie przedstawiła uwag lub gdy jest zdania, że przedstawione uwagi zostały należycie wzięte pod uwagę, Komisja przyjmuje decyzję przyjmującą zmiany w umowie partnerstwa oraz odpowiednich programach bez zbędnej zwłoki, jednakże nie później niż trzy miesiące od ich przedłożenia przez państwo członkowskie zgodnie z ust. 3.

6. Jeżeli państwo członkowskie nie podejmie skutecznych działań w reakcji na wniosek wystosowany zgodnie z ust. 1 w terminach określonych w ust. 3 i 4, Komisja może w ciągu trzech miesięcy po przesłaniu swoich uwag zgodnie z ust. 3 lub po przedłożeniu wniosku państwa członkowskiego zgodnie z ust. 4, zaproponować Radzie zawieszenie całości lub części płatności w odniesieniu do odpowiednich programów lub priorytetów. W swoim wniosku Komisja określa powody stwierdzenia, że państwo członkowskie nie podjęło skutecznych działań. Wystosowując swój wniosek, Komisja bierze pod uwagę wszystkie istotne informacje i uwzględnia należycie wszelkie elementy wynikające z ustrukturyzowanego dialogu i opinie wyrażone w ramach tego dialogu zgodnie z ust. 15.

Rada podejmuje decyzję w sprawie tej propozycji w drodze aktu wykonawczego. Ten akt wykonawczy dotyczy jedynie wniosków o płatność złożonych po dacie jego przyjęcia.

7. Zakres i poziom zawieszenia płatności nałożonego zgodnie z ust. 6 jest proporcjonalny i skuteczny, przy poszanowaniu zasady równego traktowania państw członkowskich, w szczególności z uwzględnieniem wpływu zawieszenia na gospodarkę danego państwa członkowskiego. Programy, których mają dotyczyć zawieszenia, są określane na podstawie potrzeb zidentyfikowanych we wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2.

Zawieszenie płatności nie może przekroczyć 50 % płatności każdego odpowiedniego programu. Decyzja może przewidywać zwiększenie poziomu zawieszenia do 100 % płatności, jeżeli państwo członkowskie nie podejmie skutecznych działań w reakcji na wniosek wystosowany zgodnie z ust. 1 w ciągu trzech miesięcy od podjęcia decyzji o zawieszeniu płatności, o którym mowa w ust. 6.

8. Jeżeli państwo członkowskie zaproponowało zmiany w umowie partnerstwa i odpowiednich programach zgodnie z wnioskiem Komisji, Rada, działając na podstawie propozycji Komisji, podejmuje decyzję o zniesieniu zawieszenia płatności.

9. Komisja proponuje Radzie zawieszenie całości lub części zobowiązań albo płatności w odniesieniu do programów danego państwa członkowskiego w następujących przypadkach:

- a) jeżeli Rada zdecyduje zgodnie z art. 126 ust. 8 lub art. 126 ust. 11 TFUE, że dane państwo członkowskie nie podjęło skutecznych działań w celu skorygowania nadmiernego deficytu;
- b) jeżeli Rada przyjmie dwa następujące po sobie zalecenia w ramach tej samej procedury dotyczącej zakłócenia równowagi zgodnie z art. 8 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 z racji tego, że państwo członkowskie przedstawiło niewystarczający plan działań naprawczych;
- c) jeżeli Rada przyjmie dwie następujące po sobie decyzje w ramach tej samej procedury dotyczącej zakłócenia równowagi zgodnie z art. 10 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 stwierdzające, że dane państwo członkowskie nie zastosowało się do zaleceń, ponieważ nie podjęło zalecanych działań naprawczych;
- d) jeżeli Komisja stwierdzi, że państwo członkowskie nie przyjęło środków w celu realizacji programu dostosowawczego, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) nr 407/2010 lub w rozporządzeniu (WE) nr 332/2002, i w związku z tym postanowi nie zatwierdzać wypłaty pomocy finansowej przyznanej temu państwu członkowskiemu;
- e) jeżeli Rada podejmie decyzję, że dane państwo członkowskie nie realizuje programu dostosowań makroekonomicznych, o którym mowa w art. 7 rozporządzenia (UE) nr 472/2013, ani działań wymaganych na mocy decyzji Rady przyjętej zgodnie z art. 136 ust. 1 TFUE.

Wystosowując swoją propozycję, Komisja stosuje się do przepisów ust. 11, bierze pod uwagę wszystkie istotne informacje w tym zakresie i uwzględnia należycie wszelkie elementy wynikające z ustrukturyzowanego dialogu i opinie wyrażone w ramach tego dialogu zgodnie z ust. 15.

W pierwszej kolejności należy stosować zawieszenie zobowiązań; płatności powinny być zawieszane wyłącznie wtedy, gdy wymagane jest natychmiastowe działanie, i w przypadku znacznego nieprzestrzegania przepisów. Zawieszenie płatności ma zastosowanie do wniosków o płatność złożonych w odniesieniu do odpowiednich programów po terminie przyjęcia decyzji o zawieszeniu.

10. Propozycja Komisji, o której mowa w ust. 9 w odniesieniu do zawieszenia zobowiązań, jest uznawana za przyjętą przez Radę, o ile ta nie podejmie, w drodze aktu wykonawczego, decyzji o odrzuceniu takiej propozycji kwalifikowaną większością w ciągu miesiąca od przedłożenia tej propozycji przez Komisję. Zawieszenie zobowiązań stosuje się wobec zobowiązań dla EFSI dla danego państwa członkowskiego od dnia 1 stycznia roku następującego po decyzji o zawieszeniu.

Rada przyjmuje, w drodze aktu wykonawczego, decyzję dotyczącą propozycji Komisji, o którym mowa w ust. 9, w odniesieniu do zawieszenia płatności.

11. Zakres i poziom zawieszenia zobowiązań albo płatności nałożonego na podstawie ust. 10 jest proporcjonalny, przy poszanowaniu zasady równego traktowania państw członkowskich i biorąc pod uwagę sytuację gospodarczą i społeczną danego państwa członkowskiego, w szczególności poziom bezrobocia w danym państwie członkowskim w stosunku do średniej unijnej oraz wpływ zawieszenia na gospodarkę danego państwa członkowskiego. W sposób szczególny brany jest pod uwagę wpływ zawieszeń na programy o krytycznym znaczeniu dla przeciwdziałania niekorzystnym warunkom gospodarczym lub społecznym.

Szczegółowe przepisy dotyczące określania zakresu i poziomu zawieszeń ustanowiono w załączniku III.

Zawieszenie zobowiązań podlega ograniczeniu przez zastosowanie niższego spośród następujących pułapów:

- a) maksymalnie 50 % zobowiązań dotyczących następnego roku finansowego dla EFSI w pierwszym przypadku nieprzestrzegania przepisów procedury nadmiernego deficytu, o której mowa w ust. 9 akapit pierwszy lit. a), oraz maksymalnie 25 % zobowiązań dotyczących następnego roku finansowego dla EFSI w pierwszym przypadku nieprzestrzegania przepisów w odniesieniu do planu działań naprawczych w ramach procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi, o której mowa w ust. 9 akapit pierwszy lit. b), albo niezgodności z zaleconymi działaniami naprawczymi zgodnie z procedurą dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi, o której mowa w ust. 9 akapit pierwszy lit. c).

Poziom zawieszenia rośnie stopniowo do maksymalnie 100 % zobowiązań dotyczących następnego roku finansowego dla EFSI w przypadku procedury nadmiernego deficytu oraz do 50 % zobowiązań dotyczących następnego roku

finansowego dla EFSI w przypadku procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi, stosownie do powagi nieprzestrzegania.

- b) maksymalnie 0,5 % nominalnego PKB, który to pułap jest stosowany w pierwszym przypadku nieprzestrzegania przepisów procedury nadmiernego deficytu, o której mowa w ust. 9 lit. a) akapit pierwszy, oraz maksymalnie 0,25 % nominalnego PKB, który to pułap jest stosowany w pierwszym przypadku nieprzestrzegania przepisów w odniesieniu do planu działań naprawczych w ramach procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi, o której mowa w ust. 9 lit. b) akapit pierwszy, lub niezgodności z zaleconymi działaniami naprawczymi zgodnie z procedurą dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi, o której mowa w ust. 9 lit. c) akapit pierwszy.

Jeżeli nieprzestrzeganie przepisów odnoszących się do działań naprawczych wskazanych w ust. 9 lit. a), b) i c) akapit pierwszy, utrzymuje się, pułap odnoszący się do PKB powinien być stopniowo zwiększany do:

- maksymalnie 1 % nominalnego PKB, co stosuje się w przypadku utrzymującego się nieprzestrzegania przepisów procedury nadmiernego deficytu zgodnie z ust. 9 akapit pierwszy lit. a); oraz
- maksymalnie 0,5 % nominalnego PKB, co stosuje się w przypadku utrzymującego się nieprzestrzegania przepisów procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi zgodnie z ust. 9 lit. b) lub c) akapit pierwszy, stosownie do powagi nieprzestrzegania;

- c) maksymalnie 50 % zobowiązań dotyczących następnego roku finansowego dla EFSI lub maksymalnie 0,5 % nominalnego PKB w pierwszym przypadku nieprzestrzegania przepisów, o którym mowa w ust. 9 lit. d) i e) akapit pierwszy.

Przy określaniu poziomu zawieszenia oraz decydowaniu, czy zawiesić zobowiązania czy płatności, należy wziąć pod uwagę etap realizacji programu, ze szczególnym uwzględnieniem okresu pozostałego na wykorzystanie środków po ponownym ujęciu w budżecie zawieszonych zobowiązań.

12. Bez uszczerbku dla przepisów dotyczących anulowania zobowiązań określonych w art. 86 do 88 Komisja niezwłocznie znosi zawieszenie zobowiązań w następujących przypadkach:

- a) jeżeli procedura nadmiernego deficytu zostaje zawieszona zgodnie z art. 9 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97⁽¹⁾ lub Rada zdecydowała zgodnie z art. 126 ust. 12 TFUE o uchyleniu decyzji w sprawie istnienia nadmiernego deficytu;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6).

b) jeżeli Rada przyjęła plan działań naprawczych przedstawiony przez dane państwo członkowskie zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 lub zawieszona zostaje procedura dotycząca nadmiernego zakłócenia równowagi zgodnie z art. 10 ust. 5 wspomnianego rozporządzenia, albo Rada zamknęła procedurę dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi zgodnie z art. 11 tego rozporządzenia;

c) jeżeli Komisja stwierdziła, że dane państwo członkowskie podjęło stosowne środki w celu realizacji programu dostosowań, o którym mowa w art. 7 rozporządzenia (UE) nr 472/2013, lub środki wymagane na mocy decyzji Rady zgodnie z art. 136 ust. 1 TFUE.

Znosząc zawieszenie zobowiązań Komisja ponownie ujmuje w budżecie zawieszone zobowiązania zgodnie z art. 8 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013.

Na podstawie propozycji Komisji Rada podejmuje decyzję dotyczącą zniesienia zawieszenia płatności, jeżeli spełniono odpowiednie warunki określone w lit. a), b) i c) akapit pierwszy.

13. Ustępy 6-12 nie mają zastosowania do Zjednoczonego Królestwa w zakresie, w jakim zawieszenie zobowiązań lub płatności odnosi się do kwestii objętych ust. 1 lit. a), b) akapit drugi oraz ust. 1 lit. c) ppkt (iii) akapit drugi lub ust. 9 lit. a), b) lub c) akapit pierwszy.

14. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do programów EWT.

15. Komisja informuje na bieżąco Parlament Europejski o stosowaniu niniejszego artykułu. W szczególności jeżeli jeden z warunków określonych w ust. 6 lub ust. 9 lit. a)-e) akapit pierwszy jest spełniony dla któregoś państwa członkowskiego, Komisja informuje niezwłocznie Parlament Europejski i przekazuje szczegóły dotyczące EFSI oraz programów, których może dotyczyć zawieszenie zobowiązań lub płatności.

Parlament Europejski może zaprosić Komisję do ustrukturyzowanego dialogu na temat zastosowania niniejszego artykułu, mając na względzie w szczególności przekazane informacje, o których mowa w akapicie pierwszym.

Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie propozycję dotyczącą zawieszenia zobowiązań lub płatności bądź propozycją dotyczącą zniesienia takiego zawieszenia niezwłocznie po jej przyjęciu przez Komisję. Parlament Europejski może zwrócić się do Komisji o wyjaśnienie powodów złożenia propozycji.

16. W 2017 r. Komisja przeprowadzi przegląd stosowania niniejszego artykułu. W tym celu Komisja przygotowuje sprawozdanie, które przekaże Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, załączając do niego w razie potrzeby wnioski ustawodawczy.

17. W przypadku poważnych zmian w sytuacji społecznej i gospodarczej w Unii Komisja może przedłożyć wniosek w sprawie przeglądu stosowania niniejszego artykułu lub też Parlament Europejski bądź Rada, działając odpowiednio zgodnie z art. 225 lub 241 TFUE, mogą zwrócić się do Komisji o przedłożenie takiego wniosku.

Artykuł 24

Zwiększenie płatności dla państwa członkowskiego mającego tymczasowe trudności budżetowe

1. Na wniosek państwa członkowskiego płatności okresowe mogą zostać zwiększone o 10 punktów procentowych powyżej stopy dofinansowania dla każdego priorytetu w ramach EFRR, EFS i Funduszu Spójności lub dla każdego środka w ramach EFRROW i EFMR. Jeżeli państwo członkowskie spełnia jeden z następujących warunków po dniu 21 grudnia 2013 r., zwiększona stopa, która nie może przekraczać 100 %, stosuje się do wniosków tego państwa o płatności za okres do dnia 30 czerwca 2016 r.:

- a) jeżeli dane państwo członkowskie otrzymuje pożyczkę od Unii na podstawie rozporządzenia Rady (UE) nr 407/2010;
- b) jeżeli dane państwo członkowskie otrzymuje średnioterminową pomoc finansową zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 332/2002 uwarunkowaną wdrożeniem programu dostosowań makroekonomicznych;
- c) jeżeli pomoc finansowa jest udostępniana danemu państwu członkowskiemu pod warunkiem wdrożenia programu dostosowań makroekonomicznych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 472/2013.

Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do programów których dotyczy rozporządzenie w sprawie EWT.

2. Niezależnie od ust. 1 wsparcie Unii realizowane poprzez płatności okresowe i płatności salda końcowego nie jest wyższe niż wsparcie publiczne lub maksymalna kwota wsparcia z EFSI dla każdego priorytetu w ramach EFRR, EFS i Funduszu Spójności, lub dla każdego środka w ramach EFRROW i EFMR, określone w decyzji Komisji o przyjęciu programu.

3. Komisja bada stosowanie ust. 1 i 2 oraz przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie zawierające ocenę oraz, w razie potrzeby, wnioski ustawodawczy przed dniem 30 czerwca 2016 r.

Artykuł 25

Zarządzanie pomocą techniczną dla państw członkowskich doświadczających tymczasowych trudności budżetowych

1. Na wniosek państwa członkowskiego doświadczającego tymczasowych trudności budżetowych, które spełnia warunki określone w art. 24 ust. 1, część środków finansowych przewidzianych zgodnie z art. 59 i zaprogramowanych zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy może zostać przeniesiona, w porozumieniu z Komisją i z jej inicjatywy, na rzecz pomocy technicznej w celu wdrażania działań w odniesieniu do danego państwa członkowskiego zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. k) w drodze zarządzania bezpośredniego lub pośredniego.

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1 powinny być dodatkowe w stosunku do kwot ustalonych zgodnie z pułapami określonymi dla pomocy technicznej z inicjatywy Komisji w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy. Jeżeli pułap pomocy technicznej z inicjatywy państwa członkowskiego jest określony w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy, kwota podlegająca przeniesieniu jest uwzględniana do celów obliczania zgodności z tym pułapem.

3. Państwo członkowskie występuje z wnioskiem o przeniesienie, o którym mowa w ust. 2, dla roku kalendarzowego, w którym spełnia warunki określone w art. 24 ust. 1, do dnia 31 stycznia roku, w którym ma zostać dokonane przeniesienie. Do wniosku należy dołączyć propozycję zmiany programu lub programów, z których nastąpi przeniesienie. Analogiczne zmiany należy wprowadzić w umowie partnerstwa zgodnie z art. 30 ust. 2, która określa łączną kwotę przekazywaną co roku Komisji.

Jeżeli państwo członkowskie spełnia warunki określone w art. 24 ust. 1 w dniu 1 stycznia 2014 r., może ono przekazać wniosek dotyczący tego roku w momencie przedłożenia swojej umowy partnerstwa, która określa kwotę podlegającą przeniesieniu na rzecz pomocy technicznej z inicjatywy Komisji.

TYTUŁ III

PROGRAMOWANIE

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne dotyczące EFSI

Artykuł 26

Przygotowanie programów

1. EFSI wdrażane są w ramach programów zgodnie z umową partnerstwa. Każdy program obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

2. Programy sporządzane są przez państwa członkowskie lub jakąkolwiek inną wyznaczoną przez nie instytucję, we współpracy z partnerami, o których mowa w art. 5. Państwa członkowskie przygotowują programy w oparciu o przejrzyste dla opinii publicznej procedury zgodnie z ich ramami instytucjonalnymi i prawnymi.

3. Państwa członkowskie i Komisja współpracują w celu zapewnienia skutecznej koordynacji w przygotowywaniu i wdrażaniu programów dla EFSI, w tym programów wielofundusowych dla funduszy polityki spójności, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności.

4. Programy przedstawiane są przez państwa członkowskie Komisji najpóźniej w terminie trzech miesięcy od momentu przedstawienia umowy partnerstwa. Programy EWT są przedstawiane do dnia 22 września 2014 r.. Wszystkim programom towarzyszy ewaluacja *ex ante*, o której mowa w art. 55.

5. W przypadku gdy jedno lub więcej rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy dotyczących EFSI wchodzi w życie pomiędzy dniem 22 lutego 2014 r. oraz dniem 22 czerwca 2014 r., program lub programy wspierane z EFSI są przedkładane najpóźniej w terminie trzech miesięcy od daty przedłożenia zmienionej umowy partnerstwa, o której mowa w art. 17 ust. 1.

6. W przypadku gdy jedno lub więcej rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy dotyczących EFSI wchodzi w życie później niż w dniu 22 czerwca 2014 r., program lub programy wspierane z EFSI są przedkładane najpóźniej w terminie trzech miesięcy od daty wejścia w życie rozporządzenia w sprawie funduszu dotkniętego opóźnieniem.

Artykuł 27

Treść programów

1. Każdy program określa strategię dotyczącą wkładu programu do unijnej strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, która jest zgodna z niniejszym rozporządzeniem, przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy i z treścią umowy partnerstwa.

Każdy program zawiera rozwiązania zapewniające skuteczne, efektywne i skoordynowane wdrażanie EFSI i przedsięwzięć mających na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów.

2. Każdy program definiuje priorytety określające cele szczegółowe, środki finansowe wsparcia z EFSI oraz odpowiednie współfinansowanie krajowe, w tym kwoty związane z rezerwą wykonania, które zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy może być publiczne lub prywatne.

3. W przypadku gdy państwa członkowskie lub regiony biorą udział w strategiach makroregionalnych i strategiach morskich, właściwe programy, zgodnie z potrzebami obszaru objętego programem, określonymi przez państwa członkowskie, przedstawiają wkład planowanych interwencji w realizację tych strategii.

4. Każdy priorytet określa wskaźniki i odpowiadające im wartości docelowe wyrażone ilościowo lub jakościowo, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, służące do

oceny postępów z wdrażania programu w kierunku osiągnięcia celów jako podstawę monitorowania, ewaluacji i przeglądu wyników. Wskaźniki te obejmują:

- a) wskaźniki finansowe odnoszące się do alokowanych wydatków;
- b) wskaźniki produktu odnoszące się do wspieranych operacji;
- c) wskaźniki rezultatu odnoszące się do danego priorytetu.

W przepisach dotyczących poszczególnych funduszy określa się wspólne wskaźniki dla każdego EFSI oraz ewentualnie przepisy dotyczące wskaźników specyficznych dla programu.

5. Każdy program, z wyjątkiem tych obejmujących wyłącznie pomoc techniczną, zawiera, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, opis działań mających na celu uwzględnienie zasad określonych w art. 5, 7 i 8.

6. Każdy program, z wyjątkiem tych, w których pomoc techniczna jest podejmowana w ramach odrębnego programu, określa szacunkową kwotę wsparcia, która ma być wykorzystana do celów dotyczących zmian klimatu, w oparciu o metodę, o której mowa w art. 8.

7. Państwa członkowskie przygotowują programy zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

Artykuł 28

Przepisy szczególne dotyczące treści programów dedykowanych wspólnym instrumentom dotyczącym gwarancji nieograniczonych co do kwoty i sekurytyzacji zapewniającej ulgę w kapitale regulacyjnym, wdrażanych przez EBI

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 27 odrębne programy, o których mowa w art. 39 ust. 4 lit. b) akapit pierwszy, zawierają:

- a) elementy określone w art. 27 ust. 1 akapit pierwszy oraz w ust. 2, 3 i 4 tego artykułu w odniesieniu do zasad określonych w art. 5;
- b) informację wskazującą podmioty, o których mowa w art. 125, 126 i 127 niniejszego rozporządzenia i w art. 65 ust. 2 rozporządzenia w sprawie EFRROW, odpowiednio do danego funduszu;
- c) dla każdego warunku wstępnego, określonego zgodnie z art. 19 i załącznikiem XI, który ma zastosowanie do programu, ocenę tego, czy warunek wstępny jest spełniony w chwili przedłożenia umowy partnerstwa i programu, i jeżeli

warunek wstępny jest niespełniony, opis działań zmierzających do spełnienia warunku wstępnego, podmioty odpowiedzialne oraz harmonogram tych działań zgodnie z podsumowaniem przedstawionym w umowie partnerstwa

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 55 ocena *ex ante*, o której mowa w art. 39 ust. 4 lit. a) akapit pierwszy, jest uważana za ewaluację *ex ante* takich programów.

3. Do celów programów, o których mowa w art. 39 ust. 4 lit. b) akapit pierwszy niniejszego rozporządzenia, art. 6 ust. 2 oraz art. 59 ust. 5 i 6 rozporządzenia w sprawie EFRROW nie mają zastosowania. Oprócz elementów, o których mowa w ust. 1 niniejszego rozporządzenia, tylko przepisy określone w art. 8 ust. 1 lit. c) ppkt (i), art. 8 ust. 1 lit. f), h), i) oraz art. 8 ust. 1 lit. m) ppkt (i) do (iii), rozporządzenia w sprawie EFRROW mają zastosowanie do programów w ramach EFRROW.

Artykuł 29

Procedura przyjmowania programów

1. Komisja ocenia zgodność programów z niniejszym rozporządzeniem i z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, skuteczność ich wkładu w wybrane cele tematyczne i w priorytety Unii szczególne dla każdego EFSI, a także zgodność z umową partnerstwa, biorąc pod uwagę stosowne zalecenia dla poszczególnych państw przyjęte zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE i stosowne zalecenia Rady przyjęte zgodnie z art. 148 ust. 4 TFUE, jak również ewaluację *ex ante*. Ewaluacja dotyczy w szczególności adekwatności strategii programu, odnośnych celów, wskaźników i ich wartości docelowych oraz alokacji środków budżetowych.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 Komisja nie musi oceniać zgodności odrębnych programów operacyjnych dedykowanych Inicjatywie na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, o których mowa w art. 18) lit. a) akapit drugi rozporządzenia w sprawie EFS, oraz odrębnych programów, o których mowa w art. 39 ust. 4 lit. b) akapit pierwszy niniejszego rozporządzenia, z umową partnerstwa w przypadku nieprzedłożenia przez państwo członkowskie jego umowy partnerstwa w dniu przedstawienia takiego odrębnego programu.

3. Komisja przedstawia swoje uwagi w ciągu trzech miesięcy od daty przedłożenia programu. Państwa członkowskie dostarczają Komisji wszystkich niezbędnych dodatkowych informacji oraz, w stosownych przypadkach, wprowadzają zmiany w projekcie programu.

4. Zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy Komisja przyjmuje każdy program nie później niż sześć miesięcy po jego przedłożeniu przez państwo członkowskie, pod warunkiem że wszystkie uwagi przedstawione przez Komisję zostały odpowiednio uwzględnione, jednak nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2014 r. lub przed przyjęciem przez Komisję decyzji przyjmującej umowę partnerstwa.

Na zasadzie odstępstwa od wymogu, o którym mowa w akapicie pierwszym, programy EWT mogą zostać przyjęte przez Komisję przed podjęciem decyzji przyjmującej umowę partnerstwa, oraz dedykowane Inicjatywie na rzecz zatrudnienia ludzi młodych odrębne programy operacyjne, o której mowa w art. 18 lit. a) akapit drugi rozporządzenia w sprawie EFS, oraz odrębne programy, o których mowa w art. 39 ust. 4 lit. b) akapit pierwszy niniejszego rozporządzenia, mogą zostać przyjęte przez Komisję przed przedłożeniem umowy partnerstwa.

Artykuł 30

Zmiana programów

1. Wnioski o zmianę programów przedstawiane przez państwa członkowskie są odpowiednio uzasadniane, a w szczególności wskazują oczekiwany wpływ zmian w programie na realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz na osiągnięcie celów szczegółowych określonych w programie, biorąc pod uwagę niniejsze rozporządzenie i przepisy dotyczące poszczególnych funduszy, zasady horyzontalne, o których mowa w art. 5, 7 i 8, jak również umowę partnerstwa. Do wniosku dołączany jest zmieniony program.

2. Komisja dokonuje oceny informacji dostarczonych zgodnie z ust. 1, biorąc pod uwagę uzasadnienie przedstawione przez państwo członkowskie. W ciągu jednego miesiąca od przedłożenia zmienionego programu Komisja może przedstawić uwagi, a państwo członkowskie przedstawia Komisji wszelkie niezbędne dodatkowe informacje. Zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy Komisja przyjmuje wnioski o zmianę programu jak najszybciej, ale nie później niż w terminie trzech miesięcy od ich przedłożenia przez państwo członkowskie, pod warunkiem że wszystkie uwagi przedstawione przez Komisję zostały odpowiednio uwzględnione.

Jeżeli zmiana programu ma wpływ na informacje zawarte w umowie partnerstwa zgodnie z art. 15 ust. 1 lit. a) pkt (iii), (iv) oraz (vi), przyjęcie zmiany programu przez Komisję stanowi jednocześnie przyjęcie koniecznej dostosowania informacji zawartych w umowie partnerstwa.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2, jeżeli wniosek o zmianę zostaje przedłożony Komisji w celu przesunięcia rezerwy wykonania po przeglądzie wyników, Komisja przedstawia uwagi jedynie wówczas, gdy uzna, że zaproponowana alokacja nie jest zgodna z mającymi zastosowanie przepisami, nie jest spójna z potrzebami rozwojowymi państwa członkowskiego lub regionu lub pociąga za sobą znaczące ryzyko, że nie uda się osiągnąć celów i celów końcowych zawartych we wniosku. Komisja przyjmuje wniosek o zmianę programu jak najszybciej i nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od jego złożenia przez państwo członkowskie, pod warunkiem że wszystkie uwagi przedstawione przez Komisję zostały odpowiednio uwzględnione. Przyjęcie zmiany programu przez Komisję stanowi jednocześnie przyjęcie koniecznego dostosowania informacji zawartych w umowie partnerstwa.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 w rozporządzeniu w sprawie EFMR mogą zostać ustanowione szczególne procedury zmiany programów operacyjnych.

Artykuł 31

Udział EBI

1. Na wniosek państw członkowskich EBI może uczestniczyć w przygotowywaniu umowy partnerstwa, jak również w działaniach związanych z przygotowywaniem operacji, w szczególności przy dużych projektach, instrumentach finansowych i PPP.

2. Komisja może konsultować się z EBI przed przyjęciem umowy partnerstwa lub programów.

3. Komisja może zwrócić się do EBI o zbadanie jakości technicznej, trwałości ekonomicznej i finansowej oraz zasadności dużych projektów i o pomoc w zakresie wdrażania lub opracowywania instrumentów finansowych.

4. Komisja, wprowadzając w życie przepisy niniejszego rozporządzenia, może udzielać EBI dotacji lub zawierać z EBI umowy o wykonanie usług, obejmujące inicjatywy realizowane w oparciu o programowanie wieloletnie. Zobowiązanie wkładów budżetu Unii w odniesieniu do takich dotacji lub umów o wykonanie usług jest przeprowadzane corocznie.

ROZDZIAŁ II

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

Artykuł 32

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność jest wspierany ze środków EFRROW, określany nazwą LEADER, i może być wspierany ze środków EFRR, EFS lub EFMR. Dla potrzeb niniejszego rozdziału fundusze te zwane są dalej „właściwymi EFSI”.

2. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność jest:

- a) skoncentrowany na konkretnych obszarach poniżej szczebla regionalnego;
- b) kierowany przez lokalne grupy działania, w których skład wchodzi przedstawiciele władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców, przy czym na poziomie podejmowania decyzji ani władze publiczne – określone zgodnie z przepisami krajowymi – ani żadna z grup interesu nie posiada więcej niż 49 % praw głosu;
- c) prowadzony na podstawie zintegrowanych i wielosektorowych lokalnych strategii rozwoju;
- d) zaprojektowany z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału oraz zawiera elementy innowacyjne w kontekście lokalnym i zakłada tworzenie sieci kontaktów oraz, w stosownych przypadkach, współpracę.

3. Wsparcie z właściwych EFSI na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność jest spójne i skoordynowane między poszczególnymi właściwymi EFSI. Jest to osiąganego między innymi poprzez skoordynowane rozwijanie potencjału, wybór, zatwierdzanie i finansowanie strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz lokalne grupy działania.

4. W przypadku gdy ustanowiona na mocy art. 33 ust. 3 komisja odpowiedzialna za wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność stwierdzi, że realizacja wybranej strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność wymaga wsparcia ze strony więcej niż jednego funduszu, może on wyznaczyć – zgodnie z krajowymi przepisami i procedurami – fundusz wiodący w celu wspierania wszystkich kosztów bieżących i kosztów animacji na mocy art. 35 ust. 1 lit. d) i e) związanych z daną strategią rozwoju lokalnego kierowaną przez społeczność.

5. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność wspierany z właściwych EFSI jest prowadzony w ramach jednego lub więcej priorytetów właściwego programu lub właściwych programów, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych właściwych EFSI.

Artykuł 33

Strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

1. Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność zawiera przynajmniej następujące elementy:

- a) określenie obszaru i ludności objętych strategią;
- b) analizę potrzeb i potencjału obszaru w zakresie rozwoju, w tym analizę mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń;
- c) opis strategii i jej celów, opis zintegrowanego i innowacyjnego charakteru strategii oraz hierarchię celów, w tym wartości docelowe dotyczące produktów lub rezultatów. W odniesieniu do rezultatów wartości docelowe mogą być ujęte ilościowo lub jakościowo. Strategia jest spójna z odpowiednimi programami wszystkich właściwych zaangażowanych EFSI;
- d) opis procesu zaangażowania społeczności w opracowanie strategii;
- e) plan działania wskazujący, w jaki sposób cele przekładają się na działania;
- f) opis rozwiązań w zakresie zarządzania i monitorowania strategii wykazujący potencjał lokalnej grupy działania do realizacji strategii oraz opis szczegółowych rozwiązań dotyczących ewaluacji;
- g) plan finansowy strategii, w tym planowaną alokację każdego z właściwych EFSI.

2. Państwa członkowskie określają kryteria wyboru strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

3. Strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność wybierane są przez komisję utworzoną w tym celu przez odpowiedzialną instytucję lub instytucje zarządzające i zatwierdzone przez odpowiedzialną instytucję lub instytucje zarządzające.

4. Pierwsza runda wyboru strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność zostanie ukończona w terminie dwóch lat od daty przyjęcia umowy partnerstwa. Państwa członkowskie mogą wybrać dodatkowe strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność po tej dacie, jednak nie później niż do dnia 31 grudnia 2017 r.

5. W decyzji zatwierdzającej strategię rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność określa się alokację każdego z właściwych EFSI. W decyzji określa się również obowiązki w zakresie zadań dotyczących zarządzania i kontroli w ramach programu lub programów w odniesieniu do strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

6. Liczba ludności obszaru, o którym mowa w ust. 1 lit. a), nie może być mniejsza niż 10 000 i większa niż 150 000 mieszkańców. Jednak w należycie uzasadnionych przypadkach i na wniosek państwa członkowskiego, Komisja może przyjąć lub zmienić te limity w decyzji akceptującej lub zmieniającej odpowiednio umowę partnerstwa, na podstawie art. 15 ust. 2 lub 3 w przypadku tego państwa w celu uwzględnienia obszarów o bardzo niskiej lub wysokiej gęstości zaludnienia lub w celu zapewnienia spójności terytorialnej obszarów objętych strategiami rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

Artykuł 34

Lokalne grupy działania

1. Lokalne grupy działania opracowują i realizują strategie rozwoju lokalnego kierowane przez społeczność.

Państwa członkowskie określają odnośne role lokalnej grupy działania i instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie odpowiednich programów w odniesieniu do wszystkich zadań związanych z realizacją strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

2. Odpowiedzialne instytucja lub instytucje zarządzające zapewniają, aby lokalne grupy działania wybrały jednego partnera w ramach grupy jako partnera wiodącego w kwestiach administracyjnych i finansowych albo zrzeszyły się w ustanowionej na podstawie prawa wspólnej strukturze.

3. Zadania lokalnych grup działania obejmują:

- a) rozwijanie zdolności podmiotów lokalnych do opracowywania i wdrażania operacji, w tym rozwijania ich zdolności zarządzania projektami;
- b) opracowanie niedyskryminującej i przejrzystej procedury wyboru oraz obiektywnych kryteriów wyboru operacji, które pozwalają uniknąć konfliktów interesów, gwarantując, że co najmniej 50 % głosów w decyzjach dotyczących wyboru pochodzi od partnerów niebędących instytucjami publicznymi i umożliwiając wybór w drodze procedury pisemnej;

- c) zapewnianie spójności ze strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność podczas wyboru operacji poprzez uszeregowanie tych operacji w zależności od ich wkładu w realizację celów i strategii;
- d) opracowanie i publikowanie naborów wniosków lub ciągłej procedury składania projektów, w tym określanie kryteriów wyboru;
- e) przyjmowanie i dokonywanie oceny wniosków o dofinansowanie;
- f) wybór operacji i ustalanie kwoty wsparcia oraz, w stosownych przypadkach, przedkładanie wniosków do podmiotu odpowiedzialnego za ostateczną weryfikację kwalifikowalności przed ich zatwierdzeniem;
- g) monitorowanie wdrażania strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność i operacji będących przedmiotem wsparcia oraz przeprowadzanie szczegółowych działań ewaluacyjnych związanych z tą strategią.

4. Bez uszczerbku dla ust. 3 lit. b) lokalna grupa działania może być beneficjentem i wdrażać operacje zgodnie ze strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

5. W przypadku przedsięwzięć lokalnych grup działania w zakresie współpracy, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. c), zadania określone w ust. 3 lit. f) niniejszego artykułu mogą być realizowane przez odpowiedzialną instytucję zarządzającą.

Artykuł 35

Wsparcie z EFSI na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

1. Wsparcie z właściwych EFSI rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność obejmuje:

- a) koszty wsparcia przygotowawczego obejmującego budowanie potencjału, szkolenie i tworzenie sieci kontaktów w celu przygotowania i wdrożenia strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

Takie koszty mogą obejmować co najmniej jeden z następujących elementów:

- (i) działania szkoleniowe dla lokalnych zainteresowanych podmiotów;
- (ii) badania nad danymi obszarami;
- (iii) koszty związane z opracowywaniem strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, w tym koszty konsultacji i przedsięwzięć związanych z konsultacjami zainteresowanych podmiotów w celu przygotowania strategii;

- (iv) koszty administracyjne (operacyjne i koszty personelu) organizacji wnioskującej o udzielenie wsparcia przygotowawczego na etapie przygotowania;

- (v) pomoc dla małych projektów pilotażowych.

Takie wsparcie przygotowawcze jest kwalifikowalne niezależnie od tego, czy strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność zaprojektowana przez lokalną grupę działania korzystającą ze wsparcia zostanie wybrana do finansowania przez komisję wybierającą ustanowioną na podstawie art. 33 ust. 3.

- b) wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność;
- c) przygotowanie i realizację przedsięwzięć lokalnej grupy działania w zakresie współpracy;
- d) koszty bieżące związane z zarządzaniem wdrażania strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność obejmujące koszty operacyjne, koszty personelu, koszty szkoleń, koszty związane z public relations, koszty finansowe, a także koszty związane z monitorowaniem i ewaluacją tej strategii, o których mowa w art. 34 ust. 3 lit. g);
- e) animowanie realizacji strategii kierowanej przez społeczność w celu ułatwienia wymiany między zainteresowanymi podmiotami, aby zapewniać informacje i propagować strategię oraz aby wspierać potencjalnych beneficjentów w celu opracowywania operacji i przygotowywania wniosków.

2. Wsparcie kosztów bieżących i kosztów animowania, o których mowa w ust. 1 lit. d) i e) nie przekracza 25 % całkowitych wydatków publicznych poniesionych w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

ROZDZIAŁ III

Rozwój terytorialny

Artykuł 36

Zintegrowane inwestycje terytorialne

1. W przypadku, gdy strategia rozwoju obszarów miejskich bądź inne strategie lub pakiety terytorialne, o których mowa w art. 12 ust. 1 rozporządzenia EFS wymagają zintegrowanego podejścia obejmującego inwestycje ze środków EFS, EFRR lub Funduszu Spójności w ramach więcej niż jednej osi priorytetowej jednego lub kilku programów operacyjnych, działania mogą być przeprowadzane w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych („ZIT”).

Działania prowadzone w ramach ZIT mogą otrzymywać dodatkowe wsparcie finansowe z EFRROW lub EFMR.

2. W przypadku gdy dane ZIT otrzymują wsparcie z EFS, EFRR lub Funduszu Spójności, odpowiedni program lub programy operacyjne zawiera (-ją) opis podejścia do stosowania instrumentu ZIT oraz szacunkowe alokacje finansowe z każdej osi priorytetowej zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

Gdy dane ZIT otrzymują dodatkowe wsparcie finansowe z EFRROW lub EFMR, szacunkowe alokacje finansowe i środki, które obejmują, określa się w odpowiednim programie lub programach zgodnie ze szczegółowymi przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

3. Państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca mogą wyznaczyć jedną lub kilka instytucji pośredniczących, w tym władze lokalne, podmioty zajmujące się rozwojem regionalnym lub organizacje pozarządowe, do zarządzania i wdrażania ZIT zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

4. Państwo członkowskie lub właściwe instytucje zarządzające zapewniają, aby system monitorowania programu lub programów obejmował identyfikację operacji oraz produktów priorytetu przyczyniającego się do ZIT.

TYTUŁ IV

INSTRUMENTY FINANSOWE

Artykuł 37

Instrumenty finansowe

1. EFSI mogą być wykorzystywane w celu wspierania instrumentów finansowych w ramach jednego lub kilku programów, w tym zorganizowanych poprzez fundusze funduszy, aby przyczynić się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w ramach priorytetu.

Instrumenty finansowe wdraża się, by wesprzeć inwestycje, które uznaje się jako finansowo wykonalne i nie otrzymujące wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych. Stosując przepisy niniejszego tytułu, instytucje zarządzające, podmioty wdrażające fundusze funduszy i podmioty wdrażające instrumenty finansowe zapewniają zgodność z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności w zakresie pomocy państwa i zamówień publicznych.

2. Wsparcie z instrumentów finansowych jest oparte na ocenie *ex ante*, która wykazuje występowanie zawodności mechanizmów rynkowych lub nieoptymalny poziom inwestycji, a także szacunkowy poziom i zakres zapotrzebowania na inwestycje publiczne, w tym typy instrumentów finansowych, które mają uzyskać wsparcie. Taka ocena *ex ante* obejmuje:

- a) analizę zawodności mechanizmów rynkowych, nieoptymalnego poziomu inwestycji oraz potrzeb inwestycyjnych w obszarach polityki i celów tematycznych lub priorytetów inwestycyjnych, którymi należy się zająć, aby przyczynić się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w ramach priorytetu i które należy wesprzeć dzięki instrumentom finansowym. Analiza ta jest oparta na dostępnych dobrych praktykach w zakresie metodyki;
- b) ocenę wartości dodanej instrumentów finansowych, które mają być wspierane z EFSI, spójności z innymi formami interwencji publicznej na tym samym rynku, ewentualnych konsekwencji w zakresie pomocy państwa, proporcjonalności planowanej interwencji i środków minimalizowania zakłóceń rynku;

c) szacunki dotyczące dodatkowych zasobów publicznych i prywatnych, które mogą zostać potencjalnie zgromadzone w ramach instrumentu finansowego aż do poziomu ostatecznego odbiorcy (oczekiwany efekt dźwigni), w tym – w stosownych przypadkach – ocenę zapotrzebowania na preferencyjne wynagrodzenie i jego poziom, by przyciągnąć odpowiadające wsparciu z funduszy środki pochodzące od inwestorów prywatnych lub opis mechanizmów, które będą stosowane, by określić zapotrzebowanie na takie preferencyjne wynagrodzenie i jego zakres, takie jak konkurencyjny lub odpowiednio niezależny proces oceny;

d) ocenę doświadczeń zdobytych podczas stosowania podobnych instrumentów i ocen *ex ante* przeprowadzonych w przeszłości przez państwo członkowskie, a także w jaki sposób te doświadczenia zostaną zastosowane w przyszłości;

e) proponowaną strategię inwestycyjną, w tym analizę opcji wdrożeniowych w znaczeniu wynikającym z art. 38, produkty finansowe, które mają zostać zaoferowane, docelowych ostatecznych odbiorców, i – w stosownych przypadkach – zakładane łączenie ze wsparciem dotacyjnym;

f) wyszczególnienie spodziewanych rezultatów i jak dany instrument finansowy ma przyczyniać się do wniesienia wkładu w osiąganie konkretnych celów ustanowionych w ramach właściwego priorytetu, w tym wskaźniki dla takiego wkładu;

g) przepisy pozwalające na przegląd i uaktualnienie, w miarę potrzeb, oceny *ex ante* podczas wdrażania jakiegokolwiek instrumentu finansowego, którego wdrożenie było oparte na takiej ocenie, gdy podczas etapu wdrażania instytucja zarządzająca uzna, że ocena *ex ante* może już nie odzwierciedlać we właściwy sposób warunków rynkowych istniejących w czasie wdrażania.

3. Ocena *ex ante*, o której mowa w ust. 2, może zostać przeprowadzona etapami. W każdym razie powinna jednak zostać zakończona przed podjęciem przez instytucję zarządzającą decyzji o dokonaniu wkładów z programu do instrumentu finansowego.

Streszczenia ustaleń i wniosków z ocen *ex ante* dotyczące instrumentów finansowych są publikowane w ciągu trzech miesięcy od daty ich zakończenia.

Ocenę *ex ante* przedstawia się komitetowi monitorującemu do celów informacyjnych zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

4. Jeżeli instrumenty finansowe służą wspieraniu finansowania przedsiębiorstw, w tym MŚP, wsparcie takie powinno być ukierunkowane na tworzenie nowych przedsiębiorstw, dostarczanie kapitału początkowego, tj. kapitału zaangażowanego i kapitału na rozruch, kapitału na rozszerzenie działalności, kapitału na wzmocnienie podstawowej działalności przedsiębiorstwa lub realizację nowych projektów, przechodzenie przez nowe przedsiębiorstwa na nowe rynki, lub na nowe

rozwiązania, bez uszczerbku dla mających zastosowanie unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy. Takie wsparcie może obejmować inwestycje zarówno w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, jak również w kapitał obrotowy w ramach zakresu określonego w mających zastosowanie unijnych przepisach w zakresie pomocy państwa i mając na względzie pobudzenie sektora prywatnego jako dostawcy środków finansowych dla przedsiębiorstw. Wsparcie może także obejmować koszty przekazania praw własności w przedsiębiorstwach, jeżeli takie przekazanie ma miejsce między niezależnymi inwestorami.

5. Inwestycje, które mają być objęte wsparciem z instrumentów finansowych nie powinny być fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej.

6. Jeżeli instrumenty finansowe zapewniają wsparcie ostatecznym odbiorcom w odniesieniu do inwestycji infrastrukturalnych mających na celu wspieranie rozwoju obszarów miejskich lub rewitalizację obszarów miejskich bądź podobnych inwestycji w infrastrukturę mających na celu zróżnicowanie działalności rolniczej na obszarach wiejskich, takie wsparcie może obejmować kwotę konieczną do reorganizacji portfela dłużnego w odniesieniu do infrastruktury stanowiącej część nowej inwestycji, do maksymalnej wysokości 20 % całkowitej kwoty wsparcia programu z instrumentu finansowego dla inwestycji.

7. Instrumenty finansowe mogą być łączone z dotacjami, dotacjami na spłatę odsetek i dotacjami na opłaty gwarancyjne. Jeżeli wsparcie z EFSI jest świadczone za pomocą instrumentów finansowych i połączone w operację ramach jednej operacji z innymi formami wsparcia bezpośrednio związanymi z instrumentami finansowymi skierowanymi do tych samych ostatecznych odbiorców, w tym z wsparciem technicznym, dotacjami na spłatę odsetek i dotacjami na opłaty gwarancyjne, przepisy dotyczące instrumentów finansowych mają zastosowanie do wszystkich form wsparcia w ramach tej operacji. W takich przypadkach przestrzegane są mające zastosowanie unijne przepisy w zakresie pomocy państwa i prowadzona jest oddzielna ewidencja dla każdej formy wsparcia.

8. Ostateczni odbiorcy otrzymujący wsparcie z jednego instrumentu finansowego w ramach EFSI mogą również otrzymać pomoc z innego priorytetu lub programu EFSI lub z innego instrumentu wspieranego przez budżet Unii zgodnie z mającymi zastosowanie unijnymi przepisami w zakresie pomocy państwa. W takim przypadku dla każdego źródła pomocy prowadzona jest oddzielna ewidencja, a wsparcie z instrumentu finansowego w ramach EFSI stanowi część operacji z wydatkami kwalifikowalnymi odrębnymi od innych źródeł pomocy.

9. Łączone wsparcia udzielane w formie dotacji i instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 7 i 8, może, z zastrzeżeniem mających zastosowanie zasad unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa, obejmować ten sam wydatek, pod warunkiem że suma wszystkich połączonych form wsparcia nie przekracza całkowitej kwoty tego wydatku. Dotacje nie mogą być wykorzystywane na spłatę wsparcia

otrzymanego z instrumentów finansowych. Instrumenty finansowe nie mogą być wykorzystywane w charakterze zaliczki do finansowania dotacji.

10. Wkłady rzeczowe nie stanowią wydatków kwalifikowalnych w odniesieniu do instrumentów finansowych, z wyjątkiem wkładów w postaci gruntów lub nieruchomości w odniesieniu do inwestycji mającej na celu wspieranie rozwoju obszarów wiejskich, miejskich lub rewitalizację obszarów miejskich, jeżeli dane grunty lub nieruchomości stanowią część inwestycji. Takie wkłady w postaci gruntów lub nieruchomości są kwalifikowalne pod warunkiem spełnienia wymogów ustanowionych w art. 69 ust. 1.

11. Podatek VAT nie stanowi wydatku kwalifikowalnego operacji, z wyjątkiem przypadku, gdy podatek VAT nie podlega zwrotowi na podstawie krajowych przepisów o podatku VAT. Sposób traktowania VAT na poziomie inwestycji ostatecznych odbiorców nie jest brany pod uwagę do celów określania kwalifikowalności wydatków w ramach instrumentu finansowego. Niemniej jednak w przypadku łączenia instrumentów finansowych z dotacjami na mocy ust. 7 i 8 niniejszego artykułu, do dotacji zastosowanie mają przepisy art. 69 ust. 3.

12. Dla celów zastosowania niniejszego artykułu mającymi zastosowanie unijnymi przepisami w zakresie pomocy państwa są przepisy obowiązujące w momencie, gdy – stosownie do sytuacji – instytucja zarządzająca lub podmiot, który wdraża fundusz funduszy podejmuje umowne zobowiązanie dokonania wkładu na rzecz instrumentu finansowego lub gdy instrument finansowy podejmuje umowne zobowiązanie przekazania wkładu z programu na rzecz ostatecznych odbiorców.

13. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 określających dodatkowe szczególne przepisy dotyczące zakupu gruntu oraz łączenia pomocy technicznej z instrumentami finansowymi.

Artykuł 38

Wdrażanie instrumentów finansowych

1. Wykonując art. 37, instytucje zarządzające mogą zapewnić wkład finansowy na rzecz następujących instrumentów finansowych:

- a) instrumentów finansowych ustanowionych na poziomie Unii, zarządzanych bezpośrednio lub pośrednio przez Komisję;
- b) instrumentów finansowych ustanowionych na poziomie krajowym, regionalnym, transnarodowym lub transgranicznym, zarządzanych przez instytucję zarządzającą lub na jej odpowiedzialność.

2. Wkłady z EFSI do instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 1 lit. a), są umieszczane na odrębnych rachunkach oraz wykorzystywane zgodnie z celami EFSI, by wspierać przedsięwzięcia i ostatecznych odbiorców, zgodnie z programem lub programami, z których takie wkłady są dokonywane.

Wkłady w instrumenty finansowe, o których mowa w akapicie pierwszym podlegają niniejszemu rozporządzeniu z zastrzeżeniem wyraźnie przewidzianych wyjątków.

Akapit drugi nie narusza przepisów dotyczących tworzenia i funkcjonowania instrumentów finansowych na mocy rozporządzenia finansowego, chyba że przepisy te są sprzeczne z przepisami niniejszego rozporządzenia, w którym to przypadku pierwszeństwo mają przepisy niniejszego rozporządzenia.

3. W przypadku instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 1 lit. b), instytucja zarządzająca może zapewnić wkład finansowy na rzecz następujących instrumentów finansowych:

- a) instrumentów finansowych zgodnych ze standardowymi warunkami ustanowionymi przez Komisję zgodnie z akapitem drugim niniejszego ustępu;
- b) już istniejących lub nowo powstałych instrumentów finansowych, które są specjalnie zaprojektowane do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w ramach właściwego priorytetu.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące standardowych warunków, jakie muszą spełniać instrumenty finansowe, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a). Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

4. Przy wspieraniu instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 1 lit. b), instytucja zarządzająca może:

- a) inwestować w kapitał już istniejących lub nowo utworzonych podmiotów prawnych, w tym podmiotów finansowanych z innych EFSI, zajmujących się wdrażaniem instrumentów finansowych zgodnie z celami odpowiednich EFSI, które podejmą się zadań wdrożeniowych; wsparcie takich podmiotów jest ograniczone do kwot niezbędnych do wdrożenia nowych inwestycji zgodnych z art. 37 i odbywa się w sposób zgodny z celami niniejszego rozporządzenia;
- b) powierzyć zadania wdrożeniowe:
 - (i) EBI;
 - (ii) międzynarodowym instytucjom finansowym, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, lub instytucjom finansowym z siedzibą w państwie członkowskim, dążącym do osiągnięcia celów interesu publicznego i pozostającym pod nadzorem instytucji publicznej;
 - (iii) podmiotowi prawa publicznego lub prywatnego; albo
- c) bezpośrednio podjąć się zadań wdrożeniowych, w przypadku instrumentów finansowych obejmujących wyłącznie pożyczki lub gwarancje. W takim przypadku instytucja zarządzająca jest uznawana za beneficjenta, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 10.

Wdrażając instrument finansowy, podmioty, o których mowa w lit. a), b) i c) akapit pierwszy, zapewniają zgodność z obowiązującymi przepisami prawa, w tym z przepisami dotyczącymi EFSI, pomocy państwa, zamówień publicznych i odpowiednich norm oraz mającego zastosowanie prawa w zakresie zapobiegania praniu pieniędzy, zwalczania terroryzmu i oszustw podatkowych. Podmioty te nie są ustanawiane i nie utrzymują relacji biznesowych z podmiotami istniejącymi na terytoriach, których władze nie współpracują z Unią w odniesieniu do stosowania międzynarodowo uzgodnionych norm podatkowych, oraz odzwierciedlają takie wymogi w swoich umowach z wybranymi pośrednikami finansowymi.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 ustanawiających dodatkowe przepisy szczególne dotyczące roli, zakresu odpowiedzialności i obowiązków instytucji wdrażających instrumenty finansowe, związanych z nimi kryteriów wyboru i produktów, które mogą być dostarczone poprzez te instrumenty, zgodnie z art. 37. Komisja powiadamia o tych aktach delegowanych jednocześnie Parlament Europejski i Radę do dnia 22 kwietnia 2014 r..

5. Podmioty, o których mowa w ust. 4 akapit pierwszy lit. a) i b), kiedy wdrażają instrumenty finansowe poprzez fundusz funduszy mogą dalej powierzyć część swoich zadań wdrożeniowych pośrednikom finansowym, pod warunkiem że takie jednostki zapewniają na ich odpowiedzialność, że pośrednicy finansowi spełniają kryteria określone w art. 140 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia finansowego. Pośrednicy finansowi są wybierani na podstawie otwartych, przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminujących procedur, niedopuszczających do konfliktów interesów.

6. Podmioty o których mowa w ust. 4 akapit pierwszy lit. b), którym powierzono zadania wdrożeniowe, otwierają rachunki powiernicze w swoim imieniu oraz w imieniu instytucji zarządzającej, lub ustanawiają instrument finansowy jako oddzielny blok finansowy w ramach instytucji finansowej. W przypadku oddzielnego bloku finansowego księgową rozdzielną jest ustanawiana między zasobami programu zainwestowanymi w dany instrument finansowy a innymi zasobami dostępnymi w instytucji finansowej. Aktywa przechowywane na rachunkach powierniczych oraz takie oddzielne bloki finansowe są zarządzane zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami i zgodnie z właściwymi zasadami ostrożności i charakteryzują się odpowiednią płynnością.

7. Jeżeli instrument finansowy jest wdrażany na mocy ust. 4 akapit pierwszy lit. a) i b), z zastrzeżeniem struktury wdrażania instrumentu finansowego, zasady i warunki dotyczące wkładów do instrumentów finansowych na mocy programów są ustanawiane w umowach o finansowaniu zgodnie z załącznikiem III na następujących poziomach:

- a) w stosownych przypadkach – między właściwie umocowanymi przedstawicielami instytucji zarządzającej i podmiotu, który wdraża fundusz funduszy, oraz

- b) między właściwie umocowanymi przedstawicielami instytucji zarządzającej, lub – w stosownych przypadkach – podmiotu, który wdraża fundusz funduszy i podmiotu, który wdraża instrument finansowy.

8. W przypadku instrumentów finansowych wdrażanych na mocy ust. 4 akapit pierwszy lit. c) zasady i warunki dotyczące wkładów do instrumentów finansowych na mocy programów są ustanawiane w dokumencie strategicznym, zgodnie z załącznikiem IV, który zostanie poddany rozpatrzeniu przez komitet monitorujący.

9. Krajowe wkłady publiczne i prywatne, w tym w – stosownych przypadkach – wkłady rzeczowe, o których mowa w art. 37 ust. 10, mogą być zapewniane na poziomie funduszu funduszy, na poziomie instrumentu finansowego lub na poziomie ostatecznych odbiorców, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

10. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające jednolite warunki dotyczące szczególnych uregulowań w odniesieniu do przekazywania wkładów przez podmioty, o których mowa w ust. 4 akapit pierwszy – w ramach programu i zarządzania tymi wkładami. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą ustanowioną w art. 150 ust. 3.

Artykuł 39

Wkład z EFRR i EFRROW do wspólnych instrumentów finansowych na rzecz MŚP dotyczących gwarancji nieograniczonych co do kwoty i sekurytyzacji, wdrażanych przez EBI

1. Do celów niniejszego artykułu „finansowanie dłużne” oznacza pożyczki, leasing lub gwarancje.

2. Państwa członkowskie mogą wykorzystywać EFRR i EFRROW w celu zapewnienia wkładu finansowego na rzecz instrumentów finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. a) niniejszego rozporządzenia, zarządzanych pośrednio przez Komisję, z zadaniami dotyczącymi wdrażania powierzonymi EBI zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (iii) oraz art. 139 ust. 4 rozporządzenia finansowego, w odniesieniu do następujących działań:

- a) gwarancji nieograniczonych co do kwoty pozwalających na obniżenie wymogów kapitałowych pośredników finansowych na rzecz nowego portfelowego finansowania dłużnego kwalifikowalnych MŚP, zgodnie z art. 37 ust. 4 niniejszego rozporządzenia;
- b) sekurytyzacji, w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 61 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 ⁽¹⁾:

- (i) istniejących portfeli finansowania dłużnego MŚP i innych przedsięwzięci zatrudniających mniej niż 500 osób;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

- (ii) nowych portfeli finansowania dłużnego MŚP.

Wkład finansowy, o którym mowa w lit. a) i b) akapitu pierwszego niniejszego rozporządzenia, jest przeznaczany na transe junior i/lub mezzanine ww. portfeli, pod warunkiem że odpowiedni pośrednik finansowy zachowuje wystarczającą część ryzyka portfeli co najmniej równą wymogowi zachowania ryzyka określonego w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE ⁽²⁾ i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w celu zapewnienia stosownej zgodności interesów. W przypadku sekurytyzacji, o której mowa w lit. b), pośrednik finansowy jest zobowiązany do zapoczątkowania nowego finansowania dłużnego kwalifikowalnych MŚP zgodnie z art. 37 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.

Każde państwo członkowskie, które ma zamiar uczestniczyć w takich instrumentach finansowych, wnosi kwotę zgodną z potrzebami MŚP w zakresie finansowania dłużnego w tym państwie członkowskim oraz z szacunkowym zapotrzebowaniem na tego rodzaju finansowanie dłużne MŚP, biorąc pod uwagę ocenę *ex ante*, o której mowa w ust. 4 lit. a) akapit pierwszy, i w żadnym wypadku nie wyższą niż 7 % alokacji z EFRR i EFRROW dla państwa członkowskiego. Połączony wkład EFRR i EFRROW wszystkich uczestniczących państw członkowskich powinien podlegać ogólnemu pułapowi w wysokości 8 500 000 000 (według cen z 2011 r.).

Jeżeli Komisja w porozumieniu z EBI uznaje, że połączony minimalny wkład na rzecz instrumentu stanowiący sumę wkładów wszystkich uczestniczących państw członkowskich jest niewystarczający, przy uwzględnieniu minimalnej masy krytycznej określonej w ocenie *ex ante*, o której mowa w ust. 4 lit. a) akapit pierwszy, wdrożenie instrumentu finansowego zostaje zawieszone, a wkłady zostają zwrócone państwom członkowskim.

Jeżeli państwo członkowskie i EBI nie są w stanie osiągnąć porozumienia co do warunków umowy o finansowaniu, o której mowa w ust. 4 lit. c) akapit pierwszy, państwo członkowskie składa wniosek o zmianę programu, o którym mowa w ust. 4 lit. b) akapit pierwszy, i dokonuje realokacji wkładu do innych programów i priorytetów zgodnie z wymogami koncentracji tematycznej.

Jeżeli warunki zakończenia udziału państwa członkowskiego w instrumencie, określone w zawartej między danym państwem członkowskim i EBI umowie o finansowaniu, o której mowa w ust. 4 lit. c) akapit pierwszy, zostały spełnione, państwo członkowskie składa wniosek o zmianę programu, o którym

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

mowa w ust. 4 lit. b) akapit pierwszy, i dokonuje realokacji pozostałego wkładu do innych programów i priorytetów zgodnie z wymogami koncentracji tematycznej.

Jeżeli udział państwa członkowskiego został zakończony, to państwo członkowskie składa wniosek o zmianę programu. Jeżeli niewykorzystane zobowiązania budżetowe zostają anulowane, zobowiązania te są ponownie udostępniane danemu państwu członkowskiemu w celu przeprogramowania na rzecz innych programów i priorytetów zgodnie z wymogami koncentracji tematycznej.

3. MŚP, które otrzymują nowe finansowanie dłużne, w związku z nowym portfelem tworzonym przez pośrednika finansowego w kontekście instrumentu finansowego, o którym mowa w ust. 2, są uznawane za ostatecznych odbiorców wkładu z EFRR i EFRROW do danego instrumentu finansowego.

4. Wkład finansowy, o którym mowa w ust. 2, spełnia następujące warunki:

a) na zasadzie odstępstwa od art. 37 ust. 2 jego podstawą jest ocena *ex ante* przeprowadzona przez EBI i Komisję na poziomie unijnym;

Na podstawie dostępnych źródeł danych na temat bankowego finansowania dłużnego i MŚP, ocena obejmuje, między innymi, analizę potrzeb MŚP w zakresie finansowania na poziomie Unii, warunki finansowania i potrzeby MŚP, a także wskazanie luki w finansowaniu MŚP w każdym państwie członkowskim, profil sytuacji gospodarczej i finansowej sektora MŚP na poziomie państwa członkowskiego, minimalną masę krytyczną dla połączonych wkładów, zakres szacowanego łącznego wolumenu pożyczek generowanego przez takie wkłady i ocenę wartości dodanej.

b) jest on wnoszony przez każde uczestniczące państwo członkowskie w postaci odrębnego programu krajowego stworzonego oddzielnie w odniesieniu do każdego z wkładów finansowych z EFRR i EFRROW, przeznaczonego na realizację celu tematycznego określonego w art. 9 pkt 3 akapit pierwszy;

c) podlega on warunkom określonym w umowie o finansowaniu zawartej między każdym uczestniczącym państwem członkowskim i EBI oraz obejmującej między innymi:

- (i) zadania i obowiązki EBI, w tym wynagrodzenie;
- (ii) minimalną dźwignię finansową, którą należy osiągnąć w terminach jasno określonych etapów pośrednich przypadających w okresie kwalifikowalności, o którym mowa w art. 65 ust. 2;
- (iii) warunki nowego finansowania dłużnego;
- (iv) przepisy odnoszące się do przedsięwzięć niekwalifikowalnych oraz kryteriów wykluczenia;

(v) harmonogram płatności;

(vi) kary w przypadku nieosiągnięcia przez pośredników finansowych określonych rezultatów;

(vii) wybór pośredników finansowych;

(viii) zasady monitorowania, sprawozdawczości i kontroli;

(ix) widoczność;

(x) warunki rozwiązania umowy.

W celu wdrażania instrumentu EBI przystąpi do umownych ustaleń z wybranymi pośrednikami finansowymi;

d) w przypadku gdy umowa o finansowaniu, o której mowa w lit. c), nie zostanie zawarta w ciągu sześciu miesięcy od przyjęcia programu, o którym mowa w lit. b), państwo członkowskie ma prawo realokować taki wkład do innych programów i priorytetów zgodnie z wymogami koncentracji tematycznej.

W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akt wykonawczy ustanawiający wzór umowy o finansowaniu, o której mowa w lit. c) akapit pierwszy. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

5. Minimalna dźwignia finansowa jest osiągana w każdym państwie członkowskim w terminach etapów pośrednich określonych w umowie o finansowaniu, o której mowa w ust. 4 lit. c) akapit pierwszy, obliczana jako stosunek nowego finansowania dłużnego dla kwalifikowalnych MŚP zapoczątkowanego przez pośredników finansowych do odpowiedniego wkładu z EFRR i EFRROW wniesionego do instrumentu przez odpowiednie państwo członkowskie. Taka minimalna dźwignia finansowa może się mieć różną wartość w odniesieniu do poszczególnych uczestniczących państw członkowskich. Jeżeli pośrednik finansowy nie osiągnie minimalnej dźwigni finansowej określonej w umowie o finansowaniu, o której mowa w ust. 4 lit. c) akapit pierwszy, ciąży na nim zobowiązanie umowne do zapłaty kar na rzecz uczestniczącego państwa członkowskiego, zgodnie z warunkami określonymi w umowie o finansowaniu.

Nieosiągnięcie przez pośrednika finansowego minimalnej dźwigni finansowej określonej w umowie o finansowaniu nie wpływa ani na udzielone gwarancje, ani na odpowiednie transakcje sekurytyzacyjne.

6. Na zasadzie odstępstwa od art. 38 ust. 2 akapit pierwszy wkłady finansowe, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, mogą zostać umieszczone na oddzielnych rachunkach dla poszczególnych państw członkowskich lub, jeżeli co najmniej dwa uczestniczące państwa członkowskie wyrażą zgodę, na jednym rachunku wspólnym dla takich państw członkowskich i wykorzystywane zgodnie ze szczegółowymi celami programów, z których pochodzą wkłady.

7. Na zasadzie odstępstwa od art. 41 ust. 1 i 2 w odniesieniu do wkładów finansowych, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, podstawą składanego do Komisji wniosku państwa członkowskiego o płatność jest 100 % kwot, które państwo członkowskie ma zapłacić EBI zgodnie z harmonogramem określonym w umowie o finansowaniu, o której mowa w ust. 4 lit. c) akapit pierwszy niniejszego artykułu. Podstawą takich wniosków o płatność są kwoty, które EBI uznaje za konieczne do pokrycia zobowiązań w ramach umów gwarancyjnych lub transakcji sekurytyzacyjnych, które mają zostać sfinalizowane w ciągu trzech kolejnych miesięcy. Płatności państw członkowskich na rzecz EBI są dokonywane bezzwłocznie i w każdym przypadku przed podjęciem zobowiązań przez EBI.

8. W momencie zamknięcia programu wydatki kwalifikowalne określa się jako łączną kwotę wkładów w ramach programu wpłaconą do instrumentu finansowego odpowiadającą:

- a) w przypadku działalności, o której mowa w ust. 2 lit. a) akapit pierwszy niniejszego artykułu, środkiem, o których mowa w art. 42 ust. 3 lit. b) akapit pierwszy;
- b) w przypadku działalności, o której mowa w ust. 2 lit. b) akapit pierwszy, łącznej kwocie nowego finansowania dłużnego wynikającej z transakcji sekurytyzacyjnych, wypłaconej kwalifikowalnym MŚP lub na rzecz kwalifikowalnych MŚP w okresie kwalifikowalności, o którym mowa w art. 65 ust. 2.

9. Do celu art. 44 i 45 niewypłacone gwarancje i kwoty odzyskane w odniesieniu do, odpowiednio, gwarancji nieograniczonych co do kwoty i transakcji sekurytyzacyjnych uznaje się za zasoby zwrócone do instrumentów finansowych. W momencie likwidacji instrumentów finansowych wpływy pieniężne netto, po odliczeniu kosztów, opłat i płatności kwot należnych kredytodawcom nadrzędnym w stosunku do tych przypisanych do EFRR i EFRROW, są zwracane odpowiednim państwom członkowskim proporcjonalnie do ich wkładów do instrumentu finansowego.

10. Sprawozdanie, o którym mowa w art. 46 ust. 1, zawiera następujące dodatkowe elementy:

- a) łączną kwotę wsparcia z EFRR i EFRROW wypłaconego na rzecz instrumentu finansowego w odniesieniu do gwarancji nieograniczonych co do kwoty lub transakcji sekurytyzacyjnych, w podziale na program i priorytet lub środek;
- b) postęp w tworzeniu nowego finansowania dłużnego kwalifikowalnych MŚP zgodnie z art. 37 ust. 4.

11. Niezależnie od przepisów art. 93 ust. 1 zasoby przydzielone na rzecz instrumentów na mocy ust. 2 niniejszego artykułu mogą zostać wykorzystane do zapoczątkowania nowego finansowania dłużnego MŚP na całym terytorium państwa członkowskiego bez względu na kategorie regionów, chyba że umowa o finansowaniu, o której mowa w ust. 4 lit. c) akapit pierwszy, stanowi inaczej.

12. Art. 70 nie ma zastosowania do programów służących wdrażaniu instrumentów finansowych na mocy niniejszego artykułu.

Artykuł 40

Zarządzanie i kontrola w ramach instrumentów finansowych

1. Instytucje desygnowane zgodnie z art. 124 niniejszego rozporządzenia w przypadku EFRR, Funduszu Spójności, EFS i EFMR oraz z art. 65 RDR w przypadku rozporządzenia EFRROW nie przeprowadzają żadnych kontroli na miejscu operacji obejmujących instrumenty finansowe wdrażane na podstawie art. 38 ust. 1 lit. a). Desygnowane instytucje otrzymują regularne sprawozdania z kontroli od podmiotów, którym powierzono wdrażanie tych instrumentów finansowych.

2. Podmioty odpowiedzialne za audyt programów nie przeprowadzają audytów operacji obejmujących instrumenty finansowe wdrażane na podstawie art. 38 ust. 1 lit. a), ani systemów zarządzania i kontroli odnoszących się do tych instrumentów finansowych. Otrzymują one regularne sprawozdania z kontroli od audytorów wyznaczonych w porozumieniach ustanawiających te instrumenty finansowe.

3. Podmioty odpowiedzialne za audyt programów mogą przeprowadzać audyty na poziomie ostatecznych odbiorców wyłącznie w przypadku wystąpienia przynajmniej jednej z następujących sytuacji:

- a) dokumenty potwierdzające, stanowiące potwierdzenie udzielenia wsparcia z instrumentu finansowego na rzecz ostatecznych odbiorców i jego wykorzystania do przewidzianych celów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa nie są dostępne na poziomie instytucji zarządzającej lub na poziomie podmiotów wdrażających instrumenty finansowe;
- b) są dowody na to, że dokumenty dostępne na poziomie instytucji zarządzającej lub na poziomie instytucji wdrażających instrumenty finansowe nie stanowią prawdziwego i rzetelnego zapisu udzielonego wsparcia.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 dotyczących kontroli i zarządzania instrumentami finansowymi, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. b), w tym kontroli przeprowadzanych przez instytucje zarządzające i audytowe, zasad przechowywania dokumentów potwierdzających, elementów, które mają potwierdzać takie dokumenty, oraz rozwiązań w zakresie zarządzania, kontroli i audytu. Komisja powiadamia o tych aktach delegowanych jednocześnie Parlament Europejski i Radę do dnia 22 kwietnia 2014 r..

5. Instytucje wdrażające instrumenty finansowe są odpowiedzialne za zapewnienie dostępności dokumentów potwierdzających i nie powinny nakładać na ostatecznych odbiorców wymogów w zakresie przechowywania danych, które wykraczają poza to, co jest niezbędne do spełnienia tego zobowiązania.

Artykuł 41

Wnioski o płatność obejmujące wydatki na instrumenty finansowe

1. W odniesieniu do instrumentów finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. a), i instrumentów finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. b), wdrażanych zgodnie z art. 38 ust. 4 lit. a) i b), wnioski o płatności okresowe dla wkładów z programu wypłacane na rzecz danego instrumentu finansowego w okresie kwalifikowalności, określonym w art. 65 ust. 2 („okres kwalifikowalności”), składane są stopniowo, zgodnie z następującymi warunkami:

a) kwota wkładu z programu wypłacona na rzecz instrumentu finansowego zawarta w każdym wniosku o płatność okresową złożonym w okresie kwalifikowalności nie przekracza 25 % całości wkładu z programu przeznaczonego na dany instrument finansowy na mocy właściwej umowy o finansowaniu, odpowiadającej wydatkom w rozumieniu art. 42 ust. 1 lit. a), b) i d), które mają zostać wypłacone w okresie kwalifikowalności; Wnioski o płatność okresową złożone po okresie kwalifikowalności, obejmują całość wydatków kwalifikowalnych w rozumieniu art. 42;

b) każdy wniosek o płatność okresową, o którym mowa w lit. a) niniejszego ustępu może obejmować do 25 % całkowitej kwoty krajowego współfinansowania zgodnie z art. 38 ust. 9 przewidzianej do wypłaty na rzecz instrumentu finansowego, lub wypłacenia na poziomie ostatecznych odbiorców dla wydatków w rozumieniu art. 42 ust. 1 lit. a), b) i d) w okresie kwalifikowalności;

c) kolejne wnioski o płatność okresową są składane w okresie kwalifikowalności według następujących zasad:

(i) w przypadku drugiego wniosku o płatność okresową, gdy przynajmniej 60 % kwoty zawartej w pierwszym wniosku o płatność okresową poniesiono jako wydatek kwalifikowalny w rozumieniu art. 42 ust. 1 lit. a), b) i d);

(ii) w przypadku trzeciego i kolejnych wniosków o płatność okresową, gdy przynajmniej 85 % kwoty zawartej w poprzednich wnioskach o płatności okresowe poniesiono jako wydatek kwalifikowalny w rozumieniu art. 42 ust. 1 lit. a), b) i d);

d) każdy wniosek o płatność okresową obejmujący wydatki związane z instrumentami finansowymi oddzielnie ujawnia łączną kwotę wkładu z programu wypłaconego na rzecz instrumentu finansowego oraz kwoty poniesione jako wydatki kwalifikowalne w rozumieniu art. 42 ust. 1 lit. a), b) i d).

W momencie zamknięcia programu wniosek o płatność salda końcowego obejmuje całość wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w art. 42.

2. W odniesieniu do instrumentów finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. b), wdrażanych zgodnie z art. 38 ust. 4 lit. c), wnioski o płatności okresowe i płatność salda końcowego obejmują łączną kwotę płatności dokonanych przez instytucję zarządzającą skutkujących inwestycjami na rzecz ostatecznych odbiorców, o których mowa w art. 42 ust. 1 lit. a) i b).

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149, określających przepisy dotyczące wycofania płatności do instrumentów finansowych oraz wynikających z tego dostosowań w odniesieniu do wniosków o płatności.

4. W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania niniejszego artykułu, Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające wzory, które mają być stosowane przy przekazywaniu Komisji wraz z wnioskami o płatność dodatkowych informacji dotyczących instrumentów finansowych. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

Artykuł 42

Wydatki kwalifikowalne w momencie zamknięcia

1. W momencie zamknięcia programu wydatki kwalifikowalne w ramach instrumentu finansowego stanowi łączna kwota wkładów z programu faktycznie wypłacona lub, w przypadku gwarancji, łączna kwota zobowiązań zaciągniętych przez instrument finansowy w okresie kwalifikowalności, odpowiadająca:

a) płatnościom dla ostatecznych odbiorców, a w przypadkach, o których mowa w art. 37 ust. 7 – płatnościom na wsparcie na rzecz ostatecznych odbiorców;

b) zasobom zaangażowanym w ramach umów gwarancyjnych, zaległych lub takich, których termin zapadalności już upłynął, w celu pokrycia ewentualnych strat wynikających z żądania wypłaty środków z gwarancji wyliczonych na podstawie ostrożnej oceny *ex ante* ryzyka, pokrywających wielokrotność kwoty przeznaczonej na nowe pożyczki lub inne instrumenty podziału ryzyka w ramach nowych inwestycji na rzecz ostatecznych odbiorców;

c) skapitalizowanym dotacjom na spłatę odsetek lub dotacjom na opłaty gwarancyjne, należne do zapłaty za okres nie dłuższy niż 10 lat po okresie kwalifikowalności, stosowanym w połączeniu z instrumentami finansowymi, wypłaconym na rachunek powierniczy ustanowiony specjalnie w tym celu, dla ich skutecznego wydatkowania po okresie kwalifikowalności, ale w odniesieniu do pożyczek lub innych instrumentów podziału ryzyka, wydatkowanym na inwestycje na rzecz ostatecznych odbiorców w okresie kwalifikowalności;

d) zrefundowanym kosztom zarządzania, które zostały poniesione, lub płatnościom dotyczącym opłat za zarządzanie instrumentem finansowym.

Komisja jest upoważniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 określających przepisy szczególne dotyczące ustanowienia systemu kapitalizacji rocznych rat na dotacje na spłatę odsetek oraz dotacje na opłaty gwarancyjne, o których mowa w akapicie pierwszym lit. c).

2. W przypadku instrumentów kapitałowych i mikrokre- dytów skapitalizowane koszty zarządzania lub opłaty za zarzą- dzenie należne za okres nieprzekraczający sześciu lat po okresie kwalifikowalności, w odniesieniu do inwestycji na rzecz osta- tecznych odbiorców, które dokonały się w tym okresie kvalifi- kowalności, które nie mogą być objęte przepisami art. 44 lub art. 45, mogą być traktowane jako wydatki kwalifikowalne, jeżeli zostaną wpłacone na rachunek powierniczy ustanowiony specjalnie w tym celu.

3. W przypadku instrumentów kapitałowych ukierunkowa- nych na przedsiębiorstwa, o których mowa w art. 37 ust. 4, dla których umowa o finansowaniu, o której mowa w art. 38 ust. 7 lit. b) została podpisana przed dniem 31 grudnia 2017 r., które przed upływem okresu kwalifikowalności zainwestowały co najmniej 55 % zasobów programu przyznanych w ramach odpowiedniej umowy o finansowaniu, ograniczona kwota płat- ności na inwestycje na rzecz ostatecznych odbiorców, które mają być dokonane w okresie nieprzekraczającym czterech lat po upływie okresu kwalifikowalności, może zostać uznana za wydatki kwalifikowane, jeżeli została wpłacona na otwarty specjalnie w tym celu rachunek powierniczy, pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy państwa i spełnienia wszystkich określonych poniżej warunków.

Kwota wpłacona na rachunek powierniczy:

- (a) jest wykorzystywana wyłącznie do finansowania inwestycji kontynuacyjnych na rzecz ostatecznych odbiorców, którzy otrzymali początkowe wsparcie w postaci inwestycji kapita- łowych z instrumentu finansowego w okresie kwalifikowal- ności, które są jeszcze w całości lub częściowo niezakoń- czone;
- (b) jest wykorzystywana wyłącznie do finansowania inwestycji kontynuacyjnych dokonywanych zgodnie z zasadami rynko- wymi i umownymi ustaleniami opartymi na zasadach rynkowych oraz ograniczonych do koniecznego minimum, by stymulować współinwestowanie z sektora prywatnego, zapewniając jednocześnie danym przedsiębiorstwom ciągłość finansowania, aby z inwestycji korzystać mogli zarówno publiczni, jak i prywatni inwestorzy;
- (c) nie przekracza 20 % kwalifikowalnych wydatków instru- mentu kapitałowego, o którym mowa w ust. 1 lit. a) akapit pierwszy, od którego pułapu odlicza się zasoby kapitałowe i zyski zwrócone do tego instrumentu kapitałowego podczas okresu kwalifikowalności.

Jakiegokolwiek kwoty wpłacone na rachunek powierniczy, które nie zostały wykorzystane do finansowania inwestycji na rzecz ostatecznych odbiorców i które nie zostały wypłacone w okresie, o którym mowa w akapicie pierwszym, podlegają wykorzysta- niu zgodnie z art. 45.

4. Wydatki kwalifikowalne ujawnione zgodnie z ust. 1 i 2 nie mogą przekraczać sumy:

- a) łącznej kwoty wsparcia z EFSI wypłaconych dla celów ust. 1 i 2; oraz
- b) odpowiedniego współfinansowania krajowego.

5. Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie, o których mowa w ust. 1 lit. d) akapit pierwszy i ust. 2 niniejszego artykułu, mogą być pobierane przez podmiot wdrażający fundusz funduszy lub podmioty wdrażające instrumenty finan- sowe na mocy art. 38 ust. 4 lit. a) i b) nie przekraczają progów określonych w akcie delegowanym, o którym mowa w ustępie 6 niniejszego artykułu. O ile koszty zarządzania obejmują pozycje kosztów bezpośrednich lub pośrednich wypłaconych na podstawie dowodów poniesienia wydatków, w stosownych przypadkach opłaty za zarządzanie odnoszą się do uzgodnionej ceny świadczonych usług ustalonej w konkurencyjnym procesie rynkowym. Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie są wyli- czane według metodyki opartej na wynikach.

Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie mogą obejmować opłaty manipulacyjne. Jeżeli opłaty manipulacyjne lub dowolna ich część są pobierane od ostatecznych odbiorców, nie mogą być deklarowane jako wydatki kwalifikowalne.

Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie, w tym te związane z pracami przygotowawczymi dotyczącymi instrumentu finan- sowego przed podpisaniem właściwej umowy o finansowaniu, są kwalifikowalne od daty podpisania właściwej umowy o finan- sowaniu.

6. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delego- wanych zgodnie z art. 149 ustanawiających szczegółowe prze- pisy dotyczących kryteriów ustalania kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie na podstawie wyników i mających zasto- sowanie progów, a także przepisy dotyczące zwrotu skapitali- zowanych kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie w odnie- sieniu do instrumentów kapitałowych i mikrokretytów.

Artykuł 43

Odsetki i inne korzyści generowane dzięki wsparciu z EFSI na rzecz instrumentów finansowych

1. Wsparcie z EFSI wypłacone do instrumentów finansowych zostaje umieszczone na rachunkach prowadzonych w instytu- cjach finansowych w państwach członkowskich i jest inwesto- wane w sposób tymczasowy zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami.

2. Odsetki i inne zyski przypisane do wsparcia z EFSI wypła- cone do instrumentów finansowych są wykorzystywane do tych samych celów, w tym refundacji poniesionych kosztów zarzą- dzenia lub opłat za zarządzanie instrumentem finansowym zgodnie z art. 42 ust. 1 lit. d) akapit pierwszy, oraz wydatków wypłaconych zgodnie z art. 42 ust. 2, jako pierwotne wsparcie z tych EFSI albo w ramach tego samego instrumentu finanso- wego, albo po likwidacji instrumentu finansowego w ramach innych instrumentów finansowych lub form wsparcia zgodnie z celami szczegółowymi określonymi w ramach priorytetu, do końca okresu kwalifikowalności.

3. Instytucja zarządzająca zapewnia prowadzenie odpowiedniej dokumentacji dotyczącej wykorzystania odsetek i innych korzyści.

Artykuł 44

Ponowne wykorzystanie środków przypisanych do wsparcia z EFSI do końca okresu kwalifikowalności

1. Środki zwrócone do instrumentów finansowych z inwestycji lub z uwolnienia zasobów zaangażowanych w ramach umów gwarancyjnych – w tym zwroty kapitału i zysków oraz inne dochody, takie jak odsetki, opłaty gwarancyjne, dywidendy, zyski kapitałowe lub wszelkie inne wpływy wygenerowane przez inwestycję, przypisane do wsparcia z EFSI, są ponownie wykorzystywane do poniższych celów, do wysokości koniecznych kwot oraz w kolejności uzgodnionej we właściwych umowach o finansowaniu:

- a) dalsze inwestycje, za pośrednictwem tych samych lub innych instrumentów finansowych, zgodnie z celami szczegółowymi określonymi w ramach priorytetu;
- b) w stosownych przypadkach preferencyjne wynagrodzenie inwestorów prywatnych lub publicznych działających zgodnie z zasadą gospodarki rynkowej, którzy zapewniają środki odpowiadające wsparciu z EFSI do instrumentu finansowego lub którzy współfinansują inwestycję na poziomie ostatecznych odbiorców;
- c) w stosownych przypadkach refundacja poniesionych kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie instrumentem finansowym.

Zapotrzebowanie na preferencyjne wynagrodzenie i jego poziom zgodnie z lit. b) akapit pierwszy jest ustalane w ramach oceny *ex ante*. Preferencyjne wynagrodzenie nie przekracza tego, co jest konieczne do stworzenia zachęt do przyciągnięcia środków uzupełniających wkład z EFSI pochodzących od inwestorów prywatnych, i nie powoduje nadmiernego wynagradzania prywatnych inwestorów ani inwestorów publicznych działających zgodnie z zasadą gospodarki rynkowej. Zgodność interesów zapewnia się poprzez właściwy podział ryzyka i zysków, dokonywany na zwykłych zasadach komercyjnych, z poszanowaniem unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa.

2. Instytucja zarządzająca zapewnia, aby prowadzona była odpowiednia dokumentacja wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 45

Wykorzystanie środków finansowych pozostałych po zakończeniu okresu kwalifikowalności

Państwa członkowskie podejmują niezbędne działania w celu zapewnienia, aby środki finansowe zwrócone do instrumentów finansowych, w tym zwroty kapitału, i zyski oraz inne dochody wygenerowane w okresie co najmniej ośmiu lat po zakończeniu

okresu kwalifikowalności, przypisane do wsparcia z EFSI na rzecz instrumentów finansowych zgodnie z art. 37 były wykorzystywane zgodnie z celami programu lub programów, albo w ramach tego samego instrumentu finansowego lub, w następstwie wycofania tych środków finansowych z instrumentu finansowego w ramach innych instrumentów finansowych, w obu przypadkach z zastrzeżeniem, że ocena warunków rynkowych wskazuje na ciągłe zapotrzebowanie na taką inwestycję, lub w ramach innych form wsparcia.

Artykuł 46

Sprawozdanie z wdrażania instrumentów finansowych

1. Instytucja zarządzająca przesyła do Komisji specjalne sprawozdanie dotyczące operacji obejmujących instrumenty finansowe w postaci załącznika do rocznego sprawozdania z wdrażania.

2. Specjalne sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera, odnośnie do każdego instrumentu finansowego, następujące informacje:

- a) określenie programu i priorytetu lub środka, z których udzielane jest wsparcie z EFSI;
- b) opis danego instrumentu finansowego i rozwiązania co do jego wdrażania;
- c) nazwy instytucji wdrażających instrumenty finansowe oraz – w stosownych przypadkach – instytucji wdrażających fundusze funduszy, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. a) oraz art. 38 ust. 4 lit. a), b) i c) oraz pośredników finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 6;
- d) łączną kwotę wkładów z programu, w podziale na priorytety lub środki, wypłaconą instrumentowi finansowemu;
- e) łączną kwotę wsparcia wypłaconego ostatecznym odbiorcom lub na wsparcie na rzecz ostatecznych odbiorców lub zaangażowanego przez instrument finansowy w ramach umów gwarancyjnych na inwestycje u ostatecznych odbiorców, jak również poniesione koszty zarządzania lub uiszczone opłaty za zarządzanie, w podziale na programy i priorytety lub środki;
- f) funkcjonowanie instrumentu finansowego, w tym postępowanie w ustanawianiu i wyborze instytucji wdrażających instrument finansowy, w tym instytucji wdrażającej fundusze funduszy;
- g) odsetki oraz inne zyski generowane ze wsparcia udzielanego z EFSI na rzecz instrumentu finansowego i środki programu zwrócone do instrumentów finansowych z inwestycji, zgodnie z art. 43 i 44;
- h) postępy w osiąganiu spodziewanego efektu dźwigni z inwestycji dokonywanych w ramach instrumentu finansowego oraz wartość inwestycji i uczestnictwa;

- i) wartość inwestycji kapitałowych w odniesieniu do poprzednich lat;
- j) wkład instrumentu finansowego w osiąganie wskaźników danego priorytetu lub środka.

Informacje z lit. h) i j) akapit pierwszy mogą zostać zawarte jedynie w załączniku do rocznych sprawozdań z wdrażania składanych w 2017 i 2019 r. jak również w końcowym sprawozdaniu z wdrażania. Zobowiązania w zakresie monitorowania, o których mowa w lit. a) do j) akapit pierwszy, nie są stosowane na poziomie ostatecznych odbiorców.

3. W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające wzory, które mają być stosowane przy przekazywaniu Komisji sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

4. Każdego roku, począwszy od 2016 r., w ciągu sześciu miesięcy od terminu na złożenie rocznego sprawozdania z wdrażania, o którym mowa w art. 111 ust. 1 w przypadku EFRR, EFS i Funduszy Spójności, w art. 75 rozporządzenia w sprawie EFRROW w przypadku EFRROW oraz w odnośnych przepisach dotyczących poszczególnych funduszy w przypadku EFMR, Komisja przedstawia podsumowania danych dotyczących postępu w zakresie finansowania i wdrażania instrumentów finansowych, przesłane przez instytucje zarządzające zgodnie z niniejszym artykułem. Podsumowania te są przekazywane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie i podawane do wiadomości publicznej.

TYTUŁ V

MONITOROWANIE I EWALUACJA

ROZDZIAŁ I

Monitorowanie

Sekcja I

Monitorowanie programów

Artykuł 47

Komitet monitorujący

1. W terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji Komisji dotyczącej przyjęcia programu państwo członkowskie ustanawia komitet, zgodnie ze swoimi instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi ramami, w celu monitorowania wdrażania programu, w porozumieniu z instytucją zarządzającą („komitet monitorujący”).

Państwo członkowskie może ustanowić jeden komitet monitorujący dla większej liczby programów dofinansowanych z EFSI.

2. Każdy komitet monitorujący sporządza i przyjmuje swój regulamin zgodnie z instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi ramami danego państwa członkowskiego.

3. Państwa członkowskie biorące udział w programie EWT i państwa trzecie ustanowią komitet monitorujący program EWT po zaakceptowaniu zaproszenia do udziału w programie EWT, w porozumieniu z instytucją zarządzającą, w terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji dotyczącej przyjęcia programu EWT. Komitet monitorujący sporządza i przyjmuje swój regulamin.

Artykuł 48

Skład komitetu monitorującego

1. O składzie komitetu monitorującego decyduje państwo członkowskie, przy zastrzeżeniu że składa się on z przedstawicieli stosownych instytucji państwa członkowskiego i instytucji pośredniczących oraz przedstawicieli partnerów, o których mowa w art. 5. Przedstawiciele partnerów są delegowani na członków komitetu monitorującego przez właściwych partnerów w sposób przejrzysty. Każdy członek komitetu monitorującego może mieć prawo głosu.

Państwa członkowskie biorące udział w programie EWT i państwa trzecie ustalają skład komitetu monitorującego program w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” jeśli przyjmą zaproszenie do udziału w programie współpracy. W skład komitetu monitorującego wchodzi przedstawiciele tych państw członkowskich i państw trzecich. W skład komitetu monitorującego mogą wchodzić przedstawiciele EUWT prowadzący działania związane z programem na obszarze objętym programem.

2. Lista członków komitetu monitorującego jest publikowana.

3. Komisja uczestniczy w pracach komitetu monitorującego, pełniąc rolę doradcą.

4. Jeżeli EBI wnosi wkład w program, może on uczestniczyć w pracach komitetu monitorującego w roli doradczej.

5. Komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel państwa członkowskiego lub instytucji zarządzającej.

Artykuł 49

Funkcje komitetu monitorującego

1. Komitet monitorujący zbiera się co najmniej raz w roku i dokonuje przeglądu wdrażania programu i postępów poczynionych na drodze do osiągnięcia jego celów. Bierze przy tym pod uwagę dane finansowe, wspólne wskaźniki i wskaźniki specyficzne dla programu, w tym zmiany w wartości wskaźników rezultatu i postępy w osiąganiu wartości docelowych ujętych ilościowo oraz celów pośrednich określonych w ramach wykonania, o których mowa w art. 21 ust. 1 i, tam gdzie to stosowne, rezultaty analiz jakościowych.

2. Komitet monitorujący bada wszelkie kwestie, które wpływają na wykonanie programu, w tym wnioski z przeglądu wyników.

3. Komitet monitorujący jest konsultowany i, jeżeli uzna to za stosowne, wydaje opinię w sprawie wszelkich zmian programu zaproponowanych przez instytucję zarządzającą.

4. Komitet monitorujący może przedstawiać instytucji zarządzającej uwagi dotyczące wdrażania i ewaluacji programu, w tym przedsięwzięć na rzecz zmniejszenia obciążenia administracyjnego dla beneficjentów. Komitet monitorujący monitoruje działania podjęte w następstwie tych uwag.

Artykuł 50

Sprawozdania z wdrażania

1. Od 2016 do 2023 r. włącznie każde państwo członkowskie przedstawia Komisji coroczne sprawozdanie z wdrażania programu w poprzednim roku budżetowym. Każde państwa członkowskie przedstawia Komisji końcowe sprawozdanie z wdrażania programu w przypadku EFRR, EFS i Funduszu Spójności oraz roczne sprawozdanie z wdrażania w przypadku EFRROW i EFMR w terminie ustalonym w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

2. Roczne sprawozdania z wdrażania zawierają kluczowe informacje na temat wdrażania programu i jego priorytetów w odniesieniu do danych finansowych, wspólnych wskaźników i wskaźników specyficznych dla programu oraz wartości docelowych ujętych ilościowo, w tym w stosownych przypadkach zmian wartości wskaźników rezultatu i, począwszy od rocznego sprawozdania z wdrażania, które ma zostać przedłożone w 2017 r., celach pośrednich określonych w ramach wykonania. Przekazane dane odnoszą się do wartości wskaźników dla w pełni zrealizowanych operacji oraz, tam gdzie to możliwe, zważywszy na etap wdrażania, dla wybranych operacji. W sprawozdaniach tych przedstawia się również syntezę wyników wszystkich ewaluacji programu dostępnych dla poprzedniego roku budżetowego, a także wszelkie kwestie, które wpływają na wykonanie programu, oraz podjęte działania. Roczne sprawozdanie z wdrażania, które ma zostać przedłożone w 2016 r., może również zawierać, w stosownych przypadkach, przedsięwzięcia podejmowane w celu spełnienia warunków wstępnych.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 przepisy szczególne dotyczące danych, które mają być przekazywane w przypadku EFS, mogą zostać określone w rozporządzeniu w sprawie EFS.

4. W rocznym sprawozdaniu z wdrażania, które ma zostać przedłożone w 2017 r., określa się i ocenia informacje, o których mowa w ust. 2, a także postępy poczynione na drodze do osiągnięcia celów programu, w tym wkład EFSI w zmiany wartości wskaźników rezultatu, jeżeli dostępne są dowody pochodzące ze stosownych ewaluacji. W tym rocznym sprawozdaniu z wdrażania przedstawia się działania służące wypełnieniu warunków wstępnych niespełnionych w momencie przyjmowania programów. Sprawozdanie to obejmuje również ocenę realizacji przedsięwzięć mających na celu uwzględnienie zasad określonych w art. 7, 8, rolę partnerów, o których mowa w art. 5, w realizacji programu oraz informacje na temat wsparcia wykorzystanego do realizacji celów dotyczących zmian klimatu.

5. Roczne sprawozdanie z wdrażania, które ma zostać przedłożone w 2019 r., oraz końcowe sprawozdanie z wdrażania odnoszące się do EFSI zawierają, oprócz informacji

i oceny, o których mowa w ust. 2 i 3, informacje i oceny dotyczące postępów na drodze do osiągnięcia celów programu i jego wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

6. Roczne sprawozdania z wdrażania, o których mowa w ust. 1-5, uznaje się za dopuszczalne, jeżeli zawierają wszystkie informacje wymagane w tych ustępach oraz w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

Komisja, w terminie 15 dni roboczych od otrzymania rocznego sprawozdania z wdrażania, informuje państwo członkowskie, jeżeli sprawozdanie nie jest dopuszczalne; w razie niespełnienia przez Komisję tego wymogu sprawozdanie zostaje uznane za dopuszczalne.

7. Komisja analizuje roczne i końcowe sprawozdania z wdrażania i informuje państwo członkowskie o swoich uwagach w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania rocznego sprawozdania z wdrażania i w ciągu pięciu miesięcy od dnia otrzymania sprawozdania końcowego z wdrażania. W przypadku gdy Komisja nie przekaze uwag w tych terminach, sprawozdania uznaje się za przyjęte.

8. Komisja może zgłaszać instytucji zarządzającej uwagi dotyczące kwestii, które mają znaczący wpływ na wdrażanie programu. Jeżeli takie uwagi zostaną sformułowane, instytucja zarządzająca dostarcza wszelkich koniecznych informacji dotyczących tych uwag i, w stosownych przypadkach, w ciągu trzech miesięcy informuje Komisję o podjętych działaniach.

9. Do wiadomości publicznej podaje się roczne i końcowe sprawozdania z wdrażania, jak również streszczenie ich zawartości.

Artykuł 51

Roczne spotkanie w sprawie przeglądu

1. Roczne spotkanie w sprawie przeglądu dla każdego państwa członkowskiego, jest organizowane co roku, począwszy od 2016 r. do 2023 r. włącznie, w celu zbadania wykonania poszczególnych programów, z uwzględnieniem, rocznego sprawozdania z wdrażania oraz uwag i zaleceń Komisji, w stosownych przypadkach. W spotkaniu uczestniczy Komisja i dane państwo członkowskie.

2. Roczne spotkanie w sprawie przeglądu może dotyczyć więcej niż jednego programu. W 2017 r. i 2019 r. roczne spotkanie w sprawie przeglądu obejmuje wszystkie programy w państwie członkowskim, z uwzględnieniem sprawozdań z postępów złożonych w tych latach przez państwo członkowskie zgodnie z art. 52.

3. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwo członkowskie i Komisja mogą uzgodnić, że nie będą organizować rocznego spotkania w sprawie przeglądu w sprawie programu w latach innych niż 2017 i 2019.

4. Roczemu spotkaniu w sprawie przeglądu przewodniczy Komisja lub, jeśli wniesie o to państwo członkowskie, współprzewodniczy państwo członkowskie i Komisja.

5. Państwo członkowskie zapewnia, aby po rocznym spotkaniu w sprawie przeglądu podjęto odpowiednie działania następcze w celu uwzględniania uwag Komisji dotyczących kwestii, które mają znaczący wpływ na wdrażanie programu, i w stosownych przypadkach, w ciągu trzech miesięcy informuje Komisję o wszelkich podjętych działaniach.

Sekcja II

Postępy strategiczne

Artykuł 52

Sprawozdanie z postępów

1. Do dnia 31 sierpnia 2017 r. oraz do dnia 31 sierpnia 2019 r. państwo członkowskie przedstawia Komisji sprawozdanie z postępów we wdrażaniu umowy partnerstwa, odpowiednio według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2018 r.
2. Sprawozdanie z postępów zawiera ocenę oraz informacje na temat:
 - a) zmian w zakresie potrzeb rozwojowych w państwie członkowskim od przyjęcia umowy partnerstwa;
 - b) postępów dokonanych na drodze do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, oraz konkretnych zadań funduszy, o których mowa art. 4 ust. 1, poprzez wkład EFSI w wybrane cele tematyczne, i w szczególności w odniesieniu do celów pośrednich określonych w ramach wykonania dla poszczególnych programów oraz w odniesieniu do wsparcia wykorzystanego na cele dotyczące zmian klimatu;
 - c) tego, czy działania podjęte w celu spełnienia mających zastosowanie warunków wstępnych określonych w umowie partnerstwa, niespełnionych w dniu przyjęcia umowy partnerstwa zostały zrealizowane zgodnie z ustalonym harmonogramem. Niniejsza litera ma zastosowanie wyłącznie do sprawozdania z postępów złożonego w 2017 r.;
 - d) wdrożenia mechanizmów mających zapewnić koordynację pomiędzy EFSI a innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowania oraz EBI;
 - e) wdrożenia zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, lub podsumowania wdrożenia zintegrowanych podejść na podstawie treści programów, w tym postępów w realizacji obszarów priorytetowych w zakresie współpracy;
 - f) w stosownych przypadkach – przedsięwzięć podjętych w celu wzmocnienia potencjału instytucji państw członkowskich i beneficjentów w zakresie zarządzania EFSI i ich wykorzystania;
 - g) przeprowadzonych przedsięwzięć i dokonanych postępów w odniesieniu do zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów;

h) roli partnerów, o których mowa w art. 5, w realizacji umowy partnerstwa;

i) podsumowania przeprowadzonych przedsięwzięć dotyczących zastosowania horyzontalnych zasad, o których mowa w art. 5, 7 i 8 i celów politycznych w ramach wdrażania EFSI.

3. Jeżeli w ciągu dwóch miesięcy od daty przedłożenia sprawozdania z postępów, Komisja stwierdzi, że przekazane informacje są niepełne lub niejasne w stopniu, który znacznie wpływa na jakość i czytelność danej oceny, może zwrócić się do państwa członkowskiego o udzielenie dodatkowych informacji pod warunkiem, że wniosek taki nie spowoduje nieuzasadnionych opóźnień, a Komisja przedstawi uzasadnienie domniemych braków dotyczących jakości i czytelności. Państwo członkowskie udziela Komisji żądanych informacji w ciągu trzech miesięcy i, w stosownych przypadkach, odpowiednio zmienia sprawozdanie z postępów.

4. W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające wzór stosowany przy składaniu sprawozdania z postępów. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą doradcą, o której mowa w art. 150 ust. 2

Artykuł 53

Sprawozdawczość Komisji i debata na temat EFSI

1. Każdego roku począwszy od 2016 r. Komisja przekazuje do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów sprawozdanie podsumowujące dotyczące programów EFSI przygotowane na podstawie rocznych sprawozdań państw członkowskich z wdrażania, składanych na mocy art. 50, jak również podsumowanie wyników dostępnych ewaluacji programów. W 2017 r. i 2019 r. sprawozdanie podsumowujące stanowi część sprawozdania strategicznego, o którym mowa w ust. 2.

2. W 2017 r. i 2019 r. Komisja przygotowuje sprawozdanie strategiczne podsumowujące sprawozdania państw członkowskich z postępów c i przekazuje je do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów odpowiednio do 31 grudnia 2017 r. i 31 grudnia 2019 r., przy czym wzywa się te instytucje do przeprowadzenia debaty nad tym sprawozdaniem.

3. Rada przeprowadza debatę na temat sprawozdania strategicznego w szczególności odnosząc się do wkładu EFSI w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, i wzywana jest do przedstawienia informacji do wykorzystania podczas wiosennego posiedzenia Rady Europejskiej.

4. Co dwa lata, począwszy od 2018 r., Komisja umieszcza w swoim rocznym sprawozdaniu z postępów na wiosenne posiedzenie Rady Europejskiej część poświęconą podsumowaniu ostatnich sprawozdań, o których mowa w ust. 1 i 2, w szczególności w odniesieniu do wkładu EFSI w postęp w realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

ROZDZIAŁ II

Ewaluacja

Artykuł 54

Przepisy ogólne

1. Ewaluacje przeprowadza się w celu poprawy jakości projektowania i wdrażania programów, jak również w celu analizy ich skuteczności, efektywności, i wpływu. Wpływ programów jest ewaluowany w świetle zadań każdego z EFSI w odniesieniu do wymiernych celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, i z uwzględnieniem wielkości programu, w odniesieniu do PKB oraz poziomu bezrobocia na terenie objętym programem, w stosownych przypadkach.

2. Państwa członkowskie zapewniają zasoby niezbędne do przeprowadzenia ewaluacji i zapewniają, aby stosowane były procedury mające na celu generowanie i gromadzenie danych niezbędnych do przeprowadzenia ewaluacji, w tym danych odnoszących się do wspólnych wskaźników, i w stosownych przypadkach, wskaźników specyficznych dla programu.

3. Ewaluacje przeprowadzają eksperci wewnętrzni lub zewnętrzni, którzy są funkcjonalnie niezależni od podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu. Komisja, niezwłocznie po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, przedstawia wytyczne dotyczące tego, w jaki sposób przeprowadzać ewaluacje.

4. Wszystkie ewaluacje są dostępne do wiadomości publicznej.

Artykuł 55

Ewaluacja ex ante

1. Państwa członkowskie przeprowadzają ewaluacje *ex ante* w celu poprawy jakości projektowania każdego programu.

2. Za przeprowadzenie ewaluacji *ex ante* odpowiada podmiot odpowiedzialny za przygotowanie programów. Ewaluacje są przekazywane Komisji w tym samym czasie, co program, wraz ze streszczeniem. W przepisach dotyczących poszczególnych funduszy można ustanowić progi, poniżej których ewaluacja *ex ante* może zostać połączona z ewaluacją innego programu.

3. Ewaluacje *ex ante* dokonują oceny:

- a) wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy uwzględnieniu wybranych celów tematycznych i priorytetów oraz potrzeb krajowych i regionalnych i potencjału dla rozwoju oraz doświadczeń zdobytych podczas wcześniejszych okresów programowania;
- b) spójności wewnętrznej proponowanego programu lub przedsięwzięcia i jego związku z innymi istotnymi instrumentami;
- c) spójności alokacji środków budżetowych z celami programu;
- d) spójności wybranych celów tematycznych, priorytetów i odpowiadających im celów programów ze WRS, umową

partnerstwa oraz stosownymi zaleceniami dla poszczególnych państw przyjętymi na podstawie art. 121 ust. 2 TFUE jak też w stosownych przypadkach dla poziomu krajowego, z krajowym programem r;

- e) adekwatności i przejrzystości proponowanych wskaźników specyficznych dla programu;
- f) sposobu, w jaki oczekiwane produkty przyczynią się do osiągnięcia rezultatów;
- g) czy wartości docelowe wskaźników ujęte ilościowo są realistyczne biorąc pod uwagę wartość przewidywanego wsparcia z EFSI;
- h) uzasadnienia proponowanej formy wsparcia;
- i) adekwatności zasobów ludzkich oraz zdolności administracyjnych do zarządzania programem;
- j) odpowiedniości procedur monitorowania programu oraz gromadzenia danych koniecznych do przeprowadzenia ewaluacji;
- k) odpowiedniości celów pośrednich wybranych na potrzeby ram wykonania;
- l) adekwatności planowanych działań mających na celu promowanie równości szans kobiet i mężczyzn oraz zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji; w szczególności w odniesieniu do dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- m) adekwatności planowanych działań mających na celu promowanie zrównoważonego rozwoju;
- n) działań planowanych w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów.

4. Ewaluacje *ex ante* obejmują, w stosownych przypadkach, wymogi dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko określone w dyrektywie 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ z uwzględnieniem potrzeb dotyczących łagodzenia skutków zmian klimatu.

Artykuł 56

Ewaluacja podczas okresu programowania

1. Instytucja zarządzająca lub państwo członkowskie sporządza plan ewaluacji, który może obejmować więcej niż jeden program. Plan ten jest przedkładany zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

2. Państwa członkowskie zapewniają właściwy potencjał dla przeprowadzania ewaluacji.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).

3. Podczas okresu programowania instytucja zarządzająca zapewnia, aby ewaluacje zostały przeprowadzone, w tym ewaluacje w celu analizy skuteczności, efektywności i wpływu każdego programu na podstawie planu ewaluacji, oraz by każda ewaluacja podlegała odpowiednim działaniom następczym zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy. Co najmniej raz podczas okresu programowania ewaluacja obejmuje analizę sposobu, w jaki wsparcie z EFSI przyczyniło się do osiągnięcia celów każdego priorytetu. Wszystkie ewaluacje powinny być rozpatrywane przez komitet monitorujący i przesłane do Komisji.

4. Komisja może z własnej inicjatywy przeprowadzać ewaluacje programów. Informuje ona o tym instytucję zarządzającą, a wyniki są przysyłane instytucji zarządzającej i przedstawiane stosownemu komitetowi monitorującemu.

5. Ustępy 1, 2 oraz 3 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do odrębnych programów, o których mowa w art. 39 ust. 4 lit. b).

Artykuł 57

Ewaluacja ex post

1. Ewaluacje ex post są przeprowadzane przez Komisję lub państwa członkowskie w ścisłej współpracy z Komisją. Ewaluacje ex post badają skuteczność i efektywność EFSI oraz ich wkład w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, uwzględniając wymierne cele określone w tej unijnej strategii, zgodnie ze szczegółowymi wymogami ustanowionymi w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

2. Ewaluacje ex post zostają zakończone do dnia 31 grudnia 2024 r.

3. Ewaluację ex post odrębnych programów, o których mowa w art. 39 ust. 4 lit. b) akapit pierwszy, przeprowadza Komisja do dnia 31 grudnia 2019 r.

4. Dla każdego z EFSI, do dnia 31 grudnia 2025 r. Komisja przygotowuje sprawozdanie podsumowujące główne wnioski wynikające z ewaluacji ex post.

TYTUŁ VI

POMOC TECHNICZNA

Artykuł 58

Pomoc techniczna z inicjatywy Komisji

1. Z inicjatywy Komisji EFSI mogą wspierać działania w zakresie przygotowania i monitorowania, a także pomocy administracyjnej i technicznej, ewaluacji, audytu i kontroli, które są niezbędne do wdrażania niniejszego rozporządzenia.

Działania, o których mowa w akapicie pierwszym mogą zostać podejmowane bezpośrednio przez Komisję albo pośrednio, przez podmioty i osoby inne niż państwa członkowskie, zgodnie z art. 60 rozporządzenia finansowego.

Działania, o których mowa w akapicie pierwszym mogą w szczególności obejmować:

- a) pomoc w przygotowaniu i ocenie projektów, w tym wraz z EBI;
- b) wsparcie w zakresie wzmocnienia struktur instytucjonalnych i rozwoju zdolności administracyjnych w celu skutecznego zarządzania EFSI;
- c) badania związane ze sprawozdawczością Komisji w zakresie EFSI oraz sprawozdaniem na temat spójności;
- d) działania związane z analizą, zarządzaniem, monitorowaniem, wymianą informacji oraz wdrażaniem EFSI, a także działania odnoszące się do wdrażania systemów kontroli oraz pomocy technicznej i administracyjnej;
- e) ewaluacje, ekspertyzy, statystyki i badania, również o charakterze ogólnym, dotyczące obecnego i przyszłego funkcjonowania EFSI, które w stosownym przypadkach mogą być przeprowadzane przez EBI;
- f) przedsięwzięcia mające na celu rozpowszechnianie informacji, wspieranie tworzenia sieci, prowadzenia działań komunikacyjnych, podnoszenia świadomości, promowania współpracy i wymiany doświadczeń, w tym z państwami trzecimi.
- g) instalację, obsługę i łączenie informatycznych systemów zarządzania, monitorowania, audytu, kontroli i ewaluacji;
- h) przedsięwzięcia zmierzające do ulepszenia metod ewaluacji oraz wymiany informacji na temat doświadczeń w zakresie ewaluacji;
- i) przedsięwzięcia związane z audytem;
- j) wzmocnienie potencjału krajowego i regionalnego w zakresie planowania inwestycji, oceny potrzeb, przygotowanie, opracowywanie i wdrażania instrumentów finansowych, wspólnych planów działania oraz dużych projektów, w tym wspólne inicjatywy z EBI;
- k) rozpowszechnianie dobrych praktyk, aby pomóc państwom członkowskim we wzmocnieniu potencjału właściwych partnerów, o których mowa w art. 5, i ich organizacji patronackich;
- l) działania mające na celu zidentyfikowanie, określenie priorytetów i wdrożenie reform strukturalnych i administracyjnych w odpowiedzi na wyzwania gospodarcze i społeczne w państwach członkowskich, które spełniają warunki określone w art. 24 ust. 1.

W celu zapewnienia większej skuteczności w informowaniu opinii publicznej oraz wzmocnienia efektu synergii między przedsięwzięciami komunikacyjnymi podejmowanymi z inicjatywy Komisji środki finansowe przeznaczone na przedsięwzięcia komunikacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny również przyczyniać się do informowania na temat priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja ustanawia każdego roku swoje plany dotyczące rodzaju przedsięwzięć związanych z działaniami wymienionymi w ust. 1, w przypadku gdy przewidziano wkład EFSI, w drodze aktów wykonawczych.

Artykuł 59

Pomoc techniczna z inicjatywy państw członkowskich

1. Z inicjatywy państwa członkowskiego z EFSI mogą być wspierane przedsięwzięcia w zakresie przygotowania, zarządzania, monitorowania, ewaluacji, informacji i komunikacji, tworzenia sieci, rozpatrywania skarg oraz kontroli i audytu. EFSI mogą być wykorzystane przez państwo członkowskie do wspierania przedsięwzięć na rzecz zmniejszenia obciążenia administracyjnego dla beneficjentów, w tym przedsięwzięć takich jak systemy elektronicznej wymiany danych, oraz działań mających na celu wzmocnienie potencjału instytucji państwa członkowskiego i beneficjentów w zakresie zarządzania i wykorzystania tych funduszy. EFSI mogą być również wykorzystywane do wspierania przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie potencjału właściwych partnerów zgodnie z art. 5 ust. 3 lit. e) oraz wymiany dobrych praktyk między nimi. Przedsięwzięcia, o których mowa w niniejszym ustępie mogą dotyczyć poprzednich oraz kolejnych okresów programowania.

2. Przepisy dotyczące poszczególnych funduszy mogą dodawać lub wyłączać przedsięwzięcia, które mogą być finansowane w ramach pomocy technicznej każdego EFSI.

TYTUŁ VII

WSPARCIE FINANSOWE Z EFSI

ROZDZIAŁ I

Wsparcie z EFSI

Artykuł 60

Określanie stóp dofinansowania

1. Stopę lub stopy dofinansowania i maksymalną kwotę pomocy z EFSI ustala się decyzją Komisji w sprawie przyjęcia programu, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

2. Działania pomocy technicznej realizowane z inicjatywy lub w imieniu Komisji mogą być finansowane w 100 %.

Artykuł 61

Operacje generujące dochód po ukończeniu

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie do operacji generujących dochód po ich ukończeniu. Do celów niniejszego artykułu „dochód” oznacza wpływy środków pieniężnych z bezpośrednich wpłat dokonywanych przez użytkowników za towary lub usługi zapewniane przez daną operację, jak np. opłaty ponoszone bezpośrednio przez użytkowników za użytkowanie infrastruktury, sprzedaż lub dzierżawę gruntu lub budynków lub opłaty za usługi, pomniejszone o wszelkie koszty operacyjne i koszty odtworzenia wyposażenia krótkotrwałego poniesione w okresie odniesienia. Oszczędności kosztów działalności osiągnięte przez operację są traktowane jako dochody, chyba że są skompensowane równoważnym zmniejszeniem dotacji na działalność.

W przypadku gdy nie wszystkie koszty inwestycji są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany pro rata do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.

2. Kwalifikowalne koszty operacji, która ma być dofinansowana z EFSI, są z góry pomniejszane z uwzględnieniem potencjału generowania dochodów przez daną operację w określonym okresie odniesienia obejmującym zarówno realizację tej operacji, jak i okres po jej ukończeniu.

3. Potencjalne dochody operacji są określane z góry za pomocą jednej z poniższych metod, wybranej przez instytucję zarządzającą dla danego sektora, podsektora lub rodzaju operacji:

- a) zastosowanie zryczałtowanej procentowej stawki dochodów określonej dla sektora lub podsektora właściwego dla danej operacji, zdefiniowanej w załączniku V lub w którymkolwiek z aktów delegowanych, o których mowa w akapicie drugim, trzecim i czwartym;
- b) obliczenie zdyskontowanego dochodu danej operacji z uwzględnieniem okresu odniesienia odpowiedniego dla danego sektora lub podsektora właściwego dla danej operacji, zwykle oczekiwanej rentowności dla danej kategorii inwestycji, zastosowania zasady „zanieczyszczający płaci” oraz, w stosownych przypadkach, zastosowania zasady sprawiedliwości w powiązaniu ze względną zamożnością danego państwa członkowskiego lub regionu.

Komisja jest upoważniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149, aby w należycie uzasadnionych przypadkach dokonać dostosowania stawek zryczałtowanych ustalonych w załączniku V, z uwzględnieniem – w stosownych przypadkach – danych historycznych, możliwości odzyskania kosztów i zasady „zanieczyszczający płaci”.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 149 aktów delegowanych ustanawiających stawki zryczałtowane dla sektorów lub podsektorów w dziedzinie TIK, badań, rozwoju i innowacji oraz efektywności energetycznej. Komisja powiadomi Parlament Europejski i Radę o aktach delegowanych nie później niż dnia 30 czerwca 2015 r.

Ponadto, w należycie uzasadnionych przypadkach, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 w celu dodania do załącznika V sektorów lub podsektorów, w tym podsektorów w ramach sektorów wchodzących w zakres celów tematycznych określonych w art. 9 akapit pierwszy i wspieranych przez EFSI.

W przypadku stosowania metody, o której mowa w lit. a) akapit pierwszy, całość dochodów wygenerowanych w czasie realizacji i po ukończeniu danej operacji uznaje się za uwzględnione poprzez zastosowanie stawki zryczałtowanej i dlatego nie odejmuje się ich w późniejszym okresie od kwalifikowalnych wydatków danej operacji.

Gdy zryczałtowana stawka dla nowego sektora lub podsektora została określona w drodze przyjęcia aktu delegowanego zgodnie z akapitem trzecim i czwartym, instytucja zarządzająca może postanowić o zastosowaniu w odniesieniu do nowych operacji związanych z odnośnym sektorem lub podsektorem metody wskazanej w lit. a) akapit pierwszy.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 149 aktów delegowanych określających metodę, o której mowa w lit. b) akapit pierwszy. W przypadku stosowania tej metody, całość dochodów wygenerowanych w czasie realizacji danej operacji, pochodzących ze źródeł dochodów nieuwzględnionych przy określaniu potencjalnego dochodu danej operacji, odejmuje się od kwalifikowalnych wydatków tej operacji, nie później niż we wniosku o płatność końcową złożonym przez beneficjenta.

4. Metoda, według której dochody odejmowane są od wydatków operacji uwzględnionych we wniosku o płatność przedkładanym Komisji są określone zgodnie z przepisami krajowymi.

5. Jako rozwiązanie alternatywne wobec stosowania metod określonych w ust. 3, maksymalna stopa dofinansowania, o której mowa w art. 60 ust. 1, może na wniosek państwa członkowskiego zostać zmniejszona w momencie przyjęcia programu w odniesieniu do priorytetu lub środka, w ramach którego wszystkie operacje, które mają być wspierane w ramach tego priorytetu lub środka, mogłyby stosować jednolitą stawkę zryczałtowaną zgodnie z ust. 3 lit. a) akapit pierwszy. Zmniejszenie to nie może być mniejsze niż wartość obliczona przez pomnożenie maksymalnej unijnej stopy dofinansowania mającej zastosowanie na mocy przepisów właściwych dla danego funduszu przez odnośną stawkę zryczałtowaną, o której mowa w ust. 3 lit. a) akapit pierwszy.

W przypadku stosowania metody, o której mowa w pierwszym akapicie, całość dochodów wygenerowanych w czasie realizacji i po ukończeniu danej operacji uznaje się za uwzględnioną poprzez zastosowanie zmniejszonej stopy dofinansowania i dlatego nie odejmuje się tych dochodów w późniejszym okresie od kwalifikowalnych wydatków danych operacji.

6. W przypadku gdy nie ma możliwości obiektywnego określenia dochodów z wyprzedzeniem na podstawie jednej z metod określonych w ust. 3 lub 5, dochód wygenerowany w okresie trzech lat od zakończenia operacji lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia programu określonego w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy, w zależności od tego, który termin nastąpi wcześniej, jest odliczany od wydatków deklarowanych Komisji.

7. Ustępy 1–6 nie mają zastosowania do:

- a) operacji lub części operacji finansowanych wyłącznie z Europejskiego Funduszu Społecznego;
- b) operacji, których całkowity kwalifikowalny koszt przed zastosowaniem ust. 1–6 nie przekracza 1 000 000 EUR;

c) pomocy zwrotnej udzielonej z zastrzeżeniem obowiązku spłaty w całości ani nagród;

d) pomocy technicznej;

e) wsparcia udzielanego instrumentom finansowym lub przez instrumenty finansowe;

f) operacji, dla których wydatki publiczne przyjmują postać kwot ryczałtowych lub standardowych stawek jednostkowych,

g) operacji realizowanych w ramach wspólnego planu działania;

h) operacji, dla których kwoty lub stawki wsparcia są określone w załączniku I do rozporządzenia w sprawie EFRROW.

Niezależnie od lit. b) akapitu pierwszego niniejszego ustępu, w przypadku gdy państwo członkowskie stosuje ust. 5, może zawrzeć ono w odnośnym priorytecie lub środku operacje, których całkowity kwalifikowalny koszt przed zastosowaniem ust. 1–6 nie przekracza 1 000 000 EUR.

8. Ponadto ust. 1–6 nie mają zastosowania do operacji, dla których wsparcie w ramach programu stanowi:

- a) pomoc *de minimis*;
- b) zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa dla MŚP, gdy stosuje się limit w zakresie dopuszczalnej intensywności lub kwoty pomocy państwa;
- c) zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa, gdy przeprowadzono indywidualną weryfikację potrzeb w zakresie finansowania zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi pomocy państwa.

Niezależnie od przepisów akapitu pierwszego instytucja zarządzająca może zastosować przepisy ust. 1–6 do operacji, które są objęte lit. a–c) akapit pierwszy niniejszego ustępu, jeżeli stanowią tak przepisy krajowe.

ROZDZIAŁ II

Szczególne przepisy dotyczące wsparcia z EFSI na rzecz partnerstw publiczno-prywatnych

Artykuł 62

Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP)

EFSI mogą być wykorzystywane w celu wsparcia operacji PPP. Takie operacje PPP muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności dotyczącymi pomocy państwa i zamówień publicznych.

Artykuł 63

Beneficjent w operacjach PPP

1. W odniesieniu do operacji PPP i w drodze odstępstwa od art. 2 pkt 10 beneficjentem może być:

- a) podmiot prawa publicznego inicjujący daną operację, albo

b) podmiot regulowany prawem prywatnym danego państwa członkowskiego („partner prywatny”), który został lub ma zostać wybrany do realizacji danej operacji.

2. Podmiot prawa publicznego inicjujący operację PPP może zaproponować, by partner prywatny, który ma zostać wybrany po zatwierdzeniu operacji, był beneficjentem na potrzeby wsparcia z EFSI. W takim przypadku decyzja zatwierdzająca ma charakter warunkowy do momentu, w którym instytucja zarządzająca upewni się, że wybrany partner prywatny spełnia i podejmuje wszystkie stosowne obowiązki beneficjenta zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

3. Partner prywatny wybrany do realizacji operacji może zostać zastąpiony jako beneficjent podczas realizacji, jeżeli jest to wymagane zgodnie z warunkami umowy PPP lub umowy dofinansowania między partnerem prywatnym a instytucją finansową współfinansującą daną operację. W takim przypadku nowy partner prywatny lub podmiot prawa publicznego zostaje beneficjentem, pod warunkiem że instytucja zarządzająca ma pewność, że nowy partner spełnia i podejmuje wszystkie stosowne obowiązki beneficjenta zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 określających dodatkowe przepisy dotyczące zastąpienia beneficjenta i stosownych obowiązków.

5. Zastąpienie beneficjenta nie jest rozumiane jako zmiana własności w rozumieniu art. 71 ust. 1 lit. b), jeżeli odbywa się ono z poszanowaniem stosownych warunków ustanowionych w ust. 3 niniejszego artykułu i akcie delegowanym przyjętym zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu,

Artykuł 64

Wsparcie dla operacji PPP

1. W przypadku operacji PPP, gdy beneficjentem jest podmiot prawa publicznego, wydatki z tytułu operacji PPP poniesione i pokryte przez partnera prywatnego można, w drodze odstępstwa od art. 65 ust. 2, uznać za poniesione i pokryte przez beneficjenta oraz za ujęte we wniosku o płatność skierowanym do Komisji, z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

a) beneficjent zawarł umowę PPP z partnerem prywatnym;

b) instytucja zarządzająca potwierdziła, że wydatki deklarowane przez beneficjenta zostały opłacone przez partnera prywatnego i że operacja jest zgodna z mającymi zastosowanie przepisami unijnymi i krajowymi, z programem oraz z warunkami wsparcia dla danej operacji.

2. Płatności na rzecz beneficjentów dokonane w odniesieniu do wydatków ujętych we wniosku o płatność zgodnie z ust. 1 są wpłacane na rachunek powierniczy założony w tym celu na rzecz beneficjenta.

3. Środki wpłacone na rachunek powierniczy, o którym mowa w ust. 2, są wykorzystywane na płatności zgodnie z umową PPP, w tym na płatności, które mają zostać dokonane w przypadku rozwiązania umowy PPP.

4. Komisja jest upoważniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149, określających minimalne wymogi, które mają być zawarte w umowach PPP i które są niezbędne do zastosowania odstępstwa określonego w ust. 1 niniejszego artykułu, w tym przepisy dotyczące rozwiązania umowy PPP i mające na celu zapewnienie odpowiedniej ścieżki audytu.

ROZDZIAŁ III

Kwalifikowalność wydatków i trwałość

Artykuł 65

Kwalifikowalność

1. Kwalifikowalność wydatków ustala się na podstawie przepisów krajowych, z wyjątkiem przypadków, w których szczegółowe przepisy zostały ustanowione w niniejszym rozporządzeniu lub na jego podstawie bądź w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy lub na ich podstawie.

2. Wydatki kwalifikują się do otrzymania wkładu z EFSI, jeżeli zostały poniesione przez beneficjenta i zapłacone między dniem przedłożenia Komisji programu lub dniem 1 stycznia 2014 r., w zależności od tego, która data jest wcześniejsza, a dniem 31 grudnia 2023 r. Ponadto wydatki kwalifikują się do otrzymania wkładu z EFRROW tylko wówczas, jeżeli odpowiednia pomoc jest rzeczywiście wypłacona przez agencję płatniczą pomiędzy dniem 1 stycznia 2014 r. a dniem 31 grudnia 2023 r.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 wydatki w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych są kwalifikowalne od dnia 1 września 2013 r.

4. W przypadku kosztów refundowanych zgodnie z art. 67 ust. 1 lit. b) i c) akapit pierwszy przedsięwzięcia stanowiące podstawę do refundacji przeprowadza się w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

5. W drodze odstępstwa od ust. 4 data początkowa dotycząca kosztów refundowanych na podstawie art. 67 ust. 1 lit. b) i c) akapit pierwszy w przypadku przedsięwzięć w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych powinna zostać wyznaczona na dzień 1 września 2013 r.

6. Operacje nie mogą zostać wybrane do wsparcia z EFSI, jeśli zostały one fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed przedłożeniem instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie w ramach programu operacyjnego, niezależnie od tego, czy wszystkie powiązane płatności zostały dokonane przez beneficjenta.

7. Niniejszy artykuł stosuje się bez uszczerbku dla zasad kwalifikowalności pomocy technicznej z inicjatywy Komisji określonych w art. 58.

8. Niniejszy ustęp ma zastosowanie do operacji generujących dochód w czasie ich wdrażania i do których nie ma zastosowania art. 61 ust. 1–6.

Kwalifikowalne wydatki danej operacji, które mają być dofinansowane z EFSI, są pomniejszane o dochód, który nie został wzięty pod uwagę w czasie zatwierdzania operacji, wygenerowany bezpośrednio wyłącznie podczas jej wdrażania, nie później niż w momencie złożenia przez beneficjenta wniosku o płatność końcową. W przypadku gdy nie wszystkie koszty inwestycji są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany pro rata do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztów inwestycji.

Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do:

- a) pomocy technicznej;
- b) instrumentów finansowych;
- c) pomocy zwrotnej udzielonej z zastrzeżeniem obowiązku spłaty w całości;
- d) nagród;
- e) operacji objętych zasadami pomocy państwa;
- f) operacji, w przypadku których wsparcie publiczne przybiera postać kwot ryczałtowych lub standardowych stawek jednostkowych, jeżeli dochód został z góry uwzględniony;
- g) operacji realizowanych w ramach wspólnego planu działania, jeżeli dochód został z góry uwzględniony;
- h) operacji, dla których kwoty lub stopy wsparcia są określone w załączniku I do rozporządzenia w sprawie EFRROW, lub
- i) operacji, dla których łączne koszty kwalifikowalne nie przekraczają 50 000 EUR.

Do celów niniejszego artykułu i art. 61 wszelkie płatności otrzymane przez beneficjenta z tytułu kar umownych na skutek naruszenia umowy zawartej między beneficjentem a stronami trzecimi, lub które miały miejsce w wyniku wycofania przez stronę trzecią oferty wybieranej w ramach przepisów o zamówieniach publicznych („wadium”) nie są uznawane za dochód i nie są odejmowane od kwalifikowalnych wydatków operacji.

9. Wydatki, które stają się kwalifikowalne w wyniku zmiany programu, kwalifikują się dopiero od daty przedłożenia Komisji wniosku o zmianę lub, w przypadku stosowania art. 96 ust. 11, od daty wejścia w życie decyzji zmieniającej program.

Zasady szczególne dotyczące EFMR mogą odbiegać od akapitu pierwszego.

10. Na zasadzie odstępstwa od przepisów ust. 9 szczegółowe przepisy dotyczące rozpoczęcia okresu kwalifikowalności mogą zostać ustalone w rozporządzeniu w sprawie EFRROW.

11. Operacja może otrzymać wsparcie pochodzące zarówno z przynajmniej jednego EFSI lub z przynajmniej jednego programu, jak i z innych instrumentów unijnych, pod warunkiem że pozycje wydatków ujęte we wniosku o refundację przez jeden z EFSI nie są objęte ani wsparciem z innego unijnego funduszu lub instrumentu unijnego, ani wsparciem z tego samego funduszu w ramach innego programu.

Artykuł 66

Formy wsparcia

Wsparcie EFSI przyjmuje formę dotacji, nagród, pomocy zwrotnej i instrumentów finansowych, bądź też ich kombinacji.

W przypadku pomocy zwrotnej wsparcie zwrócone podmiotowi, który go udzielił, lub innej właściwej instytucji państwa członkowskiego jest przechowywane na oddzielnym rachunku lub wydzielone za pomocą kodów księgowych i ponownie wykorzystywane do tego samego celu lub zgodnie z celami programu.

Artykuł 67

Formy dotacji i pomocy zwrotnej

1. Dotacje i pomoc zwrotna mogą przyjmować następujące formy:

- a) zwrotu kosztów kwalifikowalnych, które zostały rzeczywiście poniesione i zapłacone, wraz, w stosownych przypadkach, z wkładami rzeczowymi i amortyzacją;
- b) standardowych stawek jednostkowych;
- c) kwot ryczałtowych nieprzekraczających 100 000 EUR wkładu publicznego;
- d) finansowania w oparciu o stawki ryczałtowe, obliczonego przez zastosowanie wartości procentowej do jednej lub kilku kategorii kosztów.

Przepisy dotyczące poszczególnych funduszy mogą ograniczyć formy dotacji i pomocy zwrotnej mające zastosowanie do określonych operacji.

2. Na zasadzie odstępstwa od przepisów ust. 1 dodatkowe formy dotacji i metody obliczania mogą zostać ustalone w rozporządzeniu w sprawie EFMR.

3. Możliwe formy, o których mowa w ust. 1, można łączyć wyłącznie w przypadku, gdy każda z nich dotyczy innej kategorii kosztów, lub w przypadku, gdy są one stosowane do odrębnych projektów stanowiących część operacji lub do kolejnych etapów operacji.

4. Jeżeli operacja lub projekt stanowiący część operacji są realizowane wyłącznie za pośrednictwem zamówień publicznych na wykonanie robót budowlanych, dostawę towarów lub świadczenie usług, zastosowanie ma tylko ust. 1 lit. a) akapit pierwszy. Jeżeli zamówienie publiczne w ramach operacji lub projektu stanowiącego część operacji jest ograniczone do niektórych kategorii kosztów, mogą być stosowane wszystkie możliwości, o których mowa w ust. 1.

5. Kwoty, o których mowa w ust. 1 lit. b), c) i d) akapit pierwszy, ustala się na jeden z następujących sposobów:

a) za pomocą rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metody obliczeń w oparciu o:

(i) dane statystyczne bądź inne obiektywne informacje;

(ii) zweryfikowane dane historyczne poszczególnych beneficjentów; albo

(iii) zastosowanie zwykłej praktyki księgowania kosztów poszczególnych beneficjentów;

b) zgodnie z przepisami o stosowaniu odpowiednich stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych i stawek ryczałtowych mających zastosowanie w ramach innych polityk Unii w przypadku podobnego rodzaju operacji i beneficjenta;

c) zgodnie z przepisami o stosowaniu odpowiednich stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych i stawek ryczałtowych stosowanych w ramach systemów dotacji finansowanych w całości przez państwo członkowskie w przypadku podobnego rodzaju operacji i beneficjenta;

d) stosując stawki ustalone niniejszym rozporządzeniem lub przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy;

e) stosując szczegółowe metody ustalania kwot ustanowione zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

6. Dokument określający warunki wsparcia dla każdej operacji określa metodę, którą należy stosować do określania kosztów operacji, oraz warunki płatności dotacji.

Artykuł 68

Finansowanie w oparciu o stawki ryczałtowe w przypadku kosztów pośrednich i kosztów personelu w odniesieniu do dotacji i pomocy zwrotnej

1. W przypadku gdy realizacja operacji prowadzi do powstania kosztów pośrednich, mogą one być obliczone według stawki ryczałtowej w jeden z następujących sposobów:

a) według stawki ryczałtowej w wysokości do 25 % bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, z zastrzeżeniem, że stawka jest obliczana na podstawie rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metody obliczeń lub metody stosowanej w ramach systemów dotacji finansowanych w całości przez państwo członkowskie w przypadku podobnego rodzaju operacji i beneficjenta;

b) według stawki ryczałtowej w wysokości do 15 % bezpośrednich kwalifikowalnych kosztów personelu, przy czym państwo członkowskie nie jest zobowiązane do dokonania żadnych obliczeń w celu ustalenia stawki mającej zastosowanie;

c) według stawki ryczałtowej stosowanej do kosztów bezpośrednich kwalifikowalnych na podstawie istniejących metod i odpowiednich stawek stosowanych w ramach innych polityk Unii w przypadku podobnego rodzaju operacji i beneficjenta.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych, zgodnie z art. 149, dotyczących definicji stawki ryczałtowej i powiązanych metod, o których mowa w akapicie pierwszym lit. c) niniejszego ustępu.

2. Do celów określenia wysokości kosztów personelu związanych z realizacją operacji, mająca zastosowanie stawka godzinowa może zostać obliczona poprzez podzielenie ostatnich udokumentowanych rocznych kosztów zatrudnienia brutto przez 1 720 godzin.

Artykuł 69

Szczególne zasady kwalifikowalności w przypadku dotacji i pomocy zwrotnej

1. Wkłady rzeczowe w formie robót budowlanych, towarów, usług, gruntów i nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej, mogą stanowić wydatki kwalifikowalne, pod warunkiem że przewidują to zasady kwalifikowalności EFSI i programu operacyjnego oraz z zastrzeżeniem spełnienia wszystkich wymienionych poniżej kryteriów:

a) wydatki publiczne wypłacane na rzecz operacji obejmujące wkłady rzeczowe nie przekraczają łącznych wydatków kwalifikowanych, z wyłączeniem wkładów rzeczowych, na zakończenie operacji;

b) wartość przypisana wkładom rzeczowym nie przekracza kosztów ogólnie przyjętych na danym rynku;

c) wartość i dostarczenie wkładów rzeczowych mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji;

d) w przypadku udostępnienia gruntu lub nieruchomości można dokonać płatności w gotówce do celów umowy leasingu o nominalnej rocznej wartości nieprzekraczającej jednej jednostki waluty państwa członkowskiego.

e) w przypadku wkładów rzeczowych w formie nieodpłatnej pracy wartość takiej pracy jest określana z uwzględnieniem zweryfikowanego czasu poświęconego na pracę i wysokości wynagrodzenia za pracę równoważną.

Wartość gruntu lub nieruchomości, o której mowa w lit. d) akapit pierwszy niniejszego ustępu musi być poświadczana przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub należycie upoważniony organ urzędowy i nie przekracza limitu ustanowionego w ust. 3 lit. b).

2. Koszty amortyzacji mogą być uznane za kwalifikowalne pod następującymi warunkami:

- a) pozwalają na to zasady kwalifikowalności programu;
- b) kwota wydatków jest należycie uzasadniona dokumentami potwierdzającymi o wartości dowodowej równoważnej fakturom obejmującym koszty kwalifikowalne, jeżeli kwota ta jest zwracana w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. a) akapit pierwszy;
- c) koszty odnoszą się wyłącznie do okresu wsparcia dla operacji;
- d) dotacje publiczne nie zostały wykorzystane na uzyskanie zamortyzowanych aktywów.

3. Następujące koszty są niekwalifikowalne w odniesieniu do wkładu z EFSI oraz kwoty wsparcia przekazywanej z Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę”, o której mowa w art. 92 ust. 6:

- a) odsetki od zadłużenia, z wyjątkiem dotacji udzielonych w formie dotacji na spłatę odsetek lub dotacji na opłaty gwarancyjne;
- b) zakup gruntów niezabudowanych i zabudowanych na kwotę przekraczającą 10 % łącznych wydatków kwalifikowalnych dla danej operacji. W przypadku terenów opuszczonych oraz poprzemysłowych, na których znajdują się budynki, limit ten zostaje podniesiony do 15 %. W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach limit może zostać podniesiony powyżej odnośnego ww. pułapu procentowego dla operacji dotyczących ochrony środowiska naturalnego;
- c) podatek od wartości dodanej (VAT), z wyjątkiem podatku którego nie można odzyskać na mocy prawodawstwa krajowego VAT.

Artykuł 70

Kwalifikowalność operacji w zależności od lokalizacji

1. Operacje otrzymujące wsparcie z EFSI, z zastrzeżeniem odstępstw, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz przepisów dotyczących poszczególnych funduszy, są zlokalizowane na obszarze objętym programem.

2. Instytucja zarządzająca może zgodzić się, aby operacja była wdrażana poza obszarem objętym programem, ale na terytorium Unii, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) operacja przynosi korzyść dla obszaru objętego programem;
- b) łączna kwota alokowana w ramach programu na operacje zlokalizowane poza obszarem objętym programem nie przekracza 15 % wsparcia z EFRR, Funduszu Spójności i EFMR na poziomie priorytetu, lub 5 % wsparcia z EFRROW na poziomie programu;

c) komitet monitorujący wyraził zgodę na operację lub rodzaje operacji, których to dotyczy;

d) obowiązki instytucji zarządzających programem w odniesieniu do zarządzania, kontroli i audytu operacji są pełnione przez instytucje odpowiedzialne za program, w ramach którego udziela się wsparcia danej operacji, lub instytucje te zawierają umowy z instytucjami na obszarze, na którym dana operacja jest wdrażana.

3. W przypadku operacji dotyczących pomocy technicznej lub działań promocyjnych wydatki mogą być ponoszone poza terytorium Unii, jeśli spełnione są warunki określone w ust. 2 lit. a) oraz wymogi dotyczące zarządzania, kontroli i audytu operacji.

4. Ustępy 1–3 nie mają zastosowania do programów EWT, natomiast ustępy 2 i 3 nie mają zastosowania do programów operacyjnych wspieranych przez EFS.

Artykuł 71

Trwałość operacji

1. W przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne dokonuje się zwrotu wkładu z EFSI, jeżeli w okresie pięciu lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta lub w okresie ustalonym zgodnie z zasadami pomocy państwa, tam gdzie ma to zastosowanie, zajdzie którakolwiek z poniższych okoliczności:

- a) zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar objęty programem;
- b) zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści;
- c) istotna zmiana wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów.

Kwoty nienależnie wypłacone w odniesieniu do takiej operacji są odzyskiwane przez państwo członkowskie w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie spełniono wymogów.

Państwa członkowskie mogą skrócić okres ustalony w akapicie pierwszym do trzech lat w przypadkach dotyczących utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP.

2. W przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne dokonuje się zwrotu wkładu z EFSI, jeżeli w okresie 10 lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta działalność produkcyjna podlega przeniesieniu poza obszar Unii, z wyjątkiem przypadku, gdy beneficjentem jest MŚP. W przypadku gdy wkład z EFSI stanowi pomoc państwa, okres 10 lat zostaje zastąpiony terminem mającym zastosowanie na mocy przepisów dotyczących pomocy państwa.

3. W przypadku operacji wspieranych z EFS oraz operacji wspieranych z innych EFSI, które nie są inwestycjami w infrastrukturę lub inwestycjami produkcyjnymi, dokonuje się zwrotu wkładu z funduszu tylko wtedy, gdy są one objęte obowiązkiem utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy państwa oraz jeżeli zaprzestano działalności produkcyjnej lub ją relokowano w okresie ustalonym w tych zasadach.

4. Ustępy 1, 2 i 3 nie mają zastosowania do wkładów na rzecz instrumentów finansowych lub dokonywanych przez takie instrumenty lub na rzecz operacji, w przypadku których zaprzestano działalności produkcyjnej spowodowanego upadłością niewynikającą z oszukańczego bankructwa.

5. Ustępy 1, 2 i 3 nie mają zastosowania do osób fizycznych, które są beneficjentem wsparcia inwestycyjnego i po zakończeniu operacji inwestycyjnej kwalifikują się do otrzymania wsparcia i otrzymują wsparcie na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1309/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., jeżeli dana inwestycja jest bezpośrednio związana z rodzajem działalności uznanym za kwalifikujący się do pomocy z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji.

TYTUŁ VIII

ZARZĄDZANIE I KONTROLA

ROZDZIAŁ I

Systemy zarządzania i kontroli

Artykuł 72

Ogólne zasady funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli

Systemy zarządzania i kontroli, zgodnie z art. 4 ust. 8, zapewniają:

- określenie funkcji poszczególnych podmiotów zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę oraz podział funkcji w obrębie każdej z nich;
- zgodność z zasadą rozdzielenia funkcji pomiędzy tymi podmiotami i w ich obrębie;
- funkcjonowanie procedur dla zapewnienia poprawności i prawidłowości deklarowanych wydatków;
- systemy komputerowe służące prowadzeniu księgowości, przechowywaniu i przekazywaniu danych finansowych i danych na temat wskaźników, dla celów monitorowania i sprawozdawczości;
- systemy sprawozdawczości i monitorowania, w przypadku gdy podmiot odpowiedzialny za zarządzanie programem powierza wykonywanie zadań mu podmiotowi;
- rozwiązania w zakresie audytu funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli;
- systemy i procedury w celu zapewnienia właściwej ścieżki audytu;

- zapobieganie nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym, oraz ich wykrywanie i korygowanie, oraz odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zwrotu tych kwot po terminie.

Artykuł 73

Obowiązki w ramach zarządzania dzielonego

Zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego państwa członkowskie i Komisja są odpowiedzialne za zarządzanie programami i za ich kontrolę zgodnie z ich obowiązkami określonymi w niniejszym rozporządzeniu i w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

Artykuł 74

Obowiązki państw członkowskich

1. Państwa członkowskie wypełniają obowiązki w zakresie zarządzania, kontroli i audytu oraz przyjmują na siebie wynikające z tego obowiązki określone w przepisach w sprawie zarządzania dzielonego ustanowionych w rozporządzeniu finansowym i w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby systemy zarządzania i kontroli programów były ustanawiane zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy oraz aby systemy te funkcjonowały skutecznie.

3. Państwa członkowskie zapewniają skuteczne rozwiązania w zakresie badania skarg dotyczących EFSI. Za określenie zakresu, przepisów i procedur dotyczących tych rozwiązań odpowiadają państwa członkowskie stosownie do ich ram prawnych i instytucjonalnych. Na wniosek Komisji państwa członkowskie badają skargi złożone do Komisji, jeśli skargi te mieszczą się w zakresie określonych przez nie rozwiązań. Państwa członkowskie informują Komisję o wynikach tych badań na jej wniosek.

4. Każda oficjalna wymiana informacji między państwem członkowskim a Komisją odbywa się z wykorzystaniem systemu elektronicznej wymiany danych. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające warunki, które ma spełniać taki system elektronicznej wymiany danych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

ROZDZIAŁ II

Kompetencje i uprawnienia Komisji

Artykuł 75

Kompetencje i uprawnienia Komisji

1. Komisja, na podstawie dostępnych informacji, w tym informacji na temat desygacji podmiotów odpowiedzialnych za zarządzanie i kontrolę, dokumentów przedstawianych co roku, zgodnie z art. 59 ust. 5 rozporządzenia finansowego, przez te desygowane podmioty, sprawozdań z kontroli, rocznych sprawozdań z wdrażania oraz na podstawie audytów przeprowadzonych przez podmioty krajowe i unijne, upewnia się, że państwa członkowskie ustanowiły systemy zarządzania i kontroli, które są zgodne z niniejszym rozporządzeniem i przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy oraz że systemy te funkcjonują skutecznie w okresie wdrażania programów.

2. Urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele Komisji mogą przeprowadzać audyty lub kontrole na miejscu, pod warunkiem dokonania powiadomienia właściwej instytucji krajowej z wyprzedzeniem co najmniej dwunastu dni roboczych, z wyjątkiem pilnych przypadków. Komisja przestrzega zasady proporcjonalności, poprzez uwzględnienie potrzeby uniknięcia nieuzasadnionego powielania audytów lub kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie, poziomu ryzyka dla budżetu Unii i potrzeby zminimalizowania obciążeń administracyjnych dla beneficjentów zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy. Zakres takich audytów lub kontroli może obejmować w szczególności weryfikację skuteczności funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli w ramach programu lub jego części oraz ocenę należytego zarządzania finansami w odniesieniu do operacji lub programów. W takich audytach lub kontrolach mogą uczestniczyć urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele państwa członkowskiego.

Urzędnicy Komisji lub jej upoważnieni przedstawiciele, należycie umocowani do przeprowadzania audytów lub kontroli na miejscu, mają dostęp do wszystkich niezbędnych zapisów, dokumentów i metadanych, niezależnie od formy, w jakiej są one przechowywane, odnoszących się do operacji wspieranych z EFSI lub do systemów zarządzania i kontroli. Państwa członkowskie przekazują Komisji na jej wniosek kopie takich zapisów, dokumentów i metadanych.

Określone w niniejszym ustępie uprawnienia nie mają wpływu na stosowanie przepisów krajowych, które zastrzegają niektóre działania dla podmiotów specjalnie wyznaczonych na mocy prawodawstwa krajowego. Urzędnicy i upoważnieni przedstawiciele Komisji nie uczestniczą między innymi w rewizjach domowych ani w formalnych przesłuchaniach osób przeprowadzanych w ramach prawodawstwa krajowego. Jednakże tacy urzędnicy i przedstawiciele mają dostęp do uzyskanych w ten sposób informacji bez uszczerbku dla kompetencji sądów krajowych i z pełnym uwzględnieniem praw podstawowych zainteresowanych podmiotów prawnych.

3. Komisja może zażądać od państwa członkowskiego, aby podjęło działania niezbędne do zapewnienia skutecznego funkcjonowania jego systemów zarządzania i kontroli lub prawidłowości wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

TYTUŁ IX

ZARZĄDZANIE FINANSOWE, BADANIE I ZATWIERDZANIE ZESTAWIEN WYDATKÓW I KOREKTY FINANSOWE, ANULOWANIE ZOBOWIĄZAŃ

ROZDZIAŁ I

Zarządzanie finansowe

Artykuł 76

Zobowiązania budżetowe

Zobowiązania budżetowe Unii w odniesieniu do każdego programu są podejmowane w ratach rocznych dla każdego funduszu w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. Zobowiązania budżetowe związane z rezerwą wykonania w każdym programie są podejmowane oddzielnie od zobowiązań dla pozostałej alokacji dla programu.

Decyzja Komisji w sprawie przyjęcia programu stanowi decyzję w sprawie finansowania w rozumieniu art. 84 rozporządzenia finansowego, a po jej notyfikacji zainteresowanemu państwu członkowskiemu – zobowiązanie prawne w rozumieniu tego rozporządzenia.

W przypadku każdego programu zobowiązanie budżetowe odnoszące się do pierwszej raty następuje po przyjęciu tego programu przez Komisję.

Zobowiązania budżetowe odnoszące się do kolejnych rat są podejmowane przez Komisję przed dniem 1 maja każdego roku na podstawie decyzji, o której mowa w akapicie drugim niniejszego artykułu, z wyjątkiem sytuacji, w której zastosowanie ma art. 16 rozporządzenia finansowego.

Jeżeli w wyniku zastosowania ram wykonania zgodnie z art. 22 okazało się, że nie osiągnięto celów pośrednich dla priorytetów, Komisja anuluje w razie potrzeby odpowiednie odnoszące się do rezerwy wykonania środki przeznaczone na zobowiązania dla tych programów i udostępnia je ponownie innym programom, których alokacja została zwiększona w wyniku zmiany programów przyjętej przez Komisję zgodnie z art. 22 ust. 5.

Artykuł 77

Wspólne zasady dotyczące płatności

1. Komisja dokonuje płatności wkładu z EFSI na rzecz każdego programu zgodnie ze środkami budżetowymi i z zastrzeżeniem dostępności środków. Każdą płatność księguje się w ramach najwcześniej otwartego zobowiązania budżetowego odpowiedniego funduszu.

2. Płatności związane z zobowiązaniami dotyczącymi rezerwy wykonania nie są dokonywane przed ostateczną alokacją rezerwy wykonania, zgodnie z art. 22 ust. 3 i 4.

3. Płatności dokonuje się w formie płatności zaliczkowej, płatności okresowych oraz płatności salda końcowego.

4. Dla form wsparcia na podstawie art. 67 ust. 1 lit. b), c) i d) akapit pierwszy oraz na podstawie art. 68 i 69 koszty obliczone na mającej zastosowanie podstawie są traktowane jako wydatki kwalifikowalne.

Artykuł 78

Wspólne zasady obliczania płatności okresowych oraz płatności salda końcowego

Przepisy dotyczące poszczególnych funduszy ustanawiają zasady obliczania kwoty refundowanej jako płatności okresowe i płatność salda końcowego. Kwota ta jest funkcją konkretnej stopy dofinansowania mającej zastosowanie do wydatków kwalifikowalnych.

Artykuł 79

Wnioski o płatność

1. Szczegółowe procedury i informacje, które należy przedłożyć odnośnie wniosków o płatność w odniesieniu do każdego EFSI są ustanowione w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

2. Wniosek o płatność przedkładany Komisji zawiera wszelkie informacje niezbędne Komisji do sporządzenia sprawozdań finansowych zgodnie z art. 68 ust. 3 rozporządzenia finansowego.

Artykuł 80

Stosowanie euro

Kwoty określone w programach przedstawianych przez państwa członkowskie, prognozach wydatków, deklaracjach wydatków, wnioskach o płatność, zestawieniu wydatków oraz wydatkach wymienionych w rocznych i końcowych sprawozdaniach z wdrażania są denominowane w euro.

Artykuł 81

Początkowe płatności zaliczkowe

1. Zgodnie z decyzją Komisji w sprawie przyjęcia programu kwota początkowych płatności zaliczkowych dla całego okresu programowania jest wypłacana przez Komisję. Kwota początkowych płatności zaliczkowych jest wypłacana w ratach zgodnie z potrzebami budżetowymi. Poziomy tych rat są określane w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

2. Początkowe płatności zaliczkowe są wykorzystywane wyłącznie do płatności na rzecz beneficjentów podczas realizacji programu i są w tym celu bezzwłocznie udostępniane podmiotowi odpowiedzialnemu za dokonywanie tych płatności.

Artykuł 82

Rozliczenie początkowych płatności zaliczkowych

Kwota wypłacona w ramach początkowych płatności zaliczkowych zostaje całkowicie rozliczona w sprawozdaniach finansowych Komisji nie później niż w momencie zamknięcia programu operacyjnego.

Artykuł 83

Wstrzymanie biegu terminu płatności

1. Termin płatności dla wniosku o płatność okresową może zostać wstrzymany przez delegowanego urzędnika zatwierdzającego w rozumieniu rozporządzenia finansowego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, jeżeli:

- a) po otrzymaniu informacji od krajowej lub unijnej instytucji audytowej istnieją wyraźne dowody wskazujące na poważne defekty w funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli;
- b) delegowany urzędnik zatwierdzający musi przeprowadzić dodatkowe weryfikacje po uzyskaniu przez niego informacji sugerujących, że wydatek ujęty we wniosku o płatność jest związany z nieprawidłowością mającą poważne konsekwencje finansowe;
- c) nie przedłożono jednego z dokumentów wymaganych na podstawie art. 59 ust. 5 rozporządzenia finansowego.

Państwo członkowskie może wyrazić zgodę na przedłużenie okresu wstrzymania o kolejne trzy miesiące.

W zasadach szczegółowych dotyczących EFMR można określić szczególne podstawy wstrzymania płatności powiązane z nieprzestrzeganiem przez państwo członkowskie zasad obowiązujących w ramach wspólnej polityki rybołówstwa, które są proporcjonalne, uwzględniają charakter, wagę, czas trwania i powtarzanie się przypadków nieprzestrzegania tych zasad.

2. Delegowany urzędnik zatwierdzający ogranicza wstrzymanie do części wydatków ujętych we wniosku o płatność, której dotyczą elementy, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy, chyba że określenie takiej części wydatków jest niemożliwe. Delegowany urzędnik zatwierdzający niezwłocznie informuje pisemnie państwo członkowskie i instytucję zarządzającą o przyczynach wstrzymania i wzywa ich do zaradzenia sytuacji. Wstrzymanie jest znoszone przez delegowanego urzędnika zatwierdzającego niezwłocznie po podjęciu niezbędnych działań.

ROZDZIAŁ II

Badanie i zatwierdzanie zestawienia wydatków

Artykuł 84

Termin badania i zatwierdzania przez Komisję zestawienia wydatków

Do dnia 31 maja roku następującego po zakończeniu okresu sprawozdawczego Komisja, zgodnie z art. 59 ust. 6 rozporządzenia finansowego, stosuje procedury dotyczące badania i zatwierdzania zestawienia wydatków oraz informuje państwa członkowskie o tym, czy zatwierdza zestawienie, jako kompletne, rzetelne i prawdziwe zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

ROZDZIAŁ III

Korekty finansowe

Artykuł 85

Korekty finansowe dokonywane przez Komisję

1. Komisja dokonuje korekt finansowych w drodze anulowania całości lub części wkładu Unii do programu i odzyskania od państwa członkowskiego, w celu wyłączenia z finansowania unijnego wydatków, które naruszają obowiązujące przepisy prawa.

2. Naruszenie obowiązujących przepisów prawa prowadzi do korekty finansowej tylko w odniesieniu do wydatków, które zostały zadeklarowane Komisji, i wówczas, gdy spełniony jest jeden z następujących warunków:

- a) naruszenie miało wpływ na wybór przez właściwy podmiot operacji do wsparcia z EFSI lub w przypadku, gdy ze względu na charakter naruszenia nie jest możliwe ustalenie tego wpływu, lecz istnieje uzasadnione ryzyko, że naruszenie miało taki skutek;
- b) naruszenie miało wpływ na kwotę wydatków zadeklarowanych do refundacji z budżetu Unii lub w przypadku, gdy z uwagi na charakter naruszenia nie jest możliwe określenie jego wpływu finansowego, lecz istnieje uzasadnione ryzyko, że naruszenie miało taki skutek.

3. Przy podejmowaniu decyzji o korekcie finansowej na podstawie ust. 1 Komisja przestrzega zasady proporcjonalności, uwzględniając naturę i wagę naruszenia obowiązujących przepisów prawa oraz skutki finansowe tego naruszenia dla budżetu Unii. Komisja informuje Parlament Europejski o podjętych decyzjach odnośnie dokonania korekt finansowych.

4. Kryteria i procedury dotyczące dokonywania korekt finansowych ustanawia się w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

ROZDZIAŁ IV

Anulowanie zobowiązań

Artykuł 86

Zasady ogólne

1. Wszystkie programy podlegają procedurze anulowania zobowiązań określonej na podstawie tego, że kwoty związane z zobowiązaniem, które nie są objęte płatnością zaliczkową lub wnioskiem o płatność w określonym okresie, w tym wszelkimi wnioskami o płatność, w przypadku których całość lub część jest przedmiotem wstrzymania biegu terminu płatności lub zawieszenia płatności, zostają anulowane.

2. Zobowiązania odnoszące się do ostatniego roku tego okresu zostają anulowane zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do zamknięcia programów.

3. Przepisy dotyczące poszczególnych funduszy określają dokładne stosowanie zasady anulowania zobowiązań w odniesieniu do każdego EFSI.

4. Część zobowiązań, która w dalszym ciągu pozostaje otwarta, zostaje anulowana, jeżeli dokumenty wymagane do zamknięcia nie zostały przedłożone Komisji w terminach ustanowionych w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

5. Zobowiązania budżetowe w odniesieniu do rezerwy wykonania podlegają wyłącznie procedurze anulowania określonej w ust. 4.

Artykuł 87

Wyjątki od anulowania zobowiązań

1. Kwotę, której dotyczy anulowanie, pomniejsza się o kwoty równe tej części zobowiązania budżetowego, w odniesieniu do której:

- a) operacje są zawieszone w wyniku postępowania prawnego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym; lub
- b) niemożliwe było złożenie wniosku o płatność z powodu działania siły wyższej mającej poważny wpływ na wdrażanie całości lub części programu.

Instytucje krajowe powołujące się na działanie siły wyższej, o której mowa w lit. b) akapit pierwszy wykazują jej bezpośrednie skutki dla wdrażania całości lub części programu.

Do celów lit. a) i b) akapitu pierwszego, z wnioskiem o zmniejszenie można wystąpić jeden raz, jeżeli zawieszenie lub działanie siły wyższej trwało nie dłużej niż jeden rok, lub taką liczbę razy, która odpowiada czasowi działania siły wyższej lub liczbie lat, jakie upłynęły między decyzją prawną lub administracyjną zawieszającą wdrażanie operacji a datą ostatecznej decyzji prawnej lub administracyjnej.

2. Państwo członkowskie przesyła Komisji informacje dotyczące wyjątków, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b) akapitu pierwszego, w terminie do dnia 31 stycznia w odniesieniu do kwoty deklarowanej do końca poprzedniego roku.

Artykuł 88

Procedura

1. Komisja informuje państwo członkowskie i instytucję zarządzającą w odpowiednim terminie o każdorazowym wystąpieniu ryzyka zastosowania zasady anulowania zobowiązań na podstawie art. 86.

2. Komisja informuje państwo członkowskie i instytucję zarządzającą o kwocie anulowania wynikającej z informacji, które uzyskała na dzień 31 stycznia.

3. Państwo członkowskie ma dwa miesiące na zaakceptowanie kwoty, która ma zostać anulowana, lub przedstawienie swoich uwag.

4. Do dnia 30 czerwca państwo członkowskie przedkłada Komisji zmieniony plan finansowy uwzględniający w danym roku budżetowym zmniejszoną kwotę wsparcia w odniesieniu do jednego lub kilku priorytetów programu, biorąc pod uwagę w stosownych przypadkach alokację według funduszu i według kategorii regionów. W przypadku braku takiego zgłoszenia Komisja dokonuje zmiany planu finansowego poprzez zmniejszenie wkładu z EFSI w danym roku budżetowym. Zmniejszenie to jest alokowane proporcjonalnie do każdego priorytetu.

5. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, zmienia decyzję w sprawie przyjęcia programu nie później niż dnia 30 września.

CZĘŚĆ TRZECIA

PRZEPISY OGÓLNE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO EFRR, EFS I FUNDUSZU SPÓJNOŚCI

TYTUŁ I

CELE I RAMY FINANSOWE

ROZDZIAŁ I

Zadania, cele i zakres geograficzny wsparcia

Artykuł 89

Zadania i cele

1. Fundusze polityki spójności wnoszą wkład w opracowywanie i realizację działań Unii prowadzących do wzmocnienia jej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej zgodnie z art. 174 TFUE.

Działania wspierane w ramach funduszy polityki spójności również przyczyniają się do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

2. Do celów osiągnięcia zadań, o których mowa w ust. 1, realizowane są następujące cele:

- a) „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” w państwach członkowskich i regionach – cel wspierany ze wszystkich funduszy polityki spójności; oraz
- b) „Europejska współpraca terytorialna” – cel wspierany z EFRR.

Artykuł 90

Cel „Inwestycje na rzecz celu wzrostu i zatrudnienia”

1. Fundusze strukturalne wspierają cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” we wszystkich regionach odpowiadających poziomowi 2 wspólnej klasyfikacji jednostek terytorialnych do celów statystycznych („regiony na poziomie NUTS 2”) ustanowionej rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 zmienionym rozporządzeniem (WE) nr 105/2007.

2. Środki na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” zostają rozdzielone między następujące trzy kategorie regionów na poziomie NUTS 2:

- a) regiony słabiej rozwinięte, których PKB na mieszkańca jest niższy niż 75 % średniego PKB na mieszkańca UE-27;
- b) regiony przejściowe, których PKB na mieszkańca wynosi między 75 % a 90 % średniej PKB na mieszkańca UE-27;
- c) regiony lepiej rozwinięte, których PKB na mieszkańca jest wyższy niż 90 % średniej PKB na mieszkańca UE-27.

Klasyfikację regionów w ramach jednej z trzech kategorii określa się na podstawie porównania PKB na mieszkańca każdego regionu, mierzonego parytetem siły nabywczej i obliczanego na podstawie danych liczbowych Unii za okres od 2007 r. do 2009 r., do średniej PKB na mieszkańca UE-27 w tym samym okresie odniesienia.

3. Fundusz Spójności wspiera te państwa członkowskie, w których DNB na mieszkańca, mierzony parytetem siły nabywczej i obliczany na podstawie danych liczbowych Unii za okres od 2008 do 2010 r., wynosi mniej niż 90 % średniego DNB na mieszkańca UE-27 w tym samym okresie odniesienia.

Państwa członkowskie, które kwalifikują się do finansowania z Funduszu Spójności w 2013 r., lecz których nominalny DNB na jednego mieszkańca, obliczony zgodnie z akapitem pierwszym, przekracza 90 % średniego DNB na mieszkańca UE-27, otrzymują wsparcie z Funduszu Spójności przejściowo i na szczególnych zasadach.

4. Niezwłocznie po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia Komisja, w drodze aktu wykonawczego, przyjmuje decyzję ustanawiającą wykaz regionów spełniających kryteria dla jednej z trzech kategorii regionów, o których mowa

w ust. 2, oraz państw członkowskich spełniających kryteria, o których mowa w ust. 3. Wykaz ten obowiązuje od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

5. W 2016 r. Komisja dokonuje przeglądu kwalifikowalności państw członkowskich do otrzymania wsparcia z Funduszu Spójności na podstawie danych liczbowych dotyczących DNB na mieszkańca UE-27 za okres od 2012 r. do 2014 r. Państwa członkowskie, których nominalny DNB na mieszkańca spadnie poniżej 90 % średniego DNB na mieszkańca UE-27, na nowo kwalifikują się do otrzymania wsparcia z Funduszu Spójności, a państwa członkowskie, które kwalifikowały się do Funduszu Spójności i których nominalny DNB na jednego mieszkańca przekracza 90 %, tracą status kwalifikowalności i otrzymują wsparcie z Funduszu Spójności przejściowo i na szczególnych zasadach.

ROZDZIAŁ II

Ramy finansowe

Artykuł 91

Zasoby na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej

1. Zasoby dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej dostępne na zobowiązania budżetowe w okresie 2014-2020 wynoszą 325 145 694 739 EUR według cen z 2011 r., zgodnie z rocznym podziałem przedstawionym w załączniku VI, z czego kwota 322 145 694 739 EUR stanowi zasoby ogólne przydzielone na EFRR, EFS i Fundusz Spójności a kwota 3 000 000 000 EUR stanowi szczególną alokację dla Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Na potrzeby programowania, a następnie włączenia do budżetu Unii, kwota zasobów na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej podlega indeksacji o 2 % rocznie.

2. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, przyjmuje decyzję w sprawie rocznego podziału zasobów ogólnych między państwa członkowskie w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” i celu „Europejska współpraca terytorialna” oraz decyzję w sprawie rocznego podziału między państwa członkowskie zasobów ze szczególnej alokacji na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, wraz z wykazem kwalifikujących się regionów, zgodnie z – odpowiednio – kryteriami i metodą określonymi, odpowiednio, w załącznikach VII i VIII, nie naruszając przepisów ust. 3 niniejszego artykułu lub art. 92 ust. 8.

3. 0,35 % zasobów ogólnych po odliczeniu wsparcia na rzecz instrumentu „Łącząc Europę”, o którym mowa w art. 92 ust. 6, i pomocy dla osób najbardziej potrzebujących, o której mowa w art. 92 ust. 7, przeznacza się na pomoc techniczną z inicjatywy Komisji.

Artykuł 92

Zasoby na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz cel „Europejska współpraca terytorialna”

1. Zasoby na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” ustala się na poziomie 96,33 % zasobów ogólnych (tj. na kwotę 313 197 435 409 EUR) i przydziela się w następujący sposób:

- a) 52,45 % (tj. kwota 164 279 015 916 EUR) dla regionów słabiej rozwiniętych;

- b) 10,24 % (tj. kwota 32 084 931 311 EUR) dla regionów przejściowych;
- c) 15,67 % (tj. kwota 49 084 308 755 EUR) dla regionów lepiej rozwiniętych;
- d) 21,19 % (tj. kwota 66 362 384 703 EUR) dla państw członkowskich wspieranych przez Fundusz Spójności;
- e) 0,44 % (tj. kwota 1 386 794 724 EUR) jako dodatkowe zasoby dla regionów najbardziej oddalonych, określonych w art. 349 TFUE, oraz regionów na poziomie NUTS 2 spełniających kryteria określone w art. 2 Protokołu nr 6 do Traktatu o przystąpieniu z 1994 r.

2. Oprócz kwot wymienionych w art. 91 oraz w ust. 1 niniejszego artykułu, w latach 2014 i 2015 zostaną udostępnione dodatkowe kwoty w wysokości, odpowiednio, 94 200 000 EUR i 92 400 000 EUR, jak określono w rozdziale „Dodatkowe dostosowanie” w załączniku VII. Kwoty te należy określić w decyzji Komisji, o której mowa w art. 91 ust. 2.

3. W 2016 r. Komisja – w ramach dostosowań technicznych na rok 2017, zgodnie z art. 4 i 5 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1311/2013 – dokona przeglądu całkowitych alokacji w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” każdego państwa członkowskiego na lata 2017-2020, stosując metodę alokacji określoną w ust. 1 do 16 załącznika VII na podstawie najbardziej aktualnych dostępnych statystyk i porównania – w przypadku państw członkowskich, w stosunku do których miał zastosowanie górny limit środków przekazywanych z funduszy polityki spójności – między łącznym PKB danego kraju odnotowanym w latach 2014-2015 a łącznym PKB danego kraju w tym samym okresie oszacowanym w 2012 r., zgodnie z ust. 10 załącznika VII. W przypadku gdy wystąpi łączna rozbieżność wynosząca ponad +/- 5 % między alokacjami po przeglądzie a całkowitymi alokacjami, należy odpowiednio dostosować kwoty całkowitych alokacji. Zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1311/2013 dostosowania zostaną rozłożone równo w latach 2017-2020, a odpowiadające im pułapy ram finansowych zostaną odpowiednio zmienione. Całkowity wynik dostosowań netto, bez względu na to, czy będzie on dodatni czy ujemny, nie powinien przekraczać 4 000 000 000 EUR. W wyniku dostosowania technicznego Komisja, w drodze aktu wykonawczego, podejmuje decyzję określającą zmienioną roczną alokację zasobów ogólnych dla każdego państwa członkowskiego.

4. Aby zapewnić wystarczający poziom inwestycji w zatrudnienie ludzi młodych, mobilność pracowników, wiedzę, włączenie społeczne i zwalczanie ubóstwa, alokowany w każdym państwie członkowskim na EFS udział zasobów funduszy strukturalnych dostępnych na potrzeby programowania dla programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” jest niemniejszy niż odpowiedni udział EFS dla danego państwa członkowskiego określony w ramach programów operacyjnych dla celów Konwergencji oraz Konkurencyjności regionalna i zatrudnienie na okres programowania 2007–2013. Do tego udziału każdemu państwu członkowskiemu dodaje się dodatkowy udział procentowy określony zgodnie z metodą wskazaną w załączniku IX w celu zagwarantowania, że udział EFS, rozumiany jako procentowy udział w całości środków funduszy polityki spójności na szczeblu Unii, z wyłączeniem wsparcia z Funduszu Spójności na

rzecz infrastruktury transportowej w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, o którym mowa w ust. 6, oraz wsparcia z funduszy strukturalnych na rzecz osób najbardziej potrzebujących, o którym mowa w ust. 7, nie był w państwach członkowskich mniejszy niż 23,1 %. Do celów niniejszego ustępu inwestycje z EFS w Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych uznaje się za część udziału funduszy strukturalnych alokowanego na EFS.

5. Środki na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych wynoszą 3 000 000 000 EUR ze szczególnej alokacji na tę inicjatywę i co najmniej 3 000 000 000 EUR z ukierunkowanych inwestycji z EFS.

6. Kwotę wsparcia z Funduszu Spójności, które ma zostać przekazane na instrument „Łącząc Europę”, ustala się na poziomie 10 000 000 000 EUR. Zostanie ona wydatkowana na projekty dotyczące infrastruktury transportowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1316/2013 wyłącznie w państwach członkowskich kwalifikujących się do finansowania z Funduszu Spójności.

Komisja, w drodze aktu wykonawczego, przyjmuje decyzję określającą kwoty, które mają zostać przeniesione z alokacji Funduszu Spójności dla każdego państwa członkowskiego do instrumentu „Łącząc Europę”, i które to kwoty należy określić pro rata w zależności od alokacji dla całego okresu. Alokacja Funduszu Spójności dla każdego państwa członkowskiego zmniejsza się odpowiednio.

Roczne środki odpowiadające wsparciu z Funduszu Spójności, o których mowa w akapicie pierwszym, zapisywane są we właściwych pozycjach budżetu instrumentu „Łącząc Europę” od roku budżetowego 2014.

Kwota przeniesiona z Funduszu Spójności do instrumentu „Łącząc Europę”, o której mowa w akapicie pierwszym i która ma być wydatkowana wyłącznie w państwach członkowskich kwalifikujących się do finansowania z Funduszu Spójności jest wykorzystywana w ramach specjalnych naborów wniosków o dofinansowanie dotyczących projektów realizujących sieć bazową lub projektów i działań horyzontalnych określonych w części I załącznika I do rozporządzenia (UE) nr 1316/2013.

Do specjalnych naborów, o których mowa w akapicie czwartym mają zastosowanie przepisy dotyczące sektora transportu na mocy rozporządzenia (UE) nr 1316/2013. Do dnia 31 grudnia 2016 r. wybór projektów kwalifikujących się do finansowania zgodny odbywa się z zachowaniem krajowych alokacji Funduszu Spójności. Od dnia 1 stycznia 2017 r. zasoby przeniesione do instrumentu „Łącząc Europę”, które nie zostały wykorzystane na zobowiązania podjęte dla projektów dotyczących infrastruktury transportowej, są udostępniane wszystkim państwom członkowskim kwalifikującym się do finansowania z Funduszu Spójności na finansowanie projektów dotyczących infrastruktury transportowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1316/2013.

W celu wspierania państw członkowskich kwalifikujących się do otrzymania środków z Funduszu Spójności, które mogą napotykać trudności w opracowywaniu projektów o odpowiednim stopniu zaawansowania lub jakości i przynoszących wystarczającą wartość dodaną dla Unii, szczególną uwagę należy zwrócić na działania wspierające program, których celem jest wzmocnienie zdolności instytucjonalnych oraz efektywności administracji publicznej i usług publicznych związanych z przygotowaniem i wdrażaniem projektów wymienionych w części I załącznika do rozporządzenia (UE) nr 1316/2013. Aby zapewnić

najwyższą możliwą absorpcję tych przeniesionych środków we wszystkich państwach członkowskich kwalifikujących się do korzystania z Funduszu Spójności, Komisja może zorganizować dodatkowe nabory wniosków.

7. Wsparcie z funduszy strukturalnych na rzecz pomocy dla osób najbardziej potrzebujących w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” nie może być niższe niż 2 500 000 000 EUR i może zostać zwiększone o kwotę nieprzekraczającą 1 000 000 000 EUR w wyniku dobrowolnej decyzji państw członkowskich o dodatkowym wsparciu.

Komisja, w drodze aktu wykonawczego, przyjmuje decyzję określającą kwoty, które mają zostać przeniesione z alokacji funduszy strukturalnych na pomoc najbardziej potrzebującym dla każdego państwa członkowskiego dla całego okresu. Odpowiednio zmniejsza się alokację każdego państwa członkowskiego w ramach funduszy strukturalnych na podstawie proporcjonalnego zmniejszenia według kategorii regionu.

Roczne środki odpowiadające wsparciu z funduszy strukturalnych, o których mowa w akapicie pierwszym, zapisywane są we właściwych pozycjach budżetu instrumentu pomocy dla najbardziej potrzebujących w roku budżetowym 2014.

8. 330 000 000 EUR z zasobów funduszy strukturalnych na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” przeznaczają się na działania innowacyjne zarządzane bezpośrednio lub pośrednio przez Komisję na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

9. Zasoby na cel „Europejska współpraca terytorialna” ustala się na poziomie 2,75 % zasobów ogólnych dostępnych na cele zobowiązań budżetowych z funduszy na okres 2014-2020 (tj. w łącznej kwocie 8 948 259 330 EUR).

10. Do celów niniejszego artykułu, art. 18, 91, 93, 95, 99, 120, załącznika I i załącznika X niniejszego rozporządzenia, art. 4 rozporządzenia w sprawie EFRR, art. 4 oraz art. 16 do 23 rozporządzenia w sprawie EFS, oraz art. 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie EWT, najbardziej oddalony region Majotty uważa się za region na poziomie NUTS 2 należący do kategorii regionów słabiej rozwiniętych. Do celów art. 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie EWT, Majotta i Saint-Martin uważa się za regiony na poziomie NUTS 3.

Artykuł 93

Brak możliwości przenoszenia środków między kategoriami regionów

1. Całkowita kwota środków alokowanych każdemu państwu członkowskiemu na rzecz regionów słabiej rozwiniętych, regionów przejściowych i regionów lepiej rozwiniętych nie może być przenoszona między tymi kategoriami regionów.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 Komisja może uwzględnić, w należycie uzasadnionych okolicznościach związanych z realizacją jednego lub więcej celów tematycznych, wniosek państwa członkowskiego, złożony przy pierwszym przedłożeniu umowy partnerstwa lub – w uzasadnionych okolicznościach – w chwili alokacji rezerwy wykonania bądź przy dokonywaniu większej

zmiany umowy partnerstwa, o przeniesienie do 3 % ogólnej kwoty środków przeznaczonej dla danej kategorii regionów do innych kategorii regionów.

Artykuł 94

Brak możliwości przenoszenia środków między celami

1. Całkowita kwota środków alokowanych każdemu państwu członkowskiemu w odniesieniu do celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz celu „Europejska współpraca terytorialna” nie może być przenoszona między tymi celami.

2. W drodze odstępstwa do przepisów ust. 1 Komisja może – w celu zachowania skutecznego wkładu funduszy polityki spójności w zadania, o których mowa w art. 89 ust. 1, w należycie uzasadnionych przypadkach i pod warunkiem określonym w ust. 3 – przyjąć, w drodze aktu wykonawczego, przedłożony w ramach pierwszego przedłożenia umowy partnerstwa wniosek państwa członkowskiego o przeniesienie części środków z celu „Europejska współpraca terytorialna” na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.

3. Udział celu „Europejska współpraca terytorialna” w państwie członkowskim przedstawiającym wniosek, o którym mowa w ust. 2, nie może być niższy niż 35 % całkowitej kwoty alokowanej temu państwu członkowskiemu na rzecz celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz celu „Europejska współpraca terytorialna”, a po przeniesieniu nie może być niższy niż 25 % tej całkowitej kwoty.

Artykuł 95

Zasada dodatkowości

1. Do celów niniejszego artykułu i załącznika X stosuje się następujące definicje:

- 1) „nakłady brutto na środki trwałe” oznaczają nabycie pomniejszone o rozdysonowanie środków trwałych przez producentów będących rezydentami w ciągu danego okresu, powiększone o określone wartości wynikające z podniesienia walorów aktywów niewytworzonych zrealizowane w wyniku działalności produkcyjnej producentów lub jednostek instytucjonalnych, w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 2223/96 ⁽¹⁾;
- 2) „środki trwałe” oznaczają wszystkie rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne wytworzone w wyniku procesów produkcji, które same są wykorzystywane w procesie produkcji w sposób powtarzalny lub ciągle przez okres dłuższy niż jeden rok;
- 3) „sektor instytucji rządowych i samorządowych” oznacza całość jednostek instytucjonalnych, które, oprócz wykonywania swoich zadań politycznych i pełnienia roli w dziedzinie regulacji gospodarki, wytwarzają głównie usługi nierynkowe (ewentualnie towary) do konsumpcji indywidualnej lub zbiorowej i dokonują redystrybucji dochodów i majątku.
- 4) „publiczne lub równoważne wydatki strukturalne” oznaczają nakłady brutto na środki trwałe sektora instytucji rządowych i samorządowych;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2223/96 z dnia 25 czerwca 1996 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych we Wspólnocie (Dz.U. L 310 z 30.11.1996, s. 1).

2. Wsparcie z funduszy polityki spójności na inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia nie zastępuje publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych państwa członkowskiego.

3. Państwa członkowskie utrzymują w okresie 2014–2020 średnie roczne publiczne lub równoważne wydatki strukturalne na poziomie co najmniej równym poziomowi odniesienia określonego w umowie partnerstwa.

Ustalając poziom odniesienia, o którym mowa w akapicie pierwszym, Komisja i państwa członkowskie biorą pod uwagę ogólne warunki makroekonomiczne i szczególne lub wyjątkowe okoliczności, takie jak procesy prywatyzacyjne, wyjątkowy poziom publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych poniesionych przez państwo członkowskie w okresie programowania 2007–2013 i ewolucję innych wskaźników dotyczących inwestycji publicznych. Uwzględniają także zmiany krajowych alokacji z funduszy polityki spójności w porównaniu do lat 2007–2013.

4. Weryfikacja utrzymania w danym okresie poziomu publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” odbywa się wyłącznie w państwach członkowskich, w których regiony słabiej rozwinięte obejmują co najmniej 15 % ogółu ludności.

W państwach członkowskich, w których regiony słabiej rozwinięte obejmują co najmniej 65 % ogółu ludności, weryfikacja odbywa się na poziomie krajowym.

W państwach członkowskich, w których regiony słabiej rozwinięte obejmują więcej niż 15 % i mniej niż 65 % ogółu ludności, weryfikacja odbywa się na poziomie regionalnym. W tym celu państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat wydatków w regionach słabiej rozwiniętych na każdym etapie procesu weryfikacji.

5. Weryfikacja utrzymania poziomu publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” odbywa się w chwili przedłożenia umowy partnerstwa („weryfikacja *ex ante*”), w 2018 r. („weryfikacja śródkresowa”) oraz w 2022 r. („weryfikacja *ex post*”).

Szczegółowe zasady dotyczące weryfikacji przestrzegania zasady dodatkowości określono w pkt 2 załącznika X.

6. W przypadku stwierdzenia przez Komisję w ramach weryfikacji *ex post*, że dane państwo członkowskie nie utrzymało publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” na poziomie odniesienia określonym w umowie partnerstwa, oraz jak to zostało określone w załączniku X, Komisja może – w zależności od stopnia niezgodności – dokonać korekty finansowej poprzez podjęcie decyzji w drodze aktów wykonawczych. Określając, czy należy dokonać korekty finansowej, Komisja bierze pod uwagę, czy sytuacja gospodarcza w danym państwie członkowskim uległa znaczącej zmianie od

czasu weryfikacji śródkresowej. Szczegółowe zasady odnoszące się do stawek korekty finansowej zawarte są w załączniku X pkt 3.

7. Ustępy 1–6 nie mają zastosowania do programów EWT.

TYTUŁ II

PROGRAMOWANIE

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne dotyczące funduszy polityki spójności

Artykuł 96

Treść, przyjęcie i zmiana programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”

1. Program operacyjny składa się z osi priorytetowych. Oś priorytetowa dotyczy jednego funduszu i jednej kategorii regionu, z wyjątkiem Funduszu Spójności, oraz odpowiada, bez uszczerbku dla art. 59, jednemu celowi tematycznemu i obejmuje jeden lub więcej priorytetów inwestycyjnych tego celu tematycznego zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy. W stosownych przypadkach oraz w celu zwiększenia wpływu i skuteczności poprzez tematycznie spójne zintegrowane podejście, oś priorytetowa może:

- a) dotyczyć więcej niż jednej kategorii regionów;
- b) łączyć jeden lub więcej komplementarnych priorytetów inwestycyjnych z EFRR, Funduszu Spójności i EFS w ramach jednego celu tematycznego;
- c) w należycie uzasadnionych przypadkach łączyć jeden lub więcej komplementarnych priorytetów inwestycyjnych z różnych celów tematycznych, celem osiągnięcia maksymalnego wkładu tej osi priorytetowej;
- d) w przypadku EFS łączyć priorytety inwestycyjne z różnych celów tematycznych określonych w art. 9 akapit pierwszy pkt 8, 9, 10 i 11, celem ułatwienia ich wkładu do pozostałych osi priorytetowych oraz by realizować innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową.

Państwa członkowskie mogą łączyć dwie lub więcej możliwości przewidzianych lit. a)–d).

2. Program operacyjny przyczynia się do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz do osiągania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, oraz określa:

- a) uzasadnienie wyboru celów tematycznych i odpowiadających im priorytetów inwestycyjnych oraz alokacji finansowych, z uwzględnieniem umowy partnerstwa, w oparciu o określenie potrzeb regionalnych i, w stosownych przypadkach – krajowych – w tym potrzeb w zakresie sprostania wyzwaniom wskazanym w stosownych zaleceniach dla

poszczególnych państw przyjętych zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE i w stosownych zaleceniach Rady przyjętych zgodnie z art. 148 ust. 4 TFUE, z uwzględnieniem ewaluacji *ex ante* zgodnie z art. 55;

b) dla każdej osi priorytetowej innej niż pomoc techniczna:

- (i) priorytety inwestycyjne i odpowiadające im cele szczegółowe;
- (ii) by wzmocnić ukierunkowanie programowania na osiągnięcie rezultatów, oczekiwane rezultaty dla celów szczegółowych oraz odpowiadające im wskaźniki rezultatu, wraz z wartością bazową i wartością docelową, w stosownych przypadkach ujętą ilościowo, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy;
- (iii) opis typów i przykładów przedsięwzięć, które będą finansowane w ramach każdego priorytetu inwestycyjnego, i ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych, o których mowa w ppkt (i), w tym kierunkowe zasady wyboru operacji i, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, szczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów, a także planowanego wykorzystania instrumentów finansowych i dużych projektów;
- (iv) wskaźniki produktu, w tym wartość docelową ujętą ilościowo, które mają przyczynić się do osiągnięcia rezultatów, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, dla każdego priorytetu inwestycyjnego;
- (v) identyfikację etapów wdrażania oraz wskaźników finansowych i wskaźników produktu, oraz w stosownych przypadkach, wskaźników rezultatu, które mają być wykorzystane jako cele pośrednie i cele końcowe na potrzeby ram wykonania, zgodnie z art. 21 ust. 1 i załącznikiem II;
- (vi) odpowiednie kategorie interwencji oparte na klasyfikacji przyjętej przez Komisję, i szacunkowy podział zaprogramowanych środków;
- (vii) w stosownych przypadkach, krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej w tym, gdy jest to konieczne, przedsięwzięć mających na celu wzmocnianie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów;

c) dla każdej osi priorytetowej dotyczącej pomocy technicznej:

- (i) cele szczegółowe;
- (ii) oczekiwane rezultaty w przypadku każdego celu szczegółowego i – gdy obiektywnie uzasadnione z uwagi na zakres przedsięwzięć – odpowiadające im wskaźniki

rezultatu, z wartością bazową i wartością docelową, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy;

- (iii) opis przedsięwzięć, które mają być wspierane, oraz ich oczekiwany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych, o których mowa w ppkt (i);
- (iv) wskaźniki produktu, które mają przyczynić się do osiągnięcia rezultatów;
- (v) odpowiednie kategorie interwencji oparte na klasyfikacji przyjętej przez Komisję, i szacunkowy podział zaprogramowanych środków.

Podpunkt (ii) nie ma zastosowania, gdy wkład Unii w przypadku osi priorytetowej lub osi priorytetowych dotyczących pomocy technicznej w programie operacyjnym nie przekracza 15 000 000 EUR.

d) plan finansowy zawierający następujące tabele:

- (i) tabele określające na każdy rok, zgodnie z art. 60, 120 i 121, kwotę całkowitych środków finansowych przewidzianych w ramach wsparcia z poszczególnych funduszy polityki spójności, wskazujące kwoty przewidziane na rezerwę wykonania;
- (ii) tabele określające, dla całego okresu programowania, dla każdego programu operacyjnego i dla każdej osi priorytetowej, kwotę całkowitych środków finansowych stanowiących wsparcie z każdego z funduszy polityki spójności oraz kwotę współfinansowania krajowego, wskazujące kwoty przewidziane na rezerwę wykonania. Dla osi priorytetowych dotyczących różnych kategorii regionów w tabelach podaje się kwotę całkowitych środków finansowych z funduszy polityki spójności oraz krajowe współfinansowanie w rozbiciu na kategorie regionów.

Dla osi priorytetowych łączących priorytety inwestycyjne z różnych celów tematycznych w tabeli podaje się kwotę całkowitych środków finansowych z funduszy polityki spójności oraz krajowe współfinansowanie w rozbiciu na odpowiednie cele tematyczne.

Jeśli na współfinansowanie krajowe składają się środki publiczne i prywatne, tabela przedstawia szacunkowy podział w rozbiciu na część publiczną i prywatną. Przedstawia ona, do celów informacyjnych, przewidywany wkład EBI;

e) wykaz dużych projektów, których wdrażanie jest planowane podczas okresu programowania.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące klasyfikacji, o której mowa w lit. b) ppkt (vi) oraz lit. c) ppkt (v) akapit pierwszy. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

3. Program operacyjny opisuje, z uwzględnieniem jego treści i celów, zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego, uwzględniając umowę partnerstwa i wskazując sposób osiągnięcia przez program operacyjny jego celów i oczekiwanych rezultatów, w stosownych przypadkach określając, co następuje:

- a) podejście do stosowania instrumentów rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz zasad identyfikacji obszarów, na których będą wdrażane;
- b) szacunkową kwotę wsparcia z EFRR na zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, które mają być realizowane zgodnie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia w sprawie EFRR, oraz szacunkową wysokość wsparcia z EFS na zintegrowane działania;
- c) podejście do wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych, w innych przypadkach niż objęte lit. b), oraz szacunkową kwotę środków finansowych z każdej osi priorytetowej;
- d) rozwiązania na rzecz przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych, w ramach programów operacyjnych, z udziałem beneficjentów znajdujących się w co najmniej jednym innym państwie członkowskim;
- e) w przypadku gdy państwa członkowskie i regiony uczestniczą w realizacji strategii makroregionalnych i strategii morskich, zgodnie z potrzebami obszaru objętego programem określonymi przez dane państwo członkowskie – wkład planowanych w ramach programu interwencji na rzecz tych strategii.

4. Ponadto program operacyjny zawiera, co następuje:

- a) w stosownych przypadkach wskazanie, czy i jak wychodzi on naprzeciw konkretnym potrzebom obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem zmarginalizowanych społeczności i osób z niepełnosprawnościami, a w stosownych przypadkach – wkładu w zintegrowane podejście ustalone w tym celu w umowie partnerstwa;
- b) w stosownych przypadkach wskazanie, czy i jak wychodzi on naprzeciw wyzwaniom demograficznym regionów lub konkretnym potrzebom obszarów cierpiących na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków naturalnych lub demograficznych, o których mowa w art. 174 TFUE, oraz wkład w zintegrowane podejście ustalone w tym celu w umowie partnerstwa.

5. W programie operacyjnym określa się:

- a) instytucję zarządzającą, w stosownych przypadkach - instytucję certyfikującą oraz instytucję audytową;
- b) podmiot, któremu Komisja będzie przekazywać płatności;

- c) przedsięwzięcia podejmowane w celu zaangażowania właściwych partnerów, o których mowa w art. 5, w przygotowanie programu operacyjnego i rolę partnerów we wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji programu operacyjnego.

6. Z uwzględnieniem treści umowy partnerstwa i ram instytucjonalnych i prawnych państw członkowskich w programie operacyjnym określa się również, co następuje:

- a) mechanizmy zapewniające koordynację między funduszami polityki spójności, EFRR, EFMR a innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowania oraz EBI, z uwzględnieniem stosownych zapisów określonych w WRS;
- b) dla każdego warunku wstępnego, określonego zgodnie z art. 19 i załącznikiem XI, który ma zastosowanie do programu operacyjnego, ocena tego, czy warunek wstępny jest spełniony w chwili przedłożenia umowy partnerstwa i programu operacyjnego, i jeżeli warunki wstępne pozostają niespełnione, opis przedsięwzięć zmierzających do spełnienia warunków wstępnych, odpowiedzialne podmioty oraz harmonogram tych przedsięwzięć zgodnie z podsumowaniem przedstawionym w umowie partnerstwa;
- c) podsumowanie oceny obciążeń administracyjnych beneficjentów i w stosownych przypadkach przedsięwzięcia planowane w celu zmniejszenia tych obciążeń, wraz z orientacyjnym harmonogramem.

7. Każdy program operacyjny – oprócz tych, w przypadku których pomoc techniczna jest wdrażana w formie odrębnych programów operacyjnych i z zastrzeżeniem wyników dokonywanej przez państwo członkowskie należytej uzasadnionej oceny istotności tych informacji w odniesieniu do treści i celów danych programów operacyjnych, obejmuje opis:

- a) konkretnych przedsięwzięć mających na celu uwzględnienie przy wyborze operacji wymogów ochrony środowiska, efektywnego wykorzystania zasobów, łagodzenia skutków zmian klimatu i dostosowania do zmian klimatu, odporności na klęski i katastrofy, zapobiegania i zarządzania ryzykiem;
- b) konkretnych przedsięwzięć mających na celu promowanie równości szans i zapobieganie dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowania, opracowywania i wdrażania programu operacyjnego, w szczególności w kontekście dostępu do finansowania, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup docelowych zagrożonych taką dyskryminacją, a w szczególności wymogów dotyczących zapewnienia dostępu dla osób z niepełnosprawnościami;
- c) wkładu programu w promowanie równouprawnienia płci oraz, w stosownych przypadkach, rozwiązań zapewniających uwzględnianie punktu widzenia płci na poziomie programu operacyjnego i operacji.

Do wniosku dotyczącego programu operacyjnego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” państwa członkowskie mogą dołączyć opinię krajowych podmiotów ds. równości dotyczącą przedsięwzięć określonych w lit. b) i c) akapit pierwszy.

8. Jeżeli państwo członkowskie przygotowuje maksymalnie jeden program operacyjny dla każdego funduszu polityki spójności, istnieje możliwość zawarcia elementów programu operacyjnego objętych zakresem ust. 2 lit. a) akapit pierwszy, ust. 3 lit. a), c) i d), ust. 4 oraz ust. 6 niniejszego artykułu wyłącznie w odpowiednich częściach umowy partnerstwa.

9. Program operacyjny jest przygotowywany zgodnie ze wzorem. W celu zapewnienia jednolitych warunków stosowania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akt wykonawczy ustanawiający ten wzór. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2.

10. Komisja przyjmuje decyzję w drodze aktów wykonawczych, przyjmując wszystkie elementy, w tym wszystkie przyszłe zmiany programu operacyjnego objęte niniejszym artykułem, z wyjątkiem tych objętych ust. 2 lit. b) ppkt (vi) akapit pierwszy, ust. 2 lit. c) ppkt (v) akapit pierwszy, ust. 2 lit. e) akapit pierwszy, ust. 4 i 5, ust. 6 lit. a) i c), oraz ust. 7, które pozostają w gestii państw członkowskich.

11. Instytucja zarządzająca informuje Komisję o wszelkich decyzjach zmieniających elementy programu operacyjnego nieobjęte decyzją Komisji, o której mowa w ust. 10 w ciągu jednego miesiąca od dnia przyjęcia tej decyzji zmieniającej. Decyzja zmieniająca określa datę jej wejścia w życie, która nie może być wcześniejsza niż data jej przyjęcia.

Artykuł 97

Przepisy szczególne dotyczące programowania wsparcia dla wspólnych instrumentów dla gwarancji nieograniczonych co do kwoty i sekurytyzacji w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”

Zgodnie z art. 28 programy operacyjne, o których mowa w art. 39 ust. 4 lit. b) akapit pierwszy obejmują jedynie elementy, o których mowa w art. 96 ust. 2 lit. b) ppkt (i), (ii) i (iv), art. 96 ust. 2 lit. d) akapit pierwszy, art. 96 ust. 5 oraz art. 96 ust. 6 lit. b).

Artykuł 98

Wspólne wsparcie z funduszy polityki spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.

1. Fundusze polityki spójności mogą wspólnie wspierać programy operacyjne w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.

2. EFRR i EFS mogą finansować, w komplementarny sposób oraz z zastrzeżeniem ograniczenia w wysokości do 10 % unijnego finansowania w odniesieniu do każdej osi priorytetowej

programu operacyjnego, część operacji, w przypadku której koszty kwalifikują się do wsparcia z drugiego funduszu w oparciu o zasady kwalifikowalności stosowane do tego funduszu, pod warunkiem że koszty te są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią związane.

3. Ustępy 1 i 2 nie mają zastosowania do programów EWT.

Artykuł 99

Zasięg geograficzny programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”

Programy operacyjne w ramach EFRR i EFS są opracowywane na odpowiednim poziomie geograficznym oraz co najmniej na poziomie NUTS 2, zgodnie z ramami instytucjonalnymi i prawnymi właściwymi dla danego państwa członkowskiego, poza przypadkami innych uzgodnień między Komisją a danym państwem członkowskim.

Programy operacyjne ze wsparciem z Funduszu Spójności są opracowywane na poziomie krajowym.

ROZDZIAŁ II

Duże projekty

Artykuł 100

Przedmiot

W ramach programu operacyjnego lub programów operacyjnych, podlegających decyzji Komisji zgodnie z art. 96 ust. 10 niniejszego rozporządzenia oraz zgodnie z art. 8 ust. 12 rozporządzenia w sprawie EWT, możliwe jest wsparcie z EFRR i Funduszu Spójności operacji obejmującej szereg robót, działań lub usług służącą wykonaniu niepodzielnego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym lub technicznym, która posiada jasno określone cele i której całkowite koszty kwalifikowalne przekraczają kwotę 50 000 000 EUR, a w przypadku operacji przyczyniających się do osiągnięcia celu tematycznego na mocy art. 9 pkt 7 akapit pierwszy, której całkowite koszty kwalifikowalne przekraczają kwotę 75 000 000 EUR („duży projekt”). Instrumentów finansowych nie uznaje się za duże projekty.

Artykuł 101

Informacje niezbędne do zatwierdzenia dużego projektu

Zanim duży projekt zostanie zatwierdzony, instytucja zarządzająca zapewnia dostępność następujących informacji:

- a) szczegółowych informacji dotyczących podmiotu, który będzie odpowiedzialny za realizację dużego projektu i potencjał tego podmiotu;
- b) opisu inwestycji i jej lokalizacji;
- c) całkowitych kosztów i całkowitych kosztów kwalifikowalnych, z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 61;
- d) wykonanych studiów wykonalności, w tym analizy wariantów i ich wyników;

- e) analizy kosztów i korzyści, w tym analizy ekonomicznej i finansowej, oraz oceny ryzyka;
 - f) analizy oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem potrzeb dotyczących dostosowania do zmian klimatu i łagodzenia skutków zmian klimatu, a także odporności na klęski żywiołowe;
 - g) wyjaśnienia na temat zgodności dużego projektu z odpowiednimi osiami priorytetowymi programu operacyjnego lub programów operacyjnych oraz przewidywanego wkładu dużego projektu w realizację szczegółowych celów tych osi priorytetowych oraz przewidywanego wkładu w rozwój społeczno-gospodarczy;
 - h) planu finansowego uwzględniającego całkowitą przewidywaną kwotę środków finansowych i przewidywane wsparcie z funduszy polityki spójności, EBI i wszystkich pozostałych źródeł finansowania, wraz ze wskaźnikami rzeczowymi i finansowymi stosowanymi w celu monitorowania postępów, z uwzględnieniem stwierdzonych rodzajów ryzyka;
 - i) harmonogramu realizacji dużego projektu oraz, jeżeli spodziewany okres realizacji wykracza poza okres programowania, etapów, dla których wnioskuje się o wsparcie z funduszy w okresie programowania;
- a) dokument, o którym mowa w art. 125 ust. 3 lit. c), określający:
- (i) podmiot, który będzie odpowiedzialny za wdrażanie dużego projektu;
 - (ii) opis inwestycji, jej lokalizację, harmonogram i oczekiwany wkład dużego projektu w realizację celów szczegółowych dla danej osi priorytetowej lub osi priorytetowych;
 - (iii) całkowite koszty i całkowite koszty kwalifikowalne, z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 61;
 - (iv) plan finansowania, wraz ze wskaźnikami rzeczowymi i finansowymi stosowanymi w celu monitorowania postępów, z uwzględnieniem stwierdzonych rodzajów ryzyka;
- b) ocenę jakości przeprowadzoną przez niezależnych ekspertów, obejmującą wyraźne stanowisko na temat wykonalności inwestycji i trwałości ekonomicznej dużego projektu.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające metodykę opartą na uznanych najlepszych praktykach, która ma być wykorzystywana w trakcie przeprowadzania analizy kosztów i korzyści, o której mowa w lit. e) akapit pierwszy. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2.

Z inicjatywy państwa członkowskiego informacje określone w pierwszym akapicie lit. a)–i) mogą być oceniane przez niezależnych ekspertów wspieranych przez pomoc techniczną z inicjatywy Komisji, lub – w porozumieniu z Komisją – przez innych niezależnych ekspertów („ocena jakości”). W innych przypadkach dane państwo członkowskie przekazuje Komisji informacje określone w pierwszym akapicie lit. a)–i), gdy tylko będą one dostępne.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 149 określających metodykę, która ma być stosowana przy przeprowadzaniu oceny jakości dużych projektów.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające format, w jakim przedkładane są informacje określone w pierwszym akapicie lit. a)–i). Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2.

Artykuł 102

Decyzja w sprawie dużego projektu

1. W przypadku uzyskania przez duży projekt pozytywnej oceny w ramach oceny jakości wykonanej przez niezależnych ekspertów na podstawie ich oceny informacji, o których mowa w art. 101 akapit pierwszy, instytucja zarządzająca może przystąpić do wyboru dużego projektu zgodnie z art. 125 ust. 3. Instytucja zarządzająca powiadamia Komisję o wybranym dużym projekcie. Powiadomienie to zawiera następujące elementy:

Wkład finansowy dla dużego projektu wybranego przez państwo członkowskie jest uznany za zatwierdzony przez Komisję, jeżeli w ciągu trzech miesięcy od daty powiadomienia, o którym mowa w akapicie pierwszym, nie wydano w drodze aktu wykonawczego decyzji o odmowie wkładu finansowego. Komisja odmawia wkładu finansowego wyłącznie wtedy, gdy stwierdzi istotne słabe punkty w niezależnej ocenie jakości.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające wzór powiadomienia, o którym mowa w akapicie pierwszym. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

2. W innych przypadkach niż określone w ust. 1 niniejszego artykułu Komisja dokonuje oceny dużego projektu na podstawie informacji, o których mowa w art. 101, w celu ustalenia, czy wnioskowany wkład finansowy dla dużego projektu wybranego przez instytucję zarządzającą zgodnie z art. 125 ust. 3 jest uzasadniony. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia wkładu finansowego dla wybranego dużego projektu, w drodze aktu wykonawczego, nie później niż w terminie trzech miesięcy od daty przedłożenia informacji, o których mowa w art. 101.

3. Zatwierdzenie przez Komisję na podstawie ust. 1 akapit drugi i ust. 2 ma charakter warunkowy uzależniający to zatwierdzenie od zawarcia pierwszej umowy na wykonanie prac lub – w przypadku operacji realizowanych w ramach PPP – do podpisania umowy PPP pomiędzy podmiotem publicznym i podmiotem sektora prywatnego w ciągu trzech lat od daty zatwierdzenia. Na należycie uzasadniony wniosek państwa członkowskiego, w szczególności w przypadku opóźnień wynikających z postępowań administracyjnych i prawnych związanych z wdrażaniem dużych projektów, złożony w ciągu trzech lat, Komisja może przyjąć decyzję w drodze aktu wykonawczego dotyczącą wydłużenia okresu o nie więcej niż dwa lata.

4. Jeżeli Komisja odmawia wkładu finansowego dla wybranego dużego projektu, podaje w decyzji powody odmowy.

5. Duże projekty będące przedmiotem powiadomienia przedłożonego Komisji na mocy ust. 1 lub przedłożone do zatwierdzenia na mocy ust. 2 są zawarte w wykazie dużych projektów programu operacyjnego.

6. Wydatki związane z dużym projektem można uwzględnić we wniosku o płatność po powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, lub po przedłożeniu do zatwierdzenia, o którym mowa w ust. 2. Jeżeli Komisja nie zatwierdzi dużego projektu wybranego przez instytucję zarządzającą, należy po decyzji Komisji odpowiednio skorygować deklarację wydatków.

Artykuł 103

Decyzja dotycząca dużych projektów wdrażanych w kilku etapach

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 101 akapit trzeci oraz art. 102 ust. 1 i 2 procedury określone w ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu mają zastosowanie do operacji, która spełnia następujące warunki:

- a) operacja stanowi drugi lub kolejny – po etapie w ramach poprzedniego okresu programowania – etap wdrażania dużego projektu, którego poprzedni etap lub poprzednie etapy są zatwierdzone przez Komisję najpóźniej w dniu 31 grudnia 2015 r. zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1083/2006; lub w przypadku państw członkowskich, które przystąpiły do Unii po dniu 1 stycznia 2013 r. – najpóźniej w dniu 31 grudnia 2016 r.;
- b) suma całkowitych kwalifikowalnych kosztów wszystkich etapów dużego projektu przekracza mający zastosowanie poziom określony w art. 100;
- c) wniosek dotyczący dużego projektu i jego ocena dokonana przez Komisję w ramach poprzedniego okresu programowania obejmowały wszystkie planowane etapy;
- d) nie ma istotnych zmian w informacjach, o których mowa w art. 101 akapit pierwszy niniejszego rozporządzenia, na temat dużego projektu w stosunku do informacji dostarczonych we wniosku dotyczącym dużego projektu przedłożonym na mocy rozporządzenia (WE) nr 1083/2006, w szczególności jeżeli chodzi o całkowite kwalifikowalne wydatki;
- e) etap dużego projektu, który ma zostać zrealizowany w ramach poprzedniego okresu programowania, jest gotowy lub będzie gotowy do wykorzystania w zamierzonym celu określonym w decyzji Komisji przed terminem złożenia dokumentów zamknięcia dotyczących stosownego programu operacyjnego lub stosownych programów operacyjnych.

2. Instytucja zarządzająca może dokonać wyboru dużego projektu zgodnie z art. 125 ust. 3 i przedłożyć powiadomienie zawierające wszystkie elementy określone w art. 102 ust. 1 lit.

a) akapit pierwszy wraz z potwierdzeniem, że warunek ustalony w ust. 1 lit. d) niniejszego artykułu jest spełniony. Nie jest wymagana ocena jakości przez niezależnych ekspertów.

3. Wkład finansowy dla dużych projektów wybranych przez instytucję zarządzającą jest uznany za zatwierdzony przez Komisję, jeżeli w ciągu trzech miesięcy od daty powiadomienia, o którym mowa w ust. 2 nie wydano w drodze aktu wykonawczego decyzji o odmowie wkładu finansowego dla dużego projektu. Komisja odmawia wkładu finansowego wyłącznie ze względu na istotne zmiany w informacjach, o których mowa w ust. 1 lit. d), lub na fakt, że dany duży projekt nie jest zgodny z odpowiednią osią priorytetową stosownego programu operacyjnego lub stosownych programów operacyjnych.

4. Art. 102 ust. 3-6 ma zastosowanie do decyzji w sprawie dużych projektów wdrażanych w kilku etapach.

ROZDZIAŁ III

Wspólny plan działania

Artykuł 104

Zakres

1. Wspólny plan działania to operacja, której zakres jest definiowany i która jest zarządzana w odniesieniu do produktów oraz rezultatów, które ma osiągnąć. Obejmuje projekt lub grupę projektów, nie polegających na zapewnieniu infrastruktury, wykonywanych na odpowiedzialność beneficjenta, jako część programu operacyjnego lub programów operacyjnych. Produkty oraz rezultaty wspólnego planu działania są uzgadniane przez państwo członkowskie i Komisję oraz przyczyniają się do osiągnięcia szczegółowych celów programów operacyjnych oraz stanowią podstawę wsparcia z funduszy polityki spójności. Rezultaty odnoszą się do bezpośrednich efektów wspólnego planu działania. Beneficjentem wspólnego planu działania jest podmiot prawa publicznego. Wspólnych planów działania nie uważa się za duże projekty.

2. Wkład publiczny przyznany na wspólny plan działania wynosi co najmniej 10 000 000 EUR lub 20 % wsparcia publicznego programu operacyjnego lub programów operacyjnych, w zależności od tego, która wartość jest niższa. Na potrzeby podjęcia projektu pilotażowego minimalny wkład publiczny przyznany na jeden wspólny plan działania dla każdego programu operacyjnego może zostać ograniczony do 5 000 000 EUR.

3. Ust. 2 nie ma zastosowania do operacji wspieranych w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

Artykuł 105

Przygotowanie wspólnych planów działania

1. Wniosek dotyczący wspólnego planu działania może złożyć państwo członkowskie, instytucja zarządzająca lub dowolny wyznaczony podmiot prawa publicznego w momencie przedłożenia właściwych programów operacyjnych lub po ich przedłożeniu. Wniosek zawiera wszystkie informacje, o których mowa w art. 106.

2. Wspólny plan działania obejmuje część okresu między dniem 1 stycznia 2014 r. a dniem 31 grudnia 2023 r. Produkty oraz rezultaty wspólnego planu działania stanowią podstawę do refundacji tylko wówczas, gdy uzyskano je po dacie decyzji o zatwierdzeniu wspólnego planu działania, o której mowa w art. 107 i przed upływem określonego w tej decyzji okresu wdrażania.

Artykuł 106

Treść wspólnych planów działania

Wspólny plan działania zawiera:

- 1) analizę potrzeb rozwojowych i celów uzasadniających wspólny plan działania, z uwzględnieniem celów programów operacyjnych oraz, w stosownych przypadkach, stosownych zaleceń dla poszczególnych państw oraz ogólnych wytycznych polityki gospodarczej państw członkowskich i Unii zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE, a także stosownych zaleceń Rady, które państwa członkowskie mają uwzględnić w swoich politykach zatrudnienia zgodnie z art. 148 ust. 4 TFUE;
- 2) ramy przedstawiające związki między ogólnymi i szczegółowymi celami wspólnego planu działania, wartości pośrednie i końcowe dotyczące produktów oraz rezultatów, a także planowane projekty lub typy projektów;
- 3) wspólne i specyficzne wskaźniki wykorzystywane do celów monitorowania produktów oraz rezultatów, w stosownych przypadkach, według osi priorytetowych;
- 4) informacje na temat jego zasięgu geograficznego i grup docelowych;
- 5) oczekiwany okres jego wdrażania;
- 6) analizę jego skutków dla promowania równouprawnienia płci oraz zapobiegania dyskryminacji;
- 7) analizę jego skutków dla promowania zrównoważonego rozwoju, w stosownych przypadkach;
- 8) przepisy wykonawcze dotyczące wspólnego planu działania, w tym:
 - a) nazwę beneficjenta odpowiedzialnego za wdrażanie wspólnego planu działania oraz gwarancje jego kompetencji w przedmiotowej dziedzinie oraz jego zdolności administracyjnych i zdolności w zakresie zarządzania finansowego;
 - b) rozwiązania dotyczące komitetu sterującego wspólnym planem działania, zgodnie z art. 108;
 - c) rozwiązania dotyczące monitorowania i ewaluacji wspólnego planu działania w tym rozwiązania dotyczące zapewnienia jakości, gromadzenia i przechowywania danych na temat osiągnięcia wartości pośrednich, produktów oraz rezultatów;
 - d) rozwiązania dotyczące zapewnienia rozpowszechniania informacji i komunikacji na temat wspólnego planu działania i funduszy polityki spójności;
- 9) rozwiązania finansowe dotyczące wspólnego planu działania, w tym:
 - a) koszty osiągnięcia wartości pośrednich oraz końcowych dla produktów i rezultatów w odniesieniu do punktu 2, w oparciu o metody określone w art. 67 ust. 5 niniejszego rozporządzenia oraz w art. 14 rozporządzenia w sprawie EFS;
 - b) szacunkowy harmonogram płatności na rzecz beneficjenta związanych z wartościami pośrednimi i końcowymi;
 - c) plan finansowy w podziale na programy operacyjne i osie priorytetowe, w tym całkowitą kwotę kwalifikowalną i kwotę wydatków publicznych.

W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające wzór wspólnego planu działania. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2.

Artykuł 107

Decyzja w sprawie wspólnego planu działania

1. Komisja dokonuje oceny wspólnego planu działania na podstawie informacji, o których mowa w art. 106, w celu ustalenia, czy wsparcie z funduszy jest uzasadnione.

Jeżeli w ciągu dwóch miesięcy od przedłożenia wniosku dotyczącego wspólnego planu działania Komisja uzna, że nie spełnia on wymogów oceny, o których mowa w art. 104, Komisja przedstawia uwagi państwu członkowskiemu. Państwo członkowskie dostarcza Komisji wszelkich niezbędnych dodatkowych informacji, o które wystąpiono, i w stosownych przypadkach odpowiednio zmienia wspólny plan działania.

2. Pod warunkiem odpowiedniego uwzględnienia wszystkich uwag Komisja przyjmuje – w drodze aktu wykonawczego – decyzję zatwierdzającą wspólny plan działania nie później niż w ciągu czterech miesięcy od jego złożenia przez dane państwo członkowskie, ale nie przed przyjęciem danych programów operacyjnych.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 2, wskazuje się beneficjenta oraz ogólne i szczegółowe cele wspólnego planu działania, wartości pośrednie i końcowe dotyczące produktów oraz rezultatów, koszty osiągnięcia tych wartości pośrednich i końcowych dotyczących produktów oraz rezultatów, a także plan finansowy według programu operacyjnego i osi priorytetowych, w tym całkowitą kwotę wydatków kwalifikowalnych i kwotę wydatków publicznych, okres wdrażania wspólnego planu działania oraz, w stosownych przypadkach, zasięg geograficzny i grupy docelowe objęte wspólnym planem działania.

4. Jeżeli Komisja odmawia – w drodze aktu wykonawczego – przyznania wsparcia z funduszy na wspólny plan działania, powiadamia państwo członkowskie o powodach tej decyzji w terminie określonym w ust. 2.

Artykuł 108

Komitet sterujący oraz zmiany wspólnego planu działania

1. Państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca powołuje komitet sterujący wspólnego planu działania, odrębny od komitetu monitorującego stosownych programów operacyjnych. Komitet sterujący zbiera się co najmniej dwa razy w roku i przedkłada sprawozdania instytucji zarządzającej. Instytucja zarządzająca informuje właściwy komitet monitorujący o wynikach prac przeprowadzonych przez komitet sterujący oraz postępach we wdrażaniu wspólnego planu działania zgodnie z art. 110 ust. 1 lit. e) oraz art. 125 ust. 2 lit. a).

O składzie komitetu sterującego decyduje państwo członkowskie w porozumieniu z właściwą instytucją zarządzającą, przestrzegając zasady partnerstwa.

Komisja może brać udział w pracach komitetu sterującego w charakterze doradczym.

2. Komitet sterujący wykonuje następujące działania:

- a) dokonuje przeglądu postępów w osiąganiu celów pośrednich, produktów oraz rezultatów wspólnego planu działania;
- b) rozpatruje i zatwierdza wszelkie propozycje zmian wspólnego planu działania w celu uwzględnienia wszelkich kwestii mających wpływ na jego wykonanie.

3. Wnioski o zmianę wspólnych planów działania przedłożone przez państwo członkowskie Komisji muszą być należycie uzasadnione. Komisja ocenia, czy wniosek o zmianę jest uzasadniony, biorąc pod uwagę informacje dostarczone przez państwo członkowskie. Komisja może poczynić uwagi, a państwo członkowskie przedstawia Komisji wszelkie niezbędne dodatkowe informacje. Komisja przyjmuje – w drodze aktu wykonawczego – decyzję w sprawie wniosku o zmianę nie później niż trzy miesiące po jego przedłożeniu przez państwo członkowskie, pod warunkiem że wszystkie uwagi Komisji

zostały w sposób odpowiedni uwzględnione. Zatwierdzona zmiana wchodzi w życie od daty podjęcia decyzji, o ile nie zostało to inaczej określone w decyzji.

Artykuł 109

Zarządzanie finansowe i kontrola wspólnego planu działania

1. Płatności na rzecz beneficjenta wspólnego planu działania są traktowane jako kwoty ryczałtowe lub standardowe stawki jednostkowe. Pułapy dla kwot ryczałtowych, o których mowa w art. 67 ust. 1 lit. c) akapit pierwszy, nie mają zastosowania.

2. Zarządzanie finansowe, kontrola i audyt wspólnego planu działania mają na celu wyłącznie weryfikację, czy zostały spełnione warunki płatności określone w decyzji zatwierdzającej wspólny plan działania.

3. Beneficjent wspólnego planu działania i podmioty działające na jego odpowiedzialność mogą stosować swoje praktyki księgowe w odniesieniu do kosztów wdrażania operacji. Te praktyki księgowe i koszty rzeczywiście poniesione przez beneficjenta nie są przedmiotem audytu przeprowadzanego przez instytucję audytową lub Komisję.

TYTUŁ III

MONITOROWANIE, EWALUACJA, INFORMACJA I KOMUNIKACJA

ROZDZIAŁ I

Monitorowanie i ewaluacja

Artykuł 110

Funkcje komitetu monitorującego

1. Komitet monitorujący rozpatruje w szczególności:

- a) wszelkie kwestie, które mają wpływ na wykonanie programu operacyjnego;
- b) postępy w realizacji planu ewaluacji oraz wykorzystanie wyników ewaluacji;
- c) realizację strategii komunikacji;
- d) wdrażanie dużych projektów;
- e) wdrażanie wspólnych planów działania;
- f) działania mające na celu promowanie równouprawnienia płci, równych szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- g) przedsięwzięcia mające na celu promowanie zrównoważonego rozwoju;
- h) w przypadku gdy mające zastosowanie warunki wstępne nie są spełnione w dniu przedłożenia umowy partnerstwa oraz programu operacyjnego – postęp w zakresie przedsięwzięć służących spełnieniu mających zastosowanie warunków wstępnych;
- i) instrumenty finansowe.

2. W drodze odstępstwa od art. 49 ust. 3 komitet monitorujący rozpatruje i zatwierdza:

- a) metodykę i kryteria wyboru operacji;
- b) roczne i końcowe sprawozdania z wdrażania;
- c) plan ewaluacji dla programu operacyjnego i wszelkie zmiany planu ewaluacji, w tym w przypadku gdy program objęty jest wspólnym planem ewaluacji zgodnie z art. 114 ust. 1;
- d) strategię komunikacji dla danego programu operacyjnego i wszelkie zmiany tej strategii;
- e) wszelkie propozycje instytucji zarządzającej dotyczące wszelkich zmian programu operacyjnego.

Artykuł 111

Sprawozdania z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”

1. Do dnia 31 maja 2016 r. i do tego samego dnia każdego kolejnego roku, z rokiem 2023 włącznie, państwo członkowskie przedkłada Komisji roczne sprawozdanie z wdrażania zgodnie z art. 50 ust. 1. Sprawozdanie przedłożone w 2016 r. obejmuje lata budżetowe 2014 i 2015, a także okres między początkową datą kwalifikowalności wydatków a dniem 31 grudnia 2013 r.

2. W odniesieniu do sprawozdań przedkładanych w 2017 i 2019 r. terminem, o którym mowa w ust. 1, jest dzień 30 czerwca.

3. Roczne sprawozdanie z wdrażania zawiera informacje na temat:

- a) wdrażania programu operacyjnego zgodnie z art. 50 ust. 2;
- b) postępów w przygotowaniu i wdrażania dużych projektów i wspólnych planów działania.

4. W rocznych sprawozdaniach z wdrażania złożonych w 2017 r. i 2019 r. przedstawia się i ocenia informacje wymagane na podstawie art. 50 odpowiednio ust. 4 i 5, oraz informacje określone w ust. 3 niniejszego artykułu wraz z następującymi informacjami:

- a) postępy w realizacji planu ewaluacji oraz wykorzystanie wyników ewaluacji;
- b) wyniki działań informacyjnych i promocyjnych funduszy polityki spójności prowadzonych w ramach strategii komunikacji;
- c) zaangażowanie partnerów we wdrażanie, monitorowanie i ewaluację programu operacyjnego.

W rocznych sprawozdaniach z wdrażania złożonych w 2017 r. i 2019 r., w zależności od treści i celów programów operacyjnych – można podać informacje i ocenić:

- a) postępy w realizacji zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, w tym rozwoju regionów, które cierpią na skutek sytuacji demograficznej oraz stałych lub naturalnych niekorzystnych warunków, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach programu operacyjnego;
- b) postępy w realizacji przedsięwzięć mających na celu zwiększenie zdolności instytucji i beneficjentów w państwach członkowskich w zakresie zarządzania funduszami i korzystania z nich;
- c) postępy w realizacji wszelkich przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych;
- d) w stosownych przypadkach – wkład w strategię makroregionalną i strategię morskie;
- e) szczególne przedsięwzięcia mające na celu promowanie równouprawnienia płci oraz zapobieganie dyskryminacji, w tym w szczególności zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, i rozwiązania wdrożone, aby zapewnić włączenie punktu widzenia płci do programów operacyjnych i operacji;
- f) przedsięwzięcia podjęte w celu promowania zrównoważonego rozwoju zgodnie z art. 8;
- g) w stosownych przypadkach – postępy w realizacji przedsięwzięć w dziedzinie innowacji społecznych;
- h) postępy we wdrażaniu działań w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym, zwłaszcza w odniesieniu do społeczności zmarginalizowanych i osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych oraz młodych ludzi, którzy nie pracują, w tym, w stosownych przypadkach, wykorzystane środki finansowe.

W drodze odstępstwa od akapitów pierwszego i drugiego oraz w celu zapewnienia spójności umowy partnerstwa oraz sprawozdania z postępów państwa członkowskie wdrażające nie więcej niż jeden program operacyjny na fundusz polityki spójności mogą zawrzeć informacje dotyczące warunków wstępnych, o których mowa w art. 50 ust. 3, informacje wymagane w art. 50 ust. 4 oraz informacje, o których mowa w lit. a), b), c) i h) akapit drugi niniejszego ustępu w sprawozdaniu z postępów, a nie w rocznych sprawozdaniach z wdrażania przedkładanych odpowiednio w 2017 r. i 2019 r. oraz w końcowym sprawozdaniu z wdrażania, bez uszczerbku dla art. 110 ust. 2 lit. b).

5. W celu zapewnienia jednolitego wykonania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające wzory rocznych i końcowych sprawozdań z wdrażania. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2.

Artykuł 112

Przekazywanie danych finansowych

1. Do dnia 31 stycznia, 31 lipca i 31 października państwo członkowskie przekazuje Komisji drogą elektroniczną następujące dane do celów monitorowania, dla każdego programu operacyjnego oraz w podziale na osie priorytetowe:

- a) całkowite oraz publiczne kwalifikowalne koszty operacji oraz liczbę operacji wybranych do udzielenia wsparcia;
- b) całkowite wydatki kwalifikowalne zadeklarowane przez beneficjentów instytucji zarządzającej.

2. Ponadto dane przekazane do dnia 31 stycznia zawierają wyżej wymienione dane w podziale na kategorie interwencji. Uznaje się, że to przekazanie danych spełnia wymóg przedkładania danych finansowych, o którym mowa w art. 50 ust. 2.

3. Danym przekazywanym do dnia 31 stycznia i 31 lipca towarzyszy prognoza dotycząca kwoty, w odniesieniu do której państwa członkowskie planują złożyć wnioski o płatność za bieżący rok budżetowy i kolejny rok budżetowy.

4. Datą graniczną dla danych przekazywanych na podstawie niniejszego artykułu jest koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc przekazania.

5. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akty wykonawcze, ustanawiające wzór stosowany na potrzeby przekazywania Komisji danych finansowych dla celów monitorowania. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

Artykuł 113

Sprawozdanie na temat spójności

Sprawozdanie Komisji, o którym mowa w art. 175 TFUE, zawiera:

- a) opis postępów w urzeczywistnianiu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, w tym sytuacji społeczno-gospodarczej i rozwoju regionów, jak również uwzględnienia priorytetów Unii;
- b) opis roli funduszy, finansowania z EBI i innych instrumentów, jak również wpływu innych obszarów polityki unijnej i krajowej na osiągnięte postępy;

- c) w odpowiednich przypadkach wskazanie przyszłych unijnych środków i strategii niezbędnych do poprawy spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, a także do realizowania priorytetów Unii.

Artykuł 114

Ewaluacja

1. Plan ewaluacji jest sporządzany przez instytucję zarządzającą lub państwo członkowskie dla jednego lub kilku programów operacyjnych. Plan ewaluacji przedstawiany jest komitetowi monitorującemu nie później niż rok po przyjęciu programu operacyjnego.

2. Do dnia 31 grudnia 2022 r. instytucje zarządzające przekazują Komisji, w odniesieniu do każdego programu operacyjnego, sprawozdanie zawierające podsumowanie wyników ewaluacji przeprowadzonych podczas okresu programowania i głównych produktów oraz rezultatów programu operacyjnego, przedstawiając omówienie przekazanych informacji.

3. Komisja przeprowadza ewaluacje *ex post* w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i instytucjami zarządzającymi.

4. Ustępy 1 i 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do odrębnych programów, o których mowa w art. 39 ust. 4 lit. b) akapit pierwszy.

ROZDZIAŁ II

Informacja i komunikacja

Artykuł 115

Informacja i komunikacja

1. Państwa członkowskie i instytucje zarządzające są odpowiedzialne za:

- a) opracowywanie strategii komunikacyjnych;
- b) zapewnienie stworzenia jednej strony internetowej lub jednego portalu internetowego dostarczającego informacje na temat wszystkich programów operacyjnych w danym państwie członkowskim, w tym informacje o harmonogramie wdrażania programowania oraz o wszelkich powiązanych procedurach konsultacji publicznych, i zapewniającego dostęp do tych informacji;
- c) informowanie potencjalnych beneficjentów o możliwościach finansowania w ramach programów operacyjnych;
- d) upowszechnianie wśród obywateli Unii roli i osiągnięć polityki spójności i funduszy polityki spójności przez działania informacyjne i komunikacyjne na temat rezultatów i oddziaływania umów partnerstwa, programów operacyjnych i operacji.

2. W celu zapewnienia przejrzystości dotyczącej wsparcia z funduszy polityki spójności państwa członkowskie lub instytucje zarządzające prowadzą wykaz operacji, w podziale na programy operacyjne i fundusze, w formie arkusza kalkulacyjnego, który umożliwia sortowanie danych, ich przeszukiwanie, wyciąganie, porównywanie i ich łatwe publikowanie w internecie, na przykład w formacie CSV lub XML. Wykaz operacji jest dostępny za pośrednictwem jednej strony internetowej lub jednego portalu internetowego przedstawiających wykaz oraz krótki opis wszystkich programów operacyjnych w danym państwie członkowskim.

Aby zachęcić do wykorzystywania wykazu operacji następnie przez sektor prywatny, społeczeństwo obywatelskie lub krajową administrację publiczną, strona internetowa może w jasny sposób opublikować mające zastosowanie przepisy dotyczące wydawania licencji, na mocy których dane te mogą być publikowane.

Wykaz operacji jest aktualizowany co najmniej raz na sześć miesięcy.

Minimum informacji, jakie mają być zawarte w wykazie operacji, określono w załączniku XII.

3. Szczegółowe zasady dotyczące działań informacyjnych i komunikacyjnych dla opinii publicznej oraz działań informacyjnych dla wnioskodawców i beneficjentów określono w załączniku XII.

4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji, wytycznych dotyczących symbolu Unii oraz określenia standardowej kolorystyki. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

Artykuł 116

Strategia komunikacji

1. Państwo członkowskie lub instytucje zarządzające opracowują strategię komunikacji dla każdego programu operacyjnego. Wspólna strategia komunikacji może być opracowana dla kilku programów operacyjnych. W strategii komunikacji uwzględnia się wielkość programu lub programów operacyjnych, których ta strategia dotyczy zgodnie z zasadą proporcjonalności.

Strategia komunikacji zawiera elementy określone w załączniku XII.

2. Strategię komunikacji przedkłada się do zatwierdzenia komitetowi monitorującemu zgodnie z art. 110 ust. 2 lit. d) nie później niż 6 miesięcy po przyjęciu programu lub programów operacyjnych, których dotyczy.

W przypadku, gdy wspólną strategię komunikacji opracowuje się dla kilku programów operacyjnych i gdy dotyczy ona kilku komitetów monitorujących, państwo członkowskie może wyznaczyć jeden komitet monitorujący, który będzie odpowiedzialny – w porozumieniu z pozostałymi właściwymi

komitetami monitorującymi – za zatwierdzenie wspólnej strategii komunikacji oraz zatwierdzanie wszelkich późniejszych zmian tej strategii.

W razie konieczności państwo członkowskie lub instytucje zarządzające mogą dokonać zmiany strategii komunikacji podczas okresu programowania. Instytucja zarządzająca przedkłada komitetowi monitorującemu do zatwierdzenia zmienioną strategię komunikacji zgodnie z art. 110 ust. 2 lit. d).

3. W drodze odstępstwa od ust. 2 akapit trzeci instytucja zarządzająca informuje właściwy komitet monitorujący lub właściwe komitety monitorujące co najmniej raz w roku o postępach w realizacji strategii komunikacji, o której mowa w art. 110 ust. 1 lit. c) i o dokonanej przez instytucję zarządzającą analizie wyników tej strategii, jak również o planowanych działaniach informacyjnych i komunikacyjnych, które mają zostać przeprowadzone w następnym roku. Komitet monitorujący, jeżeli uzna to za stosowne, wydaje opinię na temat działań planowanych na następny rok.

Artykuł 117

Osoby odpowiedzialne za informację i komunikację oraz sieci łączące te osoby

1. Każde państwo członkowskie wyznacza osobę odpowiedzialną za informację i komunikację w celu koordynowania działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do jednego lub więcej funduszy, w tym stosownych programów EWT, i odpowiednio informuje o tym Komisję.

2. Osoba odpowiedzialna za informację i komunikację odpowiada za koordynowanie krajowej sieci rzeczników dla funduszy polityki spójności, tam, gdzie sieć taka istnieje, tworzenie i utrzymanie strony internetowej lub portalu internetowego, o których mowa w załączniku XII i przedstawianie przeglądu działań w zakresie komunikacji podejmowanych na poziomie państwa członkowskiego.

3. Każda instytucja zarządzająca wyznacza jedną osobę odpowiedzialną za informację i komunikację na poziomie programu operacyjnego oraz powiadamia Komisję o osobach wyznaczonych w tym celu. W stosownych przypadkach jedna osoba może zostać wyznaczona dla kilku programach operacyjnych.

4. Unijne sieci obejmujące członków wyznaczonych przez państwa członkowskie zostają ustanowione przez Komisję w celu zapewnienia wymiany informacji na temat wyników realizacji strategii komunikacji, wymiany doświadczeń z realizacji działań informacyjnych i komunikacyjnych oraz wymiany dobrych praktyk.

TYTUŁ IV

POMOC TECHNICZNA

Artykuł 118

Pomoc techniczna z inicjatywy Komisji

Fundusze polityki spójności mogą, z uwzględnieniem odliczeń dokonanych zgodnie z art. 91 ust. 3, wspierać pomoc techniczną do pułapu 0,35 % ich odnośnych rocznych alokacji.

Artykuł 119

Pomoc techniczna państw członkowskich

1. Kwota funduszy polityki spójności alokowanych na pomoc techniczną jest ograniczona do poziomu 4 % całkowitej kwoty funduszy polityki spójności alokowanych na programy operacyjne w państwie członkowskim, w stosownych przypadkach, w każdej kategorii regionu w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.

Szczególna alokacja dla Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych może być wzięta pod uwagę przez państwa członkowskie przy obliczaniu pułapu całkowitej kwoty funduszy alokowanych na pomoc techniczną dla każdego państwa członkowskiego.

2. Każdy z funduszy polityki spójności może wspierać operacje pomocy technicznej kwalifikowalne w ramach którejkolwiek z pozostałych funduszy polityki spójności. Bez uszczerbku dla ust. 1, alokacja ze środków funduszu polityki spójności na pomoc techniczną nie przekracza 10 % całkowitej alokacji środków tego funduszu na rzecz programów operacyjnych w państwie członkowskim – w stosownych przypadkach – w każdej kategorii regionu w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.

3. W drodze odstępstwa od przepisów art. 70 ust. 1 i 2 operacje pomocy technicznej można realizować poza obszarem objętym programem, lecz na terytorium Unii, pod warunkiem że operacje te przynoszą korzyści programowi operacyjnemu lub, w przypadku programu operacyjnego w zakresie pomocy technicznej – pozostałym programom, których te operacje dotyczą.

4. W odniesieniu do funduszy strukturalnych, w przypadku gdy alokacje, o których mowa w ust. 1, są wykorzystywane do wspierania operacji z zakresu pomocy technicznej, które dotyczą więcej niż jednej kategorii regionu, te wydatki mogą być ponoszone w ramach osi priorytetowej łączącej różne kategorie regionów i mogą być przyporządkowane do poszczególnych kategorii regionów proporcjonalnie do udziału alokacji każdej z kategorii w całkowitej alokacji dla państwa członkowskiego.

5. W drodze odstępstwa od przepisów ust. 1, jeżeli całkowita kwota ze środków funduszy polityki spójności alokowana danemu państwu członkowskiemu w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” nie przekracza 1 000 000 000 EUR, kwota alokowana na pomoc techniczną może wzrosnąć do 6 % tej całkowitej kwoty lub do 50 000 000 EUR, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

6. Pomoc techniczna przyjmuje formę jednofunduszowej osi priorytetowej w ramach programu operacyjnego lub formę odrębnego programu operacyjnego lub przyjmuje obie formy.

TYTUŁ V

WSPARCIE FINANSOWE Z FUNDUSZY

Artykuł 120

Określenie stóp dofinansowania

1. W decyzji Komisji o przyjęciu programu operacyjnego ustala się stopę dofinansowania i maksymalną kwotę wsparcia

z funduszy dla każdej osi priorytetowej. Gdy oś priorytetowa dotyczy więcej niż jednej kategorii regionów lub więcej niż jednego funduszu polityki spójności, w decyzji Komisji ustala się w razie potrzeby stopę dofinansowania według kategorii regionu i funduszu polityki spójności.

2. W decyzji Komisji określa się dla każdej osi priorytetowej, czy stopa dofinansowania tej osi ma być stosowana do:

a) całkowitych wydatków kwalifikowalnych, w tym wydatków publicznych i prywatnych; lub

b) kwalifikowalnych wydatków publicznych.

3. Stopa dofinansowania na poziomie każdej osi priorytetowej, a w stosownych przypadkach, z podziałem na kategorie regionów i fundusze, programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” nie może być wyższa niż:

a) 85 % dla Funduszu Spójności;

b) 85 % dla słabiej rozwiniętych regionów państw członkowskich, których średni PKB na mieszkańca w okresie 2007–2009 wynosił poniżej 85 % średniej UE-27 w tym samym okresie, oraz dla regionów najbardziej oddalonych, w tym dodatkowej alokacji dla regionów najbardziej oddalonych zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. e) oraz art. 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie EWT;

c) 80 % dla słabiej rozwiniętych regionów państw członkowskich innych niż te, o których mowa w lit. b), oraz dla wszystkich regionów, których PKB na mieszkańca użyty jako kryterium kwalifikowalności w okresie programowania 2007–2013 był poniżej 75 % średniej UE-25 w tym samym okresie, lecz których PKB na mieszkańca jest wyższy niż 75 % średniego PKB w UE-27, a także dla regionów określonych w art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) 1083/2006 otrzymujących wsparcie przejściowe na okres programowania 2007–2013;

d) 60 % dla regionów przejściowych innych niż regiony, o których mowa w lit. c);

e) 50 % dla regionów lepiej rozwiniętych innych niż regiony, o których mowa w lit. c).

W okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 30 czerwca 2017 r. stopa dofinansowania na poziomie każdej osi priorytetowej dla wszystkich programów operacyjnych na Cyprze nie może być wyższa niż 85 %.

Komisja dokonuje przeglądu, aby ocenić zasadność utrzymania stopy dofinansowania, o której mowa w akapicie drugim, po dniu 30 czerwca 2017 r. i w razie potrzeby przedkłada niezbędny wniosek ustawodawczy przed dniem 30 czerwca 2016 r.

Stopa dofinansowania na poziomie każdej osi priorytetowej programów EWT nie może być wyższa niż 85 %.

Maksymalna stopa dofinansowania na mocy akapitu pierwszego lit. b), c), d) i e) zostaje podniesiona dla każdej osi priorytetowej wdrażającej Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych oraz w przypadkach, gdy oś priorytetowa jest dedykowana innowacjom społecznym lub współpracy ponadnarodowej lub ich kombinacji. Podniesienie stopy dofinansowania określone jest zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

4. Stopa dofinansowania stosowana w odniesieniu do dodatkowej alokacji zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. e) nie może być wyższa niż 50 % dla regionów na poziomie NUTS 2 spełniających kryteria określone w art. 2 Protokołu nr 6 do Traktatu o przystąpieniu z 1994 r.

5. Maksymalna stopa dofinansowania zgodnie z ust. 3 na poziomie osi priorytetowej zostaje powiększona o dziesięć punktów procentowych, w przypadku gdy całość osi priorytetowej jest realizowana za pośrednictwem instrumentów finansowych lub w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

6. Wkład z funduszy dla każdej osi priorytetowej nie jest niższy niż 20 % kwalifikowalnych wydatków publicznych.

7. Oddzielna oś priorytetowa o stopie dofinansowania w wysokości do 100 % może być ustanowiona w ramach programu operacyjnego w celu wspierania operacji wdrażanych za pomocą instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii i zarządzanych bezpośrednio lub pośrednio przez Komisję. Jeżeli oddzielna oś priorytetowa została ustanowiona w tym celu, wsparcie w ramach tej osi nie może być wdrażane w żaden inny sposób.

Artykuł 121

Różnicowanie stopy dofinansowania

Stopa dofinansowania z funduszy polityki spójności dla osi priorytetowej może być różnicowana z uwzględnieniem:

- 1) znaczenia osi priorytetowej dla realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, mając na uwadze szczególne braki, które należy uzupełnić;
- 2) ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, przede wszystkim poprzez stosowanie zasady ostrożności, zasady działania zapobiegawczego oraz zasady „zanieczyszczający płaci”;
- 3) stopy udziału prywatnych źródeł finansowania.
- 4) objęcia obszarów o poważnych i trwałych niekorzystnych warunkach przyrodniczych lub demograficznych, do których zalicza się:
 - a) wyspiarskie państwa członkowskie, kwalifikujące się do wsparcia z Funduszu Spójności, oraz inne wyspy, z wyjątkiem wysp, na których znajduje się stolica państwa członkowskiego, lub które posiadają stałe połączenie z lądem stałym;
 - b) obszary górskie w rozumieniu prawodawstwa krajowego danego państwa członkowskiego;

c) obszary o niskiej (tj. poniżej 50 osób na kilometr kwadratowy) i bardzo niskiej (poniżej 8 osób na kilometr kwadratowy) gęstości zaludnienia;

d) regiony najbardziej oddalone zdefiniowane w art. 349 TFUE.

CZĘŚĆ CZWARTA

PRZEPISY OGÓLNE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO FUNDUSZY POLITYKI SPÓJNOŚCI I EFMR

TYTUŁ I

ZARZĄDZANIE I KONTROLA

ROZDZIAŁ I

Systemy zarządzania i kontroli

Artykuł 122

Obowiązki państw członkowskich

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby systemy zarządzania i kontroli programów operacyjnych były ustanawiane zgodnie z art. 72, 73 i 74.

2. Państwa członkowskie zapobiegają nieprawidłowościom oraz je wykrywają i korygują, a także odzyskują kwoty nienależnie wypłacone wraz z odsetkami z tytułu zwrotu tych kwot po terminie. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o nieprawidłowościach przekraczających 10 000 EUR tytułem wkładu z funduszy polityki spójności i regularnie informują ją o istotnych postępach przebiegu powiązanych postępowań administracyjnych i prawnych.

Państwa członkowskie nie powiadamiają Komisji o nieprawidłowościach w następujących przypadkach:

- a) gdy nieprawidłowość polega jedynie na niewykonaniu, w całości lub w części, operacji objętej dofinansowanym programem operacyjnym z powodu upadłości beneficjenta;
- b) zgłoszonych dobrowolnie przez beneficjenta instytucji zarządzającej lub instytucji certyfikującej, zanim którakolwiek z tych instytucji wykryje nieprawidłowość, zarówno przed wypłaceniem wkładu publicznego, jak i po nim;
- c) które zostały wykryte i skorygowane przez instytucję zarządzającą lub instytucję certyfikującą zanim włączono stosowne wydatki do zestawienia wydatków przedkładanego Komisji.

We wszystkich innych przypadkach, w szczególności poprzedzających upadłość, lub w przypadkach, gdy podejrzewa się nadużycie finansowe, wykryte nieprawidłowości oraz związane z nimi środki zapobiegawcze i korygujące zgłasza się Komisji.

Jeżeli kwoty nienależnie wypłacone beneficjentowi nie mogą być odzyskane i jest to wynikiem błędu lub zaniedbania ze strony państwa członkowskiego, dane państwo członkowskie jest odpowiedzialne za zwrot takiej kwoty do budżetu Unii. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o nieodzyskiwaniu nienależnie wypłaconej kwoty, jeżeli kwota, która ma zostać odzyskana od beneficjenta, nie przekracza – bez odsetek – 250 EUR tytułem wkładu z funduszy polityki spójności.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 ustanawiających dodatkowe szczegółowe zasady w sprawie kryteriów określania przypadków nieprawidłowości wymagających zgłaszania i danych podlegających przekazaniu oraz w sprawie warunków i procedur stosowanych w celu ustalenia, czy kwoty, których nie można odzyskać, mają być zwracane przez państwa członkowskie.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze, określające częstotliwość zgłaszania nieprawidłowości oraz wzór stosowany na potrzeby zgłaszania. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby nie później niż do dnia 31 grudnia 2015 r. każda wymiana informacji pomiędzy beneficjentami a instytucją zarządzającą, instytucją certyfikującą, instytucją audytową i instytucjami pośredniczącymi mogła być realizowana za pomocą systemów elektronicznej wymiany danych.

Systemy, o których mowa w akapicie pierwszym umożliwiają interoperacyjność systemów krajowych i unijnych i umożliwiają beneficjentom jednokrotne przekazanie wszystkich informacji, o których mowa w akapicie pierwszym.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające szczególne przepisy dotyczące wymiany informacji na podstawie niniejszego ustępu. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

4. Ust. 3 nie ma zastosowania do EFMR.

ROZDZIAŁ II

Instytucje zajmujące się zarządzaniem i kontrolą

Artykuł 123

Wyznaczanie instytucji

1. Każde państwo członkowskie wyznacza dla każdego programu operacyjnego krajową, regionalną lub lokalną instytucję lub podmiot publiczny lub podmiot prywatny jako instytucję zarządzającą. Ta sama instytucja zarządzająca może zostać wyznaczona dla więcej niż jednego programu operacyjnego.

2. Państwo członkowskie wyznacza dla każdego programu operacyjnego krajową, regionalną lub lokalną instytucję lub podmiot publiczny jako instytucję certyfikującą, nie naruszając przepisów ust. 3. Ta sama instytucja certyfikująca może zostać wyznaczona dla więcej niż jednego programu operacyjnego.

3. Państwo członkowskie może wyznaczyć dla programu operacyjnego instytucję zarządzającą, która jest instytucją lub podmiotem publicznym, aby pełniła dodatkowo funkcje instytucji certyfikującej.

4. Państwo członkowskie wyznacza dla każdego programu operacyjnego krajową, regionalną lub lokalną instytucję lub podmiot publiczny, funkcjonalnie niezależny od instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej, jako instytucję audytową. Ta sama instytucja audytowa może zostać wyznaczona dla więcej niż jednego programu operacyjnego.

5. W przypadku funduszy polityki spójności związanych z celem „Inwestycje na rzecz wzrostu zatrudnienia” oraz w przypadku EFMR, pod warunkiem przestrzegania zasady rozdzielności funkcji, instytucja zarządzająca, instytucja certyfikująca i, w stosownych przypadkach, instytucja audytowa, mogą stanowić część tej samej instytucji publicznej lub podmiotu publicznego.

W przypadku gdy łączna kwota wsparcia z funduszy polityki spójności dla programu operacyjnego przekracza kwotę 250 000 000 EUR lub gdy łączna kwota wsparcia z EFMR przekracza 100 000 000 EUR, instytucja audytowa może stanowić część tej samej instytucji lub podmiotu publicznego co instytucja zarządzająca, jeżeli, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi poprzedniego okresu programowania, Komisja poinformowała państwo członkowskie przed datą przyjęcia danego programu operacyjnego o tym, że może polegać głównie na opinii audytowej tej instytucji, lub jeżeli Komisja – na podstawie doświadczenia uzyskanego w poprzednim okresie programowania – uznała, że struktura instytucjonalna i odpowiedzialność instytucji audytowej stanowią właściwą gwarancję jej niezależności funkcjonalnej i wiarygodności.

6. Państwo członkowskie może wyznaczyć jedną lub więcej instytucję pośredniczącą do pełnienia niektórych zadań instytucji zarządzającej lub certyfikującej na odpowiedzialność tej instytucji. Odpowiednie uzgodnienia pomiędzy instytucją zarządzającą lub instytucją certyfikującą i instytucjami pośredniczącymi zostają formalnie ujęte na piśmie.

7. Państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca może powierzyć instytucji pośredniczącej zarządzanie częścią programu operacyjnego w drodze pisemnej umowy między instytucją pośredniczącą a państwem członkowskim lub instytucją zarządzającą („grant globalny”). Instytucja pośrednicząca przedstawia gwarancje swojej płynności finansowej i kompetencji w danej dziedzinie, jak również swych zdolności administracyjnych i zdolności w zakresie zarządzania finansowego.

8. Państwo członkowskie może z własnej inicjatywy wyznaczyć podmiot koordynujący, którego zadaniem jest kontaktowanie się z Komisją i dostarczanie jej informacji, koordynowanie działań pozostałych stosownych wyznaczonych podmiotów i propagowanie jednolitego stosowania mających zastosowanie przepisów.

9. Państwo członkowskie ustanawia na piśmie zasady regulujące jego stosunki z instytucjami zarządzającymi, instytucjami certyfikującymi i instytucjami audytowymi, stosunki pomiędzy tymi instytucjami oraz stosunki tych instytucji z Komisją.

Artykuł 124

Procedura desygnacji instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej

1. Państwo członkowskie powiadamia Komisję o dacie i formie przeprowadzonej na odpowiednim szczeblu procedury desygnacji instytucji zarządzającej i, w stosownych przypadkach, instytucji certyfikującej przed przedłożeniem Komisji pierwszego wniosku o płatność okresową.

2. Podstawą desygnacji, o której mowa w ust. 1, jest sprawozdanie i opinia niezależnego podmiotu audytowego, który ocenia, czy wyznaczone instytucje spełniają kryteria dotyczące wewnętrznego środowiska kontrolnego, zarządzania ryzykiem, działań związanych z zarządzaniem i kontrolą oraz monitorowania, określone w załączniku XIII. Niezależnym podmiotem audytowym jest instytucja audytowa albo inny podmiot prawa publicznego lub podmiot prawa prywatnego, które posiadają niezbędne zdolności audytowe i które są niezależne od instytucji zarządzającej i, w stosownych przypadkach, instytucji certyfikującej i które wykonują pracę z uwzględnieniem uznanych w skali międzynarodowej standardów audytu. W przypadku gdy niezależny podmiot audytowy ustali, że część systemu zarządzania i kontroli, dotycząca instytucji zarządzającej lub instytucji certyfikującej, jest zasadniczo taka sama jak w poprzednim okresie programowania, i że – na podstawie działań audytowych przeprowadzonych zgodnie ze stosownymi przepisami rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 i rozporządzenia (WE) nr 1198/2006 ⁽¹⁾ – istnieją dowody na jego skuteczne funkcjonowanie w tym okresie, może bez prowadzenia dodatkowych działań audytowych stwierdzić, że stosowne kryteria zostały spełnione.

3. W przypadku gdy łączna kwota wsparcia z funduszy polityki spójności dla programu operacyjnego przekracza kwotę 250 000 000 EUR lub z EMFF przekracza kwotę 100 000 000 EUR, Komisja może zażądać przekazania, w terminie jednego miesiąca od powiadomienia o desygnacji, o której mowa w ust. 1, sprawozdania i opinii niezależnego podmiotu audytowego, o których mowa w ust. 2, oraz opisu funkcji i procedur obowiązujących w instytucji zarządzającej lub, w stosownych przypadkach, instytucji certyfikującej. Komisja podejmuje decyzję o tym, czy zażądać tych dokumentów, na podstawie przeprowadzonej przez siebie oceny ryzyka, z uwzględnieniem informacji o istotnych zmianach w zakresie funkcji i procedur instytucji zarządzającej lub, w stosownych przypadkach, instytucji certyfikującej w porównaniu z funkcjami i procedurami obowiązującymi w poprzednim okresie programowania, a także z uwzględnieniem stosownych dowodów na ich skuteczne funkcjonowanie.

Komisja może przedstawić swoje uwagi w terminie dwóch miesięcy od otrzymania dokumentów, o których mowa w akapicie pierwszym. Bez uszczerbku dla art. 83 analiza tych dokumentów nie przerywa rozpatrywania wniosków o płatności okresowe.

4. W przypadku gdy łączna kwota wsparcia z funduszy polityki spójności dla programu operacyjnego przekracza kwotę 250 000 000 EUR lub z EMFF przekracza kwotę 100 000 000 EUR i gdy są istotne zmiany w zakresie funkcji i procedur instytucji zarządzającej lub, w stosownych przypadkach, instytucji certyfikującej w porównaniu z funkcjami i procedurami obowiązującymi w poprzednim okresie programowania, państwo członkowskie może z własnej inicjatywy przedłożyć Komisji – w terminie dwóch miesięcy od powiadomienia o desygnacji, o której mowa w ust. 1 – dokumenty określone w ust. 3. Komisja może przedstawić swoje uwagi na temat tych dokumentów w terminie trzech miesięcy od ich otrzymania.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz.U. L 223 z 15.8.2006, s. 1)

5. W przypadku gdy istniejące wyniki audytu i kontroli pokazują, że desygnowana instytucja nie spełnia już kryteriów, o których mowa w ust. 2, państwo członkowskie, na odpowiednim poziomie, ustala – biorąc pod uwagę powagę problemu – okres próbny, w którym muszą zostać podjęte konieczne działania naprawcze.

W przypadku gdy desygnowana instytucja nie podejmie wymaganych działań naprawczych w trakcie okresu próbnego ustalonego przez dane państwo członkowskie, państwo to, na odpowiednim poziomie, wycofuje desygnację dla tej instytucji.

Dane państwo członkowskie niezwłocznie powiadamia Komisję o objęciu desygnowanej instytucji okresem próbnym, przedstawiając informacje na temat okresu próbnego, o jego zakończeniu w wyniku podjęcia działań naprawczych, jak również o wycofaniu desygnacji dla instytucji. Powiadomienie dotyczące objęcia desygnowanej instytucji okresem próbnym przez państwo członkowskie, bez uszczerbku dla stosowania art. 83, nie przerywa rozpatrywania wniosków o płatności okresowe.

6. W przypadku wycofania desygnacji dla instytucji zarządzającej lub instytucji certyfikującej państwa członkowskie desygnują, zgodnie z procedurą przewidzianą w ust. 2, nową instytucję, która przejmie funkcje instytucji zarządzającej lub instytucji certyfikującej, i powiadamiają o tym Komisję.

7. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące wzoru sprawozdania i opinii niezależnego podmiotu audytowego oraz opisu funkcji i procedur obowiązujących w instytucji zarządzającej i, w stosownych przypadkach, instytucji certyfikującej. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

Artykuł 125

Funkcje instytucji zarządzającej

1. Instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programem operacyjnym zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

2. W odniesieniu do zarządzania programem operacyjnym, instytucja zarządzająca:

a) wspiera prace komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 47, i dostarcza mu informacje wymagane do wykonywania jego zadań, w szczególności dane dotyczące postępów programu operacyjnego w osiąganiu celów, dane finansowe i dane odnoszące się do wskaźników i celów pośrednich;

b) opracowuje roczne i końcowe sprawozdania z wdrażania, o których mowa w art. 50, i po ich zatwierdzeniu przez komitet monitorujący przedkłada je Komisji;

- c) udostępnia instytucjom pośredniczącym oraz beneficjentom informacje, które są istotne odpowiednio dla wykonywania ich zadań i wdrażania operacji;
- d) ustanawia system elektronicznej rejestracji i przechowywania danych dotyczących każdej operacji, które są niezbędne do monitorowania, ewaluacji, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytu, w tym danych dotyczących poszczególnych uczestników operacji, w stosownych przypadkach;
- e) zapewnia, aby dane, o których mowa w lit. d), były gromadzone, wprowadzane do systemu, o którym mowa w lit. d) i tam przechowywane, a dane na temat wskaźników były podzielone według płci w przypadkach wymaganych na podstawie załączników I i II do rozporządzenia w sprawie EFS.
3. W odniesieniu do wyboru operacji instytucja zarządzająca:
- a) sporządza i, po zatwierdzeniu, stosuje odpowiednie procedury wyboru i kryteria, które:
- (i) zapewniają, że operacje przyczynią się do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich priorytetów;
 - (ii) są niedyskryminacyjne i przejrzyste;
 - (iii) uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8;
- b) zapewnia, aby wybrana operacja wchodziła w zakres funduszu lub funduszy polityki spójności oraz aby mogła być przypisana do kategorii interwencji lub – w przypadku EFMR – wchodziła w zakres środka określonego w ramach priorytetu lub priorytetów programu operacyjnego;
- c) zapewnia, aby beneficjent otrzymał dokument określający warunki wsparcia dla każdej operacji, w tym szczegółowe wymagania dotyczące produktów lub usług, które mają być dostarczone w ramach operacji, plan finansowy oraz termin realizacji;
- d) upewnia się przed zatwierdzeniem operacji, że beneficjenci dysponują administracyjną, finansową i operacyjną zdolnością do spełnienia warunków, o których mowa w lit. c);
- e) upewnia się, że jeżeli operacja rozpoczęła się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie do instytucji zarządzającej, przestrzegano obowiązujących przepisów prawa dotyczących danej operacji;
- f) zapewnia, aby operacje wybrane do dofinansowania z funduszy nie obejmowały przedsięwzięć będących częścią operacji, które zostały objęte lub powinny być zostać objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 71 w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej poza obszar objęty programem;
- g) określa kategorie interwencji lub – w przypadku EFMR – środki, do których przypisane są wydatki związane z operacją.
4. W odniesieniu do zarządzania finansowego i kontroli programu operacyjnego instytucja zarządzająca:
- a) kontroluje, czy dofinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, czy wydatki deklarowane przez beneficjentów zostały zapłacone oraz, czy spełniają one obowiązujące przepisy prawa, wymagania programu operacyjnego oraz warunki wsparcia operacji;
- b) zapewnia, aby beneficjenci uczestniczący we wdrażaniu operacji, których koszty zwracane są na podstawie faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowalnych, prowadzili oddzielny system księgowości lub korzystali z odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją;
- c) wprowadza skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniając stwierdzone rodzaje ryzyka;
- d) ustanawia procedury zapewniające przechowywanie zgodnie z wymogami art. 72 lit. g) wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów wymagane do zapewnienia właściwej ścieżki audytu;
- e) sporządza deklarację zarządczą i roczne podsumowanie, o których mowa w art. 59 ust. 5 lit. a) i b) rozporządzenia finansowego.
- W drodze odstępstwa od lit. a) akapit pierwszy w rozporządzeniu w sprawie EWT można ustanowić szczególne przepisy dotyczące kontroli mające zastosowanie do programów EWT.
5. Kontrole przeprowadzone na podstawie ust. 4 lit. a) akapit pierwszy obejmują następujące procedury:
- a) weryfikacje administracyjne w odniesieniu do każdego złożonego przez beneficjentów wniosku o refundację;
- b) kontrole operacji na miejscu.
- Częstotliwość i zakres kontroli na miejscu są proporcjonalne do kwoty wsparcia publicznego dla operacji oraz do poziomu ryzyka stwierdzonego w toku takich kontroli oraz audytów przeprowadzanych przez instytucję audytową w odniesieniu do systemu zarządzania i kontroli jako całości.
6. Kontrole poszczególnych operacji na miejscu na podstawie ust. 5 lit. b) akapit pierwszy mogą być przeprowadzane metodą badania próby.
7. W przypadkach gdy instytucja zarządzająca jest również beneficjentem w ramach programu operacyjnego rozwiązania dotyczące kontroli, o których mowa w ust. 4 lit. a) akapit pierwszy, zapewniają właściwą rozdzielność funkcji.

8. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 ustanawiających zasady określające informacje w odniesieniu do danych, które mają być zapisywane i przechowywane w formie skomputeryzowanej w ramach systemu monitorowania ustanowionego na mocy ust. 2 lit. d) niniejszego artykułu.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające specyfikację techniczną systemu ustanowionego na mocy ust. 2 lit. d) niniejszego artykułu. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

9. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 ustanawiających szczegółowe minimalne wymagania dotyczące ścieżki audytu, o której mowa w ust. 4 lit. d) akapit pierwszy niniejszego artykułu, w zakresie utrzymywania zapisów księgowych oraz przechowywania dokumentów potwierdzających na poziomie instytucji certyfikującej, instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczących i beneficjentów.

10. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące wzoru deklaracji zarządczej, o której mowa w ust. 4 lit. e) akapit pierwszy niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2.

Artykuł 126

Funkcje instytucji certyfikującej

Instytucja certyfikująca programu operacyjnego odpowiada w szczególności za:

- a) sporządzanie i przedstawianie Komisji wniosków o płatność i poświadczanie, że wynikają one z wiarygodnych systemów księgowych, są oparte na weryfikowalnych dokumentach potwierdzających i były przedmiotem weryfikacji przeprowadzonych przez instytucję zarządzającą;
- b) sporządzanie zestawienia wydatków, o którym mowa w art. 59 ust. 5 lit. a) rozporządzenia finansowego;
- c) poświadczanie kompletności, rzetelności i prawdziwości zestawienia wydatków oraz poświadczanie, że wydatki ujęte w tym zestawieniu są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa oraz zostały poniesione w związku z operacjami wybranymi do finansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do programu operacyjnego i zgodnymi z obowiązującymi przepisami prawa;
- d) zapewnienie, by istniał system, w którym rejestruje się i przechowuje, w formie elektronicznej, dokumentację księgową w odniesieniu do każdej operacji, zdolny do obsługi wszystkich danych wymaganych do sporządzenia wniosków o płatność i zestawienia wydatków, w tym rozliczeń kwot

podlegających odzyskaniu, kwot odzyskanych i kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu na rzecz operacji lub programu operacyjnego;

- e) zapewnienie, do celów sporządzania i składania wniosków o płatność, aby otrzymała od instytucji zarządzającej odpowiednie informacje na temat procedur i weryfikacji przeprowadzonych w odniesieniu do wydatków;
- f) uwzględnienie, podczas sporządzania i składania wniosków o płatność, wyników wszystkich audytów przeprowadzonych przez instytucję audytową lub na jej odpowiedzialność;
- g) utrzymywanie w formie elektronicznej zapisów księgowych dotyczących wydatków zadeklarowanych Komisji oraz odpowiadającego im wkładu publicznego wypłaconego na rzecz beneficjentów;
- h) prowadzenie ewidencji kwot podlegających odzyskaniu i kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu na rzecz operacji. Kwoty odzyskane są zwracane do budżetu Unii przed zamknięciem programu operacyjnego poprzez potrącenie ich z następnego zestawienia wydatków.

Artykuł 127

Funkcje instytucji audytowej

1. Instytucja audytowa zapewnia prowadzenie audytów prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli programu operacyjnego, na podstawie stosownej próby operacji w oparciu o zadeklarowane wydatki. Zadeklarowane wydatki są poddawane audytowi na podstawie reprezentatywnej próby i co do zasady z wykorzystaniem statystycznych metod doboru próby.

Niestatystyczne metody doboru próby mogą być stosowane na podstawie profesjonalnej oceny instytucji audytowej i w uzasadnionych przypadkach, zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu, oraz za każdym razem, gdy liczba operacji w roku obrachunkowym jest niewystarczająca do zastosowania metod statystycznych.

W takich przypadkach wielkość próby musi być wystarczająca do tego, aby instytucja audytowa sporządziła ważną opinię audytową zgodnie z art. 59 ust. 5 akapit drugi rozporządzenia finansowego.

Niestatystyczna metoda doboru próby obejmuje minimum 5 % operacji, dla których wydatki zostały zadeklarowane Komisji w ciągu roku obrachunkowego, oraz 10 % wydatków, które zostały zadeklarowane Komisji w ciągu roku obrachunkowego.

2. W przypadku audytów przeprowadzanych przez podmiot inny niż instytucja audytowa, instytucja audytowa zapewnia takim podmiotom niezbędną niezależność funkcjonalną.

3. Instytucja audytowa dba o to, aby czynności audytowe uwzględniały uznane w skali międzynarodowej standardy audytu.

4. Instytucja audytowa w ciągu ośmiu miesięcy od przyjęcia programu operacyjnego przygotowuje strategię audytu dla przeprowadzania audytów. Strategia audytu określa metodykę kontroli, metodę doboru próby w przypadku audytów operacji oraz plan audytów w odniesieniu do bieżącego roku obrachunkowego i dwóch następnych lat obrachunkowych. Strategia audytu jest corocznie uaktualniana począwszy od 2016 r. do 2023 r. włącznie. W przypadku gdy wspólny system zarządzania i kontroli stosuje się do więcej niż jednego programu operacyjnego, dla programów tych można przygotować jedną strategię audytu. Instytucja audytowa przedkłada strategię audytu Komisji na jej żądanie.

5. Instytucja audytowa sporządza:

- a) opinię audytową zgodnie z art. 59 art. 5 akapit drugi rozporządzenia finansowego;
- b) sprawozdanie z kontroli, przedstawiające główne wyniki audytów przeprowadzonych zgodnie z ust. 1, w tym ustalenia dotyczące defektów stwierdzonych w systemach zarządzania i kontroli, oraz proponowane i wdrożone działania naprawcze.

W przypadku gdy wspólny system zarządzania i kontroli stosuje się do więcej niż jednego programu operacyjnego, informacje wymagane zgodnie z lit. b) akapit pierwszy można ująć w jednym sprawozdaniu.

6. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego artykułu, Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające wzory strategii audytu, opinii audytowej oraz sprawozdania z kontroli. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2.

7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 w celu określenia zakresu i zawartości audytów operacji i audytów zestawienia wydatków oraz metody doboru próby, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

8. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych, zgodnie z art. 149, ustanawiających szczegółowe zasady wykorzystania danych zgromadzonych podczas audytów przeprowadzonych przez urzędników Komisji lub upoważnionych przedstawicieli Komisji.

ROZDZIAŁ III

Współpraca z instytucjami audytowymi

Artykuł 128

Współpraca z instytucjami audytowymi

1. Komisja współpracuje z instytucjami audytowymi w celu koordynowania ich planów i metod audytów oraz dokonuje z tymi instytucjami niezwłocznej wymiany wyników przeprowadzonych audytów systemów zarządzania i kontroli.

2. W celu ułatwienia tej współpracy w przypadkach, gdy państwo członkowskie wyznacza więcej niż jedną instytucję audytową, państwo członkowskie może wyznaczyć podmiot koordynujący.

3. Komisja, instytucje audytowe oraz ewentualny podmiot koordynujący spotykają się w regularnych odstępach czasu, a co do zasady przynajmniej raz w roku, o ile nie uzgodniono inaczej, w celu zbadania rocznego sprawozdania z kontroli, opinii audytowej i strategii audytu oraz wymiany poglądów na temat kwestii związanych z poprawą funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli.

TYTUŁ II

ZARZĄDZANIE FINANSOWE, SPORZĄDZANIE, ANALIZA, ZATWIERDZANIE I ZAMKNIĘCIE ZESTAWIENIA WYDATKÓW I KOREKTY FINANSOWE

ROZDZIAŁ I

Zarządzanie finansowe

Artykuł 129

Wspólne zasady dotyczące płatności

Państwa członkowskie zapewniają, aby do momentu zamknięcia programu operacyjnego kwota wydatków publicznych wypłaconych na rzecz beneficjentów była co najmniej równa wkładowi z funduszy polityki spójności wypłaconemu państwu członkowskiemu przez Komisję.

Artykuł 130

Wspólne zasady obliczania płatności okresowych oraz płatności salda końcowego

1. Komisja refunduje jako płatności okresowe 90 % kwoty wynikającej z zastosowania stopy dofinansowania dla każdego priorytetu, ustanowionej w decyzji o przyjęciu programu operacyjnego, do wydatków kwalifikowanych poniesionych w ramach tego priorytetu uwzględnionych we wniosku o płatność. Komisja określa kwoty pozostające do refundacji w ramach płatności okresowych lub do odzyskania, zgodnie z art. 139.

2. Wkład z funduszy polityki spójności lub z EFMR dla priorytetu dokonany poprzez płatności okresowe oraz płatność salda końcowego nie może być wyższy niż:

- a) kwalifikowalne wydatki publiczne wskazane we wniosku o płatność dla priorytetu; lub
- b) wkład z funduszy polityki spójności lub z EFMR dla priorytetu ustanowiony w decyzji Komisji przyjmującej program operacyjny.

Artykuł 131

Wnioski o płatność

1. Dla każdego priorytetu wniosek o płatność obejmuje:

- a) całkowitą kwotę kwalifikowalnych wydatków poniesionych przez beneficjentów i opłaconych w ramach realizowanych operacji, zaksięgowaną przez instytucję certyfikującą;

b) całkowitą kwotę wydatków publicznych poniesionych w ramach realizowanych operacji, zaksięgowaną przez instytucję certyfikującą;

2. Kwalifikowalne wydatki ujęte we wniosku o płatność są potwierdzone opłaconymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równorzędnej wartości dowodowej, z wyjątkiem form wsparcia, o których mowa w art. 67 ust. 1 lit. b), c) i d) akapit pierwszy, art. 68, art. 69 ust. 1 i art. 109 niniejszego rozporządzenia oraz na podstawie art. 14 rozporządzenia w sprawie EFS. Dla takich form wsparcia kwotami ujętymi we wniosku o płatność są koszty obliczone na mającej zastosowanie podstawie.

3. W przypadku programów pomocy objętych przepisami art. 107 TFUE wkład publiczny odpowiadający wydatkom wyszczególnionym we wniosku o płatność musi zostać uprzednio wypłacony beneficjentom przez podmiot udzielający pomocy.

4. W drodze odstępstwa od ust. 1, w przypadku pomocy państwa, wniosek o płatność może obejmować zaliczki wypłacone na rzecz beneficjenta przez podmiot udzielający pomocy na następujących warunkach, które wszystkie muszą być spełnione:

a) zaliczki te podlegają gwarancji udzielonej przez bank lub inną instytucję finansową mającą siedzibę w państwie członkowskim, lub są objęte instrumentem przewidzianym jako gwarancja przez podmiot publiczny lub przez państwo członkowskie;

b) zaliczki te nie mogą przekraczać 40 % całkowitej kwoty pomocy, która ma zostać udzielona beneficjentowi na daną operację;

c) powinny zostać pokryte przez wydatki opłacone przez beneficjentów w procesie wdrażania operacji i potwierdzone opłaconymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równorzędnej wartości dowodowej najpóźniej w ciągu trzech lat następujących po roku dokonania płatności zaliczki lub do dnia 31 grudnia 2023 r., w zależności od tego, co nastąpi wcześniej; w przeciwnym razie następny wniosek o płatność zostaje odpowiednio skorygowany.

5. Każdy wniosek o płatność, który obejmuje zaliczki, o których mowa w ust. 4, odrębnie ujawnia łączną kwotę wypłaconą z programu operacyjnego jako zaliczki, kwotę, która została objęta wydatkami poniesionymi przez beneficjentów w terminie 3 lat od dnia wypłaty zaliczki zgodnie z ust. 4 lit. c) oraz kwotę, która nie została objęta wydatkami poniesionymi przez beneficjentów i dla której okres trzech lat jeszcze nie upłynął.

6. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akty wykonawcze

ustanawiające wzór wniosków o płatność. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

Artykuł 132

Płatności na rzecz beneficjentów

1. Z zastrzeżeniem dostępności środków z początkowej i rocznej płatności zaliczkowej i z płatności okresowych, instytucja zarządzająca zapewnia, aby beneficjent otrzymał całkowitą należną kwotę kwalifikowalnych wydatków publicznych nie później niż 90 dni od dnia przedłożenia wniosku o płatność przez beneficjenta.

Nie potrąca się ani nie wstrzymuje żadnych kwot, ani też nie nakłada się żadnych opłat szczególnych lub innych opłat o równoważnym skutku, które powodowałyby zmniejszenie kwot wypłacanych beneficjentom.

2. Bieg terminu płatności, o którym mowa w ust. 1, może zostać przerwany przez instytucję zarządzającą w jednym z poniższych, należycie uzasadnionych przypadków:

a) kwota ujęta we wniosku o płatność jest nienależna lub odpowiednie dokumenty potwierdzające, w tym dokumenty niezbędne do kontroli zarządczej na mocy art. 125 ust. 4 lit. a) akapit pierwszy, nie zostały przedłożone;

b) wszczęto dochodzenie w związku z ewentualnymi nieprawidłowościami mającymi wpływ na dane wydatki.

Zainteresowany beneficjent jest informowany na piśmie o wstrzymaniu i o jego przyczynach.

Artykuł 133

Stosowanie euro

1. Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro jako swojego środka płatniczego do dnia składania wniosku o płatność, przeliczają na euro kwoty wydatków poniesionych w walucie krajowej. Kwoty te są przeliczane na euro z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez Komisję w miesiącu, w którym wydatki zostały zaksięgowane przez instytucję certyfikującą danego programu operacyjnego. Kurs wymiany jest publikowany co miesiąc przez Komisję w mediach elektronicznych.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 w rozporządzeniu w sprawie EWT można ustanowić szczegółowe zasady dotyczące terminów przeliczania na euro.

3. Kiedy dane państwo członkowskie przyjmuje euro jako swój środek płatniczy, procedurę przeliczania określoną w ust. 1 stosuje się nadal do wszystkich wydatków zaksięgowanych przez instytucję certyfikującą przed datą wejścia w życie stałego kursu wymiany waluty krajowej na euro.

Artykuł 134

Płatności zaliczkowe

1. Kwota początkowych płatności zaliczkowych jest wypłacana w ratach w następujący sposób:

- a) w 2014 r.: 1 % kwoty wsparcia z funduszy polityki spójności i z EFMR na cały okres programowania dla programu operacyjnego lub 1,5 % kwoty wsparcia z funduszy polityki spójności i z EFMR na cały okres programowania dla programu operacyjnego, jeżeli państwo członkowskie otrzymywało pomoc finansową od 2010 roku, zgodnie z art. 122 i 143 TFUE, lub z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej, lub jeśli otrzymuje pomoc finansową na dzień 31 grudnia 2013 r. zgodnie z art. 136 i 143 TFUE;
- b) w 2015 r.: 1 % kwoty wsparcia z funduszy polityki spójności i z EFMR na cały okres programowania dla programu operacyjnego lub 1,5 % kwoty wsparcia z funduszy polityki spójności i z EFMR na cały okres programowania dla programu operacyjnego, jeżeli państwo członkowskie otrzymywało pomoc finansową od 2010 r., zgodnie z art. 122 i 143 TFUE, lub z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej, lub jeśli otrzymuje pomoc finansową na dzień 31 grudnia 2014 r. zgodnie z art. 136 i 143 TFUE;
- c) w 2016 r.: 1 % kwoty wsparcia z funduszy polityki spójności oraz z EFMR na cały okres programowania dla programu operacyjnego.

Jeżeli program operacyjny jest przyjmowany w 2015 r. lub później, wcześniejsze raty są wypłacane w roku, w którym przyjęto program.

2. Kwota rocznych płatności zaliczkowych jest wypłacana przed dniem 1 lipca w latach 2016-2023. Kwota ta stanowi następującą wartość procentową kwoty wsparcia z funduszy polityki spójności oraz z EFMR na cały okres programowania dla programu operacyjnego:

- 2016 r.: 2 %
- 2017 r.: 2,625 %
- 2018 r.: 2,75 %
- 2019 r.: 2,875 %
- 2020-2023 r.: 3 %.

3. Przy obliczaniu kwoty początkowych płatności zaliczkowych, o których mowa w ust. 1 kwota wsparcia na cały okres programowania nie obejmuje kwot z rezerwy wykonania, które były pierwotnie alokowane na program operacyjny.

Przy obliczaniu kwoty rocznych płatności zaliczkowych, o których mowa w ust. 1, do roku 2020 r. włącznie kwota wsparcia na cały okres programowania nie obejmuje kwot z rezerwy wykonania, które były pierwotnie alokowane na program operacyjny.

Artykuł 135

Terminy przedstawiania wniosków o płatność okresową oraz ich wypłacania

- 1. Instytucja certyfikująca regularnie składa, zgodnie z art. 131 ust. 1, wnioski o płatność okresową obejmujące kwoty zaksięgowane w roku obrachunkowym. Instytucja certyfikująca może jednak, jeżeli uzna to za konieczne, ująć te kwoty we wnioskach o płatność składanych w kolejnych latach obrachunkowych.
- 2. Instytucja certyfikująca przedkłada ostateczny wniosek o płatność okresową do dnia 31 lipca po upływie poprzedniego roku obrachunkowego oraz, w każdym przypadku, przed pierwszym wnioskiem o płatność okresową dla następnego roku obrachunkowego.
- 3. Pierwszego wniosku o płatność okresową nie składa się przed powiadomieniem Komisji o desygnacji instytucji zarządzających i instytucji certyfikującej zgodnie z art. 124.
- 4. Nie można dokonywać płatności okresowych dla danego programu operacyjnego, jeśli roczne sprawozdanie z wdrażania nie zostało przesłane Komisji zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.
- 5. Z zastrzeżeniem dostępności środków Komisja dokonuje płatności okresowej nie później niż 60 dni od daty zarejestrowania przez Komisję wniosku o płatność.

Artykuł 136

Anulowanie zobowiązań

- 1. Komisja anuluje każdą część kwoty w ramach programu operacyjnego, która nie została wykorzystana na początkową i roczną płatność zaliczkową oraz płatności okresowe do dnia 31 grudnia trzeciego roku budżetowego następującego po roku, w którym podjęto zobowiązanie budżetowe w ramach programu operacyjnego, lub w odniesieniu do której wniosek o płatność sporządzony zgodnie z art. 131 nie został przesłany zgodnie z art. 135.
- 2. Ta część zobowiązań, która pozostaje otwarta na dzień 31 grudnia 2023 r., zostaje anulowana, jeżeli któryś z dokumentów wymaganych na mocy art. 141 ust. 1 nie został przekazany Komisji w terminie określonym w art. 141 ust. 1.

ROZDZIAŁ II

Sporządzanie, analiza oraz zatwierdzanie zestawień wydatków i zamknięcie programów operacyjnych oraz zawieszenie płatności

Sekcja I

Sporządzanie, analiza oraz zatwierdzanie zestawień wydatków

Artykuł 137

Sporządzanie zestawień wydatków

1. Zestawienie wydatków, o którym mowa w art. 59 ust. 5 lit. a) rozporządzenia finansowego, przedkłada się Komisji dla każdego programu operacyjnego. Zestawienie wydatków obejmuje rok obrachunkowy i zawiera na poziomie każdego priorytetu, w stosownych przypadkach, według funduszy i kategorii regionów:

- a) całkowitą kwotę kwalifikowalnych wydatków zaksięgowanych przez instytucję certyfikującą, które zostały ujęte we wnioskach o płatność przedłożonych Komisji zgodnie z art. 131 i art. 135 ust. 2 do dnia 31 lipca następującego po zakończeniu roku obrachunkowego, oraz całkowitą kwotę odpowiadających wydatków publicznych poniesionych w trakcie wdrażania operacji, oraz całkowitą kwotę odpowiednich płatności na rzecz beneficjentów dokonanych na mocy art. 132 ust. 1;
- b) kwoty wycofane i odzyskane w roku obrachunkowym, kwoty, które mają być odzyskane na koniec roku obrachunkowego, kwoty odzyskane na podstawie art. 71 oraz nieściągalne należności;
- c) kwoty wkładów programu wypłaconych instrumentom finansowym na mocy art. 41 ust. 1 oraz zaliczek w ramach pomocy państwa wypłaconych na mocy art. 131 ust. 4;
- d) dla każdego priorytetu – wyszczególnienie różnic pomiędzy wydatkami zadeklarowanymi zgodnie z lit. a) a wydatkami zadeklarowanymi w odniesieniu do tego samego roku obrachunkowego we wnioskach o płatność, wraz z wyjaśnieniem wszelkich różnic.

2. Jeżeli państwo członkowskie wyklucza z zestawienia wydatków wydatki wcześniej ujęte we wniosku o płatność okresową za dany rok obrachunkowy z uwagi na trwającą ocenę ich zgodności z prawem i prawidłowości, całość lub część takich wydatków uznanych za zgodne z prawem i prawidłowe może zostać ujęta we wniosku o płatność okresową dotyczącym kolejnych lat obrachunkowych.

3. W celu ustanowienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego artykułu Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające wzór zestawienia wydatków, o którym mowa w niniejszym artykule. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3.

Artykuł 138

Składanie informacji

Za każdy rok od 2016 r. do 2025 r. włącznie państwo członkowskie przedkłada, w terminie określonym w art. 59 ust. 5 rozporządzenia finansowego, dokumenty, o których mowa w tym artykule, mianowicie:

- a) zestawienie wydatków, o którym mowa w art. 137 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, za poprzedni rok obrachunkowy;
- b) deklarację zarządczą i roczne podsumowanie, o której mowa w art. 125 ust. 4 lit. e) akapit pierwszy niniejszego rozporządzenia za poprzedni rok obrachunkowy;
- c) opinię audytową i sprawozdanie z kontroli, o których mowa w art. 127 ust. 5 akapit pierwszy lit. a) oraz b) niniejszego rozporządzenia za poprzedni rok obrachunkowy.

Artykuł 139

Analiza i zatwierdzanie zestawień wydatków

1. Komisja analizuje dokumenty złożone przez państwo członkowskie na mocy art. 138. Na wniosek Komisji państwo członkowskie przedstawia wszelkie niezbędne informacje dodatkowe, aby w terminie określonym w art. 84 umożliwić Komisji stwierdzenie, czy zestawienie wydatków jest kompletne, rzetelne i prawdziwe.

2. Komisja zatwierdza zestawienie wydatków, jeżeli jest w stanie stwierdzić, że jest ono kompletne, rzetelne i prawdziwe. Komisja dokonuje takiego stwierdzenia, jeżeli instytucja audytowa wydała opinię audytową bez zastrzeżeń co do kompletności, rzetelności i prawdziwości zestawienia wydatków, chyba że Komisja posiada konkretne dowody na to, że opinia audytowa dotycząca zestawienia wydatków jest niewiarygodna.

3. Komisja informuje państwo członkowskie w terminie określonym w art. 84, czy jest w stanie zatwierdzić zestawienie wydatków.

4. Jeżeli z przyczyn leżących po stronie państwa członkowskiego Komisja nie jest w stanie zatwierdzić zestawienia wydatków w terminie określonym w art. 84, powiadamia ona państwo członkowskie, podając powody zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu oraz określając działania, których podjęcie jest wymagane, a także termin na ich wykonanie. Po upływie terminu na zrealizowanie tych działań Komisja informuje państwo członkowskie, czy jest w stanie zatwierdzić zestawienie wydatków.

5. Kwestii związanych ze zgodnością z prawem i prawidłowością transakcji leżących u podstaw wydatków ujętych w zestawieniu wydatków nie uwzględnia się do celów zatwierdzenia zestawienia wydatków przez Komisję. Procedura analizy i zatwierdzania zestawienia wydatków nie zakłada rozpatrywania wniosków o płatności okresowe i nie prowadzi do zawieszenia płatności, bez uszczerbku dla art. 83 i 142.

6. Na podstawie zatwierdzonego zestawienia wydatków Komisja oblicza kwotę obciążającą fundusze polityki spójności oraz EFMR w danym roku obrachunkowym oraz wynikające z tego dostosowania związane z płatnościami dla państw członkowskich. Komisja bierze pod uwagę:

- a) kwoty ujęte w zestawieniu wydatków, o których mowa w art. 137 ust. 1 lit. a) i do których stosuje się stopę dofinansowania dla każdego priorytetu;
- b) całkowitą kwotę płatności dokonanych przez Komisję w tym roku obrachunkowym składającą się z:
 - (i) kwoty płatności okresowych wypłaconych przez Komisję zgodnie z art. 130 ust. 1 i art. 24; oraz
 - (ii) kwoty rocznych płatności zaliczkowych wypłaconych na podstawie art. 134 ust. 2.

7. Po dokonaniu obliczeń zgodnie z ust. 6 Komisja rozlicza odpowiednie roczne płatności zaliczkowe i wypłaca wszelkie dodatkowe kwoty należne w ciągu 30 dni od zatwierdzenia zestawienia wydatków. Jeżeli istnieje kwota podlegająca odzyskaniu od państwa członkowskiego, Komisja wydaje w związku z nią nakaz odzyskania, który zostaje wykonany, w miarę możliwości, przez potrącenie jej od kwot należnych państwu członkowskiemu w ramach kolejnych płatności na rzecz tego samego programu operacyjnego. Odzyskanie takie nie stanowi korekty finansowej i nie zmniejsza wsparcia z funduszy polityki spójności na rzecz programu operacyjnego. Odzyskana kwota stanowi dochody przeznaczane na określony cel zgodnie z art. 177 ust. 3 rozporządzenia finansowego.

8. Jeżeli po zastosowaniu procedury określonej w ust. 4 Komisja nie jest w stanie zatwierdzić zestawienia wydatków, ustala – na podstawie dostępnych informacji i zgodnie z ust. 6 – kwotę obciążającą fundusze polityki spójności w danym roku obrachunkowym i informuje o niej państwo członkowskie. Jeżeli państwo członkowskie powiadomi Komisję o swojej zgodzie w ciągu dwóch miesięcy od przekazania przez Komisję odnośnych informacji, zastosowanie ma ust. 7. W przypadku braku takiej zgody Komisja przyjmuje, w drodze aktu wykonawczego, decyzję określającą kwotę obciążającą fundusze polityki spójności w danym roku obrachunkowym. Decyzja taka nie stanowi korekty finansowej i nie zmniejsza wsparcia z funduszy polityki spójności na rzecz programu operacyjnego. Na podstawie tej decyzji Komisja dokonuje dostosowań płatności na rzecz państw członkowskich zgodnie z ust. 7.

9. Zatwierdzenie zestawienia wydatków przez Komisję lub przyjęcie przez Komisję decyzji na mocy ust. 8 niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla stosowania korekt na mocy art. 144 i 145.

10. Państwa członkowskie mogą zastąpić nieprawidłowe kwoty wykryte po złożeniu zestawienia wydatków przez dokonanie odpowiednich dostosowań w zestawieniu wydatków za rok obrachunkowy, w którym wykryto nieprawidłowość, bez uszczerbku dla art. 144 i 145.

Artykuł 140

Dostępność dokumentów

1. Bez uszczerbku dla zasad dotyczących pomocy państwa instytucja zarządzająca zapewnia udostępnienie Komisji i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu wszystkich dokumentów potwierdzających dotyczących wydatku wspieranego z funduszy polityki spójności w ramach operacji, dla których całkowite wydatki kwalifikowalne wynoszą mniej niż 1 000 000 EUR; udostępnia jena żądanie przez okres trzech lat od dnia 31 grudnia następującego po złożeniu zestawienia wydatków, w którym ujęto dany wydatek dotyczący danej operacji.

W przypadku operacji innych niż te, o których mowa w akapicie pierwszym, wszystkie dokumenty potwierdzające powinny być udostępnione przez okres dwóch lat od dnia 31 grudnia następującego po złożeniu zestawienia wydatków, w którym ujęto ostateczne wydatki dotyczące zakończonej operacji.

Instytucja zarządzająca może podjąć decyzję o zastosowaniu do operacji, dla których całkowite wydatki kwalifikowalne wynoszą mniej niż 1 000 000 EUR, zasady, o której mowa w akapicie drugim.

Okres, o którym mowa w akapicie pierwszym, zostaje przerwany w przypadku wszczęcia postępowania prawnego albo na należycie uzasadniony wniosek Komisji.

2. Instytucja zarządzająca informuje beneficjentów o dacie rozpoczęcia okresu, o którym mowa w ust. 1.

3. Dokumenty przechowuje się albo w formie oryginałów, albo ich uwierzytelnionych odpisów lub na powszechnie uznanych nośnikach danych, w tym jako elektroniczne wersje dokumentów oryginalnych lub dokumenty istniejące wyłącznie w wersji elektronicznej.

4. Dokumenty przechowuje się w formie, która pozwala na zidentyfikowanie danych dotyczących ich przedmiotu przez czas nie dłuższy niż jest to konieczne do celów, dla których dane były gromadzone lub dla których są przetwarzane dalej.

5. Procedura poświadczania zgodności dokumentów przechowywanych na powszechnie akceptowanych nośnikach danych z dokumentem oryginalnym jest ustanawiana przez instytucje krajowe i zapewnia, że wersje te są zgodne z wymogami prawa krajowego i można się na nich oprzeć do celów audytu.

6. Jeżeli dokumenty istnieją wyłącznie w formie elektronicznej, systemy komputerowe, w których przechowywane są wersje elektroniczne, muszą spełniać normy bezpieczeństwa zapewniające, że dokumenty te są zgodne z wymogami prawa krajowego i można się na nich oprzeć do celów audytu.

Sekcja II

Zamknięcie programów operacyjnych

Artykuł 141

Złożenie dokumentów zamknięcia oraz płatność salda końcowego

1. Oprócz dokumentów, o których mowa w art. 138, dla ostatniego roku obrachunkowego od dnia 1 lipca 2023 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. państwa członkowskie przedkładają końcowe sprawozdanie z wdrażania programu operacyjnego lub ostatnie roczne sprawozdanie z wdrażania programu operacyjnego wspieranego z EFMR.

2. Saldo końcowe jest wypłacane nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia zatwierdzenia zestawienia wydatków z ostatniego roku obrachunkowego lub w terminie jednego miesiąca od daty przyjęcia końcowego sprawozdania z wdrażania, zależnie od tego, która data jest późniejsza.

Sekcja III

Zawieszenie płatności

Artykuł 142

Zawieszenie płatności

1. Komisja może zawiesić w całości lub części płatności okresowe na poziomie priorytetów lub programów operacyjnych, jeżeli spełniony został co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli programu operacyjnego istnieje poważny defekt stanowiący zagrożenie dla wkładu Unii na rzecz programu operacyjnego, w odniesieniu do której nie podjęto działań naprawczych;
- b) wydatek ujęty w deklaracji wydatków związany jest z nieprawidłowością o poważnych skutkach finansowych, która nie została skorygowana;
- c) państwo członkowskie nie podjęło niezbędnych działań w celu naprawy sytuacji, co doprowadziło do wstrzymania biegu terminu płatności na podstawie art. 83;
- d) występuje poważny defekt w jakości i wiarygodności systemu monitorowania lub danych dotyczących wspólnych i specyficznych dla programu wskaźników;
- e) nie zakończono działań w celu spełnienia warunków wstępnych z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 19;
- f) istnieją dowody wynikające z przeglądu wyników dla priorytetu, że w ramach wykonania celów pośrednich priorytetu wyrażonych wskaźnikami finansowymi, wskaźnikami produktu lub za pomocą kluczowych etapów wdrażania zakończyło się poważnym niepowodzeniem, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 22;

W przepisach dotyczących poszczególnych funduszy dla EFMR można określić szczególne podstawy dla wstrzymania płatności związanego z nieprzestrzeganiem przepisów mających zastosowanie w ramach wspólnej polityki rybołówstwa, które powinny być proporcjonalne oraz uwzględniać charakter, wagę, czas trwania i powtarzalność nieprzestrzegania przepisów.

2. Komisja może podjąć decyzję, w drodze aktów wykonawczych, o zawieszeniu w całości lub części płatności okresowych po umożliwieniu państwu członkowskiemu zgłoszenia uwag.

3. Komisja znosi zawieszenie w całości lub części płatności okresowych w przypadku gdy państwo członkowskie podjęło niezbędne środki umożliwiające zniesienie zawieszenia.

ROZDZIAŁ III

Korekty finansowe

Sekcja I

Korekty finansowe dokonywane przez państwa członkowskie

Artykuł 143

Korekty finansowe dokonywane przez państwa członkowskie

1. Odpowiedzialność za badanie nieprawidłowości, dokonywanie wymaganych korekt finansowych oraz odzyskiwanie kwot spoczywa w pierwszej kolejności na państwach członkowskich. W przypadku nieprawidłowości systemowej państwo członkowskie rozszerza zakres swego dochodzenia w celu objęcia nim wszystkich operacji, których nieprawidłowości te mogą dotyczyć.

2. Państwa członkowskie dokonują korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w operacjach lub programach operacyjnych. Korekty finansowe polegają na anulowaniu całości lub części wkładu publicznego w ramach operacji lub programu operacyjnego. Państwa członkowskie biorą pod uwagę charakter i wagę nieprawidłowości oraz straty finansowe poniesione przez fundusze polityki spójności lub EFMR i stosują proporcjonalną korektę. Instytucja zarządzająca odnotowuje korekty finansowe w zestawieniu wydatków dla roku obrachunkowego, w którym podjęto decyzję o anulowaniu.

3. Wkład z funduszy polityki spójności lub z EFMR anulowany zgodnie z ust. 2 może być ponownie wykorzystany przez państwo członkowskie w ramach danego programu operacyjnego z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Wkład anulowany zgodnie z ust. 2 nie może być ponownie wykorzystany na operacje, które były przedmiotem korekty, lub, w przypadku gdy korekta finansowa dotyczy nieprawidłowości systemowej, na operacje, których dotyczy nieprawidłowość systemowa.

5. W przepisach dotyczących poszczególnych funduszy dla EFMR można określić szczególne podstawy korekt finansowych, powiązane z nieprzestrzeganiem przez państwo członkowskie zasad obowiązujących w ramach wspólnej polityki rybołówstwa, które są proporcjonalne, uwzględniają charakter, wagę, czas trwania i powtarzanie się przypadków nieprzestrzegania tych zasad.

Sekcja II

Korekty finansowe dokonywane przez komisję

Artykuł 144

Kryteria dokonywania korekt finansowych

1. Komisja może dokonywać korekt finansowych za pomocą aktów wykonawczych, w drodze anulowania całości lub części wkładu unijnego na rzecz programu operacyjnego zgodnie z art. 85, jeżeli w wyniku niezbędnych analiz stwierdzi, że:

- a) w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli programu operacyjnego istnieje poważny defekt stanowiący zagrożenie dla już wypłaconego wkładu Unii na rzecz programu operacyjnego;
- b) państwo członkowskie nie wywiązało się ze swoich zobowiązań zawartych w art. 143 przed wszczęciem procedury korekty na podstawie niniejszego ustępu;
- c) wydatki zawarte we wniosku o płatność są nieprawidłowe i nie zostały skorygowane przez państwo członkowskie przed wszczęciem procedury korekty na podstawie niniejszego ustępu.

Komisja dokonuje korekt finansowych na podstawie indywidualnych przypadków stwierdzonych nieprawidłowości oraz bierze pod uwagę, czy nieprawidłowość jest systemowa. Jeżeli nie jest możliwe precyzyjne określenie kwoty nieprawidłowych wydatków poniesionych przez fundusze polityki spójności lub EFMR, Komisja przyjmuje za podstawę korekty finansowej stawkę zryczałtowaną lub ekstrapolowaną.

2. Podejmując decyzję odnośnie do kwoty korekty na podstawie ust. 1, Komisja przestrzega zasady proporcjonalności, uwzględniając charakter i wagę nieprawidłowości oraz zakres i skutki finansowe defektów stwierdzonych w systemach zarządzania i kontroli danego programu operacyjnego.

3. W przypadku gdy Komisja opiera swoje stanowisko na sprawozdaniach audytorów spoza swoich służb, wyciąga własne wnioski dotyczące konsekwencji finansowych po przeanalizowaniu działań podjętych przez dane państwo członkowskie na podstawie art. 143 ust. 2, powiadomień wysłanych na podstawie art. 122 ust. 2 oraz wszelkich odpowiedzi udzielonych przez państwo członkowskie.

4. Zgodnie z art. 22 ust. 7, w przypadku gdy Komisja ustali na podstawie analizy końcowego sprawozdania z wdrażania programu operacyjnego w odniesieniu do funduszy polityki spójności lub ostatniego rocznego sprawozdania z wdrażania w odniesieniu do EFMR, że cele końcowe określone w ramach wykonania nie zostały w znacznym stopniu osiągnięte, może, w drodze aktów wykonawczych, zastosować korekty finansowe w odniesieniu do danych priorytetów w drodze aktów wykonawczych.

5. Jeżeli państwo członkowskie nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 95, Komisja może, odpowiednio do stopnia nieprzestrzegania tych obowiązków, dokonać korekty finansowej poprzez anulowanie całości lub części wkładu funduszy strukturalnych przeznaczonych dla danego państwa członkowskiego.

6. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 149 ustanawiających szczegółowe zasady dotyczące kryteriów służących do określania poważnych defektów skutecznym funkcjonowaniu systemów zarządzania i kontroli, w tym główne rodzaje takich poważnych defektów, kryteria stosowane do ustalenia poziomu korekty finansowej, która ma być zastosowana, oraz kryteria stosowania korekt finansowych na podstawie stawek zryczałtowanych lub ekstrapolowanych.

7. W przepisach dotyczących poszczególnych funduszy dla EFMR można określić szczególne podstawy korekt finansowych dokonywanych przez Komisję związanych z nieprzestrzeganiem przepisów mających zastosowanie w ramach wspólnej polityki rybołówstwa, które powinny być proporcjonalne oraz uwzględniać charakter, wagę, czas trwania i powtarzalność nieprzestrzegania przepisów.

Artykuł 145

Procedura

1. Przed podjęciem decyzji o dokonaniu korekty finansowej Komisja wszczyna procedurę, informując państwo członkowskie o swych tymczasowych wnioskach z przeprowadzonej analizy i wzywając je do zgłoszenia uwag w terminie dwóch miesięcy.

2. W przypadku gdy Komisja zaproponuje korektę finansową na podstawie stawki zryczałtowanej lub ekstrapolowanej, państwo członkowskie otrzymuje możliwość wykazania, poprzez analizę odnośnych dokumentów, że rzeczywisty zakres nieprawidłowości jest mniejszy niż w ocenie Komisji. W porozumieniu z Komisją państwo członkowskie może ograniczyć zakres takiej analizy do stosownej części odnośnych dokumentów lub ich próby. Z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków, czas przeznaczony na te analizy nie może przekroczyć okresu kolejnych dwóch miesięcy po dwumiesięcznym okresie, o którym mowa w ust. 1.

3. Komisja uwzględnia wszelkie dowody przedstawione przez państwo członkowskie w terminach określonych w ust. 1 i 2.

4. Jeżeli państwo członkowskie nie akceptuje tymczasowych wniosków Komisji, wzywane jest do wzięcia udziału w przesłuchaniu przez Komisję, które ma zapewnić, że dostępne są wszystkie istotne informacje i uwagi jako podstawa do formułowania wniosków przez Komisję dotyczących dokonania korekty finansowej.

5. W przypadku osiągnięcia porozumienia, i nie naruszając ust. 6 niniejszego artykułu, państwo członkowskie może ponownie wykorzystać stosowne fundusze polityki spójności zgodnie z art. 143 ust. 3.

6. Aby dokonać korekty finansowej Komisja podejmuje decyzję, w drodze aktów wykonawczych, w terminie sześciu miesięcy od daty przesłuchania lub od daty otrzymania dodatkowych informacji, jeżeli dane państwo członkowskie zgadza się na przedłożenie takich dodatkowych informacji w następstwie przesłuchania. Komisja bierze pod uwagę wszystkie informacje i uwagi przedłożone w trakcie trwania procedury. Jeśli przesłuchanie nie ma miejsca, sześciomiesięczny okres rozpoczyna się dwa miesiące po dacie wezwania na przesłuchanie wysłanego przez Komisję.

7. Jeżeli Komisja, wykonując swoje obowiązki na mocy art. 75, lub Europejski Trybunał Obrachunkowy wykryją nieprawidłowości wskazujące na poważne defekty w skutecznym funkcjonowaniu systemów zarządzania i kontroli, wynikające z tego korekty finansowe zmniejszają wsparcie z funduszy polityki spójności na rzecz programu operacyjnego.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania w przypadku poważnych defektów w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, które przed datą wykrycia przez Komisję lub Europejski Trybunał Obrachunkowy:

- a) zostały stwierdzone w deklaracji zarządczej, rocznym podsumowaniu kontroli lub opinii audytowej, przekazanych Komisji zgodnie z art. 59 ust. 5 rozporządzenia finansowego, lub w innych sprawozdaniach z audytu instytucji audytowej przedłożonych Komisji, i podjęto odpowiednie działania, lub
- b) były przedmiotem odpowiednich działań naprawczych państwa członkowskiego.

Podstawą oceny poważnych defektów w skutecznym funkcjonowaniu systemów zarządzania i kontroli powinny być obowiązujące przepisy prawa mające zastosowanie wtedy, kiedy przedłożono odpowiednie deklaracje zarządcze, roczne sprawozdania z kontroli i opinie audytowe.

Podjęmując decyzję dotyczącą korekty finansowej, Komisja:

- a) przestrzega zasady proporcjonalności, uwzględniając charakter i wagę poważnych defektów w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli oraz ich skutki finansowe dla budżetu Unii;
- b) w celu dokonania korekty finansowej na podstawie stawki zryczałtowanej lub ekstrapolowanej, wyklucza nieprawidłowe wydatki wykryte uprzednio przez państwo członkowskie, które były już przedmiotem dostosowania w zestawieniu wydatków zgodnie z art. 139 ust. 10, oraz wydatki, względem których trwa ocena ich zgodności z prawem i prawidłowości na mocy art. 137 ust. 2;
- c) uwzględnia przy określaniu ryzyka rezydualnego dla budżetu Unii korekty na podstawie stawki zryczałtowanej lub ekstrapolowanej zastosowane do wydatków przez państwa członkowskie w związku z innymi poważnymi defektami wykrytymi przez państwo członkowskie.

8. W przepisach dotyczących poszczególnych funduszy dla EFMR można określić dodatkowe zasady procedury korekt finansowych, o których mowa w art. 144 ust. 7.

Artykuł 146

Obowiązki państw członkowskich

Korekta finansowa dokonana przez Komisję nie narusza obowiązku państwa członkowskiego przeprowadzania procedury odzyskiwania środków na podstawie art. 143 ust. 2

niniejszego rozporządzenia oraz odzyskania pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE i na podstawie art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999⁽¹⁾.

Artykuł 147

Zwrot środków

1. Zwrotu wszelkich środków należnych do budżetu Unii dokonuje się przed terminem płatności wymienionym w nakazie odzyskania środków sporządzonym zgodnie z art. 73 rozporządzenia finansowego. Termin płatności przypada na ostatni dzień drugiego miesiąca po dacie sporządzenia nakazu.

2. Wszelkie opóźnienia w zwrocie środków powodują naliczanie odsetek z tytułu zaległych płatności, począwszy od terminu płatności do dnia faktycznego dokonania płatności. Stopa takich odsetek wynosi półtora punktu procentowego powyżej stopy stosowanej przez Europejski Bank Centralny w jego głównych operacjach refinansowych w pierwszym dniu roboczym miesiąca, w którym przypada termin płatności.

TYTUŁ III

PROPORCJONALNA KONTROLA PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

Artykuł 148

Proporcjonalna kontrola programów operacyjnych

1. Operacje, dla których całkowite wydatki kwalifikowalne nie przekraczają 200 000 EUR w przypadku EFRR i Funduszu Spójności, 150 000 EUR w przypadku EFS lub 100 000 EUR w przypadku EFMR, nie podlegają więcej niż jednemu audytowi przeprowadzonemu przez instytucję audytową albo Komisję przed przedłożeniem zestawienia wydatków, w którym ujęto ostateczne wydatki dotyczące zakończonej operacji. Inne operacje nie podlegają więcej niż jednemu audytowi na rok obrachunkowy przeprowadzonemu przez instytucję audytową albo Komisję przed przedłożeniem zestawienia wydatków, w którym ujęto ostateczne wydatki dotyczące zakończonej operacji. Jeśli w danym roku audyt przeprowadzał Europejski Trybunał Obrachunkowy, operacje nie podlegają w tym roku audytowi przeprowadzanemu przez Komisję ani instytucję audytową, pod warunkiem że wyniki audytu przeprowadzonego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy dla tych operacji mogą być wykorzystane przez instytucję audytową lub Komisję na potrzeby realizacji właściwych im zadań.

2. Dla programów operacyjnych, w przypadku których najnowsza opinia audytowa nie wykazuje istotnych defektów, Komisja może uzgodnić z instytucją audytową na kolejnym spotkaniu, o którym mowa w art. 128 ust. 3, ograniczenie wymaganego poziomu audytu, aby dostosować go do stwierdzonego ryzyka. W takich przypadkach Komisja nie przeprowadza własnych audytów na miejscu, chyba że istnieją dowody wskazujące na defekty w systemie zarządzania i kontroli wpływające na wydatki zadeklarowane Komisji w roku obrachunkowym, w odniesieniu do którego Komisja zaakceptowała zestawienie wydatków.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1).

3. Dla programów operacyjnych, w przypadku których Komisja stwierdzi, że opinia instytucji audytowej jest wiarygodna, może uzgodnić z instytucją audytową ograniczenie liczby audytów Komisji na miejscu kontrolujących pracę instytucji audytowej, chyba że istnieją dowody na występowanie defektów w pracy instytucji audytowej w roku obrachunkowym, w odniesieniu do którego Komisja zaakceptowała zestawienie wydatków.

4. Niezależnie od ust. 1 instytucja audytowa i Komisja mogą w okresie, o którym mowa w art. 140 ust. 1 przeprowadzać audyty operacji, jeżeli podczas oceny ryzyka lub audytu przeprowadzonego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy stwierdzono szczególnie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości lub nadużyć finansowych lub jeżeli istnieją dowody na poważne defekty w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli danego programu operacyjnego. Komisja może w celu dokonania oceny pracy instytucji audytowej dokonać przeglądu ścieżki audytu instytucji audytowej lub wziąć udział w audytach instytucji audytowej na miejscu oraz, w przypadkach gdy zgodnie z uznanymi w skali międzynarodowej standardami audytu jest to konieczne dla celów uzyskania gwarancji skutecznego funkcjonowania instytucji audytowej, Komisja może przeprowadzić audyt operacji.

CZĘŚĆ PIĄTA

PRZEKAZANIE UPRAWNIENI, PRZEPISY WYKONAWCZE, PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

ROZDZIAŁ I

Przekazanie uprawnień i przepisy wykonawcze

Artykuł 149

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 5 ust. 3, art. 12 akapit drugi, art. 22 ust. 7 akapit czwarty, art. 37 ust. 13, art. 38 ust. 4 akapit trzeci, art. 40 ust. 4, art. 41 ust. 3, art. 42 ust. 1 akapit drugi, art. 42 ust. 6, art. 61 ust. 3 akapit drugi, trzeci, czwarty i siódmy, art. 63 ust. 4, art. 64 ust. 4, art. 68 ust. 1 akapit drugi, art. 101 akapit czwarty, art. 122 ust. 2 akapit piąty, art. 125 ust. 8 akapit pierwszy, art. 125 ust. 9, art. 127 ust. 7 i 8 oraz art. 144 ust. 6, powierza się Komisji na okres od dnia 21 grudnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 5 ust. 3, art. 12 akapit drugi, art. 22 ust. 7 akapit czwarty, art. 37 ust. 13, art. 38 ust. 4 akapit trzeci, art. 40 ust. 4, art. 41 ust. 3, art. 42 ust. 1 akapit drugi, art. 42 ust. 6, art. 61 ust. 3 akapit drugi, trzeci, czwarty i siódmy, art. 63 ust. 4, art. 64 ust. 4, art. 68 ust. 1 akapit drugi, art. 101 akapit czwarty, art. 122 ust. 2

akapit piąty, art. 125 ust. 8 akapit pierwszy, art. 125 ust. 9, art. 127 ust. 7 i 8 oraz art. 144 ust. 6, może zostać odwołane w dowolnym momencie przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Staje się ona skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub od późniejszej daty, która jest w niej określona. Nie wpływa ona na ważność aktów delegowanych już obowiązujących.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja powiadamia o tym równocześnie Parlament Europejski i Radę.

5. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 5 ust. 3, art. 12 akapit drugi, art. 22 ust. 7 akapit czwarty, art. 37 ust. 13, art. 38 ust. 4 akapit trzeci, art. 40 ust. 4, art. 41 ust. 3, art. 42 ust. 1 akapit drugi, art. 42 ust. 6, art. 61 ust. 3 akapit drugi, trzeci, czwarty i siódmy, art. 63 ust. 4 oraz art. 64 ust. 4, art. 68 ust. 1 akapit drugi, art. 101 ust. 1 akapit czwarty, art. 122 ust. 2 akapit piąty, art. 125 ust. 8 akapit pierwszy, art. 125 ust. 9, art. 127 ust. 7 i 8 oraz art. 144 ust. 6, wchodzi w życie wyłącznie w przypadku braku sprzeciwu Parlamentu Europejskiego lub Rady w ciągu dwóch miesięcy od zawiadomienia o danym akcie Parlamentu Europejskiego i Rady lub też jeśli przed upływem tego terminu Parlament Europejski i Rada poinformują Komisję, że nie zamierzają zgłosić sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 150

Procedura komitetowa

1. W stosowaniu niniejszego rozporządzenia, rozporządzenia w sprawie EFRR, rozporządzenia w sprawie EWT, rozporządzenia w sprawie EFS oraz rozporządzenia w sprawie Funduszu Spójności, Komisję wspiera komitet koordynujący EFSI. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego w odniesieniu do uprawnień wykonawczych, o których mowa w art. 8 akapit trzeci, art. 22 ust. 7 akapit piąty, art. 38 ust. 3 akapit drugi, art. 38 ust. 10, art. 39 ust. 4 akapit drugi, art. 46 ust. 3, art. 96 ust. 2 akapit drugi, art. 115 ust. 4 i art. 125 ust. 8 akapit drugi; stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

ROZDZIAŁ II

Przepisy przejściowe i końcowe

Artykuł 151

Przegląd

Parlament Europejski i Rada dokonują przeglądu niniejszego rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2020 r. zgodnie z art. 177 TFUE.

Artykuł 152

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację albo modyfikację, w tym całkowite lub częściowe anulowanie pomocy zatwierdzonej przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 lub wszelkich innych przepisów prawa mających zastosowanie do tej pomocy na dzień 31 grudnia 2013 r., Niniejsze rozporządzenie lub takie inne przepisy prawa mające zastosowanie stosują się nadal po dniu 31 grudnia 2013 r. do tej pomocy lub do danych operacji aż do ich zamknięcia. Dla celów niniejszego ustępu pomoc obejmuje programy operacyjne i duże projekty.

2. Wnioski o pomoc złożone lub zatwierdzone na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 zachowują ważność.

3. W przypadku gdy państwo członkowskie korzysta z opcji określonej w art. 123 ust. 3, może ono przedłożyć Komisji wniosek o to, aby instytucja zarządzająca pełniła funkcje instytucji certyfikującej na zasadzie odstąpienia od art. 59 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 dla odnośnych programów operacyjnych wdrażanych na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1083/2006. Do wniosku dołącza się ocenę dokonaną przez instytucję audytową. Jeżeli na podstawie infor-

macji uzyskanych od instytucji audytowej oraz w ramach własnych audytów Komisja stwierdza, że systemy zarządzania i kontroli tych programów operacyjnych działają skutecznie, a pełnienie przez instytucję zarządzającą funkcji instytucji certyfikującej nie wpłynie negatywnie na te systemy, to informuje ona państwo członkowskie o zgodzie w ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku.

Artykuł 153

Uchylenie

1. Bez uszczerbku dla przepisów ustanowionych w art. 152, niniejszym uchyla się rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r.

2. Odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jak odesłania do niniejszego rozporządzenia, zgodnie z tabelą korelacji określoną w załączniku XIV.

Artykuł 154

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 20–24, art. 29 ust. 3, art. 38 ust. 1 lit. a), art. 58, 60, 76–92, 118, 120, 121, oraz art. 129–147 mają zastosowanie od dnia 1 stycznia 2014 r.

Art. 39 ust. 2 akapit siódmy zdanie drugie i art. 76 akapit piąty mają zastosowanie od dnia wejścia w życie zmiany do rozporządzenia finansowego dotyczącej anulowania środków.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 grudnia 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

R. ŠADŽIUS

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

WSPÓLNE RAMY STRATEGICZNE

1. WPROWADZENIE

W celu promowania harmonijnego, wyrównanego, i zrównoważonego rozwoju Unii oraz maksymalnego zwiększenia wkładu EFSI w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz właściwych dla poszczególnych funduszy zadań EFSI, w tym spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, niezbędne jest zapewnienie, że zobowiązania określone w ramach unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego rozwoju, sprzyjającego włączeniu społecznemu pociągają za sobą inwestycje z EFSI i z innych instrumentów unijnych. Wspólne ramy strategiczne (WRS) zgodnie z art. 10 oraz priorytetami i celami określonymi w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy zawierają zatem strategiczne zasady przewodnie umożliwiające osiągnięcie zintegrowanego podejścia do rozwoju z wykorzystaniem EFSI skoordynowanych z innymi unijnymi instrumentami i strategiami, zgodnie z celami politycznymi i głównymi celami unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz, w stosownych przypadkach, kluczowymi inicjatywami, z uwzględnieniem najważniejszych wyzwań terytorialnych oraz specyfiki kontekstu krajowego, regionalnego i lokalnego.

2. WKŁAD EFSI W STRATEGIĘ UNII NA RZECZ INTELIGENTNEGO, ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ SPÓJNOŚĆ Z ZARZĄDZANIEM GOSPODARCZYM UNII

1. Aby wspierać skuteczne ukierunkowywanie umów partnerstwa i programów na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, niniejsze rozporządzenie określa w art. 9 akapit pierwszy jedenaście celów tematycznych, które odpowiadają priorytetom unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i które otrzymają wsparcie z EFSI.
2. Zgodnie z celami tematycznymi określonymi w art. 9 akapit pierwszy, aby zapewnić masę krytyczną konieczną do osiągnięcia celów w zakresie wzrostu i miejsc pracy, państwa członkowskie koncentrują wsparcie zgodnie z art. 18 niniejszego rozporządzenia i przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy w odniesieniu do koncentracji tematycznej, a także zapewniają skuteczność wydatków. Państwa członkowskie zwracają szczególną uwagę na priorytetowe traktowanie wydatków sprzyjających wzrostowi, obejmujących wydatki na edukację, badania, innowację, efektywność energetyczną oraz wydatki mające na celu ułatwienie dostępu MŚP do finansowania, zapewnienie trwałości środowiskowa naturalnego, a także właściwe gospodarowanie zasobami naturalnymi oraz działania na rzecz klimatu, jak również modernizowanie administracji publicznej. Biorą one również pod uwagę zachowanie lub zwiększenie zasięgu i skuteczności służb zatrudnienia i aktywnej polityki rynku pracy w celu walki z bezrobociem, z naciskiem na ludzi młodych, oraz podejmowania działań w związku ze społecznymi konsekwencjami kryzysu i promowania włączenia społecznego.
3. Aby zapewnić spójność z priorytetami ustalonymi w kontekście europejskiego semestru, przy przygotowywaniu umów partnerstwa państwa członkowskie planują wykorzystanie EFSI z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, krajowych programów reform oraz najbardziej aktualnych stosownych zaleceń dla poszczególnych państw przyjętych zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE i stosownych zaleceń Rady przyjętych zgodnie z art. 148 ust. 4 TFUE, zgodnie z właściwym zakresem ich ról i obowiązków. Państwa członkowskie w razie potrzeby uwzględniają również stosowne zalecenia Rady oparte na Pakcie na rzecz stabilności i wzrostu oraz programach dostosowania ekonomicznego.
4. W celu określenia sposobu, w jaki EFSI mogą najskuteczniej przyczynić się do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, oraz uwzględnienia celów Traktatu, w tym spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, państwa członkowskie wybierają cele tematyczne planowanego wykorzystania EFSI w ramach właściwych kontekstów krajowy, regionalnych i lokalnych.

3. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO EFSI ORAZ USTALENIA W ZAKRESIE ICH WYKORZYSTYWANIA

3.1 Wprowadzenie

1. Zgodnie z art. 15 ust. 2 lit. a) w umowie partnerstwa wskazuje się zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego. Państwa członkowskie zapewniają, by wybór celów tematycznych oraz inwestycji i unijnych priorytetów w sposób zintegrowany odpowiadał potrzebom rozwojowym i wyzwaniom terytorialnym zgodnie z analizą określoną w sekcji 6.4. Państwa członkowskie dążą do maksymalnego wykorzystania możliwości w celu zapewnienia skoordynowanego i zintegrowanego wdrażania EFSI.
2. Państwa członkowskie i, w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 4 ust. 4, regiony zapewniają, aby interwencje finansowane z EFSI uzupełniały się i były realizowane w sposób skoordynowany w celu osiągnięcia efektu synergii tak, aby obniżyć koszty i obciążenia administracyjne podmiotów zarządzających i beneficjentów zgodnie z art. 4, 15 i 27.

3.2 Komplementarność i koordynacja

1. Państwa członkowskie oraz instytucje zarządzające odpowiedzialne za wdrażanie EFSI ściśle ze sobą współpracują przy przygotowywaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji umowy partnerstwa i programów. W szczególności zapewniają one realizację następujących działań:
 - a) identyfikacja obszarów interwencji, gdzie EFSI mogą się uzupełniać, aby osiągać cele tematyczne określone w niniejszym rozporządzeniu;
 - b) zapewnienie zgodnie z art. 4 ust. 6 istnienia rozwiązań w zakresie skutecznej koordynacji EFSI w celu zwiększenia oddziaływania i skuteczności funduszy polityki spójności, w tym, w stosownych przypadkach, poprzez wykorzystanie programów wielofunduszowych dla funduszy polityki spójności;
 - c) zachęcanie do zaangażowania instytucji zarządzających odpowiedzialnych za inne EFSI oraz odpowiednich ministerstw w tworzenie systemów wsparcia zapewniających koordynację, synergię i unikanie pokrywania się podejmowanych przedsięwzięć;
 - d) powołanie, w stosownych przypadkach, wspólnych komitetów monitorujących programy realizujące EFSI oraz opracowanie innych rozwiązań dotyczących wspólnego zarządzania i kontroli w celu ułatwienia koordynacji między instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie EFSI;
 - e) wykorzystanie wspólnych rozwiązań w zakresie e-rządzenia, które mogą pomóc wnioskodawcom i beneficjentom oraz możliwie szerokie wykorzystanie „punktów kompleksowej obsługi”, w tym udzielających porad w zakresie możliwości wsparcia ze wszystkich EFSI;
 - f) ustanowienie mechanizmów koordynacji przedsięwzięć w zakresie współpracy finansowanych z EFRR i EFS z inwestycjami wspieranymi w ramach programów „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”;
 - g) promowanie wspólnego podejścia EFSI w odniesieniu do wytycznych dotyczących opracowywania operacji, naborów wniosków i procedur wyboru lub innych mechanizmów służących ułatwieniu dostępu projektów zintegrowanych do funduszy polityki spójności;
 - h) zachęty do współpracy między instytucjami zarządzającymi różnych EFSI w obszarach monitorowania, ewaluacji, zarządzania i kontroli oraz audytu.

3.3 Zachęcanie do zintegrowanego podejścia

1. Państwa członkowskie, w stosownych przypadkach, łączą na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym EFSI w zintegrowane pakiety, specjalnie zaprojektowane w taki sposób, aby odnosiły się do szczególnych wyzwań terytorialnych, których podjęcie niezbędne jest do osiągnięcia celów określonych w umowie partnerstwa oraz programach. Można tego dokonać, wykorzystując zintegrowane inwestycje terytorialne, operacje zintegrowane, wspólne plany działania oraz rozwój lokalny kierowany przez społeczność.
2. Zgodnie z art. 36, aby osiągnąć zintegrowane wykorzystanie celów tematycznych, finansowanie z poszczególnych osi priorytetowych lub programów operacyjnych wspieranych ze środków EFS, EFRR i Funduszu Spójności można połączyć w ramach ZIT. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach ZIT można uzupełnić wsparciem finansowym w ramach, odpowiednio, EFRROW lub EFMR.
3. Zgodnie z właściwymi przepisami w ramach przepisów dotyczących poszczególnych funduszy, aby zwiększyć wpływ i skuteczność tematycznie spójnego, zintegrowanego podejścia, oś priorytetowa może dotyczyć więcej niż jednej kategorii regionu, łączyć jeden lub więcej komplementarnych priorytetów inwestycyjnych z EFRR, Funduszu Spójności i EFS w ramach jednego celu tematycznego oraz, w uzasadnionych przypadkach, łączyć jeden lub więcej komplementarnych priorytetów inwestycyjnych z różnych celów tematycznych, aby osiągnąć maksymalny wkład na rzecz osi priorytetowej.
4. Państwa członkowskie wspierają, zgodnie z ich instytucjonalnymi i prawnymi ramami oraz z art. 32, rozwój rozwiązań lokalnych i tych poniżej szczebla regionalnego. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność powinien być realizowany w kontekście strategicznego podejścia, aby zagwarantować, że przy oddolnym określaniu lokalnych potrzeb uwzględniono priorytety określone na wyższym poziomie. Państwa członkowskie określają zatem podejście do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach EFRROW i, w stosownych przypadkach, EFRR, EFS lub EFMR, zgodnie z art. 15 ust. 2, i zawierają w umowach partnerstwa informacje na temat głównych wyzwań, jakim będzie można w ten sposób sprostać, najważniejszych celów i priorytetów rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, zasięgu terytorialnego, szczególnej roli, jaką należy przypisać lokalnym grupom działania w realizacji strategii oraz przewidywanej roli EFRROW i, w stosownych przypadkach, EFRR, EFS lub EFMR w realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na różnego typu obszarach, np. wiejskich, miejskich i przybrzeżnych oraz odpowiednich mechanizmów koordynacji.

4. KOORDYNACJA I SYNERGIA MIĘDZY EFSI I INNYMI OBSZARAMI POLITYKI I INSTRUMENTAMI UNII

Koordinacja działań przez państwa członkowskie przewidziana w niniejszej sekcji ma zastosowanie, o ile dane państwo członkowskie zamierza skorzystać ze wsparcia z EFSI oraz innych unijnych instrumentów w odnośnym obszarze polityki. Lista przedstawionych w tej sekcji programów unijnych nie jest wyczerpująca.

4.1 Wprowadzenie

1. Państwa członkowskie i Komisja, zgodnie ze swoimi właściwymi obowiązkami, biorą pod uwagę skutki polityk unijnych na poziomie krajowym i regionalnym oraz ich wpływ na spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną, w celu osiągnięcia synergii i skutecznej koordynacji oraz zidentyfikowania i promowania najbardziej odpowiednich sposobów wykorzystania unijnych środków dla wspierania lokalnych, regionalnych i krajowych inwestycji. Państwa członkowskie zapewniają również komplementarność strategii i instrumentów Unii oraz interwencji krajowych, regionalnych i lokalnych.
2. Państwa członkowskie i Komisja, zgodnie z art. 4 ust. 6 i swoimi właściwymi obowiązkami, zapewniają koordynację między EFSI a innymi stosownymi instrumentami unijnymi na szczeblu Unii i na szczeblu państw członkowskich. Podejmują właściwe kroki, aby zapewnić spójność na etapie programowania i wdrażania interwencji finansowanych z EFSI z celami innych obszarów polityki unijnej. W tym celu biorą one pod uwagę następujące aspekty:
 - a) zwiększenie komplementarności i synergii różnych unijnych instrumentów na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym, zarówno na etapie planowania, jak i w trakcie wdrażania;
 - b) udoskonalenie istniejących struktur, a tam, gdzie to konieczne, utworzenie nowych struktur, ułatwiających strategiczne określenie priorytetów w zakresie poszczególnych instrumentów i struktur koordynacji na poziomie unijnym i krajowym, które unikają powielania wysiłków oraz określenie obszarów wymagających dodatkowego wsparcia finansowego;
 - c) wykorzystanie potencjału wynikającego z połączenia wsparcia z różnych instrumentów do wspierania poszczególnych operacji i ścisła współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie na poziomie unijnym i krajowym, aby zapewnić beneficjentom spójne i uproszczone możliwości finansowania.

4.2 Koordinacja ze wspólną polityką rolną i wspólną polityką rybołówstwa.

1. EFRROW jest integralną częścią wspólnej polityki rolnej i uzupełnia środki w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, który zapewnia bezpośrednie wsparcie dla rolników oraz środki wspierania rynku. W związku z tym państwa członkowskie wspólnie zarządzają tymi interwencjami, aby zmaksymalizować efekty synergii i wartość dodaną unijnego wsparcia.
2. EFMR ma za zadanie osiągnięcie celów zreformowanej wspólnej polityki rybołówstwa i zintegrowanej polityki morskiej. W związku z tym państwa członkowskie wykorzystują EFMR do wspierania działań na rzecz poprawy gromadzenia danych i wzmacniania kontroli oraz zapewnienia synergii z priorytetami zintegrowanej polityki morskiej, takimi jak wiedza o morzu, planowanie przestrzenne obszarów morskich, zintegrowane zarządzanie strefą przybrzeżną, zintegrowany nadzór morski, ochrona środowiska morskiego i różnorodności biologicznej oraz przystosowanie do szkodliwego wpływu zmian klimatu na obszarach przybrzeżnych.

4.3 Program „Horyzont 2020” i inne centralnie zarządzane unijne programy w dziedzinie badań i innowacji

1. Państwa członkowskie i Komisja zwracają należytą uwagę na wspieranie koordynacji, synergii i komplementarności pomiędzy EFSI i programem „Horyzont 2020”, Programem na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1287/2013⁽¹⁾ oraz innymi istotnymi zarządzanymi centralnie unijnymi programami finansowania, jednocześnie ustalając ścisły podział obszarów interwencji w ramach tych programów.
2. W stosownych przypadkach państwa członkowskie opracowują krajowe lub regionalne strategie inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform. Strategie takie mogą przybierać formę lub stanowić część krajowych lub regionalnych ram strategicznych polityki w zakresie badań i innowacji służących inteligentnej specjalizacji. Strategie inteligentnej specjalizacji są opracowywane przy zaangażowaniu w proces „przedsiębiorczych odkryć” krajowych i regionalnych instytucji zarządzających oraz zainteresowanych podmiotów, takich jak uniwersytety, inne instytucje szkolnictwa wyższego, przedstawiciele przemysłu i partnerzy społeczni. Instytucje, których bezpośrednio dotyczy program „Horyzont 2020”, są aktywnie zaangażowane w ten proces. Strategie inteligentnej specjalizacji obejmują:

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1287/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) (2014 - 2020) i uchylające decyzję nr 1639/2006/WE (Zob. s. 33 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- a) „działania w odniesieniu do początkowych ogniw łańcucha („upstream”)” służące przygotowaniu regionalnych podmiotów zajmujących się badaniami i innowacjami do udziału w programie „Horyzont 2020” („droga do doskonałości”), które mają być realizowane w razie potrzeby poprzez budowanie potencjału. Wzmacniana jest komunikacja i współpraca pomiędzy krajowymi punktami kontaktowymi programu „Horyzont 2020” i instytucjami zarządzającymi EFSI.
 - b) „działania dotyczące końcowych ogniw łańcucha („downstream”)” zapewniające środki służące wykorzystywaniu i rozpowszechnianiu na rynku wyników badań i innowacji związanych z programem „Horyzont 2020” i poprzednimi programami, ze szczególnym naciskiem na tworzenie przyjaznego innowacjom otoczenia dla biznesu i przemysłu, w tym dla MŚP, zgodnie z priorytetami ustanowionymi dla poszczególnych obszarów w ramach odpowiedniej strategii inteligentnej specjalizacji.
3. Państwa członkowskie wspierają stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, pozwalające na łączenie EFSI z zasobami, które wchodzą w zakres programu „Horyzont 2020”, w ramach odpowiednich programów wykorzystywanych do realizacji elementów strategii, o których mowa w pkt 2. Instytucje krajowe i regionalne otrzymują wspólne wsparcie w zakresie opracowywania i wdrażania takich strategii, celem zidentyfikowania możliwości wspólnego finansowania infrastruktury w zakresie badań i innowacji o europejskim znaczeniu, promowania współpracy międzynarodowej, wsparcia metodycznego poprzez wzajemną ocenę, wymianę dobrych praktyk oraz szkolenia w regionach.
4. Państwa członkowskie i w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 4 ust. 4, regiony rozważą podjęcie dodatkowych środków mających na celu uwolnienie ich potencjału w zakresie badań i innowacji w sposób, który uzupełnia program „Horyzont 2020” i tworzy z nim synergię, w szczególności poprzez wspólne finansowanie. Środki te obejmują:
- a) tworzenie powiązań pomiędzy instytucjami badawczymi o doskonałej jakości badań a słabiej rozwiniętymi regionami oraz osiągającymi słabe wyniki w zakresie badań, rozwoju i innowacji państwami członkowskimi i regionami w celu utworzenia nowych lub znaczącego podniesienie statusu istniejących centrów doskonałości w regionach słabiej rozwiniętych oraz państwach członkowskich i regionach osiągających słabe wyniki w zakresie badań naukowych, rozwoju i innowacji;
 - b) tworzenie powiązań w słabiej rozwiniętych regionach oraz w państwach członkowskich i regionach osiągających słabe wyniki w zakresie badań, rozwoju i innowacji między klastrami innowacyjnymi o uznanych doskonałych wynikach;
 - c) tworzenie „katedr EPB”, w celu przyciągnięcia wybitnych naukowców, szczególnie do regionów słabiej rozwiniętych oraz państw członkowskich i regionów osiągających słabe wyniki w zakresie badań, rozwoju i innowacji;
 - d) ułatwienie dostępu do międzynarodowych sieci wybitnym naukowcom i innowatorom, którzy są w niewystarczającym stopniu zaangażowani w europejską przestrzeń badawczą (EPB) lub pochodzących ze słabiej rozwiniętych regionów bądź państw członkowskich i regionów osiągających słabe wyniki w zakresie badań, rozwoju i innowacji;
 - e) w odpowiednich przypadkach przyczynianie się do rozwoju europejskich partnerstw innowacyjnych;
 - f) przygotowywanie krajowych instytucji lub klastrów doskonałości do udziału we wspólnotach wiedzy i innowacji (WWiI) w ramach Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT); oraz
 - g) organizowanie wysokiej jakości międzynarodowych programów mobilności badaczy dofinansowanych z działań „Maria Skłodowska-Curie”.

Państwa członkowskie w stosownych przypadkach i zgodnie z art. 70 dołożą starań, by korzystać z elastyczności umożliwiającej wsparcie operacji poza obszarem programu, przy inwestycji na poziomie wystarczającym do uzyskania masy krytycznej celem wdrożenia środków, o których mowa w akapicie pierwszym w sposób jak najskuteczniejszy.

4.4 Program rezerwa dla nowych instalacji (NER 300) finansowania projektów demonstracyjnych⁽¹⁾

Państwa członkowskie zapewniają, że EFSI są koordynowane ze wsparciem z programu „NER 300”, który wykorzystuje przychody ze sprzedaży na aukcjach 300 mln uprawnień zarezerwowanych w ramach rezerwy dla nowych instalacji europejskiego systemu handlu przydziałami emisji.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2010/670/UE z dnia 3 listopada 2010 r. ustanawiająca kryteria i środki dotyczące finansowania komercyjnych projektów demonstracyjnych mających na celu bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i geologiczne składowanie CO₂ oraz projektów demonstracyjnych w zakresie innowacyjnych technologii energetyki odnawialnej realizowanych w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie, ustanowionej dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 290 z 6.11.2010. s. 39).

4.5 Program działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE ⁽¹⁾ i dorobek prawny w zakresie ochrony środowiska

1. Państwa członkowskie i Komisja poprzez silniejszą koncentrację tematyczną w ramach programów oraz stosowanie zasady zrównoważonego rozwoju zgodnie z art. 8 wykorzystują synergię instrumentów polityk unijnych (zarówno instrumentów finansowania, jak i innych) służących łagodzeniu zmian klimatu oraz przystosowaniu się do zmian klimatu, ochronie środowiska i efektywnemu gospodarowaniu zasobami.
2. Państwa członkowskie promują i – w stosownych przypadkach oraz zgodnie z art. 4 – zapewniają komplementarność i koordynację z programem LIFE, w szczególności ze zintegrowanymi projektami w zakresie przyrody, różnorodności biologicznej, wody, odpadów, powietrza, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do zmian klimatu. Koordynacja taka jest realizowana za pomocą takich środków, jak promowanie finansowania przedsięwzięć w ramach EFSI, uzupełniających zintegrowane projekty w ramach programu LIFE, oraz promowanie rozwiązań, metod i podejść sprawdzonych w ramach programu LIFE, między innymi obejmujących inwestycje w zieloną infrastrukturę, efektywność energetyczną, eko-innowacje, rozwiązania oparte na ekosystemach oraz przyjmowanie powiązanych innowacyjnych technologii.
3. W takich przypadkach stosowne plany, programy i strategie sektorowe (łącznie z priorytetowymi ramami działania, planem gospodarowania wodami w dorzeczu, planem gospodarki odpadami, planem łagodzenia zmian klimatu lub strategią przystosowania się do zmian klimatu) mogą służyć jako ramy koordynacji, w przypadku gdy dla danych obszarów przewiduje się wsparcie.

4.6 „Erasmus +” ⁽²⁾

1. Państwa członkowskie wykorzystują EFSI w celu upowszechnienia narzędzi i metod opracowanych i sprawdzonych w ramach programu „Erasmus +”, aby możliwie zwiększyć społeczny i gospodarczy wpływ inwestycji w ludzi oraz między innymi nadać rozmach inicjatywom ludzi młodych oraz działaniom obywateli.
2. Państwa członkowskie promują i zapewniają, zgodnie z art. 4, skuteczną koordynację pomiędzy EFSI i programem „Erasmus +” na poziomie krajowym poprzez wyraźne rozróżnienie rodzajów inwestycji i wspieranych grup docelowych. Państwa członkowskie dążą do osiągnięcia komplementarności w odniesieniu do finansowania przedsięwzięć związanych z mobilnością.
3. Koordynację osiąga się poprzez stworzenie odpowiednich mechanizmów współpracy pomiędzy instytucjami zarządzającymi i agencjami krajowymi ustanowionymi w ramach programu „Erasmus +”, które mogą wspierać przejrzystą i dostępną komunikację z obywatelami na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym.

4.7 Program Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI) ⁽³⁾

1. Państwa członkowskie promują i zapewniają, zgodnie z art. 4 ust. 6, skuteczną koordynację pomiędzy programem Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI) oraz wsparciem z EFSI w ramach celów tematycznych dotyczących zatrudnienia i włączenia społecznego. Skuteczna koordynacja obejmuje koordynację wsparcia udzielanego w ramach osi EURES EaSI i przedsięwzięć służących zwiększaniu ponadnarodowej mobilności na rynku pracy wspieranych ze środków EFS w celu promowania geograficznej mobilności pracowników i zwiększania możliwości zatrudnienia, a także koordynację między wsparciem z EFSI na rzecz pracy na własny rachunek, przedsiębiorczości, tworzenia przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw społecznych i wsparciem z EaSI w ramach osi mikrofinansowania i przedsiębiorczości społecznej.
2. Państwa członkowskie dążą do rozszerzenia zakresu najbardziej skutecznych działań opracowanych w ramach osi „Progress” EaSI, zwłaszcza w dziedzinie innowacji społecznych oraz eksperymentów polityki społecznej przy wsparciu z EFS.

4.8 Instrument „Łącząc Europę” ⁽⁴⁾

1. Aby zmaksymalizować europejską wartość dodaną w dziedzinach transportu, telekomunikacji i energii, państwa członkowskie i Komisja zapewniają, że interwencje w ramach EFRR i Funduszu Spójności są planowane w ścisłej współpracy ze wsparciem z instrumentu „Łącząc Europę”, aby zapewnić komplementarność, uniknąć powielania wysiłków i zapewnić optymalne powiązanie pomiędzy różnymi rodzajami infrastruktury na poziomie lokalnym,

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1293/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007 (Zob. s. 185 niniejszego Dziennika Urzędowego)

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE (Zob. s. 50 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1296/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych („EaSI”) i zmieniające decyzję nr 283/2010/UE. ustanawiającą Europejski instrument mikrofinansowy na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress (Zob. s. 238 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) 67/2010, (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 129).

regionalnym i krajowym oraz w całej Unii. Najlepsze wykorzystanie różnych instrumentów finansowania zapewnia się dla projektów dotyczących Unii i rynku wewnętrznego, które mają wysoką europejską wartość dodaną i propagują spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz w szczególności projektów realizujących priorytetowe sieci infrastruktury transportowej, energetycznej i cyfrowej, zgodnie z ustaleniami w odpowiednich ramach politycznych sieci transeuropejskich, celem zbudowania nowej i zasadniczego ulepszenia istniejącej infrastruktury.

2. W obszarze transportu, planowanie inwestycji opiera się na rzeczywistym i przewidywanym popycie w zakresie transportu i identyfikuje brakujące połączenia i niedobory przepustowości, biorąc pod uwagę, w ramach spójnego podejścia, rozwój unijnych powiązań transgranicznych oraz rozwój połączeń pomiędzy regionami wewnątrz państwach członkowskich. Inwestowanie w połączenia regionalne z kompleksową i bazową transeuropejską siecią transportową (TEN-T) zapewnia, że obszary miejskie i wiejskie będą korzystały z możliwości oferowanych przez główne sieci.
 3. Priorytetowe traktowanie tych inwestycji, których efekty wykraczają poza określone państwo członkowskie, szczególnie inwestycji, które są częścią korytarzy sieci bazowej TEN-T, jest koordynowane z planami w zakresie TEN-T i planami realizacji korytarzy sieci bazowej, tak aby inwestycje z EFRR i Funduszu Spójności w infrastrukturę transportową były w pełni zgodne z wytycznymi TEN-T.
 4. Państwa członkowskie koncentrują się na zrównoważonych formach transportu i zrównoważonej mobilności miejskiej oraz na inwestowaniu w obszary o największej europejskiej wartości dodanej, biorąc pod uwagę potrzebę polepszenia jakości, dostępności i niezawodności usług transportowych w celu promowania transportu publicznego. Zidentyfikowane inwestycje są szeregowane pod względem ważności, w zależności od tego, na ile przyczyniają się one do mobilności, zrównoważonego rozwoju, zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych i utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu, zgodnie z wizją określoną w białej księdze zatytułowanej „Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu” podkreślającą konieczność znaczącego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu. Wkład projektów w zrównoważone europejskie sieci transportu towarów poprzez rozwój śródlądowych dróg wodnych należy promować, opierając się na wcześniejszej ocenie ich oddziaływania na środowisko.
 5. EFSI dostarczają lokalną i regionalną infrastrukturę oraz jej połączenia z priorytetowymi unijnymi sieciami w obszarach telekomunikacji i energii.
 6. Państwa członkowskie i Komisja tworzą odpowiednie mechanizmy koordynacji i wsparcia technicznego, aby zapewnić uzupełnianie się i skuteczne planowanie działań w zakresie TIK i w pełni wykorzystać różne instrumenty unijne (EFSI, instrument „Łącząc Europę”, sieci transeuropejskie, „Horyzont 2020”) do finansowania sieci szerokopasmowych i infrastruktury usług cyfrowych. Przy wyborze najbardziej odpowiedniego instrumentu finansowania bierze się pod uwagę możliwości generowania dochodu z danej operacji oraz związany z nią poziom ryzyka, aby zapewnić najbardziej skuteczne wykorzystanie funduszy publicznych. Państwa członkowskie powinny, w kontekście oceny wniosków o wsparcie z EFSI, brać pod uwagę ocenę operacji które są powiązane z tymi, dla których wnioski zostały przedłożone w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, ale nie zostały wybrane, bez uszczerbku dla końcowej decyzji o wyborze podejmowanej przez instytucję zarządzającą.
- 4.9 Instrument Pomocy Przedakcesyjnej, Europejski Instrument Sąsiedztwa oraz Europejski Fundusz Rozwoju
1. Państwa członkowskie i Komisja, zgodnie ze swoimi właściwymi obowiązkami, dążą do zwiększenia koordynacji pomiędzy instrumentami zewnętrznymi i EFSI, aby zwiększyć skuteczność w osiąganiu rozlicznych celów politycznych Unii. Szczególnie istotna jest koordynacja i komplementarność z Europejskim Funduszem Rozwoju, Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej oraz Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa.
 2. W celu wsparcia większej integracji terytorialnej państwa członkowskie wykorzystują synergię przedsięwzięć realizowanych w zakresie współpracy terytorialnej w ramach polityki spójności oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, szczególnie w odniesieniu do działań w ramach współpracy transgranicznej, biorąc pod uwagę potencjał oferowany przez EUWT.
5. ZASADY HORYZONTALNE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 5, 7 I 8 ORAZ PRZEKROJOWE CELE POLITYCZNE
- 5.1 Partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie
1. Zgodnie z art. 5 państwa członkowskie przestrzegają zasady partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania w celu osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz realizowania priorytetów Unii w zakresie inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. Przestrzeganie tych zasad wymaga skoordynowanych działań, w szczególności między różnymi poziomami zarządzania, prowadzonych zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności oraz we współpracy, w tym operacyjnej i instytucjonalnej, w odniesieniu do przygotowywania i wdrażania umowy partnerstwa i programów.

2. Państwa członkowskie analizują potrzebę wzmocnienia zdolności instytucjonalnych partnerów w celu rozwijania ich własnego potencjału w ramach przyczyniania się do skuteczności partnerstwa.

5.2 Zrównoważony rozwój

1. Państwa członkowskie i instytucje zarządzające na wszystkich etapach wdrażania zapewniają uwzględnienie zrównoważonego rozwoju w ramach EFSI, z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju ustanowionej w art. 3 ust. 3 TUE, jak również obowiązku uwzględnienia wymogów ochrony środowiska zgodnie z art. 11 TFUE oraz zasady „zanieczyszczający płaci” ustanowionej w art. 191 ust. 2 TFUE.

Instytucje zarządzające przez cały okres trwania programu podejmują działania, aby uniknąć skutków interwencji szkodliwych dla środowiska lub je zmniejszyć i zapewniają wyniki w postaci korzyści netto dla społeczeństwa, środowiska i klimatu. Podejmowane działania mogą obejmować:

- a) kierowanie inwestycji w stronę najbardziej zasobooszczędnych i trwałych opcji,
 - b) unikanie inwestycji, które mogą mieć znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko lub klimat i wspieranie działań łagodzących pozostałe skutki,
 - c) branie pod uwagę perspektywy długoterminowej przy porównywaniu kosztów całego „cyklu życia” alternatywnych wariantów inwestycji,
 - d) zwiększanie zastosowania zielonych zamówień publicznych.
2. Państwa członkowskie uwzględniają potencjał inwestycji realizowanej ze wsparciem EFSI w zakresie łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zgodnie z art. 8, i zapewniają, że są one odporne na skutki takich zmian oraz na klęski żywiołowe, takie jak zwiększone ryzyko powodzi, susze, fale upałów, pożary lasów oraz ekstremalne zdarzenia pogodowe.

3. Inwestycje są spójne z hierarchią gospodarowania wodą zgodną z dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ i skupiają się na wariantach zarządzania popytem. Alternatywne rozwiązania w zakresie podaży rozważane są jedynie wówczas, gdy wyczerpano możliwości w zakresie oszczędzania wody i efektywnego gospodarowania wodą. Interwencja publiczna w sektorze gospodarowania odpadami uzupełnia wysiłki podejmowane przez sektor prywatny, w szczególności w odniesieniu do obowiązków producentów. Inwestycje wspierają innowacyjne rozwiązania propagujące wysoki poziom recyklingu. Inwestycje są spójne z hierarchią postępowania z odpadami ustanowioną na mocy dyrektywy 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾. Wydatki związane z różnorodnością biologiczną i ochroną zasobów naturalnych są spójne z dyrektywą Rady 92/43/EWG ⁽³⁾.

5.3 Propagowanie równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji

1. Zgodnie z art. 7 państwa członkowskie i Komisja realizują cel równości mężczyzn i kobiet oraz podejmują odpowiednie kroki zapobiegające jakiegokolwiek dyskryminacji podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji operacji w ramach programów dofinansowanych z EFSI. Realizując cele określone w art. 7, państwa członkowskie opisują przedsięwzięcia, które mają być podjęte, w szczególności w odniesieniu do wyboru operacji, ustalania celów interwencji, jak również rozwiązań w zakresie monitorowania i sprawozdawczości. W stosownych przypadkach państwa członkowskie przeprowadzają również analizy zagadnień związanych z płcią. W szczególności ze środków EFS wspierane są szczególne ukierunkowane przedsięwzięcia.
2. Państwa członkowskie zapewniają, zgodnie z art. 5 i 7, uczestnictwo właściwych podmiotów odpowiedzialnych za promowanie równości płci i niedyskryminacji w ramach partnerstwa i zapewniają właściwe struktury zgodnie z praktykami krajowymi, aby doradzać w kwestii równości płci, niedyskryminacji i dostępności i zapewnić niezbędną wiedzę specjalistyczną podczas przygotowywania, monitorowania i ewaluacji EFSI.
3. Instytucje zarządzające dokonują ewaluacji lub samooceny, we współpracy z komitetami monitorującymi, skupiając się na zastosowaniu zasady uwzględniania aspektu płci.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206, 22.7.1992, s. 7).

4. Państwa członkowskie w odpowiedni sposób biorą pod uwagę potrzeby grup w niekorzystnej sytuacji, aby umożliwić im lepszą integrację na rynku pracy, a tym samym ułatwić im pełny udział w społeczeństwie.

5.4 Dostępność

1. Państwa członkowskie i Komisja podejmują odpowiednie kroki, by zapobiec jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność, zgodnie z art. 7. Instytucje zarządzające w drodze działań podejmowanych przez cały okres trwania programu zapewniają, że wszystkie produkty, towary, usługi i infrastruktura, które są publicznie dostępne lub zapewniane ogółowi społeczeństwa i które są dofinansowane z EFSI, są dostępne dla wszystkich obywateli, łącznie z osobami z niepełnosprawnościami, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami, co przyczynia się do istnienia środowiska wolnego od barier dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. W szczególności zapewnia się dostępność środowiska fizycznego, transportu oraz TIK, aby promować włączenie grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób z niepełnosprawnościami. Podejmowane działania mogą obejmować ukierunkowanie inwestycji na dostępność istniejących budynków i usług.

5.5 Kwestie zmian demograficznych

1. Na wszystkich poziomach uwzględniane są wyzwania wynikające ze zmian demograficznych, w tym w szczególności wyzwania związane ze zmniejszającą się aktywnie zawodowo populacją, zwiększającą się proporcją osób na emeryturze w całej populacji oraz wyludnieniem. Państwa członkowskie wykorzystują EFSI zgodnie ze stosownymi strategiami krajowymi lub regionalnymi, o ile takie strategie istnieją, w celu rozwiązywania problemów demograficznych i generowania wzrostu powiązanego ze zjawiskiem starzejącego się społeczeństwa.
2. Państwa członkowskie wykorzystują EFSI zgodnie z odpowiednimi krajowymi i regionalnymi strategiami sprzyjającymi włączeniu wszystkich grup wiekowych, w tym poprzez zwiększanie dostępu do edukacji i struktur wsparcia społecznego w celu zwiększania możliwości zatrudnienia dla osób starszych i młodych, skupiając się na regionach o wysokim – w porównaniu do średniej unijnej – poziomie bezrobocia wśród młodych ludzi. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną przyczyniają się do długiego i zdrowego życia zawodowego dla wszystkich obywateli Unii.
3. W odpowiedzi na wyzwania w regionach najbardziej dotkniętych zmianami demograficznymi państwa członkowskie określają w szczególności środki mające na celu:
 - a) wspieranie odnowy demograficznej poprzez stworzenie lepszych warunków dla rodzin i większą równowagę między pracą a życiem prywatnym;
 - b) zwiększanie zatrudnienia, wydajności i wyników gospodarczych poprzez inwestowanie w kształcenie, TIK oraz badania i innowacje;
 - c) skupienie się na adekwatności i jakości kształcenia, szkoleń oraz struktur wsparcia społecznego, jak również, w stosownych przypadkach, na efektywności struktur wsparcia społecznego;
 - d) promowanie efektywnej pod względem kosztów opieki zdrowotnej i długoterminowej, łącznie z inwestycjami w e-zdrowie, e-opiekę i infrastrukturę.

5.6 Łagodzenie zmian klimatu i przystosowanie się do tych zmian

Zgodnie z art. 8 łagodzenie zmian klimatu i przystosowanie się do tych zmian, jak również zapobieganie zagrożeniom są uwzględniane przy przygotowywaniu i wdrażaniu umów partnerstwa i programów.

6. ROZWIĄZANIA SŁUŻĄCE SPROSTANIU NAJWAŻNIEJSZYM WYZWANIAM TERYTORIALNYM

- 6.1 Państwa członkowskie uwzględniają uwarunkowania geograficzne lub demograficzne i podejmują kroki w celu sprostania konkretnym wyzwaniom terytorialnym każdego regionu, by uwolnić jego szczególny potencjał rozwojowy, pomagając mu tym samym również jak najskuteczniej osiągnąć inteligentny, zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu.
- 6.2 Wybór i połączenie celów tematycznych, jak również wybór związanych z nimi priorytetów inwestycyjnych i unijnych oraz zestawu celów szczegółowych odzwierciedlają potrzeby i potencjał każdego państwa członkowskiego i regionu w zakresie inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

- 6.3. Przygotowując umowy partnerstwa i programy, państwa członkowskie biorą zatem pod uwagę fakt, że najważniejsze wyzwania społeczne, w obliczu których stoi dzisiaj Unia, czyli globalizacja, zmiany demograficzne, degradacja środowiska, migracja, zmiany klimatu, wykorzystanie energii, gospodarcze i społeczne skutki kryzysu, mogą mieć w różnych regionach różne skutki.
- 6.4. Mając na uwadze zintegrowane podejście terytorialne do mierzenia się z wyzwaniami terytorialnymi, państwa członkowskie zapewniają, aby programy w ramach EFSI odzwierciedlały różnorodność regionów europejskich pod względem specyfiki zatrudnienia i rynku pracy, zależności między różnymi sektorami, sposobów dojazdu do pracy, starzenia się społeczeństwa oraz zmian demograficznych, uwarunkowań kulturowych, krajobrazowych i dotyczących dziedzictwa, podatności na zmiany klimatu oraz skutków wywołanych tymi zmianami, ograniczeń w zakresie wykorzystania gruntów i zasobów, potencjału bardziej zrównoważonego korzystania z zasobów naturalnych, w tym odnawialnych źródeł energii, rozwiązań instytucjonalnych i dotyczących zarządzania, łączności i dostępności, a także powiązania między obszarami wiejskimi a miejskimi. Zgodnie z art. 15 ust. 1 lit. a) państwa członkowskie i regiony podejmują zatem następujące kroki, aby przygotować swoje umowy partnerstwa i programy:
- a) analiza cech, potencjału i zdolności rozwojowych danego państwa członkowskiego lub regionu, szczególnie w odniesieniu do najważniejszych wyzwań określonych w unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, w stosownych przypadkach w krajowych programach reform, w stosownych zaleceniach dla poszczególnych krajów przyjętych zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE i stosownych zaleceniach Rady przyjętych zgodnie z art. 148 ust. 4 TFUE.
 - b) ocena głównych wyzwań, którym należy sprostać w danym regionie lub państwie członkowskim, identyfikacja niedoborów przepustowości i brakujących powiązań, niedoborów innowacji, w tym braku zdolności w zakresie planowania i wdrażania, które hamują długoterminowy potencjał zwiększania wzrostu i zatrudnienia; tworzy ona podstawy do identyfikacji możliwych obszarów i przedsięwziąć polityki z punktu widzenia priorytetów, interwencji i koncentracji;
 - c) ocena wyzwań dotyczących koordynacji między poszczególnymi sektorami, jurysdykcjami oraz koordynacji transgranicznej, w szczególności w kontekście strategii makroregionalnych i strategii morskich;
 - d) identyfikacja działań pozwalających na lepszą koordynację między różnymi poziomami terytorialnymi, z uwzględnieniem właściwej skali terytorialnej i kontekstu kształtu polityki, jak również ram prawnych i instytucjonalnych w państwie członkowskim, i źródłami finansowania, w celu osiągnięcia bardziej zintegrowanego podejścia łączącego unijną strategię na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu z podmiotami lokalnymi i regionalnymi.
- 6.5. W celu osiągnięcia spójności terytorialnej, państwa członkowskie i regiony w szczególności zapewniają, że całościowe podejście do promowania inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu w odnośnych obszarach:
- a) odzwierciedla rolę miast, obszarów miejskich i wiejskich, obszarów rybackich i przybrzeżnych, a także obszarów zmagających się z konkretnymi niekorzystnymi warunkami geograficznymi lub demograficznymi;
 - b) uwzględnia szczególne wyzwania regionów najbardziej oddalonych, regionów wysuniętych najbardziej na północ o bardzo niskim zaludnieniu oraz regionów wyspiarskich, transgranicznych i górskich;
 - c) sprzyja tworzeniu powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi pod względem dostępu do przystępnych cenowo, wysokiej jakości usług i infrastruktury, a także rozwiązywaniu problemów regionów o wysokiej koncentracji grup marginalizowanych społecznie.

7. PRZEDSIĘWZIĘCIA W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY

7.1 Komplementarność i koordynacja

1. Państwa członkowskie dążą do komplementarności pomiędzy przedsięwzięciami w zakresie współpracy i innymi przedsięwzięciami wspieranymi z EFSI.
2. Państwa członkowskie zapewniają, że przedsięwzięcia w zakresie współpracy skutecznie przyczyniają się do realizacji celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz że współpraca ta ma na celu wspieranie szerzej zakrojonych celów politycznych. Aby to osiągnąć, państwa członkowskie i Komisja, zgodnie ze swoimi właściwymi obowiązkami, zapewniają komplementarność i koordynację z innymi finansowanymi przez Unię programami lub instrumentami.

3. W celu wzmocnienia skuteczności polityki spójności państwa członkowskie dążą do koordynacji i komplementarności pomiędzy programami EWT oraz programami w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, w szczególności w celu zapewnienia spójnego planowania oraz ułatwienia wdrażania inwestycji na dużą skalę.
4. W stosownych przypadkach państwa członkowskie zapewniają, że cele strategii makroregionalnych i strategii morskich stanowią część całościowego planowania strategicznego w umowach partnerstwa, zgodnie z art. 15 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, i w programach w zainteresowanych regionach i państwach członkowskich, zgodnie ze stosownymi przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy. Państwa członkowskie dążą również do tego, by zapewnić, że tam, gdzie wprowadzone zostały strategie makroregionalne i strategie morskie, ich wdrażanie wspierają EFSI, zgodnie z art. 15 ust. 2 niniejszego rozporządzenia i stosownymi przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, a także zgodnie z potrzebami obszaru objętego programem określonymi przez państwa członkowskie. W celu zapewnienia sprawnego wdrażania zapewnia się również koordynację z innymi instrumentami finansowanymi przez Unię oraz innymi właściwymi instrumentami.
5. W stosownych przypadkach państwa członkowskie korzystają z możliwości przeprowadzania przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych z udziałem beneficjentów mających siedzibę w co najmniej jednym innym państwie członkowskim w ramach programów operacyjnych celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, w tym z możliwości przeprowadzania odpowiednich badań i wdrażania działań innowacyjnych wynikających ze strategii inteligentnej specjalizacji.
6. Państwa członkowskie i regiony w najlepszy sposób wykorzystują programy EWT przy przezwyciężaniu barier we współpracy wykraczającej poza granice administracyjne, przyczyniając się do unijnej strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz wzmacniania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. W tym kontekście szczególną uwagę zwraca się na regiony, o których mowa w art. 349 TFUE.

7.2 Współpraca transgraniczna, transnarodowa i międzyregionalna w ramach EFRR

1. Państwa członkowskie i regiony dążą do wykorzystywania współpracy, aby osiągnąć masę krytyczną, m.in. w dziedzinie TIK oraz badań i innowacji, a także wspierać opracowywanie wspólnych podejść w zakresie inteligentnej specjalizacji i rozwijanie partnerstw między instytucjami edukacyjnymi. Współpraca międzyregionalna obejmuje w stosownych przypadkach promowanie współpracy między innowacyjnymi klastrami prowadzącymi intensywne badania oraz wymian między instytucjami badawczymi, z uwzględnieniem doświadczeń płynących z programów „Regiony wiedzy” i „Potencjał badawczy w regionach objętych celem »Konwergencja« i w najbardziej oddalonych regionach” w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań.
2. Państwa członkowskie i regiony dążą do tego, by w odnośnych dziedzinach korzystać ze współpracy transgranicznej i transnarodowej, aby:
 - a) zapewnić, że obszary, które mają wspólne istotne cechy geograficzne (wyspy, jeziora, rzeki, baseny morskie lub pasma górskie), będą wspierać wspólne gospodarowanie swoimi zasobami naturalnymi i ich propagowanie;
 - b) wykorzystać korzyści skali, które można uzyskać, w szczególności w odniesieniu do inwestycji związanych z wzajemnym wykorzystywaniem wspólnych usług publicznych;
 - c) wspierać spójne planowanie i rozwój transgranicznej infrastruktury sieciowej, w szczególności brakujących połączeń transgranicznych, a także przyjaznych dla środowiska i interoperacyjnych gałęzi transportu na bardziej rozległych obszarach geograficznych;
 - d) osiągnąć masę krytyczną, w szczególności w dziedzinie badań i innowacji oraz TIK, edukacji i w odniesieniu do działań zwiększających konkurencyjność MŚP;
 - e) poszerzyć usługi w zakresie transgranicznego rynku pracy, aby wspierać mobilność pracowników między krajami;
 - f) poprawić zarządzanie transgraniczne.
3. Państwa członkowskie i regiony dążą do współpracy międzyregionalnej, aby zwiększyć skuteczność polityki spójności poprzez wspieranie wymiany doświadczeń między regionami i miastami, co pozwoli usprawnić opracowywanie i wdrażanie programów w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” i celu „Europejska współpraca terytorialna”.

7.3 Wkład głównych programów w strategii makroregionalne i strategii morskie.

1. Zgodnie z art. 15 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) niniejszego rozporządzenia i stosownymi przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy państwa członkowskie dążą do tego, aby zapewnić skuteczne uruchomienie unijnego finansowania na potrzeby strategii makroregionalnych i strategii morskich, zgodnie z potrzebami obszaru objętego programem określonymi przez państwa członkowskie. Skuteczne uruchomienie unijnego finansowania można osiągnąć m.in. poprzez danie priorytetu operacjom realizowanym w ramach strategii makroregionalnych i strategii morskich, poprzez organizowanie dla nich odrębnych naborów wniosków lub poprzez nadanie priorytetowego znaczenia tym operacjom w trakcie procedury wyboru, dzięki wskazaniu operacji, które mogą być wspólnie finansowane z różnych programów.
2. Państwa członkowskie rozważą wykorzystanie stosownych programów transnarodowych jako ram do wspierania szeregu obszarów polityk i funduszy niezbędnych do realizacji strategii makroregionalnych i strategii morskich.
3. Państwa członkowskie propagują w stosownych przypadkach wykorzystanie EFSI w kontekście strategii makroregionalnych, do celów utworzenia europejskich korytarzy transportowych, w tym wspierania modernizacji urzędów celnych, zapobiegania klęskom żywiołowym, zapewnienia gotowości i reagowania na nie, gospodarki wodnej na poziomie dorzeczy, zielonej infrastruktury, zintegrowanej współpracy morskiej między krajami i sektoraми, badań i innowacji oraz sieci w zakresie TIK, a także gospodarowania wspólnymi zasobami morskimi w basenach morskich i ochrony morskiej różnorodności biologicznej.

7.4 Współpraca ponadnarodowa w ramach EFS

1. Państwa członkowskie dążą do tego, by podjąć działania w obszarach polityki określonych w stosownych zaleceniach Rady w celu zmaksymalizowania wzajemnego uczenia się.
 2. Państwa członkowskie w stosownych przypadkach wybierają tematy działań ponadnarodowych i ustanawiają odpowiednie mechanizmy realizacji zgodnie ze swoimi szczególnymi potrzebami.
-

ZAŁĄCZNIK II

METODA USTALANIA RAM WYKONANIA

1. Ramy wykonania składają się z celów pośrednich ustanowionych na 2018 r. dla każdego priorytetu, z wyjątkiem priorytetów na rzecz pomocy technicznej oraz programów na rzecz instrumentów finansowych zgodnie z art. 39, oraz z celów końcowych ustalonych na 2023 r. Cele pośrednie i końcowe przedstawiane są zgodnie ze wzorem określonym w tabeli 1.

Tabela 1: Standardowy wzór dla ram wykonania

Priorytet	Wskaźnik i jednostka miary, w stosownych przypadkach		Cel pośredni na 2018 r.	Cel końcowy na 2023 r.

2. Cele pośrednie są bezpośrednio związane z osiąganiem szczegółowych celów priorytetu i w stosownych przypadkach wyrażają zamierzony postęp w realizacji celów końcowych ustanowionych na koniec okresu. Cele pośrednie ustanowione na 2018 rok zawierają wskaźniki finansowe, wskaźniki produktu oraz, w stosownych przypadkach, wskaźniki rezultatu, które są ściśle powiązane z interwencjami polityki otrzymującymi wsparcie. Wskaźniki rezultatu nie są uwzględniane dla celów art. 22 ust. 6 i 7. Jako cele pośrednie mogą również służyć kluczowe etapy wdrażania.
3. Cele pośrednie i końcowe są:
- realistyczne, możliwe do osiągnięcia, relewantne, obejmujące istotne informacje na temat postępów w danym priorytecie;
 - spójne z charakterem celów szczegółowych priorytetu;
 - przejrzyste, z obiektywnie weryfikowalnymi wartościami docelowymi oraz zidentyfikowanymi i, o ile to możliwe, publicznie dostępnymi danymi źródłowymi;
 - weryfikowalne, nienakładające nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych;
 - spójne dla wszystkich programów, w stosownych przypadkach.
4. Cele końcowe na 2023 r. dla danego priorytetu ustala się z uwzględnieniem kwoty rezerwy wykonania związanej z priorytetem
5. W należycie uzasadnionych przypadkach, np. w razie istotnej zmiany uwarunkowań gospodarczych, środowiskowych i na rynku pracy w danym państwie członkowskim lub regionie, obok zmian wynikających ze zmian w alokacji dla danego priorytetu, państwo członkowskie może zaproponować korektę celów pośrednich i końcowych zgodnie z art. 30.

ZAŁĄCZNIK III

PRZEPISY DOTYCZĄCE OKREŚLANIA ZAKRESU I POZIOMU ZAWIESZENIA ZOBOWIĄZAŃ LUB PŁATNOŚCI O KTÓRYCH MOWA W ART. 23 UST. 11**1. OKREŚLANIE POZIOMU ZAWIESZENIA ZOBOWIĄZAŃ**

Maksymalny poziom zawieszenia stosowany do danego państwa członkowskiego powinien w pierwszej kolejności zostać określony z uwzględnieniem pułapów określonych w art. 23 ust. 11 akapit trzeci lit. a)-c). Poziom ten zostaje obniżony, jeżeli występuje jeden z poniższych warunków:

- a) jeżeli stopa bezrobocia w państwie członkowskim w roku poprzedzającym moment spełnienia przesłanki uruchamiającej stosowne procedury, o której mowa w art. 23 ust. 9, przekracza średnią stopę dla Unii o ponad dwa punkty procentowe, maksymalny poziom zawieszenia jest obniżany o 15 %;
- b) jeżeli stopa bezrobocia w państwie członkowskim w roku poprzedzającym moment spełnienia przesłanki uruchamiającej stosowne procedury, o której mowa w art. 23 ust. 9, przekracza średnią stopę dla Unii o ponad pięć punktów procentowych, maksymalny poziom zawieszenia jest obniżany o 25 %;
- c) jeżeli stopa bezrobocia w państwie członkowskim w roku poprzedzającym moment spełnienia przesłanki uruchamiającej stosowne procedury, o której mowa w art. 23 ust. 9, przekracza średnią stopę dla Unii o ponad osiem punktów procentowych, maksymalny poziom zawieszenia jest obniżany o 50 %;
- d) jeżeli odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w państwie członkowskim przekracza średnią dla Unii o ponad 10 punktów procentowych w roku poprzedzającym moment spełnienia przesłanki uruchamiającej stosowne procedury, o której mowa w art. 23 ust. 9, maksymalny poziom zawieszenia jest obniżany o 20 %;
- e) jeżeli realny PKB państwa członkowskiego zmniejsza się przez dwa lub więcej kolejno następujących po sobie lat poprzedzających moment spełnienia przesłanki uruchamiającej stosowne procedury, o której mowa w art. 23 ust. 9, maksymalny poziom zawieszenia jest obniżany o 20 %;
- f) jeżeli zawieszenie dotyczy zobowiązań na lata 2018, 2019 lub 2020, obniżenie jest stosowane do poziomu wynikającego z zastosowania przepisów art. 23 ust. 11 w następujący sposób:
 - (i) w roku 2018 poziom zawieszenia jest obniżany o 15 %;
 - (ii) w roku 2019 poziom zawieszenia jest obniżany o 25 %;
 - (iii) w roku 2020 poziom zawieszenia jest obniżany o 50 %;

Obniżenie poziomu zawieszenia wynikające z zastosowania przepisów lit. a)-f) nie przekracza łącznie 50 %.

W przypadku gdy sytuacje opisane w lit. b) lub c) występują jednocześnie wraz z sytuacjami opisanymi w lit. d) oraz e), zastosowanie zawieszenia przesuwane jest o rok.

2. OKREŚLANIE ZAKRESU ZAWIESZENIA ZOBOWIĄZAŃ W RÓŻNYCH PROGRAMACH I PRIORYTETACH

Zawieszenie zobowiązań stosowane do danego państwa członkowskiego w pierwszej kolejności dotyczy proporcjonalnie wszystkich programów i priorytetów.

Jednak następujące programy i priorytety są wyłączone z zakresu zawieszenia:

- (i) programy lub priorytety, które już podlegają zawieszeniu na mocy decyzji przyjętej zgodnie z art. 23 ust. 6;
- (ii) programy lub priorytety, których środki finansowe mają zostać zwiększone w wyniku wniosku o przeprogramowanie złożonego przez Komisję zgodnie z art. 23 ust. 1 w roku, w którym następuje moment spełnienia przesłanki uruchamiającej stosowne procedury, o której mowa w art. 23 ust. 9;
- (iii) programy lub priorytety, których środki finansowe zostały zwiększone w okresie dwóch lat poprzedzających moment spełnienia przesłanki uruchamiającej stosowne procedury, o której mowa w art. 23 ust. 9, w wyniku decyzji przyjętej zgodnie z art. 23 ust. 5;

- (iv) programy lub priorytety, które mają kluczowe znaczenie dla sprostania niekorzystnym warunkom gospodarczym lub społecznym. Takie programy lub priorytety obejmują programy lub priorytety wspierające inwestycje o szczególnym znaczeniu dla Unii, które są związane z Inicjatywą na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Programy lub priorytety mogą zostać uznane za mające takie kluczowe znaczenie, gdy wspierają inwestycje związane z wdrażaniem zaleceń skierowanych do danego państwa członkowskiego w ramach europejskiego semestru i zorientowane na reformy strukturalne, lub są związane z priorytetami wspomagającymi ograniczanie ubóstwa lub instrumenty finansowe na rzecz konkurencyjności MŚP.

3. OKREŚLANIE OSTATECZNEGO POZIOMU ZAWIESZENIA ZOBOWIĄZAŃ W PRZYPADKU PROGRAMÓW WCHODZĄCYCH W ZAKRES ZAWIESZENIA

Wyłączenie priorytetu w ramach programu jest dokonywane poprzez zmniejszenie zobowiązania programu proporcjonalnie do alokacji na ten priorytet.

Poziom zawieszenia, który należy zastosować do zobowiązań programów, musi być taki, który pozwoli na osiągnięcie łącznego poziomu zawieszenia określonego w pkt 1.

4. OKREŚLANIE ZAKRESU I POZIOMU ZAWIESZENIA PŁATNOŚCI

Programy i priorytety, o których mowa w pkt 2 ppkt (i)-(iv), są również wyłączone z zakresu zawieszenia płatności.

Poziom zawieszenia, który należy zastosować, nie przekracza 50 % płatności na rzecz programów i priorytetów.

ZAŁĄCZNIK IV

WDRAŻANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH: UMOWY O FINANSOWANIU

1. Jeżeli instrument finansowy jest wdrażany na mocy art. 38 ust. 4 lit. a) i b), umowa o finansowaniu obejmuje zasady i warunki dokonywania wkładów z programu do instrumentu finansowego oraz zawiera przynajmniej następujące elementy:

- a) strategię lub politykę inwestycyjną obejmującą uzgodnienia dotyczące wdrażania, oferowane produkty finansowe, docelowych odbiorców ostatecznych, a także – w stosownych przypadkach – planowane połączenie ze wsparciem w ramach dotacji;
- b) biznesplan lub równoważne dokumenty dotyczące instrumentu finansowego, który ma być wdrażany, w tym spodziewany efekt dźwigni, o którym mowa w art. 37 ust. 2;
- c) spodziewane wyniki, jakie dany instrument finansowy ma osiągnąć, by przyczynić się do celów szczegółowych i rezultatów danego priorytetu;
- d) przepisy dotyczące monitorowania wdrażania inwestycji oraz napływu projektów inwestycyjnych, w tym sprawozdań składanych przez instrumenty finansowe funduszowi funduszy lub instytucji zarządzającej, by zapewnić zgodność z art. 46;
- e) wymogi w zakresie audytu, takie jak minimalne wymogi dotyczące dokumentacji przechowywanej na poziomie instrumentu finansowego (i w stosownych przypadkach na poziomie funduszu funduszy) oraz wymogi w zakresie utrzymywania oddzielnej ewidencji dla różnych form wsparcia zgodnie z art. 37 ust. 7 i 8 (w stosownych przypadkach), w tym przepisy i wymogi dotyczące dostępu krajowych instytucji audytowych państw członkowskich, audytorów Komisji i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego do dokumentów, by zapewnić właściwą ścieżkę audytu zgodnie z art. 40;
- f) wymogi i procedury zarządzania stopniowo wnoszonymi wkładami z programu zgodnie z art. 41 oraz wymogi i procedury dotyczące prognozowania napływu projektów inwestycyjnych, w tym wymogi dotyczące księgowości rachunków powierniczych/oddzielnego systemu księgowości zgodnie z art. 38 ust. 6;
- g) wymogi i procedury zarządzania odsetkami i innymi generowanymi korzyściami, o których mowa w art. 43, w tym dopuszczalne operacje finansowe/inwestycje oraz obowiązki i zobowiązania zaangażowanych stron;
- h) przepisy dotyczące wyliczania i pokrywania poniesionych kosztów zarządzania lub opłat za zarządzanie związanych z instrumentem finansowym;
- i) przepisy dotyczące ponownego wykorzystania środków związanych ze wsparciem z EFSI do końca okresu kwalifikowalności zgodnie z art. 44;
- j) przepisy dotyczące wykorzystania środków związanych ze wsparciem z EFSI po zakończeniu okresu kwalifikowalności zgodnie z art. 45 oraz strategię wyjścia z instrumentu finansowego w odniesieniu do wkładu z EFSI;
- k) warunki ewentualnego całkowitego lub częściowego wycofania wkładów przekazanych z programów do instrumentów finansowych, w tym – w stosownych przypadkach – do funduszu funduszy;
- l) przepisy, dzięki którym podmioty wdrażające instrumenty finansowe zarządzają nimi niezależnie i zgodnie z właściwymi normami zawodowymi oraz działają w wyłącznym interesie stron zapewniających wkłady do instrumentu finansowego;
- m) przepisy dotyczące likwidacji instrumentu finansowego.

Ponadto gdy instrumenty finansowe są organizowane przez fundusz funduszy, umowa o finansowaniu między instytucją zarządzającą a podmiotem wdrażającym fundusz funduszy musi także zawierać uzgodnienia dotyczące oceny i wyboru podmiotów wdrażających instrumenty finansowe, w tym procedury zaproszeń do wyrażenia zainteresowania lub zamówień publicznych.

2. Dokumenty dotyczące strategii, o których mowa w art. 38 ust. 8, instrumentów finansowych wdrażanych na mocy art. 38 ust. 4 lit. c) zawierają przynajmniej następujące elementy:

- a) strategię lub politykę inwestycyjną instrumentu finansowego, ogólne zasady i warunki planowanych produktów dłużnych, docelowych odbiorców i przedsięwzięcia, które mają otrzymać wsparcie;

- b) biznesplan lub równoważne dokumenty dotyczące instrumentu finansowego, który ma być wdrażany, w tym spodziewany efekt dźwigni, o którym mowa w art. 37 ust. 2
 - c) wykorzystanie i ponowne wykorzystanie środków związanych ze wsparciem z EFSI zgodnie z art. 43, 44 i 45;
 - d) monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie wdrażania instrumentu finansowego, by zapewnić zgodność z art. 46.
-

ZAŁĄCZNIK V

OKREŚLENIE STAWEK ZRYCZAŁTOWANYCH DLA PROJEKTÓW GENERUJĄCYCH DOCHÓD

	Sektor	Stawki zryczałtowane
1	DROGI	30 %
2	KOLEJE	20 %
3	TRANSPORT MIEJSKI	20 %
4	GOSPODARKA WODNA	25 %
5	ODPADY STAŁE	20 %

Dostosowany roczny profil środków (łącznie z dodatkową alokacją na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Łącznie
EUR, ceny z 2011 r.	44 677 333 745	45 403 321 660	46 044 910 729	46 544 721 007	47 037 288 589	47 513 211 563	47 924 907 446	325 145 694 739

ZAŁĄCZNIK VII

METODA ALOKACJI ŚRODKÓW

Metoda alokacji środków dla słabiej rozwiniętych regionów kwalifikujących się do celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, o których mowa w art. 90 ust. 2 lit. a) akapit pierwszy

1. Alokacja każdego państwa członkowskiego stanowi sumę alokacji na poszczególne kwalifikujące się regiony danego państwa na poziomie NUTS 2, obliczoną z zastosowaniem poniższych działań:
 - a) określenie kwoty bezwzględnej (w EUR) otrzymanej przez pomnożenie liczby ludności danego regionu przez różnicę między PKB na mieszkańca dla tego regionu, mierzonym parytetami siły nabywczej, a średnim PKB na mieszkańca dla UE-27, mierzonym parytetami siły nabywczej;
 - b) przypisanie wartości procentowej powyższej kwocie bezwzględnej w celu określenia puli środków finansowych dla tego regionu; ta wartość procentowa jest zróżnicowana, aby odzwierciedlić względną zamożność – mierzoną parytetami siły nabywczej – państwa członkowskiego, w którym położony jest dany region, w stosunku do średniej UE-27, tzn.:
 - (i) dla regionów w państwach członkowskich, których poziom DNB na mieszkańca jest niższy niż 82 % średniej UE-27: 3,15 %;
 - (ii) dla regionów w państwach członkowskich, których poziom DNB na mieszkańca mieści się pomiędzy 82 % a 99 % średniej UE-27: 2,70 %;
 - (iii) dla regionów w państwach członkowskich, których poziom DNB na mieszkańca jest wyższy niż 99 % średniej UE-27: 1,65 %;
 - c) do kwoty otrzymanej zgodnie z lit. b) dodaje się, w stosownych przypadkach, kwotę wynikającą z alokacji premii w wysokości 1 300 EUR na każdego bezrobotnego rocznie, w odniesieniu do liczby bezrobotnych w tym regionie przewyższającej liczbę osób, które byłyby bezrobotne przy zastosowaniu w obliczeniu średniej stopy bezrobocia wszystkich regionów słabiej rozwiniętych w UE;

Metoda alokacji środków dla regionów przejściowych kwalifikujących się do celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, o których mowa w art. 90 ust. 2 akapit pierwszy lit. b)

2. Alokacja każdego państwa członkowskiego stanowi sumę alokacji na poszczególne kwalifikujące się regiony danego państwa na poziomie NUTS 2, obliczoną z zastosowaniem poniższych działań:
 - a) określenie teoretycznych minimalnych i maksymalnych poziomów intensywności pomocy na każdy kwalifikujący się region przejściowy. Minimalny poziom wsparcia określa się za pomocą średniej intensywności pomocy na mieszkańca na każde państwo członkowskie przed zastosowaniem regionalnej siatki bezpieczeństwa na poziomie 60 % przyznanej regionom lepiej rozwiniętym danego państwa członkowskiego. Jeżeli dane państwo członkowskie nie ma lepiej rozwiniętych regionów, minimalny poziom wsparcia będzie odpowiadał początkowej średniej intensywności pomocy na mieszkańca przyznanej wszystkim lepiej rozwiniętym regionom, tj. 19,80 EUR na mieszkańca rocznie. Maksymalny poziom wsparcia odnosi się do teoretycznego regionu o PKB na mieszkańca równym 75 % średniej UE-27 i jest obliczany z wykorzystaniem metody określonej w pkt 1 lit. a) i b). Uwzględnia się 40 % kwoty uzyskanej przy zastosowaniu tej metody;
 - b) obliczenie początkowych alokacji regionalnych, z uwzględnieniem regionalnego PKB na mieszkańca – mierzonego parytetami siły nabywczej – za pomocą liniowej interpolacji względnego PKB na mieszkańca dla danego regionu w porównaniu z UE-27;
 - c) do kwoty otrzymanej zgodnie z lit. b) dodaje się, w stosownych przypadkach, kwotę wynikającą z przydziału premii w wysokości 1 100 EUR na każdego bezrobotnego rocznie, w odniesieniu do liczby bezrobotnych w tym regionie przewyższającej liczbę osób, które byłyby bezrobotne przy zastosowaniu w obliczeniu średniej stopy bezrobocia wszystkich regionów słabiej rozwiniętych.

Metoda alokacji środków dla lepiej rozwiniętych regionów kwalifikujących się do celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, o których mowa w art. 90 ust. 2 akapit pierwszy lit. c)

3. Ogólną początkową teoretyczną pulę środków finansowych otrzymuje się poprzez pomnożenie intensywności pomocy w wysokości 19,80 EUR na mieszkańca rocznie przez liczbę kwalifikującej się ludności.
4. Udział każdego zainteresowanego państwa członkowskiego stanowi sumę udziałów jego kwalifikujących się regionów na poziomie NUTS 2, które określa się na podstawie następujących kryteriów, z zastosowaniem wskazanej wagi:
 - a) całkowita liczba ludności w regionie (waga 25 %);

- b) liczba bezrobotnych w regionach na poziomie NUTS 2 o stopie bezrobocia przekraczającej średnią wszystkich regionów lepiej rozwiniętych (waga 20 %);
- c) zatrudnienie, które należy dodać, aby osiągnąć wymierny cel unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu dla regionalnego wskaźnika zatrudnienia (w odniesieniu do osób w wieku 20–64 lata) równy 75 % (waga 20 %);
- d) liczba osób w wieku 30–34 lata z wyższym wykształceniem które są konieczne, aby osiągnąć wymierny cel unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu równy 40 % (waga 12,5 %);
- e) liczba osób przedwcześnie kończących naukę i szkolenia (w wieku 18–24 lata), które należy odliczyć, aby osiągnąć wymierny cel unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu równy 10 % (waga 12,5 %);
- f) różnica między zaobserwowanym PKB regionu (mierzonym parytetami siły nabywczej), a teoretycznym regionalnym PKB, gdy dany region ma taki sam PKB na mieszkańca jak najzamożniejszy region na poziomie NUTS 2 (waga 7,5 %),
- g) liczba ludności regionów na poziomie NUTS 3 o gęstości zaludnienia poniżej 12,5 mieszkańców/km² (waga 2,5 %).

Metoda alokacji środków dla państw członkowskich kwalifikujących się do Funduszu Spójności, o których mowa w art. 90 ust. 3

5. Ogólną teoretyczną pulę środków finansowych otrzymuje się poprzez pomnożenie średniej intensywności pomocy na mieszkańca rocznie w kwocie 48 EUR przez liczbę kwalifikującej się ludności. Przydział a priori takiej teoretycznej puli środków finansowych na każde kwalifikowalne państwo członkowskie odpowiada wielkości procentowej opartej na liczbie jego ludności, powierzchni i poziomie zamożności kraju i obliczonej z zastosowaniem poniższych kroków:
 - a) obliczenie średniej arytmetycznej udziału liczby ludności i powierzchni tego państwa członkowskiego w całkowitej liczbie ludności i ogólnej powierzchni wszystkich kwalifikujących się państw członkowskich. Jeżeli jednak udział państwa członkowskiego w całkowitej liczbie ludności przewyższa jego udział w całkowitej powierzchni pięciokrotnie lub bardziej, odzwierciedlając niezwykle dużą gęstość zaludnienia, w tym kroku będzie wykorzystywać się tylko udział całkowitej liczby ludności;
 - b) skorygowanie uzyskanych w ten sposób wskaźników procentowych o współczynnik stanowiący jedną trzecią wartości procentowej, o jaką DNB na mieszkańca (mierzony parytetem siły nabywczej) tego państwa członkowskiego w latach 2008–2010 jest większy lub mniejszy od średniego DNB na mieszkańca wszystkich kwalifikujących się państw członkowskich (średnia wyrażona jest jako 100 %).
6. Aby odzwierciedlić istotne potrzeby w zakresie transportu i środowiska w państwach członkowskich, które przystąpiły do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r. lub po tej dacie, ich udział w Funduszu Spójności zostanie ustalony na poziomie minimum jednej trzeciej ogólnej końcowej alokacji środków finansowych po zastosowaniu górnego limitu określonego w ust. 10-13 otrzymanej średnio w całym okresie.
7. Alokacja państw członkowskich w ramach Funduszu Spójności określonych w art. 90 ust. 3 akapit drugi będzie się zmniejszała w okresie siedmiu lat. Takie przejściowe wsparcie wyniesie 48 EUR na mieszkańca w 2014 roku w odniesieniu do całkowitej liczby ludności danego państwa członkowskiego. Kwoty w kolejnych latach będą wyrażane jako wartość procentowa kwoty określonej dla 2014 r. i będą wynosić 71 % w 2015r., 42 % w 2016r., 21 % w 2017r., 17 % w 2018r., 13 % w 2019 r. oraz 8 % w 2020 r.

Metoda alokacji środków dla celu „Europejska współpraca terytorialna”, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia w sprawie EWT

8. Alokację środków na państwo członkowskie, obejmującą współpracę transgraniczną i transnarodową oraz uwzględniającą wkład EFRR w europejski instrument sąsiedztwa i instrument pomocy przedakcesyjnej, określa się jako ważoną sumę udziału liczby ludności regionów przygranicznych i udziału całkowitej liczby ludności każdego państwa członkowskiego. Wagę określają odnośne udziały dotyczące aspektu transgranicznego i transnarodowego. Udziały elementów współpracy transgranicznej i transnarodowej wynoszą 77,9 % i 22,1 %.

Metoda alokacji dodatkowych środków dla regionów, o których mowa w art. 92 ust. 1 lit. e)

9. Dodatkową szczególną alokację, w której intensywność pomocy wyniesie 30 EUR na mieszkańca rocznie otrzymają regiony najbardziej oddalone i północne regiony słabo zaludnione na poziomie NUTS 2. Środki te zostaną rozdzielone na regiony i państwa członkowskie w sposób proporcjonalny do całkowitej liczby ludności tych regionów.

Maksymalny poziom środków przekazywanych z funduszy wspierających spójność

10. Aby przyczynić się do uzyskania odpowiedniej koncentracji środków przeznaczonych na spójność w najsłabiej rozwiniętych regionach i państwach członkowskich oraz zmniejszania zróżnicowań w poziomach średniej intensywności pomocy na mieszkańca, ustala się górny limit środków przekazywanych z funduszy polityki spójności na rzecz każdego poszczególnego państwa członkowskiego na poziomie 2,35 % PKB danego państwa członkowskiego. Górny limit stosowany będzie w stosunku rocznym, z zastrzeżeniem dostosowań koniecznych, aby uwzględnić większe zasoby na początku okresu na rzecz Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i — w odpowiednich przypadkach — proporcjonalnie obniży wszystkie alokacje (z wyjątkiem regionów lepiej rozwiniętych i celu „Europejska współpraca terytorialna”) na rzecz danego państwa członkowskiego, aby po obniżeniu osiągnąć ten górny limit. W przypadku państw członkowskich, które przystąpiły do Unii przed 2013 r., a których średni realny wzrost PKB w latach 2008–2010 był niższy niż -1 %, górny limit przekazywanych środków wyniesie 2,59 %.
11. Pułapy, o których mowa w pkt 10 powyżej, obejmują wkład EFRR w finansowanie komponentu transgranicznego europejskiego instrumentu sąsiedztwa i instrumentu pomocy przedakcesyjnej. Pułapy te nie obejmują szczególnej alokacji środków w wysokości 3 000 000 000 EUR na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.
12. Obliczenia PKB sporządzone przez Komisję będą oparte na danych statystycznych dostępnych w maju 2012 r. Poszczególne krajowe stopy wzrostu PKB na lata 2014–2020, prognozowane przez Komisję w maju 2012 roku, będą stosowane oddzielnie do każdego państwa członkowskiego.
13. Zasady określone w ust. 10 nie mogą skutkować krajowymi alokacjami wyższymi niż 110 % ich poziomu w ujęciu realnym w okresie programowania 2007–2013.

Dodatkowe przepisy

14. Dla wszystkich regionów, których PKB na mieszkańca, mierzony parytetami siły nabywczej, zastosowany jako kryterium kwalifikowalności w okresie programowania 2007–2013 był niższy niż 75 % średniej UE-25, lecz których PKB na mieszkańca jest wyższy niż 75 % średniej UE-27, minimalny poziom wsparcia w latach 2014–2020 w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” będzie odpowiadał corocznie 60 % ich poprzedniej indywidualnej średniej alokacji rocznej w ramach alokacji na cel „Konwergencja”, obliczonej przez Komisję w kontekście wieloletnich ram finansowych na lata 2007–2013.
15. Żaden region przejściowy nie otrzyma kwoty mniejszej od tej, jaką by otrzymał, gdyby był regionem lepiej rozwiniętym. Aby określić poziom tej minimalnej alokacji, metoda alokacji dla regionów lepiej rozwiniętych zostanie zastosowana do wszystkich regionów o PKB na mieszkańca wynoszącym co najmniej 75 % średniej UE-27.
16. Minimalna całkowita alokacja z funduszy polityki spójności dla danego państwa członkowskiego wynosi 55 % jego indywidualnej całkowitej alokacji na lata 2007–2013. Dostosowania konieczne, by spełnić ten wymóg, stosuje się proporcjonalnie do poszczególnych alokacji z funduszy polityki spójności, z wyjątkiem alokacji w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”.
17. Aby zaradzić skutkom kryzysu gospodarczego dla poziomu dobrobytu w państwach członkowskich w strefie euro oraz stymulować wzrost i tworzenie miejsc pracy w tych państwach członkowskich fundusze strukturalne zapewnią następujące dodatkowe alokacje:
 - a) 1 375 000 000 EUR dla lepiej rozwiniętych regionów Grecji;
 - b) 1 000 000 000 EUR dla Portugalii, przydzielony w następujący sposób: 450 000 000 EUR dla regionów lepiej rozwiniętych, z czego 150 000 000 EUR dla Madery, 75 000 000 EUR dla regionów przejściowych i 475 000 000 EUR dla regionów słabiej rozwiniętych;
 - c) 100 000 000 EUR dla regionu Border, Midland and Western w Irlandii;
 - d) 1 824 000 000 EUR dla Hiszpanii, z których 500 000 000 EUR dla regionu Ekstremadury, 1 051 000 000 EUR dla regionów przejściowych i 273 000 000 EUR dla regionów najbardziej rozwiniętych;
 - e) 1 500 000 000 EUR dla słabiej rozwiniętych regionów Włoch, z czego 500 000 000 EUR dla obszarów pozamiejskich.
18. Aby uznać wyzwania związane z sytuacją państw członkowskich będących wyspami i oddaleniem niektórych części Unii Europejskiej, Malta i Cypr otrzymają – po zastosowaniu metody obliczeń, o której mowa w pkt 16 – dodatkową pulę środków finansowych w wysokości, odpowiednio, 200 000 000 EUR i 150 000 000 EUR, w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”; środki podzielone zostaną w następujący sposób: jedna trzecia na Fundusz Spójności i dwie trzecie na fundusze strukturalne.

Dodatkowa ogólna pula środków finansowych w wysokości 50 000 000 EUR z funduszy strukturalnych alokowana zostanie hiszpańskim regionom Ceuta i Melilla.

Najbardziej oddalony region Majotta otrzyma całkowitą pulę środków finansowych w wysokości 200 000 000 EUR z funduszy strukturalnych.

19. Aby ułatwić dostosowanie niektórych regionów do zmian w ich statusie kwalifikowalności lub do długotrwałych skutków niedawnych wydarzeń w ich gospodarce, przyznaje się następujące dodatkowe alokacje:
 - a) dla Belgii 133 000 000 EUR, z czego 66 500 000 EUR dla Limburgii i 66 500 000 EUR dla regionów przejściowych Walonii;
 - b) dla Niemiec 710 000 000 EUR, z czego 510 000 000 EUR dla dawnych regionów objętych celem „Konwergencja” w kategorii regionów przejściowych i 200 000 000 EUR dla regionu Lipsk;
 - c) niezależnie od ust. 10 z funduszy strukturalnych słabiej rozwiniętym regionom Węgier zostanie przydzielona dodatkowa pula środków finansowych w wysokości 1 560 000 000 EUR, słabiej rozwiniętym regionom Republiki Czeskiej – dodatkowa pula środków finansowych w wysokości 900 000 000 EUR, a słabiej rozwiniętemu regionowi Słowenii – dodatkowa pula środków finansowych w wysokości 75 000 000 EUR.
20. Ogólna kwota 150 000 000 EUR zostanie przydzielona na rzecz programu PEACE, z czego 106 500 000 EUR dla Zjednoczonego Królestwa i 43 500 000 EUR dla Irlandii. Program ten zostanie wdrożony jako program współpracy transgranicznej obejmujący Irlandię Północną i Irlandię.

Dodatkowe dostosowania zgodnie z art. 92 ust. 2

21. Oprócz kwot określonych w art. 91 i 92 Cypr skorzysta z dodatkowej alokacji w wysokości 94 200 000 EUR w 2014 r. i 92 400 000 EUR w 2015 r., która zostanie dodana do jego alokacji z funduszy strukturalnych.

—

ZAŁĄCZNIK VIII

METODYKA DOTYCZĄCA SZCZEGÓLNEJ ALOKACJI DLA INICJATYWY NA RZECZ ZATRUDNIENIA LUDZI MŁODYCH, O KTÓREJ MOWA W ART. 91

- I. Podział szczególnej alokacji dla Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych ustala się zgodnie z następującymi krokami:
1. Liczba bezrobotnych młodych osób w wieku 15-24 lat określana jest w regionach na poziomie NUTS 2 zdefiniowanych w art. 16 i rozporządzenia w sprawie EFS, tj. w regionach na poziomie NUTS 2, w których stopa bezrobocia wśród młodych ludzi w wieku 15-24 przekroczyła w 2012 r. 25 %, lub w przypadku państw członkowskich, w których stopa bezrobocia wśród młodych ludzi przekroczyła w 2012 r. 30 %, w regionach, w których stopa bezrobocia wśród młodych ludzi przekroczyła w 2012 r. 20 % („kwalifikujące się regiony”).
 2. Alokację odpowiadającą każdemu kwalifikującemu się regionowi oblicza się na podstawie stosunku liczby bezrobotnych młodych osób w kwalifikującym się regionie do łącznej liczby bezrobotnych młodych osób we wszystkich kwalifikujących się regionach, o których mowa w pkt 1.
 3. Alokacja dla każdego państwa członkowskiego stanowi sumę alokacji dla każdego z jego kwalifikujących się regionów.
- II. Szczególna alokacja dla Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych nie jest brana pod uwagę do celów stosowania górnych limitów określonych w załączniku VII w odniesieniu do alokacji ogólnych zasobów.
- III. W celu określenia szczególnej alokacji z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych dla Majotty stopa bezrobocia wśród młodych ludzi oraz liczba młodych bezrobotnych jest określana na podstawie najnowszych danych dostępnych na poziomie krajowym, o ile nie są dostępne dane Eurostatu na poziomie NUTS 2.
- IV. Środki przeznaczone na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych mogą zostać skorygowane w górę w latach 2016–2020 w ramach procedury budżetowej zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1311/2013 Etapy podziału dodatkowych środków według państw członkowskich są takie same jak stosowane w przypadku początkowej alokacji, ale punktem odniesienia są najnowsze dostępne dane roczne.
-

ZAŁĄCZNIK IX

METODA OKREŚLANIA MINIMALNEGO UDZIAŁU EFS

Dodatkowe udziały procentowe, które mają być dodane do udziału środków funduszy strukturalnych, o których mowa w art. 92 ust. 4, przyznane danemu państwu członkowskiemu w ramach EFS, które odpowiadają udziałowi tego państwa członkowskiego w okresie programowania 2007-2013, są ustalane na podstawie poziomu zatrudnienia (dla osób w wieku 20-64 lat) w roku referencyjnym 2012 r. następująco:

- gdy poziom zatrudnienia wynosi 65 % lub mniej, udział zwiększa się o 1,7 punkta procentowego;
- gdy poziom zatrudnienia wynosi więcej niż 65 %, lecz nie więcej niż 70 %, udział zwiększa się o 1,2 punkta procentowego;
- gdy poziom zatrudnienia wynosi więcej niż 70 %, lecz nie więcej niż 75 %, udział zwiększa się o 0,7 punkta procentowego;
- gdy poziom zatrudnienia wynosi więcej niż 75 %, zwiększanie udziału nie jest wymagane.

Łączny udział procentowy państwa członkowskiego po dodaniu nie może przekroczyć 52 % środków funduszy strukturalnych, o których mowa w art. 92 ust.4.

W przypadku Chorwacji udział EFS w puli środków funduszy strukturalnych z wyłączeniem celu „Europejska współpraca terytorialna” na okres programowania 2007-2013 jest równy średniemu udziałowi regionów objętych celem „Konwergencja” w tych państwach członkowskich, które przystąpiły do Unii dnia 1 stycznia 2004 r. lub później.

ZAŁĄCZNIK X

ZASADA DODATKOWOŚCI

1. PUBLICZNE LUB RÓWNOWAŻNE WYDATKI STRUKTURALNE

W państwach członkowskich, w których w regionach słabiej rozwiniętych mieszka co najmniej 65 % ludności, do określenia publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych zostaną wykorzystane dane o nakładach brutto na środki trwałe, podawane w programach stabilności i programach konwergencji przygotowywanych przez państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1466/97 w celu przedstawienia ich średniookresowych strategii budżetowych. Dane liczbowe, których należy używać, powinny być podawane w kontekście ogólnej równowagi instytucji i długu, być związane z ogólnymi perspektywami budżetowymi instytucji sektora rządowego samorządowego oraz przedstawiane jako procent PKB.

W państwach członkowskich, w których w regionach słabiej rozwiniętych mieszka więcej niż 15 % i mniej niż 65 % ludności, do określenia publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych zostaną wykorzystane całkowite dane o nakładach brutto na środki trwałe w regionach słabiej rozwiniętych. Dane te przedstawia się w tym samym formacie, co opisany w akapicie pierwszym.

2. WERYFIKACJA

Weryfikacja przestrzegania zasady dodatkowości zgodnie z art. 95 ust. 5 podlega następującym zasadom:

2.1 Weryfikacja ex ante

- a) Przedkładając umowę partnerstwa, państwo członkowskie dostarcza informacje na temat planowanego profilu wydatków w formie tabeli 1 przedstawionej poniżej

Tabela 1

Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
P51	X	X	X	X	X	X	X

- b) Państwa członkowskie, w których w regionach słabiej rozwiniętych mieszka więcej niż 15 % i mniej niż 65 % ludności, także przekazują informacje na temat planowanego profilu wydatków w tych regionach słabiej rozwiniętych w formie tabeli 2 przedstawionej poniżej.

Tabela 2

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nakłady brutto na środki trwałe sektora instytucji rządowych i samorządowych w regionach słabiej rozwiniętych w relacji do PKB	X	X	X	X	X	X	X

- c) Państwo członkowskie dostarcza Komisji informacji na temat głównych wskaźników makroekonomicznych oraz prognoz leżących u podstawy poziomu publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych.
- d) Państwa członkowskie, w których w regionach słabiej rozwiniętych mieszka więcej niż 15 % i mniej niż 65 % ludności, także przekazują Komisji informacje na temat metody zastosowanej przy szacowaniu nakładów brutto na środki trwałe w tych regionach. W tym celu państwa członkowskie wykorzystując dane dotyczące inwestycji publicznych na szczeblu regionalnym, jeżeli są one dostępne. W przypadku gdy dane takie nie są dostępne, lub w odpowiednich uzasadnionych przypadkach, w tym wówczas gdy państwo członkowskie w okresie 2014-2020 znacząco zmieniło podział regionalny określony w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003, można dokonać szacunków nakładów brutto na środki trwałe przy zastosowaniu wskaźników dotyczących wydatków publicznych lub danych dotyczących liczby mieszkańców regionu w stosunku do inwestycji publicznych na szczeblu krajowym.
- e) Po osiągnięciu porozumienia przez Komisję i państwo członkowskie tabela 1 i w stosownych przypadkach tabela 2 są włączane do umowy partnerstwa danego państwa członkowskiego jako poziom odniesienia dla publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych, które mają być utrzymane w latach 2014-2020.

2.2 Weryfikacja śródkresowa

- a) Podczas weryfikacji śródkresowej uznaje się, że państwo członkowskie utrzymało poziom publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych, jeżeli średnie roczne wydatki w latach 2014–2017 są równe lub wyższe niż poziom odniesienia wydatków określony w umowie partnerstwa.
- b) Po weryfikacji śródkresowej Komisja może zmienić, w porozumieniu z państwem członkowskim, poziom odniesienia publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych w umowie partnerstwa, jeżeli sytuacja gospodarcza w danym państwie członkowskim znacząco różni się od sytuacji przewidywanej w momencie przyjmowania umowy partnerstwa.

2.3 Weryfikacja ex post

Podczas weryfikacji ex post uznaje się, że państwo członkowskie utrzymało poziom publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych, jeżeli średnie roczne wydatki w latach 2014–2020 są równe lub wyższe niż poziom odniesienia wydatków określony w umowie partnerstwa.

3. STAWKI KOREKT FINANSOWYCH W NASTĘPSTWIE WERYFIKACJI EX POST

Jeżeli Komisja zdecyduje o nałożeniu korekty finansowej zgodnie z art. 95 ust. 6, stawkę korekty finansowej oblicza się, odejmując 3 % od różnicy między poziomem odniesienia w umowie partnerstwa a poziomem osiągniętym, wyrażonej jako wartość procentowa poziomu odniesienia, i dzieląc następnie ten wynik przez 10. Korektę finansową ustala się, stosując powyższą stawkę korekty finansowej do kwoty wkładu funduszy polityki spójności dla danego państwa członkowskiego z przeznaczeniem na regiony słabiej rozwinięte na cały okres programowania.

Jeżeli różnica między poziomem odniesienia w umowie partnerstwa a poziomem osiągniętym, wyrażona jako wartość procentowa poziomu odniesienia w umowie partnerstwa, wynosi 3 % lub mniej, nie dokonuje się korekty finansowej.

Korekta finansowa nie przekracza 5 % alokacji funduszy polityki spójności dla danego państwa członkowskiego z przeznaczeniem na regiony słabiej rozwinięte w całym okresie programowania.

ZAŁĄCZNIK XI

Warunki wstępne

CZĘŚĆ I: Tematyczne warunki wstępne

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
1. Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji; (cel dotyczący badań i rozwoju) (o którym mowa w art. 9 ust. 1)	EFRR: — wszystkie priorytety inwestycyjne w ramach celu tematycznego nr 1.	1.1. Badania naukowe i innowacje: Istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.	— Gotowa jest krajowa lub regionalna strategia na rzecz inteligentnej specjalizacji, która: — opiera się na analizie SWOT lub podobnej analizie, aby skoncentrować zasoby na ograniczonym zestawie priorytetów badań i innowacji, — przedstawia działania na rzecz pobudzenia prywatnych inwestycji w badania i rozwój, — obejmuje mechanizm monitorowania. — Przyjęto ramy określające dostępne środki budżetowe na badania i innowacje.
	EFRR: — udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy.	1.2 Infrastruktura badań i innowacji. Istnienie wieloletniego planu dotyczącego budżetu i priorytetów inwestycji.	— Przyjęto szacunkowy wieloletni plan dotyczący budżetu i priorytetów inwestycji związanych z priorytetami Unii oraz – w odpowiednich przypadkach – z Europejskim Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI).
2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych (cel dotyczący szerokopasmowego Internetu) (o którym mowa w art. 9 ust. 2)	EFRR: — rozwój produktów i usług opartych na TIK, e-handlu oraz zwiększenie zapotrzebowania na TIK; — wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia.	2.1. Rozwój cyfrowy: Strategiczne ramy polityki w dziedzinie rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia rynku przystępnych, dobrej jakości i interooperacyjnych usług, prywatnych i publicznych, wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację publiczną, w tym inicjatywy transgraniczne.	— Strategiczne ramy polityki rozwoju cyfrowego, na przykład, w ramach krajowej lub regionalnej strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji zawierają: — budżet i priorytety działań określone na podstawie analizy SWOT lub podobnej analizy spójnej z tabelą wyników europejskiej agendy cyfrowej; — została przeprowadzona analiza równoważenia wsparcia dla popytu i podaży TIK;

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
			— wskaźniki miary postępów interwencji w takich dziedzinach jak umiejętności cyfrowe, e-integracja, e-dostępność, oraz postęp w zakresie e-zdrowia w granicach określonych w art. 168 TFUE, spójne w stosownych przypadkach z istniejącymi odpowiednimi unijnymi, krajowymi lub regionalnymi strategiami sektorowymi; — ocenę potrzeb w zakresie budowania większego potencjału TIK.
	EFRR: — poszerzanie zakresu dostępności do łączy szerokopasmowych oraz wprowadzanie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie wprowadzania nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej.	2.2. Infrastruktura sieci nowej generacji: Istnienie krajowych lub regionalnych planów sieci nowej generacji uwzględniających działania regionalne na rzecz osiągnięcia celów Unii dotyczących dostępu do szybkiego internetu, koncentrujących się na obszarach, na których rynek nie zapewnia otwartej infrastruktury po przystępnych kosztach i jakości, zgodnych z przepisami unijnymi w zakresie konkurencyjności i pomocy państwa, a także świadczących usługi dostępne dla grup w trudnej sytuacji.	— Gotowy jest krajowy lub regionalny plan dostępu nowej generacji, który zawiera: — plan inwestycji w infrastrukturę oparty na analizie ekonomicznej uwzględniającej istniejącą infrastrukturę i plany inwestycyjne sektora prywatnego i publicznego; — modele zrównoważonych inwestycji, które zwiększają konkurencyjność i zapewniają dostęp do otwartej, przystępnej cenowo i dobrej jakości infrastruktury i usług, uwzględniających przyszłe potrzeby; — środki na stymulowanie inwestycji prywatnych.
3. Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) (o którym mowa w art. 9 ust. 3)	EFRR: — promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości; — wspieranie zdolności MŚP do osiągnięcia wzrostu na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych oraz do zaangażowania się w procesy innowacji.	3.1. Przeprowadzono konkretne działania wspierające promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu „Small Business Act”.	— Konkretne działania obejmują: — wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej i zmniejszenie kosztów zakładania przedsiębiorstw, z uwzględnieniem celów programu „Small Business Act”; — wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie szczególnego rodzaju działalności w ramach przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem celów programu „Small Business Act”;

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
			— wprowadzono mechanizm monitorowania wdrażania działań programu „Small Business Act” i oceny wpływu prawodawstwa na MŚP.
4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach; (o którym mowa w art. 9 ust. 4)	EFRR+Fundusz Spójności: — wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym.	4.1. Przeprowadzono działania promujące racjonalne kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w efektywność energetyczną przy budowaniu lub renowacji budynków.	— Działania obejmują: — działania służące zapewnieniu wdrożenia minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, zgodnie z art. 3, 4 i 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE ⁽¹⁾; — działania konieczne do utworzenia systemu certyfikacji w odniesieniu do charakterystyki energetycznej budynków spójnego z art. 11 dyrektywy 2010/31/UE; — działania służące zapewnieniu planowania strategicznego w dziedzinie efektywności energetycznej, spójne z art. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE ⁽²⁾; — działania spójne z art. 13 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/32/WE ⁽³⁾ w sprawie końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych, aby zapewnić dostarczenie klientom końcowym indywidualnych liczników w zakresie, w jakim jest to możliwe technicznie, racjonalne finansowo i proporcjonalne w odniesieniu do potencjalnych oszczędności energii.
	EFRR+Fundusz Spójności: — promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.	4.2. Przeprowadzono działania promujące wysoko wydajną kogenerację energii cieplnej i elektrycznej.	— Działania obejmują: — wsparcie dla kogeneracji opiera się na popycie na użytkową energię cieplną i oszczędności energii pierwotnej zgodnie z art. 7 ust. 1 i art. 9 ust. 1 lit. a) i b) dyrektywy 2004/8/WE; państwa członkowskie lub ich właściwe organy oceniły istniejące prawodawstwo i ramy regulacyjne pod kątem procedur udzielania zezwoleń lub innych procedur, aby:

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
			a) zachęcić do projektowania jednostek kogeneracji dla pokrycia ekonomicznie uzasadnionego zapotrzebowania na ciepło użytkowe i unikania produkcji ciepła w ilościach przekraczających zapotrzebowanie na ciepło użytkowe, oraz b) ograniczyć regulacyjne i pozaregulacyjne bariery utrudniające rozwój kogeneracji.
	EFRR+Fundusz Spójności: — promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.	4.3. Przeprowadzono działania promujące wytwarzanie i dystrybucję odnawialnych źródeł energii (*).	— Gotowe są przejrzyste systemy wsparcia, priorytetowy lub gwarantowany dostęp do sieci oraz pierwszeństwo w dystrybucji, jak również standardowe zasady odnoszące się do ponoszenia i podziału kosztów dostosowań technicznych, które to zasady zostały podane do publicznej wiadomości, zgodnie z art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 2 oraz art. 16 ust. 3 dyrektywy 2009/28/WE. — Państwo członkowskie przyjęło krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE (*).
5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem (cel dotyczący zmian klimatu) (o którym mowa w art. 9 ust. 5)	EFRR+Fundusz Spójności: — wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.	5.1. Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: Istnienie krajowych lub regionalnych ocen ryzyka na potrzeby zarządzania klęskami i katastrofami, uwzględniających dostosowanie do zmian klimatu	— Gotowa jest krajowa lub regionalna ocena ryzyka zawierająca następujące elementy: — opis procesu, metodyki, metod i niewrażliwych danych wykorzystywanych w ocenach ryzyka, jak również opartych na ryzyku kryteriów określania inwestycji priorytetowych; — opis scenariuszy zakładających jeden rodzaj ryzyka i scenariuszy zakładających wiele rodzajów ryzyka; — uwzględnienie, w stosownych przypadkach, krajowych strategii dostosowania do zmian klimatu.

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
6. Zachowanie i ochrona środowiska i promowanie efektywnego gospodarowania zasobami (o którym mowa w art. 9 ust. 6)	EFRR+Fundusz Spójności: — inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.	6.1. Gospodarka wodna: Istnienie – w odniesieniu do inwestycji wspieranych przez programy – a) polityki taryfowej w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z zasobów wodnych oraz b) odpowiedniego wkładu różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w stopniu określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami w dorzeczu.	— w sektorach wspieranych z EFRR i Funduszu Spójności państwo członkowskie zapewniło wkład różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w podziale na sektory, zgodnie z art. 9 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 2000/60/WE, przy uwzględnieniu w stosownych przypadkach skutków społecznych, środowiskowych i gospodarczych zwrotu, jak również warunków geograficznych i klimatycznych dotkniętego regionu lub dotkniętych regionów; — przyjęcie planu gospodarowania wodami w dorzeczu dla obszaru dorzecza spójnego z art. 13 dyrektywy 2000/60/WE.
	EFRR+Fundusz Spójności: — inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.	6.2. Gospodarka odpadami: Promowanie zrównoważonych gospodarczo i środowiskowo inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów.	— zgodnie z wymogami art. 11 ust. 5 dyrektywy 2008/98/WE Komisji przekazano sprawozdanie z realizacji dotyczące postępów w osiąganiu celów określonych w art. 11 dyrektywy 2008/98/WE; — istnienie jednego lub kilku planów gospodarki odpadami zgodnie z wymogami art. 28 dyrektywy 2008/98/WE; — istnienie programów zapobiegania powstawaniu odpadów, zgodnie z wymogami art. 29 dyrektywy 2008/98/WE; — przyjęto środki niezbędne do osiągnięcia celów na 2020 r. dotyczących przygotowania do ponownego wykorzystania i recyklingu, zgodnie z art. 11 ust. 2 dyrektywy 2008/98/WE.

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej; (o którym mowa w art. 9 ust. 7)	EFRR+Fundusz Spójności: — wspieranie multimodalnego jednolitego europejskiego obszaru transportu poprzez inwestycje w trans-europejską sieć transportową (TEN-T); — rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu; — rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku, w tym o obniżonej emisji hałasu i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej. EFRR: — zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi.	7.1. Transport: Istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.	— Istnienie kompleksowego planu/planów transportu lub ram w zakresie inwestycji transportowych spełniających wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i określających: — wkład w jednolity europejski obszar transportu zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 ⁽³⁾ w tym priorytetów w zakresie inwestycji w: — bazową i kompleksową sieć TEN-T, w których przewiduje się inwestycje w ramach EFRR i Funduszu Spójności, oraz — wtórną łączność, — identyfikację odpowiedniej ilości realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów, które mają być wspierane w ramach EFRR i Funduszu Spójności; — działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.
	EFRR+Fundusz Spójności: — wspieranie multimodalnego jednolitego europejskiego obszaru transportu poprzez inwestycje w trans-europejską sieć transportową (TEN-T); — rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu;	7.2. Kolej: Istnienie w kompleksowym planie/kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyrażnej części dotyczącej rozwoju kolei zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), która wspiera rozwój infrastruktury i poprawia łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T. Inwestycje obejmują tabor, interoperacyjność oraz rozwijanie potencjału.	— istnienie w określonych powyżej planie/planach lub ramach dotyczących transportu części odnoszącej się do rozwoju kolei spełniającej wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i identyfikującej odpowiednią ilość realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów (wraz z harmonogramem i budżetem); — działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
	— rozwój i usprawnienie przyjaznych środowisku, w tym o obniżonej emisji hałasu, i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej; EFRR: — zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi.		
	EFRR+Fundusz Spójności: — wspieranie multimodalnego jednolitego europejskiego obszaru transportu poprzez inwestycje w TEN-T; — rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu; — rozwój i usprawnienie przyjaznych środowisku, w tym o obniżonej emisji hałasu, i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych i infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej. EFRR: — zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi.	7.3. Inne rodzaje transportu, w tym śródlądowe drogi morskie i transport morski, porty, połączenia multimodalne i infrastruktura portów lotniczych: Istnienie w kompleksowym planie lub kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyraźnej części dotyczącej śródlądowych dróg morskich i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych i infrastruktury portów lotniczych, które poprawiają łączność z kompleksowymi i bazowymi sieciami TEN-T i przyczyniają się do promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej.	— Istnienie w kompleksowym planie lub kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyraźnej części dotyczącej śródlądowych dróg morskich i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych i infrastruktury portów lotniczych, która: — spełnia wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, — identyfikuje odpowiednią ilość realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów (wraz z harmonogramem i budżetem), — działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.
	EFRR: — zwiększenie efektywności energetycznej i bezpieczeństwa dostaw poprzez rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii oraz poprzez integrację rozproszonego wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.	7.4 Opracowywanie inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii. Istnienie kompleksowych planów inwestycji w inteligentną infrastrukturę energetyczną oraz przepisów wpływających na zwiększenie efektywności energetycznej i bezpieczeństwa dostaw.	— Gotowe są kompleksowe plany określające priorytety dotyczące infrastruktury energetycznej na szczeblu krajowym: — zgodne z art. 22 dyrektywy 2009/72/WE oraz 2009/73/WE, w stosownych przypadkach, oraz

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
			— zgodne z odpowiednimi regionalnymi planami inwestycyjnymi na mocy art. 12 oraz z dziesięcioletnim planem rozwoju sieci na poziomie UE zgodnie z art. 8 ust. 3 lit. b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 ⁽⁶⁾ oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 ⁽⁷⁾, oraz — zgodne z art. 3 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 347/2013 ⁽⁸⁾; — Plany te zawierają: — identyfikację odpowiedniej ilości realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów, które mają być wspierane w ramach EFRR, — działania umożliwiające osiągnięcie celów w zakresie spójności społecznej i gospodarczej oraz ochrony środowiska zgodnie z art. 3 ust. 10 dyrektywy 2009/72/WE oraz art. 3 ust. 7 dyrektywy 2009/73/WE, — działania umożliwiające lepsze wykorzystanie energii i promowanie efektywności energetycznej zgodnie z art. 3 ust. 11 dyrektywy 2009/72/WE oraz art. 3 ust. 8 dyrektywy 2009/73/WE.
8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników (cel dotyczący zatrudnienia) (o którym mowa w art. 9 ust. 8)	EFIS: — dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników.	8.1. Została opracowana i jest realizowana aktywna polityka rynku pracy w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	— Służby zatrudnienia mają możliwość zapewnienia i faktycznie zapewniają: — zindywidualizowane usługi, doradztwo oraz aktywne i zapobiegawcze środki rynku pracy na wczesnym etapie, otwarte dla wszystkich osób poszukujących pracy, przy jednoczesnym koncentrowaniu się na osobach najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osobach ze społeczności marginalizowanych;

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
			— pełne i przejrzyste informacje o nowych wakatach i możliwościach zatrudnienia z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb na rynku pracy. — Służby zatrudnienia stworzyły formalne lub nieformalne rozwiązania dotyczące współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami.
	EFS: — praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. EFRR: — wspieranie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości oraz wsparcie inwestycyjne pracy na własny rachunek, mikroprzedsiębiorstw i tworzenia przedsiębiorstw.	8.2. Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw: Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu.	— Gotowe są strategiczne ramy polityki na rzecz wspierania nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu obejmujące następujące elementy: — wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej i zmniejszenie kosztów zakładania przedsiębiorstw, z uwzględnieniem celów programu „Small Business Act”; — wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie szczególnego rodzaju działalności w ramach przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem celów programu „Small Business Act”; — działania łączące odpowiednie usługi rozwoju przedsiębiorstw i usługi finansowe (dostęp do kapitału), w tym, w razie konieczności, kontakty w celu zaangażowania grup lub obszarów w niekorzystnej sytuacji.
	EFS: — modernizacja instytucji działających na rynku pracy, takich jak publiczne i prywatne służby zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez przedsięwzięcia służące zwiększaniu ponadnarodowej mobilności pracowników, oraz systemy mobilności oraz lepszej współpracy instytucji i właściwych zainteresowanych podmiotów. EFRR: — inwestowanie w infrastrukturę dla służb zatrudnienia.	8.3. Instytucje rynku pracy są modernizowane i wzmacniane w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia. Reformy instytucji rynku pracy zostaną poprzedzone jasnymi ramami strategicznymi i oceną <i>ex ante</i> obejmującą między innymi kwestię płci	— Działania mające na celu reformę służb zatrudnienia, tak aby miały one możliwość zapewniania: — zindywidualizowanych usług, doradztwa oraz aktywnych i zapobiegawczych środków rynku pracy na wczesnym etapie, które są otwarte dla wszystkich osób poszukujących pracy, przy jednoczesnym koncentrowaniu się na osobach najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osobach ze społeczności marginalizowanych; — pełnych i przejrzystych informacji o nowych wakatach i możliwościach zatrudnienia z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb na rynku pracy.

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
			— Reformy służb zatrudnienia będą obejmowały tworzenie formalnych lub nieformalnych sieci współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami.
	EFS: — aktywne i zdrowe starzenie się.	8.4. Aktywne i zdrowe starzenie się: Została opracowana polityka dotycząca aktywnego starzenia się w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia	— Właściwe zainteresowane strony są zaangażowane w opracowywanie polityki aktywnego starzenia się i związane z nią działania następcze z myślą o utrzymaniu starszych pracowników na rynku pracy i promowanie ich zatrudnienia, — państwo członkowskie przygotowało działania mające na celu promowanie aktywnego starzenia się.
	EFS: — przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.	8.5. Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian: Istnienie polityk sprzyjających przewidywaniu i dobremu zarządzaniu zmianami i restrukturyzacją.	— Gotowe są instrumenty mające na celu wspieranie partnerów społecznych i instytucji publicznych w opracowywaniu proaktywnych podejść do zmian i restrukturyzacji, które obejmują działania — działania służące promowaniu przewidywania zmian; — działania służące promowaniu przygotowania procesu restrukturyzacji i zarządzania nim.
	EFS: — trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży.	8.6. Istnienie ram strategicznych na rzecz wspierania zatrudnienia młodzieży, w tym poprzez wdrożenie gwarancji dla młodzieży. Ten warunek wstępny ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.	— Istnieją ramy strategiczne polityki mającej na celu wspieranie zatrudnienia młodzieży, które: — opierają się na danych mierzących wyniki w odniesieniu do młodych ludzi, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, oraz stanowiących podstawę do opracowywania ukierunkowanych polityk i monitorowania rozwoju sytuacji; — wskazują właściwą instytucję publiczną odpowiedzialną za zarządzanie środkami na rzecz zatrudnienia młodzieży i koordynację partnerstw na wszystkich poziomach i we wszystkich sektorach; — angażują zainteresowane podmioty, które są istotne dla kwestii rozwiązania problemu bezrobocia wśród osób młodych; — umożliwiają wczesne interweniowanie i aktywizację;

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
			— obejmują środki wspierające dostęp do zatrudnienia, podnoszenie kwalifikacji, zwiększenie mobilności i trwałą integrację na rynku pracy ludzi młodych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą.
9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją (Cel dotyczący walki z ubóstwem) (o którym mowa w art. 9 ust. 9)	EFS: — aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie. EFRR: — inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych; — wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.	9.1. Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy.	— Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki na rzecz ograniczania ubóstwa, które mają na celu aktywne włączenie i które: — zapewniają wystarczające podstawy do opracowywania polityk ograniczania ubóstwa i monitorowania zmian; — zawierają środki pomagające w osiągnięciu krajowego celu dotyczącego walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (zgodnie z definicją w krajowym programie reform), co obejmuje promowanie możliwości trwałego zatrudnienia wysokiej jakości dla osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób ze społeczności marginalizowanych; — angażują w zwalczanie ubóstwa właściwe zainteresowane strony; — w zależności od rozpoznanych potrzeb – zawierają działania umożliwiające przejście od opieki instytucjonalnej do opieki zapewnianej przez społeczności lokalne. — Na wniosek i w uzasadnionych przypadkach właściwe zainteresowane strony otrzymają wsparcie przy składaniu wniosków dotyczących projektów oraz przy wdrażaniu wybranych projektów i zarządzaniu nimi.

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
	EFS:— integracja społeczno-gospodarczą społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie. EFRR: — inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowania włączenia społecznego poprzez dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych; — wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich; — inwestowanie w kształcenie, szkolenie, oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.	9.2. Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki dotyczącej integracji Romów	— Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki dotyczącej integracji Romów, które: — ustalają możliwe do osiągnięcia krajowe cele integracji Romów w celu zbliżenia ich do ogółu społeczeństwa; cele te powinny odnosić się do czterech unijnych celów integracji Romów związanych z dostępem do kształcenia, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i zakwaterowania; — identyfikują, w stosownych przypadkach, mikroregiony w niekorzystnej sytuacji lub okolice poddane segregacji, gdzie wspólnoty są najbardziej poszkodowane, przy wykorzystaniu dostępnych wskaźników społeczno-gospodarczych i terytorialnych (np. bardzo niski poziom wykształcenia, długoterminowe bezrobocie itd.); — obejmują silne metody monitorowania w celu ewaluacji wpływu działań zmierzających do integracji Romów oraz mechanizmy przeglądu w celu dostosowania strategii; — zostały opracowane, są realizowane i monitorowane w ścisłej współpracy i przy stałym dialogu ze społecznością romską oraz regionalnymi i lokalnymi władzami. — Na wniosek i w uzasadnionych przypadkach właściwe zainteresowane strony otrzymają wsparcie przy składaniu wniosków dotyczących projektów oraz przy wdrażaniu wybranych projektów i zarządzaniu nimi.
	EFS: — ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.	9.3. Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	— Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki zdrowotnej, które zawierają: — skoordynowane działania poprawiające dostęp do świadczeń zdrowotnych;

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
	EFRR: — inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych.		— działania mające na celu stymulowanie efektywności w sektorze opieki zdrowotnej poprzez wprowadzanie modeli świadczenia usług i infrastruktury; — system monitorowania i przeglądu. — Państwo członkowskie lub region przyjęły ramy określające szacunkowo dostępne środki budżetowe na opiekę zdrowotną oraz efektywną pod względem kosztów koncentrację środków przeznaczonych na priorytetowe potrzeby opieki zdrowotnej.
10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie (Cel dotyczący kształcenia) (o którym mowa w art. 9 ust. 10)	EFS: — ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia. EFRR: — inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.	10.1. Przedwczesne zakończenie nauki: Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz ograniczenia przedwczesnego zakończenia nauki w zakresie nie wykraczającym poza zakres określony w art. 165 TFUE.	— Gotowy jest system gromadzenia i analizowania danych i informacji dotyczących przedwczesnego zakończenia nauki na odpowiednich szczeblach, który: — zapewnia wystarczające podstawy do opracowywania ukierunkowanych polityk i umożliwiania monitorowanie rozwoju sytuacji. — Gotowe są strategiczne ramy polityki dotyczące przedwczesnego zakończenia nauki, które: — opierają się na dowodach; — obejmują właściwe sektory edukacji, w tym wczesny rozwój dziecka, są skierowane w szczególności do grup w trudnej sytuacji, w których występuje największe ryzyko przedwczesnego zakończenia nauki, w tym do osób ze społeczności marginalizowanych, i poruszają kwestię środków zapobiegawczych, interwencyjnych i wyrównawczych; — obejmują wszystkie sektory polityki oraz zainteresowane podmioty, które są istotne dla rozwiązania kwestii przedwczesnego zakończenia nauki.

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
	EFS: — poprawa jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz kształcenia na poziomie równoważnym w celu zwiększenia udziału i poziomu osiągnięć, zwłaszcza w przypadku osób w niekorzystnej sytuacji. EFRR: — inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.	10.2. Szkolnictwo wyższe: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	— Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki na rzecz szkolnictwa wyższego, które obejmują: — w razie potrzeby działania zmierzające do zwiększenia uczestnictwa w szkolnictwie wyższym i uzyskiwania wyższego wykształcenia, które: — zwiększają uczestnictwo w szkolnictwie wyższym wśród grup o niskich dochodach i innych grup niedostatecznie reprezentowanych, ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym osób ze społeczności marginalizowanych; — zmniejszają odsetek osób przedwcześnie porzucających naukę / poprawiają wskaźniki ukończenia nauki; — zachęcają do wprowadzania innowacyjnych treści programowych i projektów programów; — działania mające na celu zwiększanie szans na zatrudnienie i przedsiębiorczości, które: — zachęcają do rozwoju umiejętności o charakterze ogólnym, w tym przedsiębiorczości, w odpowiednich programach szkolnictwa wyższego, — eliminują różnice istniejące między kobietami a mężczyznami w zakresie wyborów dotyczących nauki i zawodu.
	EFS: — wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.	10.3. Uczenie się przez całe życie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	— Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, które obejmują działania: — mające na celu wspieranie rozwoju i łączenia usług na potrzeby programu uczenia się przez całe życie, w tym ich wdrażania, i podnoszenia kwalifikacji (tj. potwierdzanie kwalifikacji, doradztwo, kształcenie i szkolenie) oraz zapewnienie zaangażowania i partnerstwa właściwych zainteresowanych stron;

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
	EFRR: — inwestycje w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej		— mające na celu świadczenie usług rozwoju umiejętności poszczególnych grup docelowych, w przypadku gdy nadano im priorytetowy charakter w krajowych lub regionalnych strategicznych ramach polityki (na przykład dla młodych ludzi odbywających szkolenie zawodowe, dorosłych, rodziców powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, migrantów, a także innych grup w niekorzystnej sytuacji, w szczególności osób z niepełnosprawnościami); — mające na celu zwiększenie dostępu do programu uczenia się przez całe życie, z uwzględnieniem starań na rzecz skutecznego wdrażania narzędzi przejrzystości (na przykład europejskich ram kwalifikacji, krajowych ram kwalifikacji, europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym, europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym); — mające na celu poprawę adekwatności kształcenia i szkolenia względem rynku pracy oraz dostosowanie ich do potrzeb określonych grup docelowych (na przykład młodych ludzi odbywających szkolenie zawodowe, dorosłych, rodziców powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, migrantów, a także innych grup w niekorzystnej sytuacji, w szczególności osób z niepełnosprawnościami).
	EFS: — lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.	10.4 Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	— Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki na rzecz zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w zakresie określonym w art. 165 TFUE, które obejmują następujące środki:

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
	EFRR: — inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej.		— na rzecz lepszego dostosowania systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy w ścisłej współpracy z właściwymi zainteresowanymi stronami, w tym za pomocą mechanizmów prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz umocnienia rozwoju systemu nauczania poprzez pracę w różnych formach; — mające na celu zwiększenie jakości i atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym poprzez stworzenie krajowego podejścia do zapewnienia jakości kształcenia i szkolenia zawodowego (na przykład zgodnie z europejskimi ramami odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym) oraz wdrożenie narzędzi służących przejrzystości i uznawaniu, na przykład europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET).
11. Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej (o którym mowa w art. 9 ust. 11)	EFS: — inwestycje w zdolności instytucjonalne i w sprawność administracji publicznej oraz efektywność usług publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w celu przeprowadzenia reform, z uwzględnieniem lepszego stanowienia prawa i dobrego rządzenia. EFRR: — wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej poprzez wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i sprawności administracji publicznej oraz efektywności służb publicznych związanych z wdrażaniem EFRR oraz wspieranie przedsięwzięć mających na celu wzmacnianie zdolności instytucjonalnych i sprawności administracji publicznej wspieranych przez EFS.	— Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz zwiększenia sprawności administracji państw członkowskich, w tym reform administracji publicznej	— Gotowe i realizowane są strategiczne ramy polityki na rzecz zwiększenia sprawności administracyjnej instytucji publicznych państw członkowskich oraz ich umiejętności obejmujące następujące elementy: — analizę i strategiczne planowanie w zakresie reform prawnych, organizacyjnych lub proceduralnych; — rozwój systemów zarządzania jakością; — zintegrowane działania na rzecz uproszczenia i racjonalizacji procedur administracyjnych; — opracowanie i realizację strategii i polityk dotyczących zasobów ludzkich obejmujących główne luki rozpoznane w tej dziedzinie; — rozwój umiejętności na wszystkich poziomach hierarchii zawodowej w organach władz publicznych;

Cele tematyczne	Priorytety inwestycyjne	Warunki wstępne	Kryteria, które należy spełnić
	Fundusz Spójności: — wzmocnienie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron i sprawności administracji publicznej poprzez przedsięwzięcia mające na celu wzmocnienie zdolności instytucjonalnych i sprawności administracji publicznej oraz efektywności służb publicznych związanych z wdrażaniem Funduszu Spójności.		— opracowywanie procedur i narzędzi monitorowania i ewaluacji.

- (1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).
- (2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).
- (3) Dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG (Dz.U. L 114 z 27.4.2006, s. 64).
- (4) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 16).
- (5) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 1).
- (6) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 15).
- (7) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 36).
- (8) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, uchylające decyzję nr 1364/2006/WE oraz zmieniające rozporządzenia (WE) nr 713/2009, (WE) nr 714/2009 i (WE) nr 715/2009 (Dz.U. L 115 z 25.4.2013, s. 39).

CZĘŚĆ II: Ogólne warunki wstępne

Obszar	Warunek wstępny	Kryteria, które należy spełnić
1. Zapobieganie dyskryminacji	Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów i polityki dotyczących niedyskryminacji w odniesieniu do EFSI.	— rozwiązania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich dotyczące zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za wspieranie równego traktowania wszystkich osób podczas przygotowywania i wdrażania programów, w tym zapewnienie doradztwa dotyczącego równości w zakresie działań związanych z EFSI; — rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie EFSI oraz kontrolę nad tymi funduszami z dziedziny unijnych przepisów i polityki dotyczących niedyskryminacji.
2. Płeć	Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów i polityki dotyczących równouprawnienia płci w odniesieniu do EFSI.	— Rozwiązania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich dotyczące zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za równouprawnienie płci podczas przygotowywania i realizacji programów, w tym zapewnienie doradztwa dotyczącego równouprawnienia płci w zakresie działań związanych z EFSI; — rozwiązania w zakresie szkolenia pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie EFSI oraz kontrolę nad tymi funduszami z dziedziny unijnych przepisów i polityki dotyczących równouprawnienia płci i uwzględniania aspektu płci.

Obszar	Warunek wstępny	Kryteria, które należy spełnić
3. Niepełnosprawność	Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób z niepełnosprawnościami w odniesieniu do EFSI zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE ⁽¹⁾ .	— Rozwiązania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich dotyczące konsultacji i zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za ochronę praw osób z niepełnosprawnościami lub organizacji przedstawicielskich osób z niepełnosprawnościami i innych właściwych zainteresowanych stron podczas przygotowywania i wdrażania programów; — rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie EFSI oraz kontrolę nad tymi funduszami z dziedziny obowiązujących unijnych przepisów i polityki dotyczących niepełnosprawności, w tym dostępności i praktycznego stosowania Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z przepisami unijnymi i prawem krajowym; — rozwiązania dotyczące monitorowania wdrożenia przepisów art. 9 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami w związku z EFSI przy przygotowaniu i wdrażaniu programów.
4. Zamówienia publiczne	Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych w odniesieniu do EFSI.	— Rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych poprzez stosowne mechanizmy; — rozwiązania zapewniające przejrzystość postępowań o udzielanie zamówienia; — rozwiązania w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie EFSI; — rozwiązania zapewniające zdolności administracyjne w celu wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych.
5. Pomoc państwa	Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych w odniesieniu do EFSI.	— Rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa; — rozwiązania w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie EFSI; — rozwiązania zapewniające zdolności administracyjne niezbędne do wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa.
6. Prawodawstwo w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA)	Istnienie rozwiązań zapewniających skuteczne stosowanie unijnych przepisów w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA).	— rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE ⁽²⁾ (OOŚ) i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE ⁽³⁾ (SEA); — rozwiązania w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie dyrektyw dotyczących OOŚ i SEA; — rozwiązania mające na celu zapewnienie odpowiednich zdolności administracyjnych.

Obszar	Warunek wstępny	Kryteria, które należy spełnić
7. Systemy statystyczne i wskaźniki rezultatu	Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej do przeprowadzenia ocen skuteczności i ocen oddziaływania programów. Istnienie systemu wskaźników rezultatu niezbędnych przy wyborze działań, które w najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądaných rezultatów, do monitorowania postępów w osiąganiu rezultatów oraz do podejmowania ewaluacji oddziaływania.	— Gotowe są rozwiązania w zakresie terminowego gromadzenia i agregowania danych statystycznych, które obejmują następujące elementy: — identyfikację źródeł i mechanizmów mających na celu zapewnienie walidacji statystycznej; — uregulowania dotyczące publikacji i dostępności publicznej zagregowanych danych; — skuteczny system wskaźników rezultatu, obejmujący: — wybór wskaźników rezultatu dla każdego programu, dostarczających informacji na temat przyczyn uzasadniających wybór działań z zakresu polityki finansowanych przez dany program; — ustanowienie wartości docelowych dla tych wskaźników; — spójności każdego wskaźnika z następującymi wymogami: odporność oraz walidacja statystyczna, jasność interpretacji normatywnej, reagowanie na politykę, terminowe gromadzenie danych; — gotowe są procedury zapewniające, że wszystkie operacje finansowane z programu stosują skuteczny system wskaźników.

⁽¹⁾ Decyzja Rady z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).

ZAŁĄCZNIK XII

INFORMACJA I KOMUNIKACJA NA TEMAT WSPARCIA Z FUNDUSZY POLITYKI SPÓJNOŚCI**1. WYKAZ OPERACJI**

Wykaz operacji, o których mowa w art. 115 ust. 2, zawiera – przynajmniej w jednym języku urzędowym państwa członkowskiego – następujące pola danych:

- nazwa beneficjenta (jedynie osoby prawne; osób fizycznych nie należy wymieniać),
- nazwa operacji,
- skrócony opis operacji,
- data rozpoczęcia operacji,
- data zakończenia operacji (oczekiwana data fizycznego zakończenia lub pełnej realizacji operacji),
- całkowite wydatki kwalifikowalne przyznane na operację,
- stopa unijnego dofinansowania (dotycząca osi priorytetowej);
- kod pocztowy właściwy dla operacji lub inne stosowne dane określające lokalizację,
- państwo,
- nazw kategorii interwencji dla operacji zgodnie z art. 96 ust. 2 lit. b) ppkt (vi) akapit pierwszy,
- data ostatniej aktualizacji wykazu operacji.

Nagłówki pól danych należy również podać w co najmniej jeszcze jednym języku urzędowym Unii.

2. DZIAŁANIA INFORMACYJNE I KOMUNIKACYJNE DLA OGÓŁU SPOŁECZEŃSTWA

Państwo członkowskie, instytucja zarządzająca i beneficjenci podejmują niezbędne działania informacyjne i komunikacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa dotyczące operacji wspieranych w ramach programu operacyjnego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2.1. Obowiązki państwa członkowskiego i instytucji zarządzającej

1. Państwo członkowskie i instytucja zarządzająca zapewniają, aby działania informacyjne i komunikacyjne były realizowane zgodnie ze strategią komunikacji oraz aby środki te miały możliwie jak największe nagłośnienie w mediach, przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji na odpowiednim poziomie.
2. Do obowiązków państwa członkowskiego lub instytucji zarządzającej należy organizowanie przynajmniej następujących działań informacyjnych i komunikacyjnych:
 - a) szeroko zakrojone działania informacyjne promujące uruchomienie programu operacyjnego lub programów operacyjnych, nawet przed zatwierdzeniem stosownych strategii komunikacji;
 - b) jedno szeroko zakrojone działanie informacyjne rocznie, promujące możliwości finansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia programu operacyjnego lub programów operacyjnych, w tym, w stosownych przypadkach, dużych projektów, wspólnych planów działania i innych przykładowych projektów;
 - c) wywieszanie symbolu Unii w siedzibie każdej instytucji zarządzającej;

- d) publikowanie elektronicznego wykazu operacji zgodnie z sekcją 1 niniejszego załącznika;
 - e) podawanie przykładów operacji, w podziale na programy operacyjne, na jednej stronie internetowej lub na stronie internetowej programu dostępnej za pośrednictwem jednego portalu internetowego; przykłady te powinny być w jednym z powszechnie używanych języków urzędowych Unii innym niż język lub języki urzędowe danego państwa członkowskiego;
 - f) aktualizowanie informacji na temat realizacji programu operacyjnego, obejmujących, w stosownych przypadkach, jego główne osiągnięcia, na jednej stronie internetowej lub stronie internetowej programu operacyjnego dostępnej za pośrednictwem jednego portalu internetowego.
3. W stosownych przypadkach instytucja zarządzająca angażuje w działania informacyjne i komunikacyjne, zgodnie z krajowymi przepisami i praktykami, następujące podmioty:
- a) partnerów, o których mowa w art. 5,
 - b) centra informacji europejskiej, jak również przedstawicielstwa Komisji oraz biura informacyjne Parlamentu Europejskiego w państwach członkowskich,
 - c) instytucje edukacyjne i badawcze.

Podmioty te powinny szeroko rozpowszechniać informacje określone w art. 115 ust. 1.

2.2. Obowiązki beneficjentów

1. Wszystkie działania informacyjne i komunikacyjne beneficjenta zawierają informację o otrzymaniu wsparcia z funduszy polityki spójności na operację, za pomocą:
- a) symbolu Unii zgodnego z warunkami technicznymi ustanowionymi w akcie wykonawczym przyjętym przez Komisję na podstawie art. 115 ust. 4, wraz z odniesieniem do Unii;
 - b) odniesienia do funduszu lub funduszy polityki spójności wspierających operację.

W przypadku gdy działanie informacyjne lub komunikacyjne dotyczy jednej lub kilku operacji dofinansowanych z więcej niż jednego funduszu polityki spójności, odniesienie przewidziane w lit. b) może być zastąpione odniesieniem do EFSI.

2. W okresie realizacji operacji beneficjent informuje opinię publiczną o pomocy otrzymanej z funduszy polityki spójności przez:
- a) zamieszczenie na stronie internetowej beneficjenta, jeżeli taka strona istnieje, krótkiego opisu operacji, proporcjonalnego do poziomu pomocy, obejmującego jego cele i wyniki, oraz podkreślającego wsparcie finansowe ze strony Unii;
 - b) umieszczenie, w przypadku operacji nieobjętych pkt 4 i 5, przynajmniej jednego plakatu z informacjami na temat projektu (minimalny rozmiar: A3), w tym informacjami dotyczącymi wsparcia finansowego z Unii, w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, takim jak wejście do budynku.

3. W przypadku operacji wspieranych z EFS oraz, w stosownych przypadkach, operacji wspieranych z EFRR lub Funduszu Spójności, beneficjent zapewnia, aby podmioty uczestniczące w operacji były poinformowane o takim wsparciu.

Każdy dokument dotyczący realizacji operacji, który jest podawany do wiadomości publicznej lub jest wykorzystywany przez uczestników, w tym wszelkie zaświadczenia o uczestnictwie lub inne certyfikaty, zawierają stwierdzenie, że program operacyjny był wspierany z danego funduszu lub funduszy polityki spójności.

4. W okresie realizacji operacji finansowanej z EFRR lub Funduszu Spójności beneficjent umieszcza, w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, tymczasowy billboard dużego formatu dla każdej operacji zakładającej finansowanie działań w zakresie infrastruktury lub prac budowlanych, w przypadku której całkowite wsparcie publiczne przekracza 500 000 EUR.

5. Nie później niż trzy miesiące po zakończeniu operacji beneficjent umieszcza na stałe tablicę lub billboard dużego formatu w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, dla każdej operacji, która spełnia następujące kryteria:

- a) całkowite wsparcie publiczne na operację przekracza 500 000 EUR;
- b) operacja dotyczy zakupu środków trwałych lub finansowania działań w zakresie infrastruktury lub prac budowlanych.

Na tablicy lub billboardzie podaje się nazwę i główny cel operacji. Tablicę lub billboard przygotowuje się zgodnie z warunkami technicznymi przyjętymi przez Komisję zgodnie z art. 115 ust. 4.

3. DZIAŁANIA INFORMACYJNE SKIEROWANE DO POTENCJALNYCH BENEFICJENTÓW I DO BENEFICJENTÓW

3.1. Działania informacyjne skierowane do potencjalnych beneficjentów

1. Instytucja zarządzająca zapewnia, zgodnie ze strategią komunikacji, aby informacje dotyczące strategii programu operacyjnego, jego celów i możliwości finansowania oferowanych w ramach wspólnej pomocy ze strony Unii i państwa członkowskiego, były rozpowszechniane wśród potencjalnych beneficjentów i wszystkich zainteresowanych stron, z podaniem szczegółowych informacji o wsparciu finansowym z funduszy, których to dotyczy.
2. Instytucja zarządzająca zapewnia, aby potencjalni beneficjenci mieli dostęp do stosownych informacji, w tym w stosownych przypadkach uaktualnionych informacji przekazywanych z uwzględnieniem dostępności elektronicznych i innych usług komunikacyjnych dla określonych potencjalnych beneficjentów, dotyczących przynajmniej następujących kwestii:
 - a) możliwości finansowania i rozpoczęcie procesu naboru wniosków o dofinansowanie;
 - b) warunków kwalifikowalności wydatków, które należy spełnić, aby kwalifikować się do otrzymania finansowania w ramach programu operacyjnego;
 - c) opisu procedur rozpatrywania wniosków o finansowanie i odnośnych terminów;
 - d) kryteriów wyboru operacji, które będą finansowane;
 - e) osób przewidzianych do kontaktów na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym, które są w stanie dostarczyć informacji na temat programów operacyjnych.
 - f) odpowiedzialności potencjalnych beneficjentów za poinformowanie opinii publicznej o celu operacji i wsparciu operacji z funduszy, zgodnie z pkt 2.2. Instytucja zarządzająca może zwrócić się do potencjalnych beneficjentów o przedstawienie we wnioskach orientacyjnej propozycji działań komunikacyjnych proporcjonalnych do wielkości operacji.

3.2. Działania informacyjne skierowane do beneficjentów

1. Instytucja zarządzająca informuje beneficjentów o tym, że wyrażenie zgody na finansowanie oznacza zgodę na umieszczenie ich w wykazie operacji publikowanym zgodnie z art. 115 ust. 2.
2. W stosownych przypadkach instytucja zarządzająca dostarcza narzędzia informacyjne i komunikacyjne, w tym wzory w formie elektronicznej, aby pomóc beneficjentom w wypełnianiu obowiązków określonych w pkt 2.2.

4. ELEMENTY STRATEGII KOMUNIKACJI

Strategia komunikacji opracowana przez instytucję zarządzającą oraz, w stosownych przypadkach, przez państwo członkowskie obejmuje następujące elementy:

- a) opis zastosowanego podejścia, w tym główne działania informacyjne i komunikacyjne, jakie ma podjąć państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca, skierowane do potencjalnych beneficjentów, beneficjentów, osób opiniotwórczych i ogółu społeczeństwa, z uwzględnieniem celów opisanych w art. 115;
- b) opis materiałów, które zostaną udostępnione w formatach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami;
- c) opis sposobu, w jaki beneficjenci będą wspierani w działaniach komunikacyjnych;
- d) szacunkowy budżet na realizację strategii;

- e) opis podmiotów administracyjnych, w tym zasobów kadrowych, odpowiedzialnych za realizację działań informacyjnych i komunikacyjnych;
 - f) rozwiązania w zakresie działań informacyjnych i komunikacyjnych, o których mowa w pkt 2, obejmujące stronę internetową lub portal internetowy, na którym można znaleźć takie dane;
 - g) wskazanie, w jaki sposób działania informacyjne i komunikacyjne będą oceniane pod względem widoczności i znajomości polityki, programów operacyjnych i operacji oraz roli odgrywanej przez fundusze polityki spójności i Unię;
 - h) w stosownych przypadkach opis wykorzystania głównych rezultatów poprzednich programów operacyjnych;
 - i) roczną aktualizację określającą działania informacyjne i komunikacyjne, które mają być przeprowadzone w kolejnym roku.
-

ZAŁĄCZNIK XIII

KRYTERIA DESYGNACJI INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ I INSTYTUCJI CERTYFIKUJĄCEJ**1. WEWNĘTRZNE ŚRODOWISKO KONTROLNE**

- (i) istnienie struktury organizacyjnej obejmującej funkcje instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej i przydział funkcji w ramach każdej z tych instytucji, z zapewnieniem poszanowania, w stosownych przypadkach, zasady rozdziału funkcji;
- (ii) ramy służące zapewnieniu, w przypadku delegowania zadań instytucjom pośredniczącym, określenia ich odpowiednich zadań i obowiązków, weryfikacji ich zdolności do wykonania delegowanych zadań oraz istnienia procedur sprawozdawczych;
- (iii) procedury w zakresie sprawozdawczości i monitorowania dotyczące nieprawidłowości oraz odzyskiwania nienależnie wypłaconych kwot;
- (iv) plan przydziału odpowiednich zasobów ludzkich o koniecznych umiejętnościach technicznych, na różnych poziomach i na potrzeby różnych funkcji w strukturze organizacyjnej.

2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Z uwzględnieniem zasady proporcjonalności – ramy zapewniające przeprowadzenie w razie potrzeby odpowiednich działań w zakresie zarządzania ryzykiem i, w szczególności, w przypadku istotnych zmian zakresu działań.

3. DZIAŁANIA W DZIEDZINIE ZARZĄDZANIA I KONTROLI**A. Instytucja zarządzająca**

- (i) Procedury dotyczące wniosków o dotacje, oceny wniosków, wyboru do dofinansowania, w tym zaleceń i wskazówek zapewniających wkład operacji w osiągnięcie szczegółowych celów i wyników stosownych priorytetów, zgodnie z przepisami art. 125 ust. 3 lit. a) ppkt (i).
- (ii) Procedury kontroli zarządczych, w tym weryfikacji administracyjnych w odniesieniu do każdego wniosku o refundację przedłożonego przez beneficjentów oraz kontroli na miejscu operacji.
- (iii) Procedury rozpatrywania wniosków o refundację przedkładanych przez beneficjentów i zatwierdzania płatności.
- (iv) Procedury na potrzeby systemu elektronicznego gromadzenia, rejestracji i przechowywania danych dotyczących każdej operacji, w tym, w stosownych przypadkach, danych dotyczących poszczególnych uczestników i – o ile jest to wymagane – podział danych odnoszących się do wskaźników według płci, a także na potrzeby zapewnienia, że bezpieczeństwo systemów odpowiada uznanym w skali międzynarodowej standardom.
- (v) Procedury ustanowione przez instytucję zarządzającą po to, by zapewnić, że beneficjenci prowadzą oddzielny system księgowości lub korzystają z odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją.
- (vi) Procedury wprowadzenia skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych.
- (vii) Procedury zapewniające właściwą ścieżkę audytu i system archiwizujący.
- (viii) Procedury służące sporządzaniu deklaracji zarządczej, a także sporządzaniu sprawozdań z przeprowadzonych kontroli i stwierdzonych defektów oraz rocznego zestawienia audytów i kontroli końcowych.
- (ix) Procedury zapewniające przedłożenie beneficjentowi dokumentu określającego warunki wsparcia dla każdej operacji.

B. Instytucja certyfikująca

- (i) Procedury poświadczania składanych Komisji wniosków o płatność okresową.
- (ii) Procedury sporządzania zestawienia wydatków i poświadczania, że jest ono prawdziwe, kompletne i rzetelne oraz że wydatki są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, z uwzględnieniem wyników wszystkich audytów.
- (iii) Procedury zapewniające właściwą ścieżkę audytu poprzez prowadzenie w formie elektronicznej dokumentacji księgowej, w tym kwot podlegających odzyskaniu, kwot odzyskanych i kwot wycofanych w odniesieniu do każdej operacji.
- (iv) Procedury, w stosownych przypadkach, zapewniające otrzymywanie przez instytucję certyfikującą odpowiednich informacji od instytucji zarządzającej na temat przeprowadzonych weryfikacji i kontroli oraz wyników audytów przeprowadzonych przez instytucję audytową lub na jej odpowiedzialność.

4. MONITOROWANIE

A. Instytucja zarządzająca

- (i) Procedury wspierające prace komitetu monitorującego.
- (ii) Procedury sporządzania i przedkładania Komisji rocznych i końcowych sprawozdań z wdrażania.

B. Instytucja certyfikująca

Procedury wykonywania przez instytucję certyfikującą jej obowiązków w zakresie monitorowania wyników kontroli zarządczych oraz wyników audytów przeprowadzonych przez instytucję audytową lub na jej odpowiedzialność, przed przedłożeniem Komisji wniosków o płatność.

ZAŁĄCZNIK XIV

TABELA KORELACJI

Rozporządzenie (WE) nr 1083/2006	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2	art. 2
art. 3 i 4	art. 89
art. 5, 6 i 8	art. 90
art. 7	—
art. 9	art. 4 i 6
art. 10	art. 4 ust. 1
art. 11	art. 5
art. 12	art. 4 ust. 4
art. 13	art. 4 ust. 5
art. 14	art. 4 ust. 7 i 8 oraz art. 73
art. 15	art. 95
art. 16	art. 7
art. 17	art. 8
art. 18	art. 91
art. 19-21	art. 92
art. 22	art. 93 i 94
art. 23	art. 92 ust. 6
art. 24	art. 91 ust. 3
art. 25	art. 10 i 11
art. 26	art. 12
art. 27	art. 15
art. 28	art. 14 i 16
art. 29	art. 52
art. 30	art. 53
art. 31	art. 113
art. 32	art. 26, 29 oraz art. 96 ust. 9 i 10
art. 33	art. 30 oraz art. 96 ust. 11
art. 34	art. 98
art. 35	art. 99
art. 36	art. 31
art. 37	art. 27 oraz art. 96 ust. 1-8
art. 38	—

Rozporządzenie (WE) nr 1083/2006	Niniejsze rozporządzenie
art. 39	art. 100
art. 40	art. 101
art. 41	art. 102 i 103
art. 42	art. 123 ust. 7
art. 43	—
art. 43a	art. 67
art. 43b	art. 67
art. 44	art. 37- 46
art. 45	art. 58 i 118
art. 46	art. 59 i 119
art. 47	art. 54
art. 48	art. 55, art. 56 ust. 1-3, art. 57 oraz art. 114 ust. 1 i 2
art. 49	art. 56 ust. 4, art. 57 oraz art. 114 ust. 3
art. 50	art. 20-22
art. 51	—
art. 52	art. 121
art. 53 i 54	art. 60 i 120
art. 55	art. 61
art. 56	Artykuły 65-70
art. 57	art. 71
art. 58	art. 73
art. 59	art. 123
art. 60	art. 125
art. 61	art. 126
art. 62	art. 127
art. 63	art. 47
art. 64	art. 48
art. 65	art. 110
art. 66	art. 49
art. 67	art. 50-111
art. 68	art. 51-112
art. 69	art. 115-117
art. 70	art. 74-122
art. 71	art. 124
art. 72	art. 75

Rozporządzenie (WE) nr 1083/2006	Niniejsze rozporządzenie
art. 73	art. 128
art. 74	art. 148
art. 75	art. 76
art. 76	art. 77 i 129
art. 77	art. 78 i 130
art. 78 i 78a	art. 131
art. 79	—
art. 80	art. 132
art. 81	art. 80 i 133
art. 82	art. 81i 134
art. 83	—
art. 84	art. 82
art. 85- 87	art. 135
art. 88	—
art. 89	art. 141
art. 90	art. 140
art. 91	art. 83
art. 92	art. 142
art. 93	art. 86 i 136
art. 94	—
art. 95	—
art. 96	art. 87
art. 97	art. 88
art. 98	art. 143
art. 99	art. 85 i 144
art. 100	art. 145
art. 101	art. 146
art. 102	art. 147
art. 103 i 104	art. 150
art. 105	art. 152
art. 105a	—
art. 106	art. 151
art. 107	art. 153
art. 108	art. 154

Wspólne oświadczenie Rady i Komisji w sprawie art. 67

Rada i Komisja zgadzają się, że art. 67 ust. 4, w którym wyłącza się stosowanie uproszczonych kosztów określonych w art. 67 ust. 1 lit. b)–d) w przypadkach gdy operacja lub projekt stanowiący część operacji są realizowane wyłącznie za pośrednictwem procedur zamówień publicznych, nie wyklucza realizacji operacji za pośrednictwem procedur zamówień publicznych, które będą skutkowały płatnością ze strony beneficjenta na rzecz wykonawcy w oparciu o uprzednio zdefiniowane koszty jednostkowe. Rada i Komisja zgadzają się, że koszty określone i zapłacone przez beneficjenta na podstawie tych kosztów jednostkowych ustalonych w procedurach zamówień publicznych stanowią rzeczywiste koszty faktycznie poniesione i zapłacone przez beneficjenta na mocy art. 67 ust. 1 lit. a).

Wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady w związku z przywróceniem środków

Parlament Europejski, Rada i Komisja postanowiły, że zmiana rozporządzenia finansowego w celu dostosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 do wieloletnich ram finansowych 2014-2020 obejmuje przepisy niezbędne, aby umożliwić stosowanie zasad dotyczących przydziału rezerwy wykonania oraz związanych z wdrożeniem instrumentów finansowych, o których mowa w art. 39 (inicjatywa na rzecz MŚP) rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy dotyczących europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych odnośnie do przywrócenia:

- i. środków przeznaczonych na programy związane z rezerwą wykonania i które musiały zostać umorzone, ponieważ nie udało się osiągnąć pośrednich celów w ramach priorytetów, o których mowa w tych programach;
 - ii. środków, które zostały przeznaczone na odrębne programy, o których mowa w art. 39 ust. 4 lit. b) i które musiały zostać umorzone, ponieważ udział państw członkowskich w instrumencie finansowym został zawieszony.
-

Wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji w sprawie art. 1

Jeżeli potrzebne będą dalsze uzasadnione odstępstwa, aby uwzględnić szczególne cechy EFMR i EFRROW, Parlament Europejski, Rada i Komisja Europejska zobowiązują się zezwolić na te odstępstwa, przystępując z należytą starannością do wprowadzenia niezbędnych zmian w rozporządzeniu ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wykluczenia wszelkiego wstecznego działania w odniesieniu do stosowania art. 5 ust. 3

Parlament Europejski i Rada zgadzają się, że

- w odniesieniu do stosowania art. 14 ust. 2, art. 15 ust. 1 lit. c) oraz art. 26 ust. 2 rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, działania podejmowane przez państwa członkowskie w celu zaangażowania partnerów, o których mowa w art. 5 ust. 1, w przygotowanie umowy partnerskiej oraz programów, o których mowa w art. 5 ust. 2, obejmują wszelkie działania podejmowane w praktyce przez państwa członkowskie, niezależnie od ich ram czasowych, a także działania podejmowane przez nie przed wejściem w życie tego rozporządzenia i przed dniem wejścia w życie aktu delegowanego dotyczącego europejskiego kodeksu postępowania, przyjętego zgodnie z art. 5 ust. 3 tegoż rozporządzenia, na etapach przygotowawczych procedury programowania w danym państwie członkowskim, pod warunkiem że osiągnięte są cele zasady partnerstwa określone w tym rozporządzeniu. W tym kontekście państwa członkowskie, zgodnie ze swoimi kompetencjami krajowymi i regionalnymi, będą decydować o treści zarówno proponowanej umowy partnerskiej, jak i proponowanych projektów programów zgodnie z odnośnymi przepisami tego rozporządzenia oraz przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy;
 - w żadnym wypadku akt delegowany ustanawiający europejski kodeks postępowania, przyjęty zgodnie z art. 5 ust. 3, nie będzie bezpośrednio ani pośrednio działał z mocą wsteczną, zwłaszcza jeżeli chodzi o procedurę zatwierdzania umowy partnerskiej i programów, ponieważ zamiarem ustawodawcy UE nie jest powierzenie Komisji jakichkolwiek uprawnień pozwalających jej na odrzucenie zatwierdzenia umowy partnerskiej i programów tylko i wyłącznie na podstawie jakiegokolwiek niezgodności z europejskim kodeksem postępowania, przyjętym zgodnie z art. 5 ust. 3;
 - Parlament Europejski i Rada zwracają się do Komisji o udostępnienie im projektu tekstu aktu delegowanego, który ma być przyjęty zgodnie z art. 5 ust. 3, możliwie szybko, nie później jednak niż do dnia przyjęcia przez Radę porozumienia politycznego w sprawie rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych lub do dnia poddania projektu sprawozdania w sprawie tego rozporządzenia pod głosowanie na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego, w zależności od tego, który z tych terminów przypada wcześniej.
-